

**សេចក្តីកំណត់
ចំពោះហត្ថលេខានិម្មួយៗនៃ
ក្រមរដ្ឋប្បវេណី**

ភាគ ៥ : តន្ត្រីទី ៧

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី

និង

ក្រុមការងារជំរឿនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ក្រសួងយុត្តិធម៌

ភ្នំពេញ ២០១០

សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
ត្រូវបានបោះពុម្ព នៅរាជធានីភ្នំពេញ
ដោយការិយាល័យកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
នៅក្រសួងយុត្តិធម៌នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
នៅឆ្នាំ ២០១០ ។

កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
គឺជាកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស
រវាងក្រសួងយុត្តិធម៌ និង ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃប្រទេសជប៉ុន (JICA)

សិទ្ធិនិពន្ធ © ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០១០
ISBN: 9789995083397

	អ្នកនិពន្ធ
ជំពូកទី ១ និង ជំពូកទី ៣ និង កថាភាគីទី ២ ជំពូកទី ៤	លោកសាស្ត្រាចារ្យ Tanamura Masayuki
កថាភាគីទី ១ ជំពូកទី ៤ និង ជំពូកទី ៥ ទៅ ជំពូកទី ៨	លោកសាស្ត្រាចារ្យ Motoyama Atsushi

កំណត់សម្គាល់

នៅក្នុងសេចក្តីកំណត់នៃមាត្រានីមួយៗ មានសេចក្តីកំណត់ខ្លះដែលមានការបង្ហាញអំពីការបកស្រាយរបស់
អ្នកដែលបានរៀបចំសេចក្តីព្រាងដើមនៃមាត្រានោះ ។ សូមចាត់ទុកការបកស្រាយនោះជាទស្សនៈមួយក្នុង
ចំណោមការបកស្រាយជាច្រើនដែលអាចមាន ដើម្បីយកទៅចាត់ចែងកិច្ចការជាក់ស្តែងនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

បុព្វកថា

ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយជាខ្លាំង ក្នុងការណែនាំជូននូវ សៀវភៅស្តីពីសេចក្តីកំណត់ចំពោះ មាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាមួយនឹងសេចក្តីសង្ឃឹមដ៏មុតមាំថា សៀវភៅ នេះនឹងក្លាយជាជំនួយដ៏សំខាន់មួយ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការស្វែងយល់របស់បណ្តាអ្នកស្រាវជ្រាវនានា ជាពិសេស របស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារដែលត្រូវអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ ដោយផ្ទាល់តែម្តង ។

ដូចយើងទាំងអស់គ្នាបានដឹងហើយថា វិស័យគតិយុត្តកម្មជាត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញស្ទើរតែទាំងស្រុង ដោយសារសង្គ្រាមស៊ីវិល ដែលក្នុងនោះ ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានក្រោមច្បាប់នានា សម្រាប់អនុវត្តទៅលើរឿងក្តី រដ្ឋប្បវេណី ក៏មានភាពខ្វះខាត និងទន់ខ្សោយដែរ ។ ឧទាហរណ៍ ដូចជាចាប់តាំងពីក្រោយការដួលរលំនៃរបបខ្មែរ ក្រហមមកដល់មុនពេលអនុម័តក្រមរដ្ឋប្បវេណីថ្មី កម្ពុជាយើងមិនមានច្បាប់សារធាតុគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីយកមក ដោះស្រាយរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីទេ ។ អ្វីដែលជាការកត់សម្គាល់ គឺកម្ពុជាមានត្រឹមតែ ក្រឹត្យ-ច្បាប់លេខ ៣៨ ក្រ.ច ស្តីពីកិច្ចសន្យានិងការទទួលខុសត្រូវក្រៅកិច្ចសន្យា ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៨៨ ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៨៩ ច្បាប់ភូមិបាលដែលត្រូវបានប្រកាស ឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០១ និងអមដោយអនុក្រឹត្យ ព្រមទាំងប្រកាស និងសារាចរណែនាំខ្លះៗ ផ្សេងទៀតរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌តែប៉ុណ្ណោះ ។

ដោយសារកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា រួមជាមួយការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីប្រទេសជប៉ុនជាមិត្ត គំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការបង្កើតឡើងវិញនូវក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា ក៏បានលេចចេញជារូបរាងឡើង ។ ជាលទ្ធផល ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានរដ្ឋសភាអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៧ នាសម័យប្រជុំលើកទី ៧ នីតិកាលទី ៣ របស់ខ្លួន ហើយព្រឹទ្ធសភាក៏បានផ្តល់ការយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃក្រមនេះទាំងស្រុង កាលពីថ្ងៃទី ២១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី ៤ នីតិកាលទី២ ។ ក្រមនេះ ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៧/០៣ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ កន្លងទៅ ។ ការសម្រេចបាននូវ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី នេះ គឺជាសមិទ្ធផលដ៏ថ្មីស្រឡាញ់និងជាទីមោទនៈមួយទៀត នៅក្នុងប្រព័ន្ធគតិយុត្តកម្មជា ហើយនេះ ក៏ជាជំហានថ្មីមួយទៀត នៅក្នុងការចូលរួមអនុវត្តនូវគោលនយោបាយ កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

ទន្ទឹមគ្នានេះដែរ ដើម្បីជាការបន្ថែមលើវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងសិក្សាសាធារណជនរួមគ្នាស្តីពី ក្រមរដ្ឋ- ប្បវេណី និងដើម្បីធ្វើឱ្យមានភាពជឿជាក់ថា ក្រមនេះ ត្រូវបានយល់ជ្រួតជ្រាបទៅក្នុងចំណោមមហាជន ក៏ដូចជា

ជួយសម្រួលដល់ការស្វែងយល់ ការបកស្រាយ និងការអនុវត្តដោយមន្ត្រី និងស្ថាប័នអនុវត្ត សៀវភៅស្តីពីសេចក្តី
កំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានចងក្រង និងបោះពុម្ព
ឡើង។ ទាំងអស់នេះ គឺបានប្រសូតចេញពីកិច្ចខំប្រឹងប្រែង ជិតមួយទសវត្សរ៍របស់ក្រុមការងារនៃក្រសួងយុត្តិធម៌
កម្ពុជានិងក្រុមការងារជប៉ុន ក្នុងបុព្វហេតុក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាមួយ ប្រកបដោយការផ្លាស់ប្តូរនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់
សំដៅឆ្ពោះទៅរកការរួមចំណែកកសាងនីតិរដ្ឋ នៅកម្ពុជា ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩

ស្រី ក្រសួងយុត្តិធម៌

លោក វណ្ណ ធីតា

មាតិកា

គន្ថី ៧	ញាតិ -----	១
ជំពូកទី ១	បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ -----	១
ជំពូកទី ២	គំរោងបញ្ជី -----	៦
ជំពូកទី ៣	អាពាហ៍ពិពាហ៍ -----	៨
ផ្នែកទី ១	ការបង្កើតអាពាហ៍ពិពាហ៍ -----	៨
កថាភាគទី ១	លក្ខខណ្ឌនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ -----	៨
កថាភាគទី ២	មោឃភាព និង ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ -----	១៩
ផ្នែកទី ២	អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ -----	២៦
ផ្នែកទី ៣	ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ -----	២៨
កថាភាគទី ១	ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា -----	២៨
កថាភាគទី ២	ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ -----	៣០
ផ្នែកទី ៤	ការលែងលះគ្នា -----	៣៨
កថាភាគទី ១	មូលហេតុនៃការលែងលះគ្នា -----	៣៩
កថាភាគទី ២	នីតិវិធីនៃការលែងលះគ្នា -----	៤៣
ជំពូកទី ៤	ឪពុកម្តាយ និង កូន -----	៤៥
ផ្នែកទី ១	បុគ្គលភាព -----	៤៥
កថាភាគទី ១	បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ -----	៤៥
កថាភាគទី ២	ការសម្រេចអំពីបុគ្គលភាព -----	៤៨
កថាភាគទី ៣	ការទទួលស្គាល់ -----	៥៤
កថាភាគទី ៤	បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីស្ថិតភាពនៃបុគ្គលភាព -----	៦១
កថាភាគទី ៥	បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីស្ថិតភាពនៃមាតភាព -----	៦៣
ផ្នែកទី ២	សុំកូន -----	៦៦
កថាភាគទី ១	សុំកូនពេញលេញ -----	៦៦
កថាភាគទី ២	សុំកូនធម្មតា -----	៧៩

ជំពូកទី ៥	អំណាចមេបា-----	៨៩
ផ្នែកទី ១	បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ -----	៩០
ផ្នែកទី ២	ការសម្រេចអំពីអ្នកមានអំណាចមេបា ក្នុងករណីលែងលះគ្នា និង ការទទួលស្គាល់-----	៩២
ផ្នែកទី ៣	សិទ្ធិ និង ករណីយកច្ឆន្ទៈរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា -----	១០០
ផ្នែកទី ៤	ការព្យួរ និង ការដកហូតអំណាចមេបា -----	១០៤
ផ្នែកទី ៥	សិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន -----	១០៨
ផ្នែកទី ៦	ការព្យួរ និង ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ -----	១១៤
ផ្នែកទី ៧	ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នានៃជំពូកនេះ -----	១១៨
ជំពូកទី ៦	អាណាព្យាបាល -----	១១៨
ផ្នែកទី ១	អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន -----	១១៩
កថាភាគទី ១	ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន -----	១១៩
កថាភាគទី ២	អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន -----	១២០
កថាភាគទី ៣	អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន -----	១២៥
កថាភាគទី ៤	តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន -----	១២៨
កថាភាគទី ៥	ការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន -----	១៤៣
កថាភាគទី ៦	ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះកូនរបស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល -	១៥០
ផ្នែកទី ២	អាណាព្យាបាលទូទៅ -----	១៥១
កថាភាគទី ១	ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ -----	១៥១
កថាភាគទី ២	អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ-----	១៥២
កថាភាគទី ៣	អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ-----	១៥៥
កថាភាគទី ៤	តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ -----	១៥៧
កថាភាគទី ៥	ការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ -----	១៦៧
ជំពូកទី ៧	ហិតុបត្តម្ភ-----	១៧០
ជំពូកទី ៨	អាហារភាគព្យាបាល -----	១៧៥

សមាសភាពនៃគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា :

ឯកឧត្តម អង្គ ចង្ស ចម្បានា	រដ្ឋមន្ត្រី, ក្រសួងយុត្តិធម៌ (ប្រធាន)
ឯកឧត្តម ស៊ុយ ទូ	រដ្ឋលេខាធិការ, ក្រសួងយុត្តិធម៌ (អាណត្តិទី ១)
ឯកឧត្តម អ៊ុំ ជន	រដ្ឋលេខាធិការ, ក្រសួងយុត្តិធម៌ (អាណត្តិទី ២)
ឯកឧត្តម ហ៊ុំ សោភា	រដ្ឋលេខាធិការ, ក្រសួងយុត្តិធម៌
លោកជំទាវ ចាន់ សុឆ្មាវី	រដ្ឋលេខាធិការ, ក្រសួងយុត្តិធម៌
ឯកឧត្តម យូ ប៊ុនឡេង	ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍
ឯកឧត្តម គង់ ក្រៀម	អនុប្រធានតុលាការកំពូល
ឯកឧត្តម ប៊ុន ហ៊ុន	អនុរដ្ឋលេខាធិការ, ក្រសួងយុត្តិធម៌
ឯកឧត្តម ភេត រិទ្ធ	អនុរដ្ឋលេខាធិការ, ក្រសួងយុត្តិធម៌
ឯកឧត្តម ជួន តេជ	អគ្គាធិការរង, ក្រសួងយុត្តិធម៌
ឯកឧត្តម ម៉ែន ពេជ្រសាសី	អគ្គនាយកអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស, ក្រសួងយុត្តិធម៌
ឯកឧត្តម ផុវ សំគី	អគ្គនាយកអគ្គនាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍លើវិស័យយុត្តិធម៌, ក្រសួងយុត្តិធម៌
លោក ប៊ុន មុន្នីចរិយា	ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តព្រះសីហនុ
លោក យូ ឧត្តរា	ចៅក្រមតុលាការកំពូល
លោក សិរិទ្ធ សុផល	ចៅក្រមសាលាឧទ្ធរណ៍
លោក សាសី ធារី	ចៅក្រមសាលាឧទ្ធរណ៍
លោកស្រី ខៀវ សុខា	អគ្គនាយករងអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស, ក្រសួងយុត្តិធម៌
លោក សិន បញ្ញាវុឌ្ឍ	ចៅក្រមតុលាការកំពូល
លោក ហ៊ុន អ៊ីប្បុន្ន	ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តស្ទឹងត្រែង
លោក ទុច ថាវិទ្ធី	ប្រធាននាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋប្បវេណី, ក្រសួងយុត្តិធម៌
លោក ទិត្យ ប្ញន្ន	ចៅក្រមក្រសួងយុត្តិធម៌

សមាសភាពនៃក្រុមការងារជំនួយទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី :

លោក Morishima Akio	សាស្ត្រាចារ្យកិត្តិយស, សកលវិទ្យាល័យ Nagoya (ប្រធាន)
លោក Kamata Kaoru	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Waseda
លោក Matsumoto Tsuneo	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Hitotsubashi
លោក Minami Toshifumi	ចៅក្រម, សាលាឧទ្ធរណ៍នៃតំបន់ Tokyo

លោក Motoyama Atsushi	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Ritsumeikan
លោក Niimi Ikufumi	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Meiji
លោក Nomi Yoshihisa	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Tokyo
លោក Nomura Toyohiro	ព្រឹទ្ធបុរស និង សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Gakushuin
លោក Sato Keita	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Chuo
លោក Tanamura Masayuki	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Waseda
លោក Urakawa Michitaro	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Waseda
លោក Yamamoto Yutaka	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Kyoto
លោក Hatanaka Hisaya	សាស្ត្រាចារ្យ, សកលវិទ្យាល័យ Fukuoka

ជំនាញការ ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ នៃប្រទេសជប៉ុន (JICA) ប្រចាំក្រសួងយុត្តិធម៌ :

លោក Sakano Issei	ទីប្រឹក្សា នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក Yamada Yoichi	អតីតទីប្រឹក្សាច្បាប់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក Imaizumi Manabu	អតីតទីប្រឹក្សាច្បាប់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោកស្រី Homma Yoshiko	អតីតទីប្រឹក្សាច្បាប់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក Kai Mineo	អតីតអ្នកសម្របសម្រួល នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក Kamiki Atsushi	អតីតទីប្រឹក្សាច្បាប់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
កញ្ញា Manabe Kana	អតីតទីប្រឹក្សាច្បាប់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
កញ្ញា Terauchi Kozue	អ្នកសម្របសម្រួល នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក Kiyohara Hiroshi	ទីប្រឹក្សាច្បាប់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌

អ្នកបកប្រែ :

លោក សរ សិទ្ធិរា	អតីតជំនួយការជាន់ខ្ពស់ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក ហេង ឆាយ	អ្នកបកប្រែជាប់កិច្ចសន្យា
លោក ស៊ុម វិរៈ	អ្នកបកប្រែជាប់កិច្ចសន្យា
លោក អ៊ុំ សំគី	អ្នកបកប្រែជាប់កិច្ចសន្យា
លោក កែវ ចាន់ឌី	ជំនួយការ នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌
លោក Sakano Issei	ទីប្រឹក្សា នៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិស័យច្បាប់ និង យុត្តិធម៌

គន្ថី ៧ ញាតិ

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ៩៣៨.- ទំហំរបស់ញាតិ

បុគ្គលដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ គឺជាញាតិ :

ក-ញាតិលោហិតក្នុង ៦ (ប្រាំមួយ) ថ្នាក់

ខ-សហព័ទ្ធ

គ-ញាតិពន្ធក្នុង ៣ (បី) ថ្នាក់

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីទំហំរបស់ញាតិ ។ អានុភាពផ្លូវច្បាប់ជាច្រើនកើតចេញពីភាពជាញាតិនេះ ហើយក៏មានការចែងដោយឡែកៗពីគ្នាផងដែរនូវបញ្ញត្តិស្តីពីការហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិដែលជិត និង បញ្ញត្តិស្តីពីអាហារកាតព្វកិច្ច ។ នៅប្រទេសជប៉ុន មានការទិញដូរយ៉ាងខ្លាំងក្លាចំពោះបញ្ញត្តិនេះ ដោយសំអាងថា ទោះបីជាមិនដាក់បញ្ចូលនូវបទប្បញ្ញត្តិដ៏ទូលំទូលាយក៏ដោយ ក៏អាចឆ្លើយតបដោយបញ្ញត្តិដោយឡែកៗបានដែរ និង ការរិះគន់ថា ពុំមានប្រទេសច្រើនទេដែលមានបញ្ញត្តិទូទៅអំពីទំហំនៃញាតិ និង ការរិះគន់ថា ពុំមានប្រទេសច្រើនទេដែលសហព័ទ្ធត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងញាតិ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចំពោះទំហំរបស់ញាតិ មានការចែងជាបទប្បញ្ញត្តិទូទៅជាពិសេស ដែលជាវិធានទូទៅទូលំទូលាយមួយ ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយស្រួល ដោយមិនមែនទុកឱ្យតែច្បាប់នីមួយៗ ដូចជាក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និង ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ជាដើម ចែងដាច់ដោយឡែកៗប៉ុណ្ណោះទេ ។ នៅកម្ពុជាក៏ដូចគ្នាដែរ ដោយយកលំនាំតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន និង ដោយពិចារណាលើការអនុវត្តជាប្រពៃណីនៅប្រទេសកម្ពុជា បទប្បញ្ញត្តិទូលំទូលាយបែបដូចគ្នានេះត្រូវបានតាក់តែងឡើង ។

ញាតិលោហិត សំដៅលើបុគ្គលដែលមានទំនាក់ទំនងសាច់សាឈាមលោហិតពីកំណើតជាមួយបុគ្គលម្នាក់ទៀត (ញាតិលោហិតពីកំណើត) ឬ បុគ្គលដែលត្រូវបានចាត់ទុកដោយច្បាប់ថា មានទំនាក់ទំនងសាច់សាឈាមជាមួយបុគ្គលជាក់លាក់ម្នាក់ទៀតនោះ (ញាតិលោហិតដែលកំណត់ដោយច្បាប់) ។ ញាតិខ្សែផ្ទាល់ គឺជាទំនាក់ទំនងខ្សែលោហិតដែលត្រង់ផ្ទាល់ រីឯសាខាញាតិវិញ គឺសំដៅលើទំនាក់ទំនងញាតិដែលបានបែកចេញជាពីរសាខាពីបុព្វញាតិតែមួយ ។ បុព្វញាតិគឺជាញាតិក្នុងជំនាន់មុនដោយរាប់បញ្ចូលទាំងជំនាន់ដូចគ្នានឹងជំនាន់ឪពុកម្តាយខ្លួន ឬ ជំនាន់ឪពុកម្តាយរបស់សហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន រីឯបុគ្គលជំនាន់ក្រោយដូចជាកូនរបស់ខ្លួន ឬ កូនរបស់សហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន និង បុគ្គលក្នុងជំនាន់ក្រោយដោយរាប់បញ្ចូលទាំងជំនាន់ដូចគ្នានឹងកូនៗទាំងនោះ ហៅថា បច្ច្រាញាតិ ។ ទោះបីជាញាតិលោហិតត្រូវរាប់ដល់ទៅប្រាំមួយថ្នាក់អញ្ចឹងមែនក៏ដោយ ក៏ជាក់ស្តែង ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ដែលចាប់ពីថ្នាក់ទីបួនទៅ កម្រនឹងនៅរស់រានមានជីវិត

ណាស់ក្នុងជំនាន់ដូចគ្នានោះ ហើយទោះបីជាមានសាខាញាតិលោហិតមួយចំនួន អាចជាជនដែលរស់នៅក្នុងជំនាន់ជាមួយគ្នា ក៏ដោយ ក៏មានករណីជាច្រើនដែលទំនាក់ទំនងជីវភាពក្នុងសង្គមរវាងពួកគេមានសភាពដាច់ឆ្ងាយពីគ្នាដែរ ។ ដោយឡែក ញាតិពន្ធវិញ សំដៅលើទំនាក់ទំនងរវាងខ្លួនជាមួយនឹងញាតិលោហិតរបស់សហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន ឬ ទំនាក់ទំនងរវាងញាតិ លោហិតរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងសហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧២៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ៩៣៩.- ការគណនាថ្នាក់ញាតិ

១-ថ្នាក់ញាតិ ត្រូវកំណត់ដោយគណនាចំនួននៃតំណពូជរវាងញាតិ ។

២-ដើម្បីកំណត់ថ្នាក់ញាតិនៃសាខាញាតិ ត្រូវគណនាចំនួននៃតំណពូជ គិតចាប់ពី ជននោះ ឬ សហព័ទ្ធរបស់ជននោះ ឡើងទៅដល់បុព្វជនដូចគ្នា និង ចំនួននៃតំណពូជ គិតចាប់ពីបុព្វជនរបស់ជននោះ ចុះរហូតមកដល់ជនម្នាក់ទៀត ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ជាក់អំពីថ្នាក់ញាតិ និង អំពីរបៀបគណនាថ្នាក់ញាតិ ។ ថ្នាក់ញាតិគឺជាឯកតាបង្ហាញពីរូបភាពនៃទំនាក់ ទំនងញាតិ ។ ប្រសិនបើលេខដាច់ថ្នាក់ញាតិកាន់តែតូច ទំនាក់ទំនងញាតិក៏កាន់តែជិតដែរ ។ រវាងញាតិលោហិតខ្សែ ផ្ទាល់ដែលជាទំនាក់ទំនងខ្សែលោហិតពីលើចុះក្រោម ឬ ពីក្រោមឡើងលើ ថ្នាក់ញាតិត្រូវគណនាដោយការរាប់ចំនួន តំណពូជរបស់ពួកគេ ។ ជាឧទាហរណ៍ ឪពុក និង កូនគឺជាញាតិថ្នាក់ទីមួយ រីឯជីដូនជីតា និង ចៅ គឺជាញាតិថ្នាក់ទីពីរ ។ ចំពោះថ្នាក់នៃសាខាញាតិដែលជាទំនាក់ទំនងលោហិតដែលបានបែកចេញជាពីរសាខាពីបុព្វញាតិតែមួយ ថ្នាក់ញាតិត្រូវ គណនាចំនួនតំណពូជដោយគិតចាប់ពីជននោះ ឬ សហព័ទ្ធរបស់ជននោះឡើងទៅដល់បុព្វញាតិដូចគ្នា និង ចំនួននៃតំណពូជ គិតចាប់ពីបុព្វញាតិនោះ ចុះរហូតមកដល់ជនម្នាក់ទៀត ។ ឧទាហរណ៍ ពូមីង និង ក្មួយស្រីក្នុងថ្នាក់ទីបីនៃសាខាញាតិ លោហិត រីឯបងប្អូនជីដូនមួយវិញស្ថិតក្នុងថ្នាក់ទីបួននៃសាខាញាតិលោហិត ។ វិធីសាស្ត្រគណនានេះ ត្រូវបានហៅថា វិធីសាស្ត្ររ៉ូម៉ាំង (Roman Method) ។ ក្រៅពីវិធីសាស្ត្រនេះ មានវិធីសាស្ត្រគណនាមួយផ្សេងទៀតដែលហៅថា វិធីសាស្ត្រកាណុង (Canon Method) ដែលយកតាមច្បាប់ព្រះវិហារសាសនាគ្រីស្ទ (Canon Law) ។ របៀបគណនា ថ្នាក់ញាតិតាមវិធីសាស្ត្រកាណុង គឺខុសគ្នាពីរបៀបគណនាតាមវិធីសាស្ត្ររ៉ូម៉ាំង ដោយត្រូវរាប់ចំនួនតំណពូជចាប់ពី សាខាញាតិនីមួយៗ ឡើងរហូតដល់បុព្វញាតិរួម ហើយចំនួននៃតំណពូជកាន់តែច្រើនដែលត្រូវគណនា ត្រូវចាត់ទុកថាជា ថ្នាក់ញាតិនៃសាខាញាតិលោហិត ។ ជាឧទាហរណ៍ តាមវិធីសាស្ត្រកាណុងនេះ បងប្អូនបង្កើតជាញាតិក្នុងថ្នាក់ទីមួយ រីឯពូ និងក្មួយជាញាតិក្នុងថ្នាក់ទីពីរ ហើយបងប្អូនជីដូនមួយវិញនឹងក្លាយជាញាតិក្នុងថ្នាក់ទីពីរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៩៤០.- ការកើតមានឡើងនូវទំនាក់ទំនងញាតិភាពដោយការស្ម័គ្រ

ទំនាក់ទំនងរវាងកូនចិញ្ចឹម និង ឪពុក ម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនោះ នឹងត្រូវបង្កើតនូវញាតិភាព ដូចគ្នានឹងញាតិលោហិត គិតចាប់ពីថ្ងៃ ដែលបានស្ម័គ្រ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះកំណត់អំពីការកើតឡើងនូវទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតដែលកំណត់ដោយច្បាប់ និង ទំនាក់ទំនងញាតិភាព ដោយស្ម័គ្រ ។ ទំនាក់ទំនងនៃឪពុកម្តាយ និង កូន តាមច្បាប់ ត្រូវកើតឡើងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំ ចាប់ពីថ្ងៃ បង្កើតស្ម័គ្រ ហើយទំនាក់ទំនងញាតិភាពរវាងកូនសុំជាមួយញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដែលដូចគ្នាទៅនឹង ទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតពិតប្រាកដ ក៏ត្រូវកើតឡើងដែរ ។ ប៉ុន្តែ ទំនាក់ទំនងញាតិភាពរវាងញាតិលោហិតរបស់កូនសុំ ជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង រវាងញាតិលោហិតរបស់កូនសុំជាមួយនឹងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម មិនកើត ឡើងទេ ។ ក្នុងករណីស្ម័គ្រពេញលេញ ទំនាក់ទំនងរវាងកូនសុំ និង ញាតិលោហិតរបស់កូនសុំដែលមានមុនស្ម័គ្រ ត្រូវរលត់ (ស្ម័គ្រផ្តាច់ (disassociating adoption)) ។ ក្នុងករណីស្ម័គ្រមធ្យម ទំនាក់ទំនងញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត និង ញាតិលោហិតរបស់គេមិនរលត់ទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧២៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ, មាត្រា ៣៥៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៤១.- ការរលត់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ

១-ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ ត្រូវបញ្ចប់ដោយការលែងលះគ្នា ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ ករណីដែលសហព័ទ្ធណាម្នាក់បានទទួលមរណភាព ហើយសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ បានរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត ឬ បានបង្ហាញឆន្ទៈបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីការរលត់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធដែលបានកើតឡើងដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ច្បាប់ក្នុង ប្រទេសលោកខាងលិចជាច្រើនចែងថា ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធត្រូវបញ្ចប់ ប្រសិនបើទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបាន រំលាយ ទោះបីជាការរំលាយនេះជាការរំលាយដោយសារការលែងលះដែលជាការរំលាយនៅពេលសហព័ទ្ធសងខាងនៅរស់

ក៏ដោយ ជាការរំលាយដោយសារការទទួលមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធណាម្នាក់ដោយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ តាមក្រម រដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ការបញ្ចប់ដោយសារមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធណាម្នាក់ ខុសគ្នាពីការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងព្យាបាលដោយសារ ការលែងលះ ហើយក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធណាម្នាក់ទទួលមរណភាព ដើម្បីបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងព្យាបាល សហព័ទ្ធដែលនៅ រស់ត្រូវធ្វើការបង្ហាញនូវបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងព្យាបាលជាមួយព្យាបាលរបស់សហព័ទ្ធដែលបានទទួលមរណភាពនោះ ។ ដូចគ្នា ដែរ នៅប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារតែមានករណីជាច្រើនដែលសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ នៅតែបន្តស្នាក់នៅជាមួយគ្រួសារ របស់សហព័ទ្ធដែលទទួលមរណភាព និង មើលថែទាំឪពុកម្តាយរបស់សហព័ទ្ធដែលបានទទួលមរណភាពនោះ ដូច្នេះ ទើបមានការសម្រេចថា ទុកឱ្យសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ជាអ្នកសម្រេចអំពីការរលត់ទំនាក់ទំនងព្យាបាលនោះទៅ ដើម្បីកុំឱ្យ ពួកគេជាប់ចំណងដោយមិនសមហេតុផល ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធដែលនៅរស់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ម្តងទៀត នោះទំនាក់ទំនងព្យាបាលជាមួយនឹងព្យាបាលរបស់សហព័ទ្ធថ្មីនឹងកើតឡើងដែលធ្វើឱ្យទំនាក់ទំនងព្យាបាលមានភាពស្មុគស្មាញ ទើប មាត្រានេះចែងថា ទំនាក់ទំនងព្យាបាលត្រូវបញ្ចប់ដោយសារការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧២៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ១៥៩០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស៊ីម៉ង់

មាត្រា ៩៤២.- ការរលត់ព្យាបាល ដោយការកាត់កាល់^១

ព្យាបាលរវាងកូនចិញ្ចឹម សហព័ទ្ធរបស់ជននោះ បច្ចាញាតិផ្ទាល់ និង សហព័ទ្ធ របស់បច្ចាញាតិផ្ទាល់នោះ ជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុក ម្តាយចិញ្ចឹមនោះ ត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការកាត់កាល់ ។

(កំណត់)

ទំនាក់ទំនងព្យាបាលលោហិតដែលកំណត់ដោយច្បាប់តាមរយៈការស្តុកស្តម្ភ និងត្រូវបានទុកដូចគ្នានឹងព្យាបាលលោហិតពី កំណើតដែរ ប៉ុន្តែដោយសារព្យាបាលលោហិតដែលកំណត់ដោយច្បាប់ជាព្យាបាលដែលច្បាប់ជាអ្នកសន្មត ព្យាបាលលោហិតដែល កំណត់ដោយច្បាប់នេះ ត្រូវរលត់ដោយការកាត់កាល់ ។ ការកាត់កាល់ មិនត្រឹមតែរលត់ព្យាបាលលោហិតរវាងឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម និង កូនចិញ្ចឹមនោះទេ ក៏ប៉ុន្តែ វាក៏រលត់ព្យាបាលរវាងកូនចិញ្ចឹមជាមួយនឹងព្យាបាលលោហិតផ្ទាល់របស់ឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹមនោះផងដែរ ។ លើសពីនេះទៀត ទំនាក់ទំនងរវាងសហព័ទ្ធ របស់កូនចិញ្ចឹម បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូនចិញ្ចឹមនោះ និងសហព័ទ្ធបច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូនចិញ្ចឹម ជាមួយនឹងឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម និង ជាមួយព្យាបាលលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ក៏នឹងត្រូវរលត់ដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចំពោះការស្តុកស្តម្ភពេញលេញដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីសុខុមាលភាពរបស់កូនចិញ្ចឹម ដែលជាអនីតិជនវិញ ដោយឈរលើស្មារតីនៃសុខុមាលភាពរបស់កូនចិញ្ចឹមដែលជាអនីតិជនបែបនេះ ការកាត់កាល់

^១ ចំណងជើង និង បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៤២ នេះ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

នឹងអាចអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបាន តែក្នុងករណីដែល ការសុំកូនអាចប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍របស់កូនចិញ្ចឹម ដោយសារការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញពីសំណាក់ឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម និង ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយបង្កើតអាចមើលថែរក្សា កូននោះវិញបាន ជាដើម តែប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ព្យាបាលរវាងកូនចិញ្ចឹម និង ឪពុកម្តាយបង្កើត និង ព្យាបាលលាភិតរបស់កូននោះ នឹងត្រូវបង្កើតឱ្យមានឡើងវិញចាប់ពីថ្ងៃ ដែលការកាត់កាត់បានកើតឡើង ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧២៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ៩៤៣.- ករណីយកិច្ចគោរពគ្នារវាងញាតិ និង ការបង្ការអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ

១-សមាជិកម្នាក់ៗនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារ ត្រូវគោរពសិទ្ធិ និង សេរីភាពរវាងគ្នាទៅ វិញទៅមក ហើយត្រូវសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ។

២-សមាជិកម្នាក់ៗនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារ ត្រូវបង្ការកុំឱ្យកើតមានអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង ត្រូវធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យកើតមានឡើង នូវការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ។

(កំណត់)

មាត្រានេះតម្រូវឱ្យសមាជិកគ្រួសារមានករណីយកិច្ចគោរពសិទ្ធិ និង សេរីភាពរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក និង ជួយ សង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ។ មាត្រានេះបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថា សិទ្ធិមនុស្សរបស់សមាជិកម្នាក់ៗនៅក្នុងគ្រួសារ ត្រូវបាន ការពារ ហើយព្រមជាមួយគ្នានេះដែរ បញ្ជាក់ពីស្ថានីតិនៃកាតព្វកិច្ចជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងគ្រួសារដែលជាសហគមន៍ ដែលមានជីវភាពរួមគ្នា ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ ហើយមានករណីខ្លះដែល ការជួញដូរ និង រំលោភបំពានលើកុមារ ត្រូវបានយល់ច្រឡំថាជាសិទ្ធិអំណាចរបស់ឪពុកម្តាយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រានេះដាក់ បន្ទុកលើសមាជិកគ្រួសារម្នាក់ៗនូវករណីយកិច្ចក្នុងការធានាសុវត្ថិភាព និង សន្តិភាពក្នុងគ្រួសារ ដោយកំណត់ឱ្យមាននូវ ករណីយកិច្ចក្នុងការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង ការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចគ្នានឹង ប្រទេសផ្សេងៗដែរ ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង កិច្ចការពារជនរងគ្រោះ បើកលទ្ធភាពក្នុងការដាក់ ពាក្យសុំឱ្យតុលាការចេញដីកាការពារដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើហិង្សា រវាងការមកជិត និង ចេញឆ្ងាយពីលំនៅឋាន ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៣០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ២ នៃច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាពីសហព័ទ្ធ និង កិច្ចការពារ ជនរងគ្រោះ ឆ្នាំ ២០០៤ របស់ប្រទេសជប៉ុន, មាត្រា ៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់ការរំលោភបំពានលើកុមារ ឆ្នាំ ២០០៤ របស់ប្រទេសជប៉ុន, សេចក្តីប្រកាសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិឆ្នាំ ២០០៣ ស្តីពីការលុបបំបាត់អំពើហិង្សាប្រឆាំងស្ត្រី, មាត្រា ១ នៃច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង កិច្ចការពារជនរងគ្រោះរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ។

ជំពូកទី ២ កំណត់ត្រា

មាត្រា ៩៤៤.- ការបង្កើតកំណត់ត្រា

កំណត់ត្រា ត្រូវបង្កើតឡើង តាមសេចក្តីសន្យារវាងបុរស នារី ថានឹងរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងគ្នា នាពេលអនាគត និង ដោយធ្វើពិធីកំណត់ត្រា ។

(កំណត់)

តាមទំនៀមទម្លាប់នៅប្រទេសកម្ពុជា ក្រៅពីការសន្យារវាងភាគីនៃកំណត់ត្រា ពិធីដែលសង្គមចាត់ទុកថាជា ចាំបាច់សម្រាប់ភាគីនៃកំណត់ត្រា (ពិធីលើកស្ទួយ) ក៏ជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដែរដើម្បីបង្កើតកំណត់ត្រា ។ មាត្រានេះចែង យ៉ាងច្បាស់ថា កំណត់ត្រានឹងមានសុពលភាព ដរាបណាភាគីបានសន្យាថា នឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា នាពេល អនាគត និង ធ្វើពិធីកំណត់ត្រា ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងករណីខ្លះ កំណត់ត្រាត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយ មិនគោរពតាមឆន្ទៈរបស់ជនដែលពាក់ព័ន្ធទេ គឺបែរជាតាមឆន្ទៈរបស់ឪពុកម្តាយទៅវិញ ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រានេះកំណត់ថា កំណត់ត្រាត្រូវបង្កើតឡើងដោយឆន្ទៈសេរីរបស់ភាគី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១០៦ និង ១០៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៤៥.- ការសងជំនួស

ក្នុងករណីដែលកំណត់ត្រាបានរលាយ ភាគីដែលបានលើកជំនួសនៅពេលកំណត់ ត្រា ដោយសង្ឃឹមថានឹងបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចទាមទារឱ្យភាគីម្ខាងទៀត សង ជំនួសនោះមកវិញបាន ។

(កំណត់)

នៅប្រទេសកម្ពុជាក៏ដូចជានៅប្រទេសមួយចំនួនទៀតដែរ តាមទំនៀមទម្លាប់ មានករណីជាច្រើនដែលការជូនដល់ ភាគីម្ខាងទៀតនូវប្រាក់កាស និង ទ្រព្យ (ជំនួស) ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅពេលដែលមានគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រានេះចែងជាពិសេសអំពីការដែលភាគីម្ខាងអាចទាមទារឱ្យភាគីម្ខាងទៀតសងជំនួសមកវិញបាន នៅក្នុង ករណីដែលកំណត់ត្រាត្រូវបានរលាយ ។ មាត្រា ១១២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជាចែងថា ជនណាដែលបាន ទទួលជំនួសទាក់ទងនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នាពេលអនាគត មិនទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងនៃការខូចខាតទេ ប្រសិន បើជននោះទទួលមរណភាព ហើយដូច្នេះកំណត់ត្រាបានរលាយ ប៉ុន្តែ ភាគីដែលនៅរស់មានសិទ្ធិទាមទារឱ្យភាគីម្ខាង ទៀតប្រគល់ជំនួសមកវិញ ។ មាត្រានេះត្រូវបានរៀបរៀងឡើងដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យជនដែលប្រគល់ជំនួសទៅភាគីម្ខាងទៀត

អាចទាមទារជំនួននោះមកវិញបាន ទោះបីជាកំដាប់ពាក្យបានរលាយ ដោយហេតុផលផ្សេងក្រៅពីមរណភាពរបស់ភាគី ម្ខាងទៀតក៏ដោយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៤៦.- ការទទួលខុសត្រូវចំពោះការបដិសេធចោលដោយមិនត្រឹមត្រូវ

ក្នុងករណីដែលភាគីណាម្ខាងបានបដិសេធកំដាប់ពាក្យដែលបានភ្ជាប់រវាងភាគី ចោល ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ភាគីម្ខាងទៀតអាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាត ដែលកើតឡើងដោយសារការបដិសេធចោលនោះបាន ។

(កំណត់)

កំដាប់ពាក្យគឺជាដំណើរការសង្គមដែលជាមូលដ្ឋាននៃអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមច្បាប់ ហើយមានអត្ថន័យតាមផ្លូវច្បាប់ លើសពីអ្វីដែលគ្រាន់តែជាកិច្ចព្រមព្រៀងសាមញ្ញ ។ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងបដិសេធចោលកំដាប់ពាក្យ ដោយមិនត្រឹមត្រូវ ភាគីនោះត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងនៃការខូចខាត ។ មានប្រទេសលោកខាងលិចកាន់តែច្រើន ឡើងដែលដាក់កម្រិតលើការទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងនៃការខូចខាតដោយសារការរំលោភបំពានលើកំដាប់ពាក្យ ។ ជា ពិសេស ចំពោះការទាមទារផ្ទៃខូចខាតផ្លូវចិត្តដោយសារការបំពានកំដាប់ពាក្យ មានទំនោរនៃការបកស្រាយអវិជ្ជមាន កាន់តែខ្លាំងឡើង ដោយសារមូលដ្ឋាននៃការគណនាសំណងមានភាពមិនច្បាស់លាស់ ហើយការដាក់ការទទួលខុសត្រូវ ចំពោះសំណងនៃការខូចខាតផ្លូវចិត្តនោះ បង្ខំដោយប្រមោលឱ្យភាគីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង យកលក្ខន្តិកៈដោះស្រាយ បញ្ជាក់កំដាប់ពាក្យនោះឱ្យបានឆាប់រហ័ស ប្រសើរជាង ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែនៅប្រទេសកម្ពុជា ស្ត្រីស្ថិតក្នុងស្ថានភាព ខ្សោយនៅឡើយ និង ដោយសារតែផលខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីការបដិសេធកំដាប់ពាក្យដោយមិនត្រឹមត្រូវ នៅមាន លក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរនៅឡើយនោះ មាត្រានេះបញ្ជាក់ច្បាស់អំពីការទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងនៃការខូចខាត ។ ពាក់ព័ន្ធនឹង ការទទួលខុសត្រូវចំពោះការបដិសេធដោយមិនត្រឹមត្រូវ អាចធ្វើការទាមទារសំណងនៃការខូចខាត ដោយយកមូលដ្ឋាន នៃការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ឬ ដោយយកមូលដ្ឋាននៃអំពើអនីត្យានុកូលក៏បាន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១០ និង ១១១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៤៧.- អំឡុងពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹង

បណ្តឹងដែលទាក់ទងទៅនឹងមាត្រា ៩៤៥ (ការសងជំនួន) ឬ មាត្រា ៩៤៦ (ការ ទទួលខុសត្រូវចំពោះការបដិសេធចោលដោយមិនត្រឹមត្រូវ) ខាងលើនេះ ត្រូវប្តឹងនៅក្នុង

អំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលកំណត់ពាក្យនោះ បានរលាយ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះកំណត់អំពីអំឡុងពេលសម្រាប់ដាក់ពាក្យបណ្តឹង ដើម្បីដោះស្រាយបណ្តឹងទាក់ទងនឹងកំណត់ពាក្យឱ្យបាន ឆាប់ ។ មាត្រា ១១៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា កំណត់អាជ្ញាយុកាលថាជារយៈពេលមួយឆ្នាំ ហេតុដូច្នេះ មាត្រានេះបានអនុលោមតាមមាត្រា ១១៣ នេះដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា

ជំពូកទី ៣ អាពាហ៍ពិពាហ៍

ផ្នែកទី ១ ការបង្កើតអាពាហ៍ពិពាហ៍

កថាភាគទី ១ លក្ខខណ្ឌនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

មាត្រា ៩៤៨.- អាយុគ្រប់លក្ខណៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

បុរស និង នារី ដែលមិនទាន់ដល់នីតិភាព មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាង បានដល់នីតិភាព ហើយភាគីម្ខាងទៀតជាអនីតិជនដែល មានអាយុមិនតិចជាង ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយទទួល ការយល់ព្រមពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់ អនីតិជននោះ ។

(កំណត់)

ដើម្បីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន មាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ តម្រូវឱ្យបុរសមានអាយុ យ៉ាងតិច ២០ ឆ្នាំ និង នារីមានអាយុយ៉ាងតិច ១៨ ឆ្នាំ ។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាបុរសមិនទាន់ដល់អាយុ ២០ ឆ្នាំ ហើយនារីមិនទាន់ដល់អាយុ ១៨ ឆ្នាំក៏ដោយ ក្នុងករណីដែលនារីមានផ្ទៃពោះ បុរស និង នារីនោះអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បាន ដោយមានការអនុញ្ញាតពីឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ។

មាត្រា ១១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា បានកំណត់អាយុអប្បបរមានៃសម្រាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៧ ឆ្នាំ ចំពោះបុរស និង ១៤ ឆ្នាំ ចំពោះនារី ។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាសម្ព័ន្ធភាពមួយជីវិតរវាងបុរស និង នារី ដូច្នេះ បុរស និង នារីនោះចាំបាច់ត្រូវបានពេញវ័យទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គម ផ្លូវចិត្ត និង ផ្លូវកាយ ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាច្បាប់ នៃប្រទេសនីមួយៗ តែងតែកំណត់អំពីអាយុអប្បបរមានៃសម្រាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយឡែកនៅ

ប្រទេសកម្ពុជាវិញក៏ដូចគ្នាដែរ ដោយមាត្រានេះកំណត់យក ១៨ ឆ្នាំ ដែលជាអាយុដល់នីតិភាព មកជាអាយុអប្បបរមា ដែលសមរម្យអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារនៅតាមតំបន់ជនបទ មានអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន ជាច្រើន ទើបមាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ដើម្បីបំពេញបន្ថែមលើ ការខ្វះនូវសមត្ថភាពយល់ព្រមរបស់អនីតិជនដើម្បីឱ្យអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ។ ប្រសិនបើមានករណីជាច្រើនដែល អាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការបង្ខំរបស់ឪពុកម្តាយ អាចគិតពិចារណាអំពីការរៀបចំច្បាប់ដែលតម្រូវ ឱ្យតុលាការចូលទៅពាក់ព័ន្ធក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែរ ។

បញ្ហាដែលថា តើអាយុអប្បបរមាដែលអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាននោះ ត្រូវកំណត់ដូចម្តេចនោះ គឺអាស្រ័យទៅ លើគោលនយោបាយនីតិកម្មនៃប្រទេសនីមួយៗ ។ ជាឧទាហរណ៍ នៅប្រទេសចិនដែលអនុវត្តគោលនយោបាយកូនតែ មួយ អាយុអប្បបរមាដែលអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ត្រូវបានកំណត់ខ្ពស់រហូតដល់ទៅ ២២ ឆ្នាំ ចំពោះបុរស និង ២០ ឆ្នាំ ចំពោះនារី ដោយឡែកនៅប្រទេសបារាំងវិញគឺ ១៨ ឆ្នាំ សម្រាប់បុរស និង ១៥ ឆ្នាំ សម្រាប់នារី ដែលមានគំណាត រវាងអាយុនៃបុរស និង នារី ។ នៅប្រទេសអង់គ្លេស ទាំងបុរស និង នារី អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាននៅអាយុ ១៦ ឆ្នាំ ដូចគ្នា រីឯប្រទេសអ៊ីតាលី រុស្ស៊ី និង អាឡឺម៉ង់ ជាដើមវិញ កំណត់យកអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ទាំងបុរស និង នារី ។ ដោយពិចារណាលើទំនោរនៃប្រទេសទាំងនោះ និង ដោយផ្អែកទៅលើស្មារតីនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការលុបបំបាត់ ចោលនូវរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រី ទើបប្រទេសកម្ពុជា ដូចបានចែងក្នុងមាត្រានេះ ជាគោលការណ៍ កំណត់យកអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ថាជាអាយុដែលសមរម្យអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយពុំមានការបែងចែករវាងអាយុ សម្រាប់បុរស និង នារីឡើយ ។

ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះអាយុគ្រប់លក្ខណៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការកំណត់អំពីអាយុដែលអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយគិតពីភាពពេញវ័យតាមធម្មជាតិ ដូចមាត្រា ១៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំងនាពេលបច្ចុប្បន្ន និង មាត្រា ៧៣១ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ជាដើម គឺជាគោលការណ៍នីតិកម្មជាទូទៅមួយ ។ ដូច្នេះ មាត្រាដែលត្រូវបានស្នើឡើងរួចហើយ មកនេះបញ្ញត្តិថា អាយុដែលអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ជាគោលការណ៍ គឺ ១៨ ឆ្នាំ ដែលជាអាយុដល់នីតិភាពនៅ ប្រទេសកម្ពុជា ប៉ុន្តែ ជាករណីលើកលែង ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៃជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់តិចជាង ១៨ ឆ្នាំ ក៏អាចធ្វើទៅបានដែរ ប្រសិនបើស្តីក្នុងខ័ណ្ឌជាក់លាក់មួយចំនួនត្រូវបានបំពេញ ។

ប្រសិនបើអានុភាពនៃអត្តាធិនភាព ត្រូវបានបកស្រាយថា ជនដែលទទួលអត្តាធិនភាព មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដូចគ្នានឹងនីតិជន ហើយប្រសិនបើមាត្រានេះកំណត់យកអាយុធម្មជាតិជាក់លាក់ (១៨ ឆ្នាំ) ជាអាយុគ្រប់លក្ខណៈរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ បញ្ញត្តិបែបនេះនឹងបិទលទ្ធភាពឱ្យ ជាឧទាហរណ៍ ជនដែលមានអាយុ ១៧ ឆ្នាំ ដែលបានទទួល អត្តាធិនភាពអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមឆន្ទៈខ្លួនបានឡើយ ។ មានន័យថា ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជននោះចាំបាច់ ត្រូវទទួលបានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ជាអាទិ៍ ប៉ុន្តែ ដោយសារតែជនដែលបានទទួលអត្តាធិនភាព ត្រូវមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងនីតិជនដែរ ទើបការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយមិនចាំបាច់ ។

កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ៤៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បញ្ញត្តិថា "អាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវធ្វើតាម លក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ និងគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្តប្តីមួយប្រពន្ធមួយ" ។ មានន័យថា កថាខណ្ឌនេះជ្រើសរើសយក គោលការណ៍នៃអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមច្បាប់ ហើយយកការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ មកធ្វើជាលក្ខខណ្ឌ ចាំបាច់នៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ការជ្រៀតជ្រែក ឬ អន្តរាគមន៍របស់តតិយជន ត្រូវបានជៀសវាងជាដាច់ខាត ចំពោះ សកម្មភាពដែលឆន្ទៈសេរីរបស់បុគ្គលត្រូវតែគោរព ដូចជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ប្រសិនបើចាត់ចែងចំពោះជនដែល បានទទួលអត្តាធិនភាព តាមរយៈការប្រកាសរបស់តុលាការ ដូចគ្នានឹងនីតិជន ប៉ុន្តែ តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពី ឪពុកម្តាយ ចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលជាសកម្មភាពមួយដែលសេរីភាពបុគ្គលគួរតែត្រូវបានគោរពដែរនោះ ចំណុចនេះ ហាក់ដូចជាមានភាពផ្ទុយគ្នា ។ ប្រសិនបើមានការដាក់កម្រិតបែបនេះ យ៉ាងហោចណាស់ក៏ត្រូវមានបញ្ញត្តិច្បាស់លាស់ ជាចាំបាច់ដែរ (សូមមើលកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៤៨១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបច្ចុប្បន្នរបស់ប្រទេសបារាំង) ។

ផ្ដើមចេញពីទស្សនៈបែបនេះហើយបានជាឈានទៅដល់ការសម្រេចថា មាត្រា ៩៤៨ នេះគួរតែចែងដោយប្រើពាក្យ "នីតិជន" គឺមិនមែនអាយុពេញវ័យតាមធម្មជាតិទេ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថា នីតិជន ឬ ជនដែលចាត់ទុកថា បានដល់ នីតិភាព គឺជាជនដែលមានអាយុគ្រប់លក្ខណៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយអាពាហ៍ពិពាហ៍អាចធ្វើទៅបានទៅតាមឆន្ទៈ របស់ជននោះ ។ ពាក្យ "នីតិភាព" ដែលប្រើក្នុងឃ្លាថា "មិនទាន់បានដល់នីតិភាព" នៅក្នុងមាត្រានេះ សំដៅទៅលើ ទាំងជនដែលបានដល់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ហើយបានដល់នីតិភាព តាមអាយុតាមធម្មជាតិ និង ជនដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដល់នីតិភាពដោយអត្តាធិនភាព ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ១១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៤៩.- ការហាមឃាត់មិនឱ្យមានទ្វេពន្ធភាព

បុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធហើយ ពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៀតបានឡើយ ។

(កំណត់)

ដោយសារការអនុម័តយករបបឯកពន្ធភាព បុរសត្រូវបានហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនារីលើសពី ម្នាក់ ហើយនារីក៏មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបុរសលើសពីម្នាក់បានដែរ ។ មាត្រា ៦ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ហាមឃាត់មិនឱ្យមានទ្វេពន្ធភាព ។ មាត្រា ១៣៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា ទទួលស្គាល់ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទី ១ និង អាពាហ៍ពិពាហ៍ទី ២ ដែលជាពហុអាពាហ៍ពិពាហ៍ (របបដែលប្តីម្នាក់ដែលមាន ប្រពន្ធច្រើននាក់) ក៏ប៉ុន្តែ នារីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបុរសបានតែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ (មាត្រា ១៤០ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីចាស់) ។ ទោះជាដូច្នេះក៏ដោយ របបនេះមានលក្ខណៈជាការរើសអើងយ៉ាងខ្លាំងដោយបុរសអាចរៀបអាពាហ៍-

ពិពាហ៍តាមច្បាប់ជាមួយនឹងនារីដល់ទៅ ២ នាក់ ។ មាត្រានេះត្រូវបានដាក់តែងឡើង ដើម្បីហាមឃាត់មិនឱ្យរៀប
អាពាហ៍ពិពាហ៍តាមច្បាប់ដែលជាន់គ្នា ។ ប៉ុន្តែ មាត្រានេះគ្រាន់តែទប់ស្កាត់អាពាហ៍ពិពាហ៍តាមផ្លូវច្បាប់ដែលជាន់គ្នា
ប៉ុណ្ណោះ រីឯអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមសភាពជាក់ស្តែងវិញមិនអាចពិនិត្យតាមដានដោយមាត្រានេះបានទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៦ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ របស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ៧៣២ នៃក្រម
រដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ១៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៥០.- អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត

១-នារីពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតបានឡើយ ប្រសិនបើអំឡុងពេល ១២០
(មួយរយម្ភៃ) ថ្ងៃ ពុំទាន់បានកន្លងផុត គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុន ត្រូវបាន
រំលាយ ឬ លុបចោល ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណី
ដែលនារីមានផ្ទៃពោះនៅមុនពេលដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនត្រូវបានរំលាយ ឬ លុបចោល
ហើយបានសម្រាលកូន ឬ ចំពោះករណីដែលមានលិខិតបញ្ជាក់ពីការគ្មានផ្ទៃពោះ ពីវេជ្ជ-
បណ្ឌិត ។

(កំណត់)

មាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា បញ្ញត្តិថា នារីមិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
ថ្មីទៀតទេ រហូតដល់ផុតរយៈពេល ៣០០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលមរណភាពរបស់ប្តី ថ្ងៃប្រកាសសាលក្រមដែលសម្រេច
អំពីមោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ថ្ងៃប្រកាសសាលក្រមស្តារពីការលែងលះ ។ ច្បាប់នេះមានបញ្ញត្តិដែលចែងថា
ក្នុងករណីដែលនារីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតក្នុងរយៈពេល ៣០០ ថ្ងៃ ប្តីដែលនារីនោះរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី នឹងត្រូវ
បានចាត់ទុកថាជាឪពុករបស់កូនដែលកើតក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនោះ លើកលែងមានការជំទាស់ពីប្តីមុន ។

អំឡុងពេលហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត ត្រូវបានកំណត់ឡើងសម្រាប់នារី ដើម្បីជៀសវាងការប្រកួត
ប្រជែងទាក់ទងនឹងការសន្មតបិតុភាពរបស់កូន ដែលមានន័យថា តើកូនដែលកើតមកគួរត្រូវសន្មតថាជាកូនរបស់ប្តីមុន ឬ
ប្តីក្រោយ ។ តាមគម្រោងវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន អំឡុងពេលដែលការសន្មតបិតុភាពការប្រកួតប្រជែងគ្នា
នឹងត្រូវកាត់បន្ថយ (ករណីប្រទេសជប៉ុន គឺ ១០០ថ្ងៃ) ។ ដោយហេតុថា នៅប្រទេសកម្ពុជា អំឡុងពេលប្រកួតប្រជែង
គ្នានេះ គឺ ១២០ ថ្ងៃ ដូច្នេះ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនៅក្នុងអំឡុងពេលនោះត្រូវបានកម្រិត ។ នៅប្រទេសជប៉ុន
មានមតិឱ្យលុបចោល និង កែប្រែអំឡុងពេលនេះ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មានទស្សនៈខ្លាំងដែលអះអាងថា
ការធ្វើការវិភាគត្អិតតែទៅលើសិទ្ធិរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់នារី មិនមែនជាការសមរម្យទេ ។ នៅប្រទេសអាស្រ៊ីម៉ង់

បញ្ហានេះត្រូវបានដោះស្រាយ តាមរយៈវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៅឆ្នាំ ១៩៩៨ ដោយលុបចោលការកម្រិត អំឡុងពេល (១០ ខែ) សម្រាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីរបស់នារី ហើយរៀបចំបញ្ញត្តិដែលចែងថា កូនដែលកើតក្នុង អំឡុងពេលនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយ ត្រូវបានសន្មតថាជាកូនរបស់ប្តីក្រោយ ។

ក្នុងករណីដែលអាចជៀសវាងការប្រកួតប្រជែងទាក់ទងនឹងការសន្មតបិតុភាពបាន ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីអាច ត្រូវបានអនុញ្ញាត ។ ដូច្នេះ បញ្ញត្តិស្តីពីអំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត មិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ ចំពោះករណីដែលគ្មានការប្រកួតប្រជែង ឬ គ្មានការភ័ន្តច្រឡំណាមួយទាក់ទងនឹងការសន្មតបិតុភាព ។ នៅប្រទេស អាឡឺម៉ង់ និង បារាំង ធ្លាប់មានការបញ្ជាក់រយៈពេល ៣០០ ថ្ងៃថាជាអំឡុងពេលហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ឬ អំឡុងពេលរង់ចាំដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមានលិខិតបញ្ជាក់អំពីភាពគ្មានផ្ទៃពោះពីវេជ្ជបណ្ឌិត នារីអាច រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតបាន ។ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ថា បញ្ញត្តិស្តីពីអំឡុងពេលហាមឃាត់ មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលគ្មានការប្រកួតប្រជែងអំពីការសន្មតបិតុភាព កើតឡើងទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រូវបានរក្សាប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ២២៨ និង មាត្រា ២៩៦ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៥១.- ការហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងញាតិលោហិត

១-អាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនអាចធ្វើបានឡើយ រវាងញាតិលោហិតផ្ទាល់ ឬ សាខាញាតិ លោហិតក្នុង ៣ (បី) ថ្នាក់ រាប់ទាំង ថ្នាក់ទី៣ (បី) ផង ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាដែរ នៅក្រោយ ពេលដែលទំនាក់ទំនងញាតិ ត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០១៤ (ការបញ្ចប់ នូវញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត) មាត្រា ១០១៦ (ការកាត់កាល់កូនសុំពេញ លេញ) ឬ មាត្រា ១០៣២ (អានុភាពនៃការកាត់កាល់កូនសុំធម្មតា) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិថ្នាក់ជិតគ្នាត្រូវបានហាមឃាត់ ដោយសារមូលហេតុនៃសុជាតិវិទ្យា និង មូលហេតុ សីលធម៌សង្គម ។ ចំពោះមូលហេតុសុជាតិវិទ្យា ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិថ្នាក់ជិត ងាយនឹងបណ្តាលឱ្យ ពន្ធុខ្សោយជាប់គ្នា ហើយលទ្ធភាពនៃពិការភាពចំពោះកូនដែលកើតមកកើនឡើងខ្ពស់ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការហាមឃាត់នូវ អាពាហ៍ពិពាហ៍ចំពោះញាតិថ្នាក់ជិតបែបនេះ បានបណ្តាលមកពីហេតុផលសីលធម៌សង្គមច្រើនជាងហេតុផលសុជាតិវិទ្យា ។

ជាឧទាហរណ៍ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បែបនេះ នឹងបង្កឱ្យមានការរង្សៀសចិត្តគ្នាខាងផ្លូវភេទ ក្នុងចំណោមញាតិថ្នាក់ជិត
ទាំងនោះ ហើយពីទិដ្ឋភាពនៃការចូលរួមក្នុងសង្គម និង បរិយាកាសនៃការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ក៏មិនមែនជាការគួរឱ្យប្រាថ្នា
ហើយក៏នឹងបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ភាពសុខសាន្តក្នុងគ្រួសារដែរ ។ ជាការពិតណាស់ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
រវាងឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំក៏ត្រូវបានហាមឃាត់ផងដែរ ។

ទោះបីជាទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើតត្រូវបានកាត់ផ្តាច់ដោយសារការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ
ក៏ដោយ ក៏ទំនាក់ទំនងលោហិតតាមធម្មជាតិមិនរលត់ដែរ ហេតុនេះបានជាការហាមឃាត់ចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាង
ញាតិថ្នាក់ជិតនៅតែមានដដែល ។ ដូច្នេះ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះបានបញ្ញត្តិថា អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងបុគ្គលដែល
ធ្លាប់មានទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ឬ សាខាញាតិលោហិតក្នុងថ្នាក់ទី ៣ នៅមុនពេលបង្កើតសុំកូនពេញលេញ
និង កូនសុំ ត្រូវបានហាមឃាត់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ៧៣៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ៩៥២.- ការហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធ

១-អាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំអាចធ្វើបានឡើយ រវាងញាតិពន្ធនៃខ្សែផ្ទាល់ ។ បញ្ញត្តិនេះ
ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាដែរ នៅក្រោយពេលដែលបានបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ ដោយ
បញ្ញត្តិមាត្រា ៩៤១ (ការរលត់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ) ឬ មាត្រា ១០១៦ (ការកាត់កាល់នៃ
សុំកូនពេញលេញ) នៃក្រមនេះ ។

២-អាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំអាចធ្វើបានឡើយ រវាងសាខាញាតិពន្ធ នៅក្នុង ៣ (បី) ថ្នាក់
រាប់ទាំងថ្នាក់ទី ៣ (បី) ផង ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ក្រោយពេល
បានបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៤១ (ការរលត់ទំនាក់ទំនងញាតិ
ពន្ធ) ខាងលើនេះ ។ ប៉ុន្តែ បើសហព័ទ្ធណាម្នាក់បានទទួលមរណភាព សហព័ទ្ធដែលនៅ
រស់ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបុគ្គលដែលធ្លាប់ជាសាខាញាតិពន្ធ នៅក្នុង ៣ (បី)
ថ្នាក់បាន ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធនៃខ្សែផ្ទាល់ និង រវាងជនដែលធ្លាប់ជា
ញាតិពន្ធនៃខ្សែផ្ទាល់ ។ ដោយសារញាតិលោហិតនៃខ្សែផ្ទាល់របស់សហព័ទ្ធមានទំនាក់ទំនងប្រហាក់ប្រហែលនឹងញាតិ
លោហិតខ្សែផ្ទាល់របស់ខ្លួនផ្ទាល់ ដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹងទំនាក់ទំនងឪពុកម្តាយ និង កូន ដូច្នេះ តាមសីលធម៌សង្គម

ក៏អាពាហ៍ពិពាហ៍បែបនេះមិនមែនជាការគួរដែរ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ទោះបីជាសាខាញាតិពន្ធក្នុង ៣ ថ្នាក់ ដោយរាប់ទាំងថ្នាក់ទីបីផងក៏ដោយ ក៏អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងបុគ្គលទាំងនោះត្រូវបានហាមឃាត់ដែរ ដោយសារតែនៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា សាខាញាតិពន្ធនេះមាន និន្នាការបង្កើតទំនាក់ទំនងញាតិជារួមដែលមានលក្ខណៈជិតស្និទ្ធស្រដៀងគ្នាទៅនឹងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ និង សាខាញាតិ លោហិតដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែតាមទំនៀមទម្លាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានករណីអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបងប្អូនថ្លៃ ដូចជាករណីដែលប្តីបានទទួលមរណភាពទៅ ហើយប្រពន្ធបានទៅរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបង ឬ ប្អូនប្រុសដែលនៅលីវ របស់សព្វី ឬ ករណីដែលប្រពន្ធបានទទួលមរណភាព ហើយប្អូនស្រី ឬ បងស្រីរបស់សពប្រពន្ធទៅរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាមួយប្តី ដើម្បីមើលថែទាំកូនរបស់បុគ្គលដែលទទួលមរណភាពនោះ ជាដើម ហើយម្យ៉ាងវិញទៀត ការរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងបងប្អូនបង្កើតរបស់ប្តី និង បងប្អូនបង្កើតរបស់ប្រពន្ធ ក៏ឃើញមានផងដែរនោះ ទើបវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ២ ត្រូវបានបញ្ញត្តិឡើង ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ១៦១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ៧៣៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ៩៥៣.- ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន

១-ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងក្នុងចំណោមភាគីដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាអនីតិជន អនីតិជននោះចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីសំណាក់អ្នកដែលមានអំណាច មេបា ឬ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

២-បើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាណាម្ខាងមិនយល់ព្រមទេ គ្រាន់តែមានការយល់ ព្រមពីសំណាក់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាម្ខាង ជាការគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។

៣-ក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បដិសេធការយល់ព្រមដោយគ្មានមូលហេតុសមរម្យ អនីតិជនដែលមានបំណងចង់រៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យសម្រេចសេចក្តីជំនួសការយល់ព្រមនោះបាន ។

(កំណត់)

សិទ្ធិផ្តល់ការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកូនដែលជាអនីតិជន គឺជាការយល់ព្រមដែលមានលក្ខណៈជាការគ្រប់ គ្រងថែរក្សា ដើម្បីបង្កប់ភាពខ្លះខាតខាងការវិនិច្ឆ័យរបស់អនីតិជននោះ ។ ដោយសារគោលការណ៍នៃការសហការប្រើ ប្រាស់អំណាចមេបា ចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយទាំងពីរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់

មិនយល់ព្រមទេ ការយល់ព្រមត្រឹមតែពីសំណាក់ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់ឡើងគឺជាការគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត តាមកថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រានេះ ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលបដិសេធការយល់ព្រម ដោយគ្មាន មូលហេតុសមរម្យទេ អនីតិជនដែលមានគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យធ្វើការសម្រេចសេចក្តី ជំនួសការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយ ឬ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលនោះបាន ។

ចំពោះករណីដែលការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយមានភាពចាំបាច់សម្រាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន តាំងពីដើម ដំបូងមក ការបកស្រាយពាក្យ “ឪពុកម្តាយ” បានបង្កឱ្យមានការចោទសួរដេញដោលគ្នា ។ ដោយសារវិនិច្ឆ័យថា គួរតែបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់លាស់អំពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិផ្តល់ការយល់ព្រម មានការសន្និដ្ឋានថា គួរតែប្រើពាក្យ “អ្នកមាន អំណាចមេបា” ជំនួស “ឪពុកម្តាយ” ។

ក្នុងករណីដែលប្រើពាក្យ “ឪពុកម្តាយ” មានបញ្ហាដូចតទៅ : ជាឧទាហរណ៍ ចំពោះអនីតិជនអាយុ ១៧ ឆ្នាំដែលមាន ឪពុកម្តាយលែងលះគ្នា ហើយឪពុកគឺជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើអនីតិជន ។ អនីតិជននោះចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប៉ុន្តែ ត្រូវឪពុកបដិសេធ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ប្រសិនបើមាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមរបស់ “ឪពុកម្តាយ” នោះអាចមានការបកស្រាយថា អនីតិជនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយទទួលការយល់ព្រមពីម្តាយដែលគ្មាន អំណាចមេបា ។ ប៉ុន្តែ ការសម្រេចធ្វើដូច្នេះទំនងជាមិនសមរម្យទេ ។

ម្យ៉ាងទៀត មានសុំកូនចម្លាក់លើអនីតិជនអាយុ ១៧ ឆ្នាំ ហើយរស់នៅជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ អនីតិជននោះ ចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានបដិសេធ ។ យើងអាចគិតឃើញថា ក្នុងករណីបែបដូច្នេះ ប្រសិនបើ មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតណាម្នាក់ដែលអនីតិជនមិនបានរស់នៅជាមួយ កូនសុំនោះអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បាន ។ ការសម្រេចយកបែបនេះ ក៏មិនសមរម្យដែរ ។

នៅក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អនីតិជនត្រូវរួចផុតពីអំណាចមេបា ដោយចាត់ទុកជានីតិជន ។ ទោះបីជា អ្នកមានអំណាចមេបាមិនបានផ្តល់ការយល់ព្រមក៏ដោយ ក៏វានេះជាអ្នកមានអំណាចមេបានឹងត្រូវបាត់បង់ ដោយសារតែ ការយល់ព្រមរបស់អ្នកដែលគ្មានអំណាចមេបាដែរ ។ ដោយការយល់ឃើញបែបនោះ បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិផ្តល់ការយល់ ព្រមចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន គួរតែជាឪពុកម្តាយដែលមានអំណាចមេបា ។ ផ្ដើមចេញពីទស្សនាទាននោះ ទើបមានការសម្រេចធ្វើការចែងមាត្រានេះ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់នូវខ្លឹមសារនោះ ដោយប្រើពាក្យ “អ្នកមានអំណាច មេបា” ។ ម្យ៉ាងទៀត មាត្រានេះបានកំណត់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថាជាអ្នកដែលមានសិទ្ធិផ្តល់ការ យល់ព្រមចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជនដែរ ក្នុងករណីដែលគ្មានអ្នកមានអំណាចមេបា ។ ដោយសារតែអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិ និង ករណីយកចិត្តទុកដាក់នឹងអ្នកមានអំណាចមេបាដែរនោះ (កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៧៩) ទោះបីជាប្រើពាក្យ “ឪពុកម្តាយ” ជំនួស “អ្នកមានអំណាចមេបា” នៅក្នុងមាត្រានេះក៏ដោយ ក៏អាចមានការបកស្រាយដូចមានរៀបរាប់ខាងលើបានដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចំពោះបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលជាបឋមបង្កើតនូវមូលដ្ឋាននៃសង្គម គួរតែបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ដោយចែងជាមាត្រា ដោយមិនបាច់អត្រាស់យទៅលើ

ការបកស្រាយទេ ។

ផ្នែកលើការរៀបរាប់ខាងលើ ទំនាក់ទំនងនៃអត្តាធិនភាព ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ការយល់ព្រមឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចត្រូវបានរៀបចំបាន ដូចតារាងខាងក្រោម ៖

	ភាគីម្ខាងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍	ភាគីម្ខាងទៀតនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍	ការយល់ព្រមឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
(i)	នីតិជន (ចាប់ពីអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ) *	នីតិជន (ចាប់ពីអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ)	មិនចាំបាច់
(ii)	នីតិជន (ចាប់ពីអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ)	អនីតិជន (អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)	ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពី សំណាក់អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
(iii)	ជនដែលបានទទួលអត្តាធិនភាព (អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)	នីតិជន (ចាប់ពីអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ)	មិនចាំបាច់
(iv)	ជនដែលបានទទួលអត្តាធិនភាព (អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)	អនីតិជន (អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)	ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពី សំណាក់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
(v)	ជនដែលបានទទួលអត្តាធិនភាព (អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)	ជនដែលបានទទួលអត្តាធិនភាព (អាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ)	មិនចាំបាច់

* លេខក្នុងវង់ក្រចកបញ្ជាក់អំពីអាយុតាមធម្មជាតិ ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើលែងមានអ្នកមានអំណាចមេបា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្លាយទៅជាអ្នកដែលមានសិទ្ធិផ្តល់ការយល់ព្រមនេះ ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនទាន់ត្រូវបានជ្រើសតាំងទេ មិនមែនមានន័យថា ការយល់ព្រមមិនចាំបាច់នោះទេ គឺត្រូវធ្វើការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ហើយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវផ្តល់ការយល់ព្រមលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៣៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ, មាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៥៤.- ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ក្នុងករណីដែល

មានសមត្ថភាពបង្ហាញឆន្ទៈ ក្នុងកម្រិតអប្បបរមា ដែលចាំបាច់ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
ក្នុងករណីនេះ មិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅឡើយ ។

(កំណត់)

ទោះបីជាបុគ្គលម្នាក់ជានីតិជនដែលមានសមត្ថភាពមិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើការវិនិច្ឆ័យក៏ដោយ ឱ្យតែមានស្ថានភាព ដែលអាចបង្ហាញឆន្ទៈក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ការសម្រេចចិត្តផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គលនោះ ត្រូវបានគោរព ហើយ អាពាហ៍ពិពាហ៍អាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ដោយមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ៩៥៥.- ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍

១-អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងមានអានុភាព ដោយការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ការចុះបញ្ជីនៅចំពោះ មុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ។

២-ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ច សន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវធ្វើដោយផ្អែកតាមនីតិវិធីដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ និង បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន ។^២

(កំណត់)

នៅប្រទេសកម្ពុជា បុគ្គលដែលចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃឃុំ សង្កាត់ នឹងពិនិត្យមើលដើម្បីឱ្យច្បាស់ថា មានការព្រមព្រៀងដោយសេរី (ឆន្ទៈរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍) របស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ និង គ្មានមូលហេតុដែលរារាំងដល់អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះទេ ហើយក្រោយ អំឡុងពេល ១០ ថ្ងៃ នៃការជូនដំណឹងជាសាធារណៈបានកន្លងផុតទៅ កិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងត្រូវបានធ្វើឡើង ហើយអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងត្រូវបានចុះបញ្ជី ។

មាត្រានេះប្រកាសថា ការបង្កើតអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលជាខ្សែសង្វាក់ដោយចាប់ផ្តើមពីការដាក់ ពាក្យសុំ ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ការចុះបញ្ជី ។ មាត្រានេះទាមទារឱ្យមាន

^២ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៩៥៥ នេះ ត្រូវបានធ្វើសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

ទម្រង់បែបបទបច្ចុប្បន្ននៃប្រទេសកម្ពុជា ចាប់តាំងពីការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រហូតដល់ការចុះបញ្ជី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

ចាប់ពីមាត្រា ១១ ទៅ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រួតពិនិត្យរបស់កម្ពុជា, ចាប់ពីមាត្រា ២៨ ទៅ នៃអនុក្រឹត្យ ១០៣ អនក្រ.បក ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន

មាត្រា ៩៥៦.- ការទទួលពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពុំអាចទទួលយកបានឡើយ បើបានទទួលស្គាល់ថា អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩៤៨ (អាយុគ្រប់លក្ខណៈរៀបអាពាហ៍-ពិពាហ៍) រហូតដល់មាត្រា ៩៥៤ (ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជននៅក្រោមអាណា-ព្យាបាលទូទៅ) ខាងលើនេះ ឬ បទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀត ។

(កំណត់)

ទាក់ទងនឹងការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅឃុំ សង្កាត់ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានមានសិទ្ធិពិនិត្យមើលភាពសារធាតុនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ថា តើអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានភាពផ្ទុយនឹងច្បាប់ ឬ បទដ្ឋានស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែរ ឬទេ ។ មាត្រានេះក៏បញ្ញត្តិផងដែរថា បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវពិនិត្យថា តើអាពាហ៍ពិពាហ៍មានភាពផ្ទុយនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្សេងៗដែរ ឬទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ, មាត្រា ២៨ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន

មាត្រា ៩៥៧.- ទម្រង់នៃអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរដែលរស់នៅបរទេស

១-បើមានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងគ្នា ពលរដ្ឋខ្មែរដែលរស់នៅបរទេស អាចដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍-ពិពាហ៍ និង ចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ នៅចំពោះមុខឯកអគ្គរាជទូត ភារធារី ឬ កុងស៊ុល របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រចាំនៅប្រទេសនោះ ។

២-ការជូនដំណឹងជាសាធារណៈដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវធ្វើដោយបិទនៅបញ្ជីរបស់ស្ថានទូត ឬ ស្ថានកុងស៊ុល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រចាំនៅប្រទេសនោះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីទម្រង់បែបបទរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរនៅបរទេស ។ មានន័យថា មាត្រានេះ គឺជាបញ្ញត្តិស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅចំពោះមុខការធារី ឬ កុងស៊ុល ។ មាត្រា ៧៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ និង មាត្រា ៣២ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានចែងថា ការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និង ពលរដ្ឋខ្មែរ ឬ រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និង ជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់បរទេស ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅនៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន នៃស្ថានទូត ឬ ស្ថានកុងស៊ុល ឬ ស្ថានអគ្គកុងស៊ុលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រចាំនៅប្រទេសដែលគូភាគីមានទីលំនៅ ហើយក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ បានប្រព្រឹត្តតាមទម្រង់ដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់នៃកន្លែងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ នោះ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះត្រូវទទួលស្គាល់យកជាការបាននៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រសិនបើអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ មិនផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់របស់កម្ពុជាទេ ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ការចាត់ចែងចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាអន្តរជាតិ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ក៏ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងមាត្រានេះដែរ ក៏ប៉ុន្តែ ត្រូវតែអនុលោមទៅតាមច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ និង អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន រហូតដល់មានបទប្បញ្ញត្តិពិសេសដោយឡែក ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៧៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ, មាត្រា ៣២ នៃ អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន

កថាភាគទី ២ មោឃភាព និង ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

មាត្រា ៩៥៨.- មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍ នឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ តែក្នុងករណីដូចកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

- ក-ប្រសិនបើគ្មានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងភាគី ដោយសារការភាន់ច្រឡំ លើមនុស្ស ការបង្ខំ និង មូលហេតុផ្សេងៗទៀត ។
- ខ- ប្រសិនបើភាគី មិនបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការជូនដំណឹងជា សាធារណៈ ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ មិនបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើគ្រាន់តែមានវិការៈតែបន្តិចបន្តួចលើនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះទេ អានុភាពនៃអាពាហ៍- ពិពាហ៍នេះ មិនត្រូវបានរារាំងដោយសារហេតុនោះឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រា ២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជាចែងថា ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែល គួរស្រករនៅក្មេងពេក (ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងកុមារ) និង ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំតបង្ខំត្រូវហាមឃាត់

ជាដាច់ខាត ។ មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ចង្អុលបង្ហាញនូវករណីដែលមានកម្រិតខ្ពស់ និង អត្ថន័យខ្លាំងក្នុងការបដិសេធនូវអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមផ្លូវច្បាប់ ដោយឡែកចំពោះការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍វិញ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះនឹងត្រូវបានចាត់ចែងជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុពលភាពរហូតដល់ពេលលុបចោល ។ "ការភាន់ច្រឡំលើមនុស្ស" អាចនិយាយបានថាជាករណីភាន់ច្រឡំអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់មនុស្ស ដូចជាការភាន់ច្រឡំលើកូនភ្លោះ ជាដើម រីឯ "ការបង្ខំ" សំដៅលើករណីដែលជនដែលត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍គ្មានសេរីភាពជ្រើសរើសទាល់តែសោះ ។ នៅពេលខ្លះឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក្នុងករណីណាមួយក៏ដោយ បញ្ញត្តិនេះប្រកាសថា អាពាហ៍ពិពាហ៍បែបនោះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។ មាត្រា ២១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ បានបញ្ញត្តិអំពីមោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក្នុងករណីដែលខ្លះសមត្ថភាពក្នុងការវិនិច្ឆ័យ ឬ ករណីដែលមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ក៏ប៉ុន្តែ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះនឹងក្លាយទៅជាមានសុពលភាព ប្រសិនបើហេតុផលទាំងនោះរលាយទៅវិញ ។

ចំណុច ខ ចែងថា អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ប្រសិនបើមិនបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនបានធ្វើការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ មិនបានចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ មិនបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ប៉ុន្តែ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃចំណុច ខ នេះបញ្ញត្តិថា ទោះបីជាមានកំហុសខ្លះ ឬ វិការៈខាងទម្រង់បន្តិចបន្តួចលើនីតិវិធីក៏ដោយ ក៏អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមិនក្លាយជាមោឃៈដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ២ និង មាត្រា ២១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ របស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ១៦៥ ដល់មាត្រា ១៦៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៥៩.- ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវធ្វើ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩៦០ (ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនស្របច្បាប់ ជាអាទិ៍) ដល់មាត្រា ៩៦៣ (ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការឆបោក ឬ គំរាមកំហែង) ខាងក្រោមនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ជាក់ថា ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវធ្វើតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រាបន្ទាប់ និង បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងការលុបចោលការបង្ហាញឆន្ទៈ នៅក្នុងគន្ថីទី ៤ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ ។ មូលហេតុនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍អាចបែងចែកជាពីរប្រភេទ ។ ប្រភេទទី ១ គឺមូលហេតុនៃការលុបចោលដែលមានលក្ខណៈជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ដូចជាការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នៃជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ (មាត្រា ៩៤៨) ទ្វេពន្ធភាព (មាត្រា ៩៤៩) អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត (មាត្រា

៩៥០) និង អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិថ្នាក់ជិត (មាត្រា ៩៥១ ដល់មាត្រា ៩៥៣) ។ រីឯប្រភេទទី ២ គឺជាមូលហេតុ ដែលមានលក្ខណៈជាផលប្រយោជន៍កងផល ដូចជាការបោះឆ្នោត និង គំរាម (មាត្រា ៩៦៣) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ៩៦០.- ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ជាអាទិ៍

១-អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានធ្វើឡើងនឹងបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩៤៨ (អាយុគ្រប់ លក្ខណៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍) រហូតដល់មាត្រា ៩៥២ (ការហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍- ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធន) នៃក្រមនេះ ភាគីនីមួយៗ ញាតិសន្តានរបស់ជននោះ ឬ តំណាង អយ្យការ អាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យលុបចោលបាន ។ ប៉ុន្តែ នៅក្រោយពេលដែល ភាគីណាម្នាក់បានទទួលមរណភាពហើយ តំណាងអយ្យការពុំអាចទាមទារឱ្យលុបចោល អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ បានឡើយ ។

២-ចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានធ្វើឡើងនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៤៩ (ការហាម ឃាត់មិនឱ្យមានទ្វេពន្ធភាព) ឬ មាត្រា ៩៥០ (អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍- ពិពាហ៍ថ្មីទៀត) នៃក្រមនេះ សហព័ទ្ធរបស់ភាគី ឬ សហព័ទ្ធមុននោះ ក៏អាចទាមទារឱ្យ លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបានដែរ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះកំណត់អំពីមូលហេតុនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយផ្អែកលើមូលហេតុដែលមានលក្ខណៈជាផល ប្រយោជន៍សាធារណៈ និង អំពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យលុបចោល ហើយក៏កំណត់ផងដែរថា ការទាមទារត្រូវធ្វើ ឡើងដោយការដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការ ដោយសារតែអានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការ កំណត់ជាស្ថាពរឱ្យមានលក្ខណៈជាឯកសណ្ឋាន ។ នៅប្រទេសជប៉ុន ក៏មានទ្រឹស្តីប្រកបដោយអំណះអំណាងខ្លាំងក្លាដែល លើកឡើងផងដែរថា គួរតែលុបចោលការបំពានអំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ចេញពីមូលហេតុនៃ ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅ ពីព្រោះវាពុំមានប្រយោជន៍អ្វីដល់ការទប់ស្កាត់ការប្រកួតប្រជែងអំពីការសន្មតបិតុភាព នោះទេ នៅពេលដែលពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនោះត្រូវបានទទួល ហើយវាខុសគ្នាជាមួយនឹងមូលហេតុនៃការលុប ចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានភាពផ្ទុយនឹងសង្គម និង សីលធម៌ ដូចជាទ្វេពន្ធភាព ឬ អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិថ្នាក់ជិត ។

ចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិថ្នាក់ជិត បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យលុបចោល គឺជាភាគីណាមួយនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ញាតិរបស់ជននោះ ឬ តំណាងអយ្យការ

រីឯចំពោះករណីទ្វេភាព ឬ ការបំពានអំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីវិញ សហព័ទ្ធរបស់ភាគី ឬ សហព័ទ្ធនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍មុន ក៏អាចទាមទារឱ្យលុបចោលបានដែរ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះតំណាងអយ្យការដែលជាអ្នកតំណាង ឱ្យផលប្រយោជន៍សាធារណៈ សិទ្ធិទាមទារឱ្យលុបចោលរបស់តំណាងអយ្យការនោះត្រូវរលត់ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្ខាង ទទួលមរណភាព ។ បញ្ញត្តិនេះមានប្រភពចេញមកពីមាត្រា ១៩០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចារាំង ហើយត្រូវបានរៀបចំឡើង ក្នុងក្រមនេះ ដោយសារអង្គហេតុបំពានប្រយោជន៍សាធារណៈ ត្រូវបានធ្វើឱ្យបាត់បង់ទៅវិញ ដោយសារការរលាយនូវ ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយសារមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធនោះ ហើយគ្មានប្រយោជន៍អ្វីទៀតឡើយ ក្នុងការលុបចោល នៅក្រោយមរណភាពនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ៩៦១.- ការរលត់សិទ្ធិលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលភាគីមិនទាន់គ្រប់អាយុ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

១-អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានធ្វើផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៤៨ (អាយុគ្រប់លក្ខណៈ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍) នៃក្រមនេះ ប្រសិនបើជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានគ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ពុំអាចទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ បានឡើយ ។

២-ក្រោយពេលជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានគ្រប់អាយុ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ជននោះក៏នៅតែអាចទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ បាន នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ ចាប់ពីពេលដែលជននោះបានគ្រប់អាយុ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ប្រសិនបើជននោះបានធ្វើសច្ចានុមតិ បន្ទាប់ពីបាន គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ។

(កំណត់)

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជនមិនទាន់គ្រប់អាយុ ត្រូវចាត់ទុកថា មានភាពផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ដូច្នេះ អាពាហ៍ពិពាហ៍នេះគឺជាកម្មវត្ថុនៃការលុបចោល ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលជនមិនគ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានដល់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ សិទ្ធិទាមទារឱ្យលុបចោលត្រូវរលត់ ដោយមានមូលហេតុថា ការបំពានលើសក្ខីខ័ណ្ឌ សម្រាប់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានជួសជុលហើយ ដូច្នេះលែងប្រឆាំងនឹងសង្គមទៀតហើយ ហើយទោះបីជាជន ក្រៅពីភាគីអនុវត្តសិទ្ធិលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ ក៏ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះនៅតែអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

សាឡើងវិញបានដែរ ដូច្នេះ គ្មានផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងក្នុងការលុបចោលទេ ។ បើទោះជាដូច្នេះក្តី ជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ មានសិទ្ធិលុបចោល និង សិទ្ធិធ្វើសច្ចាប័នក្តី ក្នុងអំឡុងពេលបីខែ បន្ទាប់ពីជននោះដល់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ដោយសារមូលហេតុនៃការលុបចោលនេះគឺជាមូលហេតុសម្រាប់ផលប្រយោជន៍ឯកជនសិទ្ធិលុបចោលត្រូវរលត់ ដោយសារការធ្វើសច្ចាប័នក្តី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ៩៦២.- ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ធ្វើនៅក្នុងអំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត

អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានធ្វើផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៥០ (អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត) នៃក្រមនេះ ពុំអាចទាមទារឱ្យលុបចោលបានឡើយប្រសិនបើរយៈពេល ១២០ (មួយរយមួយម៉ឺន) ថ្ងៃ បានកន្លងផុត គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនត្រូវបានរំលាយ ឬ លុបចោល ឬ ប្រសិនបើនារីមានផ្ទៃពោះ ក្រោយពីបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត ។

(កំណត់)

មាត្រានេះហាមឃាត់នារីមិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតក្នុងរយៈពេល ១២០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការរំលាយ ឬ ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុន ដើម្បីជៀសវាងការប្រកួតប្រជែងលើការសន្មតបិតុភាព ។ បញ្ញត្តិនេះចែងថា អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលពាក្យសុំត្រូវបានទទួលដោយរំលោភលើការហាមឃាត់នេះ ត្រូវលុបចោល ។ ប៉ុន្តែ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ បើគិតពីគោលបំណងនៃបញ្ញត្តិនេះ សិទ្ធិលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក៏ត្រូវរលត់ នៅពេលដែលលែងមានភាពចាំបាច់ក្នុងការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ សិទ្ធិលុបចោលនឹងត្រូវរលត់ នៅពេលដែលរយៈពេល ១២០ ថ្ងៃបានកន្លងផុត ដោយនារីគ្មានផ្ទៃពោះ ទោះបីជានារីនោះរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងរយៈពេលកំណត់ឱ្យរង់ចាំក៏ដោយ ដោយសារបញ្ហាទាក់ទងនឹងការប្រកួតប្រជែងលើការសន្មតបិតុភាពនិងមិនកើតឡើងឡើយ ។ សិទ្ធិលុបចោលក៏ត្រូវរលត់ផងដែរ ក្នុងករណីដែលនារីមានផ្ទៃពោះក្រោយរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ៩៦៣.- ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការឆបោក ឬ ការគំរាម

១-បុគ្គលដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយការឆបោក ឬ ការគំរាម អាចទាម

ទារទៅតុលាការ ឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន ។

២-សិទ្ធិលុបចោលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវរលត់ បើភាគីបានរកឃើញការឆបោក ឬ បើអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ បានកន្លងផុត ក្រោយពីបាន រួចខ្លួនផុតពីការគំរាម ឬ បើបានធ្វើសច្ចានុមតិ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិលុបចោល ក្នុងករណីដែលមានវិការៈចំពោះឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយការឆបោក ឬ ការគំរាម ។ បញ្ញត្តិនេះគឺជាការកំណត់អំពីមូលហេតុនៃការលុបចោលដែលមានលក្ខណៈជាផលប្រយោជន៍ឯកជន ដើម្បី ការពារផលប្រយោជន៍របស់ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ចំពោះវិសាលភាពនៃបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិលុបចោល និង ការធ្វើ សច្ចានុមតិ មានភាពខុសគ្នានឹងមូលហេតុផ្សេងទៀតនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ដោយសារតែបញ្ញត្តិនេះជាបញ្ញត្តិ ដើម្បីការពារជនដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយសារការឆបោក ឬ ការគំរាម សិទ្ធិលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបាន ផ្តល់ឱ្យតែភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបានទទួលការឆបោក ឬ ការគំរាមប៉ុណ្ណោះ ។ ភាគីម្ខាងទៀតនៃការលុបចោល គឺជាភាគីម្ខាងទៀតនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងករណីនៃការឆបោក ឬ ការគំរាមដែលត្រូវបានធ្វើឡើង ដោយតតិយជនផង ។

ការឆបោក ឬ ការគំរាមគឺសំដៅលើការធ្វើឱ្យភាគីម្ខាងទៀតយល់ព្រមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយសារមធ្យោបាយ ខ្លាំងក្លាមួយដែលខុសច្បាប់ ដោយការបោកប្រាស់ឱ្យជននោះធ្លាក់ទៅក្នុងការភាន់ច្រឡំ ឬ ការធ្វើឱ្យជននោះធ្វើតាម ដោយការជូនដំណឹងអំពីភាពអាក្រក់ទៅភាគីម្ខាងទៀត ។ ការឆបោក ឬ ការគំរាមចាំបាច់ត្រូវមានភាពផ្ទុយច្បាប់ដែល មានកម្រិតខ្ពស់ ។ វាអាចមានករណីដូចជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវបានកើតឡើង ដោយសារមធ្យោបាយដែលត្រូវ បានប្រើប្រាស់ដែលមានលក្ខណៈឆបោក ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអស្ថិរភាពផ្លូវភេទ ឬ ចំណុចសំខាន់ៗផ្សេងទៀតជាសត្យានុមតិ ឬជាអត្ថនោម័ត ឬ ដោយពាក្យសម្តី ឬ អំពើគំរាមកំហែង ជាដើម ។

ដោយសារការឆបោក ឬ ការគំរាមគឺជាមូលហេតុនៃការលុបចោលដែលមានលក្ខណៈជាផលប្រយោជន៍ឯកជន សិទ្ធិ លុបចោលត្រូវរលត់ នៅពេលមានការធ្វើសច្ចានុមតិ ឬ បើអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពីពេលដែលភាគីបានរក ឃើញការឆបោក ឬ រួចខ្លួនផុតពីការគំរាម បានកន្លងផុតទៅ ។ មាត្រានេះគិតគូរដល់ស្ថិរភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ឱ្យមាន អាទិភាពជាងការការពារផលប្រយោជន៍របស់ភាគីដែលជាជនរងគ្រោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ, មាត្រា ១៨០ និង ១៨១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៦៤.- អានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

១-ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពុំមានអានុភាពទៅលើអតីតកាលឡើយ ។

២-ភាគីដែលមិនបានដឹងអំពីមូលហេតុនៃការលុបចោល នៅពេលរៀបអាពាហ៍-ពិពាហ៍ ប្រសិនបើបានទទួលទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវសងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ត្រឹមកម្រិតនៃផលប្រយោជន៍ដែលបានទទួល ។

៣-ភាគីដែលបានដឹងអំពីមូលហេតុនៃការលុបចោល នៅពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវសងផលប្រយោជន៍ទាំងអស់ ដែលបានទទួលដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ។ ប្រសិនបើភាគីម្ខាងទៀតសុចរិតវិញ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

៤-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៨៨ (ការសន្មតបិតុភាព) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរ ចំពោះកូនដែលមានកំណើតរវាងភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលអាចលុបចោលបាន ។

៥-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៨០ (ការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរ ចំពោះករណីនៃការរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលអាចលុបចោលបាន ។

(កំណត់)

ខណៈដែលអានុភាពប្រតិសកម្មត្រូវបានទទួលស្គាល់ចំពោះការលុបចោលនូវសកម្មភាពគតិយុត្តជាទូទៅ មាត្រានេះបដិសេធអានុភាពប្រតិសកម្មនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយពិចារណាដល់គុណវិបត្តិដែលត្រូវកើតឡើងចំពោះភាគី កូន និង តតិយជន ប្រសិនបើអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈដោយមានអានុភាពប្រតិសកម្ម ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចំពោះផលប្រយោជន៍លើទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបានតាមរយៈអាពាហ៍ពិពាហ៍ កថាខណ្ឌទី ២ និង កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រានេះ ចែងអំពីករណីយកិច្ចប្រគល់មកវិញ ដូចបញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងសេចក្តីចម្រើនដោយឥតហេតុទូទៅ ។

អាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវមានសុពលភាព រហូតដល់សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលសម្រេចលុបចោល ចូលជាស្ថាពរហើយទោះបីជាសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការបានចូលជាស្ថាពរហើយក៏ដោយ ក៏ការលុបចោលនឹងគ្មានអានុភាពទៅលើអតីតកាលទេ ពោលគឺគ្រាន់តែមានអានុភាពរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍ឆ្ពោះទៅអនាគតប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះ ចំពោះការសន្មតបិតុភាព កូនដែលបានកើតនៅមុនពេលលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបានសន្មតថាជាកូនរបស់ប្តីមុនពេលលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយបញ្ញត្តិស្តីពីការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិនៅក្រោយពេលលែងលះ ក៏ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិក្រោយការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ។

ទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានទទួលដោយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រួមមានទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវបានធ្វើប្រទានកម្មនៅពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ក្នុងអំឡុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបានតាមរយៈសន្តតិកម្ម និង អច្ឆ័យទាន និង ផលប្រយោជន៍ពីការធានារ៉ាប់រងជីវិត ជាអាទិ៍ រីឯផលប្រយោជន៍ដែលបានទទួលដោយការរៀប

អាពាហ៍ពិពាហ៍ រួមមានផលប្រយោជន៍លើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ ដូចជាលំនៅ ថ្លៃចំណាយលើម្ហូបអាហារ និង ការកំសាន្ត ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួញ, មាត្រា ២០១ និង មាត្រា ២០២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបាត់បង់ ។

ផ្នែកទី ២ អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

មាត្រា ៩៦៥.- នាមត្រកូលរបស់ប្តី ប្រពន្ធ

ផ្អែកតាមការកំណត់នៅពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្តី ប្រពន្ធ អាចប្រើនាមត្រកូល របស់ប្តី ឬ ប្រពន្ធ ឬ អាចប្រើនាមត្រកូលដើមរៀងៗខ្លួន ដែលមាននៅមុនពេលរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងថា ប្តីប្រពន្ធអាចប្រើប្រាស់នាមត្រកូលប្តី ឬ ប្រពន្ធក៏បាន ឬ នាមត្រកូលរៀងៗខ្លួនដែលមាននៅមុន ពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏បាន ។ មាត្រានេះគោរពសិទ្ធិស្វ័យសម្រេចចំពោះនាមត្រកូល និង សិទ្ធិបុគ្គល និង ធានា របបដែលប្តីប្រពន្ធអាចជ្រើសរើសប្រើនាមត្រកូលខុសគ្នា ។ ជាគោលការណ៍ ប្តីប្រពន្ធនៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រើនាមត្រកូល ខុសគ្នា ដោយសារតែនាមត្រកូលបង្ហាញឱ្យតំណខ្សែលោហិត និង ឫសគល់នៃឪពុកម្តាយ និង ដូនតា ហើយដោយសារ តែវាមានតួនាទីសម្គាល់អត្តសញ្ញាណរបស់ជនគ្រប់រូបជាមួយនឹងនាមខ្លួន ទើបយើងសម្រេចយកយន្តការដែលជនគ្រប់រូប អាចជ្រើសរើសដោយសេរីនូវនាមត្រកូល បន្ទាប់ពីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួច ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា កូនកើតមក តាមទំនៀម ទម្លាប់ គឺដាក់ឈ្មោះតាមឪពុក ជីតា ឬ បុព្វជនដែលថាស់ជាងនេះទៀត ក៏ប៉ុន្តែ ការអនុវត្តយកនាមត្រកូលគ្រួសារ ពុំច្បាស់លាស់ទេ ។ ប៉ុន្តែ រាជវង្ស និង ជនដែលមានតំណែងខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងសង្គមមានត្រកូល ហើយលក្ខណៈ និង និយមន័យ នៃនាមត្រកូល មានភាពស្មុគស្មាញគួរសម ។ ទោះជាដូច្នេះក្តី ផ្នែកដំបូងនៃឈ្មោះហាក់ដូចជាត្រូវបានចាត់ទុកថាជានាម ត្រកូល ឬ ត្រកូល ហើយនៅពេលចុះបញ្ជី ក៏ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការបែងចែកនាមត្រកូល និង នាមខ្លួន ហើយដោយផ្អែក លើលទ្ធផលនៃការសូមមតិយោបល់ដែលថា ការទទួលស្គាល់ការជ្រើសរើសឈ្មោះរបស់ប្តីប្រពន្ធជាការសមរម្យ ទើបយើង សម្រេចថា ការប្រើនាមត្រកូលរួម ឬ នាមត្រកូលដោយឡែកក៏មិនមានបញ្ហាអ្វីដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

គម្រោងវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួញ

មាត្រា ៩៦៦.- ករណីយកិច្ចរួមរស់នឹងគ្នា សហការ និង សង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក

ប្តីប្រពន្ធត្រូវរួមរស់ជីវភាពជាមួយគ្នា ហើយត្រូវសហការ សង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ។

(កំណត់)

អាពាហ៍ពិពាហ៍គឺជាសម្ព័ន្ធភាពផ្លូវចិត្ត រាងកាយ និង សេដ្ឋកិច្ច នៃប្តីប្រពន្ធ ដូច្នេះ មាត្រានេះប្រកាសថា ប្តីប្រពន្ធ ត្រូវរួមរស់ជីវភាពជាមួយគ្នា ហើយសហការ និង សង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ។ មាត្រា ២៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជាគាំទ្រថា ប្តីប្រពន្ធត្រូវមានភាពស្មើភាពគ្នាលើគ្រប់ទស្សនៈ ហើយមាត្រា ៣០ ចែងថា ប្តីប្រពន្ធមានករណីយកិច្ចស្រឡាញ់គ្នាទៅវិញទៅមក គោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ថែរក្សាគ្នា និង ជួយគ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីឈានទៅកាន់វឌ្ឍនភាព ព្រមទាំងកសាងគ្រួសារមួយ មានសាមគ្គីភាព និង ប្រកបដោយសុភមង្គល ។ មាត្រានេះ កំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា ប្តីប្រពន្ធដែលជាបុគ្គលឯករាជ្យ និង ស្មើភាពគ្នា ត្រូវមានករណីយកិច្ចសហការគ្នា ដើម្បីថែរក្សា ជីវភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍រួម ហើយទន្ទឹមគ្នានេះ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងករណីយកិច្ចនេះ គឺពួកគេមានសិទ្ធិស្មើគ្នា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ៧៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ, មាត្រា ៩០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីទូទៅរបស់ប្រទេសអូទ្រីស

មាត្រា ៩៦៧.- សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ និង សិទ្ធិចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសង្គម

ប្តី ប្រពន្ធមានសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ ហើយអាចចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ វប្បធម៌ សង្គម រៀងៗខ្លួនបាន ។

(កំណត់)

ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានជាក់ស្តែងនូវភាពស្មើគ្នា មាត្រា ៣១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា ទទួលស្គាល់ឱ្យប្តីប្រពន្ធមានសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ និង សិទ្ធិចូលរួមប្រាស្រ័យដោយសេរីក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ វប្បធម៌ និង សង្គម ។ មាត្រានេះក៏ទទួលយកបន្តនូវស្មារតីនោះ ដោយគោរពនូវសិទ្ធិបុគ្គលចំពោះសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសការចូលរួមក្នុងវិជ្ជាជីវៈក្នុងនាមជាដៃគូជាមួយភាគីម្ខាងទៀត សិទ្ធិចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ វប្បធម៌ និង សង្គម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ៩១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីទូទៅរបស់ប្រទេសអូទ្រីស

មាត្រា ៩៦៨.- ការចាត់ទុកជានីតិជន ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍

ប្រសិនបើអនីតិជន បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អនីតិជននោះត្រូវបានចាត់ទុកថា បាន

ដល់នីតិភាពដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ក្នុងការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងថា អនីតិជនត្រូវបានចាត់ទុកថាបានដល់នីតិភាព នៅពេលដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ មាត្រា ១៦ ឡើងទៅ នៃផ្នែកទី ៤ នៃគន្ថីស្តីពីបុគ្គលនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះ ចែងអំពីបញ្ញត្តិផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថភាពក្នុង ការធ្វើសកម្មភាពស្របតាមច្បាប់ឯកជន ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រានេះបញ្ជាក់ច្បាស់ថា អនីតិជនដែលចាត់ទុកថាជាអនីតិជន អាច មិនត្រឹមតែទទួលបានសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាពស្របតាមច្បាប់ទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ តែថែមទាំងអាច ធ្វើសកម្មភាពឋានៈបុគ្គល ក៏ដូចជាសកម្មភាពក្នុងជីវភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ផ្សេងទៀត ដោយឯករាជ្យ ដោយមិនចាំបាច់មាន អន្តរាគមន៍ពីឪពុកម្តាយ ជាដើម ឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៤៧៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១៤ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីរបស់ប្រទេសស្វីស

ផ្នែកទី ៣ ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធ

កថាភាគទី ១ ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា

មាត្រា ៩៦៩.- កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ និង ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ ដោយច្បាប់

១-ប្តីប្រពន្ធ អាចធ្វើកិច្ចសន្យាអំពីទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិ នៅមុន ឬ ក្រោយ អាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ។ ប៉ុន្តែ កិច្ចសន្យានេះ មិនអាចធ្វើផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិស្តីពីសិទ្ធិទាមទារ អាហារកាតព្វកិច្ច និង ភាគបម្រុងបានឡើយ ។

២-បើប្តីប្រពន្ធមិនបានធ្វើកិច្ចសន្យាពិសេសចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទំនាក់ទំនង ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ត្រូវអនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃកថាភាគទី ២ (ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែល កំណត់ដោយច្បាប់) ។

(កំណត់)

កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីទប់ស្កាត់វិវាទលើទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ដើម្បី បញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពីទំនាក់ទំនងសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ប្តីប្រពន្ធ ។ ទំនាក់ទំនងជាក់ស្តែងរវាងប្តីប្រពន្ធមានលក្ខណៈ ច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង ហើយបញ្ញត្តិនេះផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យប្តីប្រពន្ធនូវជម្រើសដែលមានលក្ខណៈបត់បែនសមស្របទៅតាម

ភាពចាំបាច់របស់ប្តីប្រពន្ធជាកំណត់ ។ កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធនេះ ក៏មានអានុភាពសម្របសម្រួលការពិភាក្សា អំពីអនាគតរបស់ប្តីប្រពន្ធផងដែរ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនក៏មានបញ្ញត្តិអំពីកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ចាប់ពីមាត្រា ៧៥៥ ដល់មាត្រា ៧៥៩ ផងដែរ ។

មានបញ្ហាថា តើគួរទទួលស្គាល់នូវសេរីភាពក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធត្រឹមកម្រិតណា ។ មាន ន័យថា ផ្ដើមចេញពីការពិចារណាលើភាពខុសគ្នានៃសមត្ថភាពចរចា និង ទំនាក់ទំនងអំណាចរវាងប្តីប្រពន្ធ តើត្រូវ ធានាភាពយុត្តិធម៌ក្នុងខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាយ៉ាងដូចម្តេច ហើយថា តើត្រូវទទួលស្គាល់អានុភាពនៃកិច្ចសន្យានោះត្រឹម កម្រិតណា ចំពោះទំនាក់ទំនងនៃសុវត្ថិភាពនៃការជួញដូរ និង ទំនាក់ទំនងជាមួយគតិយជន ។ នៅប្រទេសជប៉ុន ជាគោលការណ៍ ប្តីប្រពន្ធអាចធ្វើកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធបានដោយសេរី លុះត្រាតែកិច្ចសន្យានោះមិនផ្ទុយនឹង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង ទំនៀមទម្លាប់ល្អ ឬ បញ្ញត្តិដែលត្រូវអនុវត្តដាច់ខាត ។ នៅប្រទេសបារាំង ខណៈ ដែលគូភាគីមានសិទ្ធិកំណត់ដោយសេរីនូវខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាស្តីពីប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធ ក៏ប៉ុន្តែ ដើម្បីភាព ងាយស្រួលរបស់ភាគី ទម្រង់កិច្ចសន្យាគំរូដែលភាគីអាចជ្រើសរើសប្រើបានត្រូវបានកំណត់ឡើង ដូចជាទម្រង់កិច្ចសន្យាគំរូ ចំពោះប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ប្រព័ន្ធបញ្ចូលប្រាក់ចំណូលទៅក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ប្រព័ន្ធកម្មសិទ្ធិរួមដែល កំណត់ដោយច្បាប់ដែលមានការកែប្រែខ្លះៗ ជាអាទិ៍ ។ ប្រទេសស្វីស អាល្លឺម៉ង់ និង អ៊ីតាលី ធ្វើការកម្រិតចំពោះទម្រង់ កិច្ចសន្យាគំរូដែលអាចជ្រើសរើសបានក្នុងចំណោមប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ប្រព័ន្ធដែល កែសម្រួលចំណុចខ្លះនៃប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។

ចំពោះខ្លឹមសារវិញ ច្បាប់ប្រទេសបារាំង និង រដ្ឋលូឡីសៀនណា (Louisiana) របស់សហរដ្ឋអាមេរិក ចែងថា កិច្ចសន្យាប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ មិនត្រូវផ្ទុយនឹងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង ទំនៀមទម្លាប់ល្អ ហើយមិនត្រូវ ផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិស្តីពីសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលកើតចេញពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ អំណាចមេបា អាណាព្យាបាល និង ការហាមឃាត់ការផ្លាស់ប្តូរលំដាប់នៃសន្តតិកម្មដែលកំណត់ដោយច្បាប់ឡើយ រីឯប្រទេសស្វីស ក៏ធ្វើការហាមឃាត់ការតាក់ តែងកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធដែលបំពានលើបញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារម្ចាស់បំណុល និង ភាគបម្រុងដែរ ។ ប្រទេសជប៉ុនមិនទទួលស្គាល់កិច្ចសន្យាណាដែលលះបង់ ឬ កម្រិតសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន ដូចជាការថែរក្សាជីវភាពគ្រួសារ ភាពស្មើគ្នា និង ឯករាជ្យភាពរបស់ប្តីប្រពន្ធ ជាដើម ។ ដូច្នេះ មាត្រានេះក៏ទទួលស្គាល់សេរីភាពរបស់ប្តីប្រពន្ធ ក្នុងការធ្វើ កិច្ចសន្យាប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ប៉ុន្តែ ទន្ទឹមគ្នានេះ ដាក់កម្រិតមួយចំនួនលើសេរីភាពក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យា ដូចជា ការលះបង់សិទ្ធិលើអាហារភាគពូកិច្ច សិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិរវាងប្តីប្រពន្ធ និង ការលះបង់សិទ្ធិពាក់ព័ន្ធនឹងសន្តតិកម្មដូច ជាភាគបម្រុងដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១៣៨៧ ដល់មាត្រា ១៣៩៤ ជាអាទិ៍ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៨ ដល់មាត្រា ១៨១ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីរបស់ប្រទេសស្វីស, មាត្រា ៧៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ៩៧០.- ភាពចាំបាច់នៃទម្រង់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ និង លក្ខខណ្ឌតាំង

១-កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

២-ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធ បានធ្វើកិច្ចសន្យា ផ្សេងពីប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ បើមិនបានចុះបញ្ជីទេ មិនអាចយកកិច្ចសន្យានោះមកតាំងជាមួយនឹងតតិយជនបានឡើយ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះបញ្ជាក់អំពីទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ដោយតម្រូវឱ្យកិច្ចសន្យានេះធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយសារកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធនេះនាំឱ្យមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចលើទ្រព្យសម្បត្តិរវាងប្តីប្រពន្ធ ។ កថាខណ្ឌទី ២ តម្រូវឱ្យចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យានេះ ក្នុងករណីដែលធ្វើខុសពីប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដើម្បីជៀសវាងនូវផលប៉ះពាល់អាក្រក់ចំពោះផលប្រយោជន៍របស់តតិយជន ។ កាលពីអតីតកាល ប្រទេសជាច្រើនអនុម័តយកគោលការណ៍មិនអនុញ្ញាតឱ្យកែប្រែកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ បន្ទាប់ពីកិច្ចសន្យានេះត្រូវបានធ្វើរួចហើយនោះឡើយ ប៉ុន្តែ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយសារវិសោធនកម្មនូវបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនេះ ការធ្វើកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធនៅក្រោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ការកែប្រែកិច្ចសន្យានៅក្រោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ។ នៅក្នុងច្បាប់នៃប្រទេសដែលទទួលស្គាល់ការធ្វើកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធនៅក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការកែប្រែកិច្ចសន្យានៅក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក៏ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដែរ ប៉ុន្តែ ដើម្បីការពារតតិយជន ប្រទេសកាណាដា និង អេស្ប៉ាញ ជាដើម ហាមឃាត់ការធ្វើកិច្ចសន្យា និង ការកែប្រែណាដែលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិតតិយជន ។ ដោយឡែកនៅប្រទេសបារាំង ក៏ដូចជានៅប្រទេសបែលហ្សិកដែរ ដែលមិនទទួលស្គាល់ការធ្វើកិច្ចសន្យានៅក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការកែប្រែកិច្ចសន្យានៅក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដែរ ។ នៅប្រទេសបារាំង ប្តីប្រពន្ធត្រូវតែទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ដើម្បីកែប្រែកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ហើយតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការកែប្រែបែបនេះ លុះត្រាតែការកែប្រែនេះមិនបំពានលើផលប្រយោជន៍គ្រួសារ និង មិនធ្វើឱ្យខូចប្រយោជន៍របស់តតិយជន ។ ការទាមទារការអនុញ្ញាតពីតុលាការ និង សាលក្រមអនុញ្ញាត ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងព្រឹត្តិប័ត្រដែលធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយការជូនដំណឹងជាសាធារណៈអំពីចំណុចតតិយត្តផ្សេងៗ ហើយដើម្បីតាំងនឹងតតិយជន ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការចុះនៅលើរឹមទំព័រនៃសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១៤៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ៧៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ២ ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់

មាត្រា ៩៧១.- ចំណែកបន្ទុកនៃសោហ៊ុយអាពាហ៍ពិពាហ៍

ប្តីប្រពន្ធ ត្រូវមានចំណែកបន្ទុកលើសោហ៊ុយដែលកើតចេញពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយពិចារណាទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រាក់ចំណូល និង ស្ថានភាពផ្សេងៗទៀត ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីបន្ទុកនៃសោហ៊ុយដើម្បីថែទាំជីវភាពរួមនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយតម្រូវឱ្យប្តីប្រពន្ធចែករំលែក សោហ៊ុយទៅតាមទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រាក់ចំណូល ឋានៈក្នុងសង្គម និង មុខរបរ ជាដើម របស់ប្តីប្រពន្ធ ។ សោហ៊ុយ អាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងនោះ មិនសំដៅលើត្រឹមតែសោហ៊ុយចាំបាច់ដែលចំណាយលើការស្លៀកពាក់ ម្ហូបអាហារ និង ការស្នាក់ នៅប៉ុណ្ណោះទេ តែរាប់បញ្ចូលទាំងសោហ៊ុយលើថ្លៃព្យាបាល ការសិក្សា និង ថែទាំកូនផងដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១៣៦០ មាត្រា ១៣៦០a មាត្រា ១៣៦០b និង មាត្រា ១៣៦១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធរមេត្តិ, មាត្រា ៧៦០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ៩៧២.- ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក

ទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ដែល ស្ថិតនៅក្រោមកម្មសិទ្ធិរបស់សហព័ទ្ធណាម្នាក់ :

- ក-ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលសហព័ទ្ធម្នាក់ នៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
- ខ-ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលសហព័ទ្ធទទួលបាន ដោយប្រទានកម្ម សន្តតិកម្ម អច្ច័យទាន នៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
- គ-ទ្រព្យសម្បត្តិជាតម្លៃតប ដែលទទួលបានពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបាន កំណត់ក្នុងចំណុច ក និង ចំណុច ខ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះកំណត់អំពីវិសាលភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ។ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបានតាមរយៈប្រទានកម្ម សន្តតិកម្ម អច្ច័យទាន និង ទ្រព្យដែលទទួលបានតាមរយៈការចាត់ចែង ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែកផ្សេងទៀត នឹងត្រូវរាប់ជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ។ នៅពេលដែលជីវភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍បន្ត កាន់តែយូរទៅ មានករណីជាច្រើនដែលទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួល បានក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក្លាយទៅជាមិនអាចបែងចែកច្បាស់លាស់ថា តើជាទ្រព្យដោយឡែក (ទ្រព្យសម្បត្តិ

ផ្ទាល់ខ្លួនបុគ្គល) ឬ ជាទ្រព្យរួម ហើយក៏ក្លាយទៅជាវិវាទ ។ ដូច្នេះ វាជាការល្អក្នុងការធ្វើជាបញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ ប្តីប្រពន្ធ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ជាមុនថា តើទ្រព្យសម្បត្តិណាខ្លះជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ហើយទ្រព្យសម្បត្តិណាខ្លះ ជាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៤ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៧៣.- ទ្រព្យសម្បត្តិរួម

ទ្រព្យសម្បត្តិរួម គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយ ដែលប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាង ឬ តែម្ខាង ទទួលបាននៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ លើកលែងតែទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ក្នុង ចំណុច ខ និង ចំណុច គ នៃមាត្រា ៩៧២ (ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក) ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

នៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួមត្រូវបានអនុម័តជាគោលការណ៍ ហើយមាត្រានេះបញ្ចេញអំពើនិយមន័យនៃ ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។ ទ្រព្យសម្បត្តិរួម គឺទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបានក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ លើកលែងតែទ្រព្យ សម្បត្តិដោយឡែក ។ មាត្រា ១៤០២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំងចែងថា ទ្រព្យទាំងអស់ដែលជាចលនវត្ថុ ឬ អចលនវត្ថុ ត្រូវចាត់ទុកជាទ្រព្យដែលទទួលបានក្រោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវស្ថិតនៅក្នុងចំណោមទ្រព្យសម្បត្តិរួមប្តីប្រពន្ធ ហើយ សហព័ទ្ធដែលអះអាងថាជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ខ្លួនត្រូវទទួលបានបន្ទុកក្នុងការបញ្ជាក់ ។ មាត្រា ៨០៣ នៃក្រម គ្រួសាររបស់រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ាចែងថា ទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវសន្មតជាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក អាស្រ័យលើ ឈ្មោះរបស់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៅពេលដែលធ្វើលទ្ធកម្មនូវទ្រព្យនោះ ហើយបុគ្គលដែលតវ៉ាត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់ផ្ទុយពីនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ១៤០២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី បារាំង, មាត្រា ៧៦០ នៃក្រមគ្រួសាររបស់រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា

មាត្រា ៩៧៤.- ការគ្រប់គ្រង និង ការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ

១-ប្តីប្រពន្ធ មានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងការប្រើប្រាស់ ទទួលផលប្រយោជន៍ និង គ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។ សហព័ទ្ធនីមួយៗ មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ទទួលផលប្រយោជន៍ និង គ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួនបាន ។

២-សហព័ទ្ធ មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួម នៅក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ ដោយ ផ្អែកលើការចាំបាច់នៅក្នុងជីវភាព ។

៣-សហព័ទ្ធត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរួម ដោយសហការគ្នា ។ សហព័ទ្ធម្ខាងអាច ទាមទារចំពោះភាគីម្ខាងទៀត ឱ្យធ្វើចំណាត់ការដែលចាំបាច់ដើម្បីគ្រប់គ្រង និង រក្សាទុក នូវទ្រព្យសម្បត្តិរួមបាន ។

៤-បើការពិភាក្សាអំពីការគ្រប់គ្រង ឬ ប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ ភាគីម្ខាងទៀតអាចទាមទារទៅតុលាការ ឱ្យធ្វើការចាត់ចែងចំពោះការគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួមបាន ។

(កំណត់)

ដោយយោងតាមករណីប្រទេសបារាំង អេស្ប៉ាញ និង រដ្ឋចំនួន ៩ របស់សហរដ្ឋអាមេរិកដែលអនុម័តប្រព័ន្ធទ្រព្យ សម្បត្តិរួម និង ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់កម្ពុជា មាត្រានេះចែងអំពីបញ្ញត្តិពិសេសទាក់ទងនឹង ការគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់នូវទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ក្រៅពីបញ្ញត្តិអំពីកម្មសិទ្ធិអវិភាគ ក្នុង ផ្នែកទី ៥ “កម្មសិទ្ធិអវិភាគ” ជំពូកទី ២ “កម្មសិទ្ធិ” គន្លឹះទី ៣ “សិទ្ធិប្រកួតប្រជែង” ។ មានន័យថា កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះបញ្ញត្តិថា ប្តីប្រពន្ធមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ដោយផ្អែកលើការចាំបាច់នៅក្នុង ជីវភាព (ចាំបាច់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ) ។ ម្យ៉ាងទៀត កថាខណ្ឌទី ៣ អនុម័តយកគោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យ សម្បត្តិរួមដោយសហការគ្នា ដោយតម្រូវឱ្យប្តីប្រពន្ធគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរួម ដោយសហការគ្នា និង ចែងថា សហព័ទ្ធ ម្ខាងមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យភាគីម្ខាងទៀតធ្វើចំណាត់ការដែលចាំបាច់សម្រាប់ថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។ ជាឧទាហរណ៍ ក្នុង ករណីដែលអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ត្រូវបានចុះបញ្ជីក្រោមឈ្មោះសហព័ទ្ធម្ខាង សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចទាម ទារសហព័ទ្ធនោះដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីថាជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ឱ្យសហការចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុនោះជាកម្មសិទ្ធិអវិភាគបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៤ ចែងថា ប្រសិនបើប្តីប្រពន្ធ មិនអាចពិគ្រោះយោបល់គ្នាអំពីការគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ភាគីម្ខាងណាមួយអាចទាមទារទៅតុលាការ ឱ្យធ្វើការចាត់ចែងចំពោះការគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួមបាន ដើម្បីដោះស្រាយវិវាទលើការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរវាងប្តីប្រពន្ធ ។

ជាព័ត៌មាន កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៤២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង អនុម័តយកប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួមជា ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាទ្រព្យសម្បត្តិរួមក៏ដោយ ជាគោលការណ៍ ប្តីប្រពន្ធនីមួយៗ មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរួមទាំងមូលដោយឯករាជ្យ ដោយមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីភាគីម្ខាងទៀតទេ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះទីស្នាក់នៅសម្រាប់គ្រួសារ (គេហដ្ឋានគ្រួសារ) ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំងតម្រូវឱ្យមានការគ្រប់គ្រងរួមគ្នា ដោយផ្អែក លើការព្រមព្រៀងទៅវិញទៅមករបស់ប្តីប្រពន្ធ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍រួមរបស់គ្រួសារ ។ ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធ ណាម្នាក់បានធ្វើកិច្ចសន្យាខ្ចី ឬ ធានា ប្រសិនបើមិនមានការយល់ព្រមជាក់លាក់ពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតទេ ទំហំនៃទ្រព្យ សម្បត្តិទទួលខុសត្រូវ គឺកម្រិតត្រឹមតែទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក និង ប្រាក់ចំណូលរបស់ប្តី ឬ ប្រពន្ធដែលបានធ្វើសកម្មភាព

នោះប៉ុណ្ណោះ ហើយការរឹបអូសរបស់ម្ចាស់បំណុលមិនអាចលាតសន្ធឹងរហូតដល់គេហដ្ឋានគ្រួសារបានទេ (មាត្រា ១៤១៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង) ប្រសិនបើគេហដ្ឋានគ្រួសារដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ត្រូវបានចាត់ចែងដោយគ្មានការយល់ព្រម ពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតទេ ការចាត់ចែងនោះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ហើយភាគីដែលមិនបានផ្តល់ការយល់ព្រម អាចអះអាង អំពីមោឃភាពនោះបាន ក្នុងអំឡុងពេល ២ ឆ្នាំក្រោយពេលដែលបានដឹងអំពីសកម្មភាពនោះ (មាត្រា ១៤២៧) ។ លើសពីនេះទៀត ដោយមិនគិតអំពីប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធដែលប្តីប្រពន្ធបានជ្រើសរើស សហព័ទ្ធម្ខាងមិនអាចចាត់ ចែងគេហដ្ឋានគ្រួសារ ឬ គ្រឿងសង្ហារឹមតុបតែងភ្ជាប់ជាមួយគេហដ្ឋាននោះ (meubles meublants) បាន ដោយគ្មានការ យល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតទេ (កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ២១៥) ។ ការចាត់ចែងទាំងឡាយណាដែលមិនបានទទួល ការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតទេ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ហើយសហព័ទ្ធដែលមិនបានផ្តល់ការយល់ព្រម អាចអះអាង អំពីមោឃភាពនោះបាន ក្នុងអំឡុងពេល ១ ឆ្នាំ ក្រោយពេលដែលបានដឹងអំពីសកម្មភាពចាត់ចែងនោះ ។ ម៉្យាងវិញទៀត មានបទប្បញ្ញត្តិដែលចែងថា ក្នុងករណីដែលការបដិសេធរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងមិនមានភាពត្រឹមត្រូវចំពោះ “ផលប្រយោជន៍ របស់គ្រួសារ” ភាគីម្ខាងទៀតអាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យផ្តល់ការអនុញ្ញាត ជំនួសការយល់ព្រមរបស់សហព័ទ្ធនោះបាន (កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ២១៧) ។ លើសពីនេះទៀត សិទ្ធិជួលដើម្បីអាស្រ័យនៅរបស់ប្តីប្រពន្ធ គឺជាសិទ្ធិ រួមរបស់សហព័ទ្ធទាំងសងខាង (មាត្រា ១៧៥១) ហើយក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងបានចាត់ចែងសិទ្ធិជួលនោះដោយ គ្មានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ក៏សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យតុលាការធ្វើឱ្យមោឃៈការ ចាត់ចែងនោះបាន ក្នុងអំឡុងពេល ៥ ឆ្នាំ ដែរ (មាត្រា ១៣០៤) ។ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ នៅប្រទេសបារាំង ក៏តម្រូវឱ្យ មានការគ្រប់គ្រងរួមគ្នា និង កម្រិតចំពោះការចាត់ចែងដែលគ្មានការយល់ព្រមពីភាគីម្ខាងទៀត ចំពោះអចលនវត្ថុសម្រាប់ អាស្រ័យនៅ ដោយធានាការអាស្រ័យនៅរបស់គ្រួសារ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ទៃទៀតក្រៅពីនេះ ការការពារ ម្ចាស់បំណុល ឬ តតិយជន ត្រូវបានធានា ដោយផ្អែកលើការពិនិត្យមើលលើភាពមាន ឬ គ្មាននូវការជូនដំណឹងជា សាធារណៈ ដើម្បីធានាតុល្យភាពនៃភាគីទាំងសងខាង ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣២ និង មាត្រា ៣៦ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៧៥.- ការទទួលខុសត្រូវដោយសាមគ្គីភាព ចំពោះកាតព្វកិច្ច

ប្តីប្រពន្ធត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយសាមគ្គីភាព ចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលកំណត់ខាង ក្រោមនេះ ៖

- ក- សោហ៊ុយដើម្បីរក្សាជីវភាពរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ និង សោហ៊ុយដើម្បីការអប់រំ ឬ ការល្បាចាល ថែទាំកូន ជាអាទិ៍ ។
- ខ- កាតព្វកិច្ច និង ករណីយកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាងបាន

ព្រមព្រៀងតាមលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជាមួយម្ចាស់បំណុល នៅក្នុងអំឡុងពេល អាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ កាតព្វកិច្ច និង ករណីយកិច្ច ផ្សេងៗទៀត ដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង បានទទួលបន្ទុក ដោយមានការយល់ព្រមតាមលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពីប្រពន្ធ ឬ ប្តី ម្ខាងទៀត នៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។^៣

គ- សោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រង និង រក្សាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីករណីដែលថា ទោះបីជាកម្មជាអនុម័តយកប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធក៏ដោយ ក៏ពុំមាន ភាពសមរម្យក្នុងការដាក់បន្ទុកឱ្យប្តីប្រពន្ធនីមួយៗនូវកាតព្វកិច្ចដ៏ធ្ងន់ធ្ងរដែរ ហើយមានភាពសមរម្យឱ្យទទួលខុសត្រូវ ចំពោះកាតព្វកិច្ចរួមគ្នាក្នុងទំហំសមរម្យមួយ ដែលទោះបីជាមើលពីខាងតតិយជនទៅ ក៏ឃើញថា សមរម្យដែរ ។ ចំណុច ខ នៃមាត្រានេះទាមទារជាពិសេសឱ្យមានលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង ការព្រមព្រៀងរវាង ប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាង ដើម្បីជៀសវាងការដាក់បន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរទៅដល់ភាគីម្ខាងៗ ។

ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលអនុវត្តនូវប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួម ទោះបីជាសហព័ទ្ធម្ខាង ឬ ទាំងសងខាងទទួលបន្ទុកនូវកាតព្វកិច្ច ក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ ជាគោលការណ៍ បន្ទុកនៃកាតព្វកិច្ចត្រូវជាប់របស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួមដែរ ហើយ កាតព្វកិច្ចនោះនឹងក្លាយទៅជាកាតព្វកិច្ចរបស់សហព័ទ្ធទាំងពីរ (មាត្រា ៩១១ នៃក្រមគ្រួសាររបស់រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។ ហេតុដូច្នេះ សិទ្ធិចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិរួម (សិទ្ធិលើចំណែកនៃវត្ថុ ឬ សិទ្ធិអវិភាគ) របស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត មិនត្រូវបាន ការពារទេ នៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយតតិយជនដែលសុចរិត ហើយ គ្មានកំហុស លើកលែងតែករណីដែលបានធ្វើការចាត់ វិធានការរក្សាការពារចំពោះទ្រព្យសកម្ម ឬ ការកែតម្រូវការចុះបញ្ជីអំពីកម្មសិទ្ធិករ ជាអាទិ៍ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការទទួលខុសត្រូវ ចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលជាទ្រព្យអកម្ម ក៏ត្រូវបានកម្រិតដែរ ហេតុដូច្នេះ មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា ។ ប្រសិនបើអនុម័តយក ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួមសុទ្ធសាធ្វើតែម្តង កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយក៏នឹងក្លាយជាកាតព្វកិច្ចរួម និង ត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយ សាមគ្គីភាពដែរ ។ ប្រសិនបើទ្រព្យសកម្មទាំងអស់ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាទ្រព្យរួម ទោះបីជាចុះបញ្ជីក្នុងនាមរបស់សហព័ទ្ធ ទាំងពីរ ឬ ម្ខាងក៏ដោយ ចំណែកឯទ្រព្យអកម្មត្រូវបានចាត់ទុកដោយឡែក នោះគ្មានភាពសមហេតុសមផលឡើយ ។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង ក៏ចែងដែរថា ម្ចាស់បំណុល ជាគោលការណ៍ គ្មានសិទ្ធិប្រមូលបំណុលពីទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក របស់សហព័ទ្ធរបស់កូនបំណុលទេ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាសហព័ទ្ធតែម្ខាងទទួលនូវកាតព្វកិច្ចក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ ដោយ ប្រសិនបើកាតព្វកិច្ចនោះពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍គ្រួសារ កាតព្វកិច្ចនោះជាបន្ទុករបស់ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ហើយ ប្រសិនបើកាតព្វកិច្ចនោះជាផលប្រយោជន៍ឯកជនរបស់សហព័ទ្ធតែម្ខាងទេ សហព័ទ្ធនោះត្រូវទទួលបន្ទុកតែម្នាក់ឯង ។

^៣ ចំណុច ខ នៃមាត្រា ៩៧៥ នេះ ត្រូវបានធ្វើសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ១៤១៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី បារាំង

មាត្រា ៩៧៦.- ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ

១-បើគ្មានការយល់ព្រមពីប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាងទេ ទ្រព្យសម្បត្តិរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ មិនអាចយកទៅលក់ ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀតបានឡើយ ។

២-ទោះបីមានបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើក៏ដោយ បើមានស្ថានភាពមិនអាច ជៀសវាងបាន សម្រាប់ការថែទាំជីវភាពរួមក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ដើម្បីរក្សាជីវភាព រស់នៅ នោះប្តីប្រពន្ធនាម្នាក់ អាចលក់ ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀត នូវទ្រព្យសម្បត្តិរួម បាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

៣-ក្នុងករណីដែលប្តី ឬ ប្រពន្ធនាម្នាក់ បានលក់ ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀត នូវទ្រព្យសម្បត្តិរួម ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្នាក់ទៀតផង និង គ្មានការអនុញ្ញាត ពីតុលាការផង សហព័ទ្ធដែលមិនបានផ្តល់ការយល់ព្រម អាចទាមទារឱ្យលុបចោលនូវការ ចាត់ចែងនោះ ទៅតុលាការបាន នៅក្នុងអំឡុងពេល ២ (ពីរ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលបាន ដឹងអំពីការចាត់ចែងនោះ បើទ្រព្យសម្បត្តិរួមដែលត្រូវបានចាត់ចែងនោះ ជាអចលនវត្ថុ សម្រាប់ការអាស្រ័យនៅរបស់គ្រួសារ និង នៅក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពី ពេលដែលបានដឹងអំពីការចាត់ចែងនោះ បើទ្រព្យសម្បត្តិរួមដែលត្រូវបានចាត់ចែងនោះ ជាទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេង ។^៤

(កំណត់)

ដូចមាត្រា ៣៧ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារដែរ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះចែងអំពីភាពមិនអាច ចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរួមរបស់ប្តីប្រពន្ធ ។ មាត្រានេះបញ្ជាក់ច្បាស់ថា គ្មានទ្រព្យរួមណាមួយអាចត្រូវផ្លាស់ប្តូរ ឬ ចាត់ចែង ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធទាំងសងខាងបានទេ ហើយថា គ្មានសហព័ទ្ធម្នាក់ណាអាចចាត់ចែងចំណែកនៃទ្រព្យរួម របស់សហព័ទ្ធនោះ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្នាក់ទៀតនោះបានទេ ។ កថាខណ្ឌទី ១ ដាក់បញ្ចូលនូវចំណុច ទាំងពីរនេះ ។ ការនាំឆ្ពោះទៅដល់ការចាត់ចែងបែបនេះជារឿងធម្មតា ដោយសារតែរបបទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធ

^៤ កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ៩៧៦ នេះ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

ត្រូវបានធ្វើឱ្យទៅជាប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរួមជាគោលការណ៍ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធ មានលក្ខណៈខុសគ្នាពី កម្មសិទ្ធិអវិភាគធម្មតាដែលបានចែងក្នុងគន្ថីទី ៣ ស្តីពី "សិទ្ធិប្រព្យក្ស" ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ខណៈដែលកថាខណ្ឌទី ១ ត្រូវរាប់ទុកជាគោលការណ៍ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមានមូលហេតុ ដែលមិនអាចជៀសវាងបាន ប្តី ឬ ប្រពន្ធអាចចាត់ចែងដោយឯកតោភាគី នូវទ្រព្យសម្បត្តិរួម ដោយទទួលបានការអនុញ្ញាត ពីតុលាការ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ផ្តល់នូវការសង្គ្រោះ ដោយបញ្ញត្តិថា សហព័ទ្ធដែលមិនផ្តល់ការយល់ព្រម អាចទាមទារទៅតុលាការ ឱ្យលុបចោលការចាត់ចែងនោះ ។ ជាពិសេស ចំពោះអចលនវត្ថុសម្រាប់ការអាស្រ័យនៅរបស់គ្រួសារ ក្នុងចំណោម ទ្រព្យសម្បត្តិរួម មាត្រានេះកំណត់អំឡុងពេលវែង ដើម្បីឱ្យមានភាពប្រាកដប្រជាចំពោះការការពារការអាស្រ័យនៅ ។ ភាគីម្ខាងទៀតនៃការជួញដូរ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវបញ្ជាក់ថា មានសហព័ទ្ធដែលមិនមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីកម្មសិទ្ធិ ។ មាត្រា ១៣៦៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធរ ការពារលំនៅឋានគ្រួសារ និង គ្រឿងសង្ហារឹម និង អីវ៉ាន់ក្នុងផ្ទះ ដោយកម្រិតការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិទាំងមូលរបស់សហព័ទ្ធ ។ រីឯមាត្រា ១១០០ នៃក្រមគ្រួសាររបស់រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ចែងថា សហព័ទ្ធនីមួយៗ មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រង (សិទ្ធិចាត់ចែង) ដោយឯករាជ្យនូវចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យរួម (community personal property) ប៉ុន្តែ មិនអាចលក់ ធ្វើអនុប្បទាន ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀតនូវគ្រឿងសង្ហារឹម ឬ របស់របរក្នុងផ្ទះ ដោយគ្មានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ចំពោះអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យរួម (community real property) សហព័ទ្ធអាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យចេញដីការសម្រេចឱ្យបន្ថែមឈ្មោះសហព័ទ្ធដែល មិនមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីកម្មសិទ្ធិ ទៅក្នុងបញ្ជី ឬ លិខិតបញ្ជាក់សិទ្ធិ (មាត្រា ១១០១ នៃក្រមដដែលនេះ) ហើយអ្នកទិញ អ្នកជួលរយៈពេលវែង ឬ អ្នកមានសិទ្ធិប្រតិភោគដែលបានស្រាវជ្រាវអំពីឈ្មោះម្ចាស់សិទ្ធិក្នុងបញ្ជី ឬ ទំនាក់ទំនង អាស្រ័យនៅ ជាដើម ដោយមិនបានដឹងអំពីទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ អាចធ្វើលទ្ធកម្មនូវសិទ្ធិទាំងនោះបានដោយមាន សុពលភាព ។ ជាសរុបមក ពុំមានមធ្យោបាយណាដើម្បីសង្គ្រោះសហព័ទ្ធដែលបាត់បង់ទ្រព្យរួមដែលមិនត្រូវបានជូនដំណឹង ជាសាធារណៈជាទ្រព្យរួម ដោយការចុះបញ្ជីឬ អង្គហេតុអាស្រ័យនៅ លើកលែងតែករណីដែលតតិយជនដែលធ្វើលទ្ធកម្ម ដោយទុច្ចរិត និង មានកំហុស ឬ ដោយមិនគិតថ្លៃ ហើយបញ្ហានេះត្រូវដោះស្រាយរវាងសហព័ទ្ធ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ២២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង បញ្ញត្តិថា ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធ ម្ខាងបានគ្រប់គ្រង អាស្រ័យផល ឬ ចាត់ចែងដោយឯករាជ្យ នូវចលនវត្ថុដែលខ្លួនកាន់កាប់ដោយឯកឯង សហព័ទ្ធនោះ នឹងត្រូវចាត់ទុកថា មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រង និង ចាត់ចែងដោយឯករាជ្យនោះ ចំពោះតតិយជនដែលមិនបានដឹងអំពីហេតុពិត ដោយសុចរិត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៧ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ១៤២២ មាត្រា ១៤២៤ មាត្រា ១៤២៥ និង មាត្រា ១៤២៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៧៧.- ការអាស្រ័យនៅទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក

១- ប្តីប្រពន្ធម្ខាងអាចអាស្រ័យនៅអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ហើយដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់ការអាស្រ័យនៅរបស់គ្រួសារបាន ។

២- ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធម្ខាងអាស្រ័យនៅអចលនវត្ថុដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ទោះបីជាសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតបានចាត់ចែងអចលនវត្ថុនោះក៏ដោយ ក៏អាចបន្តអាស្រ័យនៅអចលនវត្ថុនោះបានដែរ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ ទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិអាស្រ័យនៅលើអចលនវត្ថុដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធម្ខាង ដោយសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ក្នុងករណីដែលទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែកនោះត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាអចលនវត្ថុសម្រាប់ការអាស្រ័យនៅរបស់ប្តីប្រពន្ធ ។ ដើម្បីកុំឱ្យមានការភាន់ច្រឡំជាមួយនឹងសិទ្ធិអាស្រ័យនៅរបស់គ្រួសារដែលបានចែងក្នុងគន្ថីស្តីពី “សិទ្ធិប្រត្យក្ស” មាត្រានេះត្រូវបានរៀបចំឡើងជាបញ្ញត្តិពិសេសនៅក្នុងបញ្ញត្តិស្តីពីរបបទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ។ ដូចគ្នាដែរ នៅចក្រភពអង់គ្លេស មាត្រា ១ នៃច្បាប់ស្តីពីលំនៅឋានប្តីប្រពន្ធ ឆ្នាំ ១៩៦៧ (Matrimonial Homes Act) ទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិដែលសហព័ទ្ធម្ខាងអាចអាស្រ័យនៅលើទ្រព្យដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតបាន (the right of occupation) ហើយមាត្រា ២ កំណត់ថា សិទ្ធិអាស្រ័យនៅត្រង់នេះគឺជាសិទ្ធិអាទិភាពដែលអាចអះអាងអំពីការបន្តការអាស្រ័យនៅចំពោះតតិយជនបាន ។ មាត្រានេះក៏បញ្ជាក់ផងដែរថា ប្តី ឬ ប្រពន្ធមានសិទ្ធិពិសេសលើទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ដើម្បីធានាការអាស្រ័យនៅ ។

ជាព័ត៌មាន កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ២១៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង ចែងថា ការចាត់ចែងនូវលំនៅឋានគ្រួសារ និងសម្ភារៈផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងផ្ទះ ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ហើយប្រសិនបើគ្មានការយល់ព្រមទេ ការចាត់ចែងនោះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។ តាមមាត្រា ១៣៦៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ រាល់ការចាត់ចែងរបស់បរសម្រាប់ប្រើក្នុងផ្ទះទាំងឡាយ ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។ តាមមាត្រា ៧៥៣ និង មាត្រា ៧៥៤ នៃក្រមគ្រួសាររបស់រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា សហព័ទ្ធនីមួយៗមិនអាចទាមទារឱ្យសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតចាកចេញពីលំនៅឋានរបស់ខ្លួនបានទេ ហើយមិនអាចចាត់ចែងអចលនវត្ថុទាំងឡាយដែលកំពុងជាប់ក្នុងបណ្តឹងសុំលែងលះ ឬ បណ្តឹងសុំបែកលំនៅសង្វាស ជាដើម បានទេ លើកលែងតែមានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១៤២៨ និង កថាខណ្ឌទី៣ នៃមាត្រា ២១៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១ និង មាត្រា ២ នៃច្បាប់ស្តីពីលំនៅឋានប្តីប្រពន្ធរបស់ចក្រភពអង់គ្លេស, មាត្រា ១៣៦៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

ផ្នែកទី ៤ ការលែងលះគ្នា

កថាភាគទី ១ មូលហេតុនៃការលែងលះគ្នា

មាត្រា ៩៧៨.- មូលហេតុនៃការលែងលះគ្នា

១-ប្តី ឬ ប្រពន្ធ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងលែងលះគ្នាបាន តែក្នុងករណីដែលកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

- ក-បើបានប្រព្រឹត្តអំពើផិតក្បត់ ទៅលើសហព័ទ្ធ ។
- ខ-បើបានបោះបង់សហព័ទ្ធចោល ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។
- គ-បើមិនដឹងច្បាស់ថាសហព័ទ្ធស្លាប់ ឬ រស់ អស់រយៈពេលជាង ១ (មួយ) ឆ្នាំ ។
- ឃ-បើសហព័ទ្ធបានរស់នៅបែកគ្នាជាបន្តបន្ទាប់ អស់រយៈពេលជាង ១ (មួយ) ឆ្នាំ ផ្ទុយនឹងគោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។
- ង-ករណីផ្សេងទៀតដែលទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបែកបាក់ ហើយគ្មានសង្ឃឹមថានឹងអាចបដិទានឡើងវិញបាន ។

២-ទោះបីជាក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះក៏ដោយ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការលែងលះគ្នានោះនឹងបណ្តាលឱ្យការទ្រទ្រង់ជីវភាពរបស់សហព័ទ្ធ ឬ កូន ក្រលំបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬ មានការឈឺចាប់ដែលពុំអាចទ្រាំទ្របាន តុលាការអាចច្រានចោលការទាមទារលែងលះគ្នា ដោយពិចារណាទៅលើស្ថានភាពទាំងឡាយបាន ។

៣-ក្នុងករណីដែលមានមូលហេតុដូចបានកំណត់នៅក្នុងចំណុច ឃ ឬ ចំណុច ង នៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការទាមទារនោះផ្ទុយនឹងភាពសុចរិត ដោយជនដែលទាមទារឱ្យលែងលះគ្នានោះ ធ្វេសប្រហែសយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងការសហប្រតិបត្តិ និង ជួយសង្គ្រោះចំពោះសហព័ទ្ធ តុលាការអាចច្រានចោលការទាមទារលែងលះគ្នានោះ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជាចែងថា ប្តី ឬ ប្រពន្ធអាចប្តឹងសុំលែងលះបាន ប្រសិនបើមានមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យពិបាកនឹងបន្តរស់នៅជាមួយគ្នាជាប្តីប្រពន្ធតទៅទៀត ហើយមូលហេតុសម្រាប់ការលែងលះមានដូចជា ការចុះចោលលំនៅសង្គ្រាម ការវាយដំយោឃៈ ការជេរប្រមាថ អពលានុភាពនៃលិង្គ ការរស់នៅបែកគ្នារយៈពេលជាង ១ ឆ្នាំ ជាដើម ។ មាត្រានេះតាក់តែងឡើងដោយយោងទៅលើតម្រាងវិសោធនកម្មមាត្រា ៧៧០ នៃក្រម

រដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ហើយចំពោះចំណុច ក ដល់ ចំណុច ង នៃកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រានេះបញ្ជាក់ច្បាស់ និង ថ្លឹងថ្លែងយ៉ាង
ល្អិតល្អន់ នូវមូលហេតុនៃការលែងលះដែលមានគោលការណ៍បែកបាក់ ។ ព្រមជាមួយគ្នានេះ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការលែងលះ
តាមទំនើងចិត្តដែលជាផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរនៃគោលការណ៍បែកបាក់ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីបញ្ញត្តិកុំឱ្យមានភាពលំបាក
យ៉ាងខ្លាំង និង កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងអំពីគោលការណ៍នៃភាពសុចរិត និង ភាពស្មោះត្រង់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, គម្រោងវិសោធនកម្មនៃមាត្រា ១៧៧០
នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។

មាត្រា ៩៧៩.- ការលែងលះដោយការព្រមព្រៀង

ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងលែងលះ ទៅតុលាការបាន ក្នុង
ករណីដែលភាគីសងខាងបានព្រមព្រៀងអំពីការលែងលះគ្នា ។ ប៉ុន្តែ តុលាការអាចឱ្យ
លែងលះគ្នាបាន ក្រោយពីបានយល់ឃើញថា ភាគីសងខាងមានបំណងពិតប្រាកដ ក្នុង
ការរំលាយទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

(កំណត់)

មាត្រា ៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជាអនុញ្ញាតឱ្យមានការលែងលះដោយការព្រម
ព្រៀង ដោយបញ្ញត្តិថា ប្តីប្រពន្ធអាចលែងលះគ្មានដោយស្ម័គ្រចិត្តបាន ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារការលែងលះ
ដែលជាការរំលាយទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមច្បាប់ គឺជាការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងខ្លាំងសម្បើមនូវទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គល
ការលែងលះចាំបាច់ត្រូវតែផ្អែកលើសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។ ការលែងលះដោយការដាក់លិខិតជូនដំណឹងទៅ
សាលាសង្កាត់ ឬ សាលាក្រុង ដូចនៅប្រទេសជប៉ុន (ការលែងលះតាមការពិភាក្សា) មិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ទេ ។
វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះបញ្ញត្តិឱ្យតុលាការធ្វើការបញ្ជាក់អំពីឆន្ទៈរបស់ភាគី ដើម្បីជៀសវាងការលែងលះដោយ
ការព្រមព្រៀងដែលផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹង "ការលែងលះបណ្តេញចេញ" ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៨០.- ការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិ

១-ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធលែងលះគ្នា ត្រូវបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិដោយយុត្តិធម៌
ផ្អែកតាមការពិភាក្សារបស់ភាគីទាំងសងខាង ។

២-ក្នុងករណីដែលមិនអាចពិភាក្សាគ្នារវាងប្តីប្រពន្ធបានទេ ត្រូវបែងចែកទ្រព្យ

សម្បត្តិ ដោយផ្អែកតាមចំណុចនីមួយៗ ដូចកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

ក-សហព័ទ្ធនីមួយៗ ត្រូវទទួលបាននូវទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែកដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៩៧២ (ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក) ។

ខ-បន្ថែមពីលើទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក សហព័ទ្ធនីមួយៗ មានសិទ្ធិទទួលយក ១ ភាគ ២ (មួយភាគពីរ) នៃទ្រព្យសម្បត្តិរួម ។ ប៉ុន្តែ បើមានករណីពិសេស និង មានការទាមទាររបស់ប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង តុលាការក៏អាចបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិរួម ដោយពិចារណាទៅលើស្ថានភាពផ្សេងៗដូចជា ទំហំនៃការបរិច្ចាគរបស់ភាគីនីមួយៗ ទំហំនៃការបរិច្ចាគរបស់ភាគីនីមួយៗចំពោះលទ្ធកម្មនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ការថែរក្សា ឬ ការបង្កើនទ្រព្យ អំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ កម្រិតជីវភាពរស់នៅនៅក្នុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាយុស្ថានភាពផ្លូវចិត្តនិងផ្លូវកាយ វិជ្ជាជីវៈ ប្រាក់ចំណូល លទ្ធភាពធ្វើការងាររបស់ភាគីនីមួយៗ និង ផលប្រយោជន៍របស់កូន ជាអាទិ៍ ។

៣-គេហកិច្ច ត្រូវចាត់ទុកថាមានតម្លៃស្មើនឹងការងារដែលធ្វើក្រៅផ្ទះដែរ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីការបែងចែក និង ការជម្រះបញ្ជីនូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធក្នុងករណីលែងលះ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ អាចបែងចែកជាបីប្រភេទ គឺទ្រព្យសម្បត្តិរួម ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ប្តី (ទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្តី) និង ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ប្រពន្ធ (ទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្រពន្ធ) ។ ប្រសិនបើមានការព្រមព្រៀងគ្នាលើការបែងចែកជាក់លាក់បែបណាមួយក្រោយពីពួកគេបានបញ្ជាក់អំពីទំហំ ប្រភេទ និង តម្លៃនៃទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ទ្រព្យដោយឡែក តាមរយៈការពិភាក្សារវាងប្តីប្រពន្ធ ការព្រមព្រៀងនោះត្រូវតែទទួលបានការគោរព ។ មាត្រានេះបញ្ញត្តិថាក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធមិនអាចពិភាក្សាគ្នាបានទេ សហព័ទ្ធនីមួយៗត្រូវទទួលបាននូវទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ខ្លួន ហើយជាគោលការណ៍ ត្រូវទទួលបាននូវទ្រព្យរួមចំនួនពាក់កណ្តាល ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ ចំនុច ២ នៃកថាខណ្ឌទី ២ បើកលទ្ធភាពឱ្យបែងចែកទ្រព្យរួមដោយបត់បែនបាន ឧទាហរណ៍ដូចជាករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងទទួលបានចំណែក ១/៣ ប្រសិនបើប្តីប្រពន្ធនោះទើបរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រយៈពេលខ្លី ឬ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធនោះមិនបានរួមបរិច្ចាគច្រើនចំពោះជីវភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងទទួលបាន ២/៣ ឬ ៣/៤ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធនោះចាស់ ឬ មានវិបត្តិលើរាងកាយ ឬ ស្មារតី ជាដើម ។ ជាពិសេស វាត្រូវបានរំពឹងទុកថា ត្រូវផ្តល់នូវចំណែកមួយចំនួនធំឱ្យដល់ប្រពន្ធ ដើម្បីរក្សាការពារនូវផលប្រយោជន៍នៃការអាស្រ័យនៅរបស់កូន ឬ ប្រពន្ធដែលមិនមានលទ្ធភាពចិញ្ចឹមជីវិតដោយខ្លួនឯង ។ របៀបបែងចែកជាក់លាក់ អាចអនុលោមតាមបញ្ញត្តិស្តីពីកម្មសិទ្ធិអវិភាគក្នុងគន្ថីទី ៣ ស្តីពី "សិទ្ធិប្រក្សក្ស" ដែលមាន

ដូចជាការបែងចែកវត្ថុជាក់ស្តែង ការបែងចែកតាមតម្លៃ ការបែងចែកតាមការសងជំនួស និង ការបែងចែកដោយផ្អែកលើការបង្កើតផលបូកភាគ ជាអាទិ៍ ។ មានលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តវាក្យខណ្ឌទី ២ នេះ ដើម្បីធានានូវសិរិភាពនៃជីវភាព និង ភាពចាំបាច់នៃការអាស្រ័យនៅរបស់កូន និង សហព័ទ្ធនិមួយៗ ។

ជាព័ត៌មាន នៅប្រទេសបារាំង ចំពោះទំនាក់ទំនងនៃការជម្រះបញ្ជី និង ការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធត្រូវបានធ្វើតាមនីតិវិធីដូចតទៅនេះ ។ ជាបឋម សហព័ទ្ធនិមួយៗ ដកយកមកវិញនូវទ្រព្យដោយឡែករបស់ខ្លួនដែលត្រូវបានលាយឡំជាមួយទ្រព្យសម្បត្តិរួម (ការយកមកវិញនូវទ្រព្យដោយឡែក) ។ បន្ទាប់មក គេធ្វើការគណនាសងរវាងទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់សហព័ទ្ធនិមួយៗ (recompense) ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រែប្រួលរវាងតម្លៃនៃទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ក្នុងអំឡុងពេលនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ (ឧទាហរណ៍ដូចជាករណីដែលប្រាក់បានមកពីថ្លៃលក់ទ្រព្យដោយឡែក ចូលទៅក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិរួម និង ករណីនៃការប្រើប្រាស់ប្រាក់ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិរួម សម្រាប់ធ្វើការរក្សា កែលម្អទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក ជាដើម) ។ ភាគីក៏អាចអនុវត្តនីតិវិធីនេះដោយខ្លួនឯងបានដែរ ក៏ប៉ុន្តែ មានករណីជាច្រើនដែលសារការីជាអ្នកអនុវត្តនីតិវិធីនេះ ។ ក្នុងករណីដែលសារការីធ្វើនីតិវិធីនេះ សារការីនឹងរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិ និង ធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីការជម្រះបញ្ជី ។ ប្រសិនបើមានវិវាទចំពោះការជម្រះបញ្ជី ឬ ការបែងចែកនោះ សារការីត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីចំណុចវិវាទ និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ភាគីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង ត្រូវផ្ទេរកំណត់ហេតុនោះទៅឱ្យចៅក្រម (មាត្រា ៨៣៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង) ។ ក្នុងករណីនេះ សាលាដំបូង (tribunal de grande instance) ត្រូវសម្រេចសេចក្តីចំពោះការជម្រះបញ្ជី ឬ ការបែងចែកនោះ ។ (មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ៧៦៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន (គម្រោងវិសោធនកម្ម), ចាប់ពីមាត្រា ១៤៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៩៨១.- ការលែងលះគ្នា និង នាមត្រកូល

ប្តី ឬ ប្រពន្ធ ដែលបានប្តូរនាមត្រកូលថ្មី ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចប្រើនាមត្រកូលដែលមាននៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍វិញបាន ឬ អាចប្រើនាមត្រកូលដែលបានប្រើនៅពេលលែងលះគ្នាក៏បាន ។

(កំណត់)

នៅប្រទេសកម្ពុជា ចរិតលក្ខណៈតាមច្បាប់នៃនាមត្រកូល មានភាពស្មុគស្មាញ ក៏ប៉ុន្តែ នៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ សហព័ទ្ធអាចជ្រើសរើសប្រើនាមត្រកូលរបស់ប្តី ឬ នាមត្រកូលមុនអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក៏មិនជាបញ្ហាអ្វីដែរដោយបញ្ញត្តិនៃក្រមនេះទទួលស្គាល់នូវសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសរបស់សហព័ទ្ធ ។ នៅពេលលែងលះក៏ដូចគ្នាដែរ បញ្ញត្តិនេះផ្តល់នូវជម្រើសដោយអនុញ្ញាតឱ្យសហព័ទ្ធអាចត្រឡប់មកប្រើនាមត្រកូលមុនអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ បន្តប្រើនាមត្រកូល

ដែលខ្លួនប្រើនៅពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏បាន ។

កថាភាគទី ២ នីតិវិធីនៃការលែងលះគ្នា

មាត្រា ៩៨២.- បណ្តឹងនៃការលែងលះគ្នា

១-ពាក្យបណ្តឹងលែងលះគ្នា អាចដាក់ទៅតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ច ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ១០ (សមត្ថកិច្ចសាលាជម្រះក្តីពិសេសលើរឿងក្តីលែងលះគ្នា និងរឿងក្តីអំពើបុគ្គលភាព) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីបាន ។

២-ភាគីអាចដាក់ពាក្យសុំលែងលះគ្នា ទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ខាងលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់ ដូចបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ៣ នៃមាត្រា ១០ (សមត្ថកិច្ចសាលាជម្រះក្តីពិសេសលើរឿងក្តីលែងលះគ្នា និង រឿងក្តីអំពើបុគ្គលភាព) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីបាន ។ ក្នុងករណីនេះ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ អាចធ្វើការបញ្ជុះបញ្ចូលឱ្យសះជាគ្នាបានក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំនោះ ។ បើមិនអាចបញ្ជុះបញ្ចូលឱ្យសះជាគ្នាបានទេ ត្រូវចាត់ទុកថាមានពាក្យបណ្តឹងលែងលះគ្នា ហើយក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ត្រូវបញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងនោះ ទៅតុលាការជាបន្ទាន់ ។

(កំណត់)

ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៤១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ បញ្ញត្តិអំពីសមត្ថកិច្ចសាលាជម្រះក្តីរបស់តុលាការចំពោះរឿងក្តីលែងលះ ដោយផ្អែកលើមាត្រា ១០ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ។ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះក៏ដូចគ្នាផងដែរ ដោយយកមាត្រា ៤២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជាជាមូលដ្ឋាន កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីការបែងចែកតួនាទីរបស់តុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ច និង ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ក្នុងនីតិវិធីលែងលះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤១ និង មាត្រា ៤២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៨៣.- ការចាត់ចែងរក្សាការពារ

តុលាការដែលទទួលពាក្យបណ្តឹងលែងលះគ្នា ក្នុងករណីចាំបាច់ អាចចេញដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យធ្វើការចាត់ចែងរក្សាការពារ ចំពោះការបំបែកលំនៅ ការគ្រប់គ្រងថែរក្សា កូន ការគ្រប់គ្រងរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិ អាហារកាតព្វកិច្ចរបស់សហព័ទ្ធ បន្ទុកនៃសោហ៊ុយ

អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង សោហ៊ុយចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ជាអាទិ៍ តាមពាក្យសុំ ឬ ដោយ ឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

តាមមាត្រា ៤៤ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា តុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចលើ រឿងក្តីលែងលះអាពាហ៍ពិពាហ៍ឱ្យមានការចាត់ចែងរក្សាការពារ (វិធានការបណ្តោះអាសន្ន) ដែលចាំបាច់ ចំពោះការបីបាច់ ថែរក្សាកូន ការសួរសុខទុក្ខកូន ថែរក្សា និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ បន្ទុកនៃសោហ៊ុយអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ការផ្តល់អាហារកិច្ចដល់កូន ជាដើម បាន នៅក្នុងអំឡុងពេលមុនសាលក្រមអង្គសេចក្តីចូលជាស្ថាពរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ២៤០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា, មាត្រា ៤៤ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ របស់ប្រទេសកម្ពុជា

មាត្រា ៩៨៩.- ការសាកល្បងផ្សះផ្សា ដោយតុលាការ

១- ទោះបីជាភាគីម្ខាងទាមទារយ៉ាងខ្លាំង ចំពោះការលែងលះគ្នាក៏ដោយ តុលាការ អាចសាកល្បងធ្វើការផ្សះផ្សាបាន ។

២- បើការផ្សះផ្សាពុំអាចសម្រេចបានទេ តុលាការត្រូវយកបណ្តឹងលែងលះគ្នា មក ធ្វើការវិនិច្ឆ័យ ហើយធ្វើការប្រកាសសាលក្រម ។

(កំណត់)

ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា កថាខណ្ឌទី ១ នៃ មាត្រានេះចែងថា ទោះជាប្តីប្រពន្ធឈាម្ខាងទាមទារលែងលះគ្នាខ្លាំងក្លាយ៉ាងណាក៏ដោយ តុលាការអាចណែនាំឱ្យធ្វើ ការផ្សះផ្សារបានដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។ ជាពិសេស តុលាការធ្វើការលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការសះជាសិនគ្នា នៅពេលដែល ប្តីប្រពន្ធមានកូនជាអនីតិជន ឬ ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពដែលសហព័ទ្ធម្ខាងនឹងជួបប្រទះនូវភាពលំបាកលំបិនផ្នែក សេដ្ឋកិច្ច ជាដើម ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលភាគីមិនអាចឈានដល់ការសះជាទេ ទោះបីជាតុលាការបានសាកល្បង ធ្វើការផ្សះផ្សារហើយក៏ដោយនោះ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥៣ និង មាត្រា ៥៥ នៃច្បាប់ស្តីពី អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះកំណត់ថា តុលាការត្រូវចេញសាលក្រម ។ ការអនុវត្តបែបនេះ គឺដោយសារតែសិទ្ធិលែងលះរបស់ភាគីមិនត្រូវត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយសារការវិនិច្ឆ័យតាមចិត្តរបស់ តុលាការទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៥ មាត្រា ៥៣ និង មាត្រា ៥៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា

ជំពូកទី ៤ ឪពុកម្តាយ និង កូន

ផ្នែកទី ១ បុគ្គលភាព

កថាភាគទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

(កំណត់)

បញ្ញត្តិដែលចែងអំពីទំនាក់ទំនងឪពុកម្តាយ និង កូនអាចចែកចេញជាពីរផ្នែក គឺបញ្ញត្តិដែលទាក់ទងទៅនឹង ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និង កូនបង្កើត ចាប់ពីមាត្រា ៩៨៥ ទៅ និង បញ្ញត្តិស្តីពីទំនាក់ទំនងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំ ចាប់ពីមាត្រា ១០០៧ ទៅ ។ ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និង កូនបង្កើត គឺជាទំនាក់ទំនងតាមច្បាប់ដោយផ្អែកលើ អត្តិភាពនៃទំនាក់ទំនងលោហិតរវាងឪពុកម្តាយ និង កូននោះជាមូលដ្ឋាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាទំនាក់ទំនងរវាងឪពុក និង កូន (បិតុភាព) និង ទំនាក់ទំនងរវាងម្តាយ និង កូន (មាតុភាព) ទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកក៏ដោយ ក៏ទំនាក់ ទំនងពីរនេះពុំមែនជាទំនាក់ទំនងតែមួយដូចគ្នាទេ ហេតុដូច្នេះ បញ្ញត្តិស្តីពីបិតុភាព និង បញ្ញត្តិស្តីពីមាតុភាព ត្រូវបាន រៀបចំដាច់ដោយឡែក ដោយចាត់ទុកជាបុគ្គលភាពដោយឡែកពីគ្នា ។

មាត្រា ៩៨៥.- ករណីយកិច្ចនៃការសុំចុះកំណើត

១-ឪពុក ឬ ម្តាយរបស់កូន ត្រូវសុំចុះកំណើតរបស់កូន នៅសាលាឃុំសង្កាត់ នៃលំនៅឋានរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ គិតចាប់ពី ថ្ងៃដែលកូននោះកើត ។ ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយមិនអាចសុំចុះបានទេ ញាតិជានីតិជន ដែលរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយនៃកូន ត្រូវសុំចុះកំណើតរបស់កូននោះ ឱ្យ បានឆាប់រហ័ស ។

២-ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយបានធ្វេសប្រហែសនឹងករណីយកិច្ចដែលបានកំណត់ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ នឹងត្រូវពិន័យស៊ីវិលជា ប្រាក់ មិនលើសពី ១០.០០០ (មួយម៉ឺន) រៀល ។

(កំណត់)

វាក្យខណ្ឌទី ១ នៃកថាខណ្ឌទី ១ កំណត់អំពីករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយក្នុងការសុំចុះកំណើតរបស់កូន ។ ឪពុកម្តាយ មានករណីយកិច្ចនេះ ទោះបីជាឪពុកម្តាយនោះបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ មិនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ ។ ចំពោះឪពុកម្តាយដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ភាគច្រើនម្តាយមិនអាចទៅសុំចុះកំណើតបានទេ ដោយសារតែ ម្តាយនោះស្ថិតក្នុងស្ថានភាពទើបនឹងសម្រាលកូនហើយ (សរសៃខ្លី) ដូច្នេះជាទូទៅ គឺឪពុកជាអ្នកសុំចុះកំណើតនោះ ។

ម៉្យាងវិញទៀត ដោយសារតែលំនៅឋានរបស់ប្តីប្រពន្ធដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ គឺជាលំនៅឋានរបស់ឪពុកម្តាយ តែម្តង ទើបការសុំចុះកំណើតនោះអាចធ្វើនៅទីកន្លែងដែលប្តីប្រពន្ធនោះរស់នៅតែម្តងបាន ។ ចំពោះឪពុកម្តាយដែលមិន បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ភាគច្រើនគឺម្តាយជាអ្នកសុំចុះកំណើតកូន ។ ដូចដែលនឹងលើកយកមកបង្ហាញនៅខាងក្រោម ក្នុងករណីដែលម្តាយ និង ឪពុកមិនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បិតុភាពមិនត្រូវបានកំណត់ ក្នុងពេលតែមួយជាមួយនឹង កំណើតរបស់កូនទេ ទើបការសុំចុះកំណើតត្រូវធ្វើ មិនមែននៅលំនៅឋានរបស់ឪពុកទេ គឺលំនៅឋានរបស់ម្តាយ ។ ដោយ ហេតុនោះ មានភាពចាំបាច់ដែលត្រូវរៀបចំឱ្យមាននូវនីតិវិធីដែលឆ្លើយតបទៅនឹងស្ថានភាពជាក់ស្តែង ។ ដោយឡែក ចំពោះ “អំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ” វិញ ការគណនាត្រូវធ្វើឡើងដោយរាប់បញ្ចូលទាំងថ្ងៃដំបូង មានន័យថា ថ្ងៃដែលទារកកើត មកផងដែរ ហើយវិធីគណនានេះខុសពីគោលការណ៍នៃការគណនាអំឡុងពេលតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ ផងដែរថា ទោះបីជាកូនកើតនៅពេលល្ងាចក្រោយពេលដែលសាលារៀន សង្កាត់បានបិទទ្វារហើយក៏ដោយ ក៏ថ្ងៃដំបូង នៃការគណនា គឺជាថ្ងៃកំណើតនោះតែម្តង ។ អំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ ត្រូវបានកំណត់ឱ្យត្រូវគ្នាជាមួយនឹងមាត្រា ១៧ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានដែលចែងថា រយៈពេលនោះគឺ ៣០ ថ្ងៃ ។ ក៏ប៉ុន្តែ បើយើងធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយ នឹងច្បាប់ប្រទេសផ្សេងៗវិញ ឧទាហរណ៍ដូចជាមាត្រា ៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង កំណត់ត្រឹម ៣ ថ្ងៃ ក្រោយកំណើត របស់កូន រីឯច្បាប់ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានរបស់ជប៉ុនវិញ បានកំណត់អំឡុងពេល ១៤ ថ្ងៃ ក្រោយកំណើតរបស់កូន ។ តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយសារយល់ឃើញថា គួរតែកំណត់ឱ្យស្មើគ្នាជាមួយនឹងប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន ទើប អំឡុងពេលសម្រាប់ការសុំចុះកំណើតនេះត្រូវបានកំណត់យក ៣០ ថ្ងៃដូច្នេះ ។ មូលហេតុដែលរាប់បញ្ចូលថ្ងៃដំបូងដែរនោះ គឺដោយសារមាត្រាដែលនៃអនុក្រឹត្យចែងដោយប្រើឃ្លាថា “មិនឱ្យហួស ៣០ ថ្ងៃ (dans les trente jours/no later than 30 days)” ដែលអាចត្រូវបានបកស្រាយថា ថ្ងៃដំបូងនៃកំណើតត្រូវរាប់បញ្ចូលដែរនោះ ហើយកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៩៨៦ នៃក្រមនេះចែងថា អាយុត្រូវគណនាចាប់ពីថ្ងៃកំណើត និង ដោយសារគួរជំរុញឱ្យសុំចុះកំណើតឱ្យបានឆាប់ ។ ហេតុដូច្នេះ មាត្រានេះបានរាប់បញ្ចូលទាំងថ្ងៃដំបូង ដោយខុសគ្នាពីគោលការណ៍ទូទៅនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ១ ត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់ករណីដែលឪពុកនៅឆ្ងាយ ហើយម្តាយដែលទើបសម្រាលកូនហើយ នៅសរសៃខ្លី ហើយខ្លាចក្រែងមិនអាចទៅសុំចុះកំណើតបានទាន់ពេលវេលា ជាអាទិ៍ ដោយដាក់ឱ្យញាតិដែលជានិមិត្ត និង រស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយរបស់កូននោះ នូវករណីយកិច្ចសុំចុះកំណើតកូននោះ ។ ទោះបីជាពួកគេជាញាតិរបស់កូនក៏ដោយ ក៏ពួកគេមិនមែនជាឪពុកម្តាយរបស់កូននោះទេ ទើបមិនចែងកំណត់ថា “ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ” ឡើយ ផ្ទុយទៅវិញ វាក្យខណ្ឌទី ២ នេះចែងថា ត្រូវសុំចុះកំណើតកូននោះ “ឱ្យបានឆាប់រហ័ស” ។ កថាខណ្ឌទី ២ កំណត់ពិន័យស៊ីវិលជាប្រាក់ ១០.០០០ រៀល ទៅលើឪពុកម្តាយណាដែលធ្វេសប្រហែសចំពោះករណីយកិច្ចដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ។ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារបានចែងថា ការចុះកំណើតគឺជាសិទ្ធិរបស់កុមារ ។ លើសពីនេះ ទៅទៀត ជំពូកទី ៣ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាបានចែងអំពីសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ហើយការចុះកំណើត កូន គឺជាការដែលត្រូវតែធ្វើ ពីព្រោះការចុះកំណើតវាជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដែលកូននោះមានវត្តមាននៅក្នុងសង្គមកម្ពុជាតាមផ្លូវ

ច្បាប់ ហើយនឹងក្លាយទៅជាភាគីនៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។ ដោយឡែកពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង ការកំណត់ប្រាក់ពិន័យទាប ឬ ខុសវិញ ការកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ពិន័យទាបពេក មិនជំរុញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋសុំចុះកំណើតកូន ទេ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើកំណត់ខ្ពស់ពេកទៅ ក៏ជាក់ស្តែងគេមិនអាចបង់បានដែរ ។ មានន័យថា ប្រសិនបើកំណត់ខ្ពស់ពេក ឬ ទាបពេក អត្ថន័យនៃមាត្រានេះត្រូវបានបង់ ។ ដូច្នេះ យោងទៅតាមលទ្ធផលនៃការពិភាក្សា ចំនួនមិនលើសពី ១០.០០០ រៀល ត្រូវបានយល់ឃើញថាជាចំនួនសមរម្យ ។ ពាក្យថា "មិនលើសពី" បង្ហាញថា ចំនួននេះអាចមានការប្រែប្រួល ។ បញ្ញត្តិនេះពុំកំណត់ចំនួនកំណត់ជាក់លាក់ ហើយអនុញ្ញាតឱ្យប្រែប្រួលចំនួនក្នុងចន្លោះក្រោម ១០.០០០ រៀល ដោយសារ មានអនុសាសន៍ពីក្រសួងមហាផ្ទៃ ជាអាទិ៍ ។ ចំពោះមូលហេតុវិញ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពលរដ្ឋខុសៗគ្នាទៅតាមតំបន់ ដូច្នេះ ការកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ពិន័យជារួមសម្រាប់ទាំងទីក្រុង និង ជនបទ មិនសមស្របទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ។ ម៉្យាងវិញទៀត មានគម្រោងតាក់តែងបទដ្ឋានគតិយុត្តមួយដែលកំណត់ចំនួនប្រាក់ពិន័យឱ្យខុសគ្នាទៅតាមតំបន់ ប៉ុន្តែ មានភាពមិនច្បាស់លាស់ថា តើបទដ្ឋាននោះត្រូវបានរៀបចំ ឬ ធ្វើសោធនកម្មឆាប់ៗនេះ ឬក៏យ៉ាងណានោះទេ ។ លើស ពីនេះទៀត ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការពិចារណាលើពួនវាភាពខុសគ្នានៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរវាងតំបន់នីមួយៗដូចរៀបរាប់ ខាងដើមផង ព្រមជាមួយនឹងការពិចារណាទៅដល់ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនៃបុគ្គលដែលត្រូវទទួលការពិន័យផង ទើបមាន ការសម្រេចថា យកលក្ខន្តិកៈកំណត់យកចំនួនទឹកប្រាក់ពិន័យសមរម្យណាមួយឱ្យហើយទៅ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើមាន បទដ្ឋានគតិយុត្ត ចៅក្រមត្រូវសម្រេចទឹកប្រាក់ពិន័យ ទៅតាមការកំណត់ជាក់លាក់របស់បទដ្ឋាននោះ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ មិនទាន់មានទេ ចៅក្រមត្រូវសម្រេចអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ពិន័យ ដោយពិចារណាដល់ភាពខុសគ្នានៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច រវាងតំបន់នីមួយៗ និង ស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់បុគ្គលដែលត្រូវពិន័យ ជាអាទិ៍ ។ ចំពោះបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបាន រៀបចំនាពេលអនាគត ដោយសារតែមិនមែនជាច្បាប់ទេ មានភាពងាយស្រួលជាងច្បាប់ ក្នុងការធ្វើសោធនកម្ម ហេតុដូច្នេះ បទដ្ឋានគតិយុត្តនោះ គួរត្រូវបានធ្វើសោធនកម្ម ទៅតាមកម្រិតនៃការដោះស្រាយភាពខុសគ្នានៃស្ថានភាព សេដ្ឋកិច្ចរវាងតំបន់ ការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពនៃថ្លៃទំនិញ និង មាត្រាដ្ឋាននៃរូបិយវត្ថុ ជាដើម ។ ម៉្យាងវិញទៀត គ្មាន បញ្ហាអ្វីក្នុងការធ្វើសោធនកម្ម "មិនលើសពី ១០.០០០ រៀល" នៃមាត្រានេះ ដើម្បីតម្រូវទៅតាមការប្រែប្រួលនៃ កម្រិតជីវភាព និង តម្លៃរូបិយវត្ថុ ជាដើម ។ បន្ថែមពីនេះទៀត នៅពេលដែលដឹងច្បាស់ថា មានឪពុកម្តាយ ដូចជា ប្តីប្រពន្ធដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា ឪពុកម្តាយទាំងពីរនាក់នោះ នឹងត្រូវទទួលពិន័យមិនតិចជាង ១០.០០០ រៀលក្នុងម្នាក់ ។ ចំពោះករណីដែលម្តាយ ដែលមិនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយមិនស្គាល់ឪពុកថាជាអ្នកណា អ្នកដែល ខកខានមិនបានសុំចុះកំណើតកូនគឺម្តាយ ហេតុដូច្នេះ ម្តាយនោះត្រូវទទួលការពិន័យជាប្រាក់មិនលើសពី ១០.០០០ រៀលនោះ ។ ការពិន័យនេះត្រូវបានដាក់ទៅលើឪពុក និង ម្តាយតែប៉ុណ្ណោះ ហើយប្រសិនបើពួកគេដែលរស់នៅជាមួយ សុំចុះកំណើតកូនក្រោយពេលកំណត់ ៣០ ថ្ងៃ ពួកគេនោះនឹងមិនត្រូវទទួលការពិន័យទេ ។ ករណីដែលពួកគេសុំចុះ កំណើតកូន គឺជាករណីដែលឪពុកម្តាយមិនអាចសុំចុះកំណើត ហេតុដូច្នេះ ច្បាប់នេះក៏មិនទាមទារឱ្យមាននូវ "អលទ្ធភាព" ហើយមិនដាក់ពិន័យចំពោះ "អលទ្ធភាព" នោះដែរ ។

មាត្រា ៩៨៦.- វិធីគណនាអាយុ

១-អាយុត្រូវគណនាដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃកំណើត ។

២-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៣៥ (ការគណនាអំឡុងពេលតាមប្រតិទិនសុរិយគតិ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការគណនាអាយុ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៣៣៤ ដែលចែងអំពីវិធីគណនាអំឡុងពេល ចែងថា ថ្ងៃដំបូងមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលទេ ។ ផ្ទុយពីបញ្ញត្តិនោះ មាត្រានេះបញ្ជាក់ច្បាស់នូវខ្លឹមសារនៃការគណនាអាយុដោយរាប់គិតចាប់ពីថ្ងៃកំណើត ។ ជាឧទាហរណ៍ កូនដែលកើតនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ នឹងមានអាយុមួយឆ្នាំពេញនៅយប់ម៉ោង ០ នៃថ្ងៃទី ៣០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៦ ។ កថាខណ្ឌទី ២ មានន័យថា ត្រូវយកមាត្រា ៣៣៥ មកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរចំពោះករណីនៃឆ្នាំដែលមាន ៣៣៦ ថ្ងៃ ។ ឧទាហរណ៍ថា ដោយសារឆ្នាំ ២០០៤ ជាឆ្នាំដែលមាន ៣៦៦ ថ្ងៃ ដូច្នេះ មានថ្ងៃទី ២៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤ ។ ដូច្នេះ កូនដែលកើតនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៤ មានអាយុមួយឆ្នាំនៅម៉ោង ០ នៃថ្ងៃទី ២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥ ។

កថាភាគទី ២ ការសម្រេចអំពីបុគ្គភាព

(កំណត់)

ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ បានកំណត់ផ្សេងគ្នានូវវិធីកំណត់អំពីបុគ្គភាព ជាពិសេស អំពីបិតុភាព ដោយយកអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ឪពុកម្តាយនៃកូននោះជាមូលដ្ឋាន ដោយផ្អែកទី ១ នៃជំពូកទី ៥ ចែងអំពីកូនមានខាន់ស្លា ហើយផ្អែកទី ២ នៃជំពូកទី ៥ ចែងអំពីកូនឥតខាន់ស្លា ។ ដោយឡែកក្រមនេះមិនធ្វើការបែងចែករវាងកូនមានខាន់ស្លា និង កូនឥតខាន់ស្លាទេ ហើយបង្កើតបញ្ញត្តិអំពីមាតុភាពដែលគ្មាននៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ។ ដោយផ្អែកលើបញ្ញត្តិអំពីមាតុភាពនេះ ក្រមនេះរៀបចំឱ្យមានបុគ្គភាពតាមច្បាប់ និង តាក់តែងអំពីរបៀបកំណត់បុគ្គភាព និង របៀបបដិសេធបុគ្គភាព ពីទស្សនៈនៃកូនដែលត្រូវបានសន្មតបិតុភាពដោយសារចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ឪពុកម្តាយ និង កូនដែលមិនត្រូវបានសន្មតបិតុភាព ដោយសារឪពុកម្តាយគ្មានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

មាត្រា ៩៨៧.- មាតុភាព

ស្ត្រីដែលបានសម្រាលកូន គឺជាម្តាយរបស់កូន ។

(កំណត់)

បញ្ញត្តិនេះយកគំរូតាមតាមមាត្រា ១៥៩១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីរបស់អាស្តីមង្គល ។ បញ្ញត្តិនេះបញ្ជាក់ច្បាស់អំពីមាតុភាពដែលកើតឡើងដោយសារអង្គហេតុនៃការសម្រាលកូន ដែលបើនិយាយយ៉ាងសាមញ្ញទៅថា វាត្រូវតែដូច្នេះហើយ ។ ការបង្កើតឱ្យមាននូវមាតុភាពដោយផ្អែកលើអង្គហេតុស្តីពីការសម្រាលកូនដែលជាអង្គហេតុច្បាស់លាស់យ៉ាង

ជាក់ស្តែង នាំឱ្យកំណត់ម្តាយព្រមពេលជាមួយគ្នានឹងកំណើតរបស់កូន ។ ហេតុដូច្នេះ យ៉ាងហោចណាស់ក៏ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់របស់កូន ត្រូវបានកំណត់ដែរ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់សុខុមាលភាពរបស់កូននោះ ។ អ្វីដែលនឹងអាចក្លាយជាបញ្ហា នាពេលអនាគតនោះ គឺការសម្រាលកូនតាមបែបសិប្បនិម្មិត (surrogate) ។ ដោយសារការរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យា វេជ្ជសាស្ត្រក្នុងការផ្តល់កំណើតទារក ការផ្តល់កំណើតកូនខាងក្រៅរាងកាយ (in-vitro fertilization) ត្រូវបានធ្វើឡើង នៅក្នុងប្រទេសខ្លះដោយប្រើសុក្រាណូរបស់ប្តី និង បច្ចុណ្ណ (អ្វីវ៉ុល) របស់ប្រពន្ធ ។ ហើយពងដែលបានពីនោះត្រូវបានដាក់ ទៅក្នុងស្បូននៃស្ត្រីផ្សេង ដែលមិនមែនជាប្រពន្ធនោះ ដើម្បីឱ្យមានគភ៌ ហើយផ្តល់កំណើតឱ្យកូន រីឯប្តីប្រពន្ធនោះសុំចុះ កំណើតកូននោះថាជាកូនបង្កើតរបស់ខ្លួន ។ ការសម្រាលកូនតាមបែបសិប្បនិម្មិត (surrogate) បែបនេះ ត្រូវបាន ហាមឃាត់នៅប្រទេសបារាំង និង នៅប្រទេសអាស្ត្រីម៉ង់ ដោយសារតែវាផ្ទុយទៅនឹងសីលធម៌ ។ ដោយសារតែ ការកំណត់ថា ស្ត្រីដែលផ្តល់កំណើតឱ្យកូនជាម្តាយរបស់កូននោះ មានន័យថា ប្រពន្ធដែលស្នើសុំឱ្យស្ត្រីផ្សេងបង្កើតកូននោះ នឹងមិនក្លាយជាម្តាយបង្កើតរបស់កូននោះឡើយ ហើយការណ៍នេះ នឹងបង្អាក់ការអនុវត្តការបង្កើតកូនតាមបែបសិប្បនិម្មិត (surrogate) បែបនេះ ដោយសារដើម្បីបង្កើតបុគ្គលាភារវាងប្តីប្រពន្ធដែលបានស្នើសុំឱ្យស្ត្រីផ្សេងបង្កើតកូន និង កូនដែល កើតពីស្ត្រីនោះ ចាំបាច់ត្រូវបង្កើតសុំកូន ។

មាត្រា ៩៨៨.- ការសន្មតបិតភាព

១-ទារកនៅក្នុងគភ៌ប្រពន្ធដែលមាននៅក្នុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវ សន្មតថាជាកូនរបស់ប្តី ។

២-កូនដែលបានកើតនៅក្រោយអំឡុងពេល ១៨០ (មួយរយប៉ែតសិប) ថ្ងៃ គិត ចាប់ពីថ្ងៃដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបានបង្កើត ឬ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០០ (បីរយ) ថ្ងៃ គិត ចាប់ពីថ្ងៃដែលបានរំលាយ ឬ លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវសន្មតថា មានគភ៌ នៅក្នុង ពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ។

៣-ក្នុងករណីដែលស្ត្រីបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៥០ (អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត) នៃក្រមនេះ បានបង្កើតកូន ប្រសិនបើមិនអាចកំណត់ឪពុករបស់កូននោះ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ ខាងលើនេះទេ ត្រូវសន្មតថា កូននោះជាកូនរបស់ប្តីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ក្រោយ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ គឺជាបញ្ញត្តិដែលទទួលបន្តពីមាត្រា ៨២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ

ឆ្នាំ ១៩៨៩ ។ មានការតាក់តែងបន្ថែមទាក់ទងទៅនឹងចំណុចពីរ ។ ចំណុចទី ១ គឺករណីដែលកូនកើតមុនកាលកំណត់ដោយហួសហេតុ ។ ដោយសារតែការរីកចម្រើននៃវេជ្ជសាស្ត្រក្នុងការថែទាំទារក ទារកដែលកើតក្រោយពេលមានផ្ទៃពោះ ៥ ខែ ក៏អាចរស់រានមានជីវិតដែរ ។ មានន័យថា ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ភ្លាម ម្តាយមានផ្ទៃពោះភ្លាមៗ ហើយកូននោះកើតក្នុងអំឡុងពេល ១៨០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ចំណុចទី ២ គឺនៅពេលប្តីស្លាប់ដោយគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ តែម្តាយមានគភ៌ដោយសារទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទនៅមុនពេលនៃគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ ហើយផ្តល់កំណើតកូនក្រោយពេល ៣០០ ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ករណីបែបនេះអាចជាករណីកម្រ ក៏ប៉ុន្តែមិនមែនជារឿងដែលមិនអាចកើតមានឡើងនោះឡើយ ។ បើនិយាយឱ្យតឹងរ៉ឹងទៅ ករណីទាំងពីរខាងលើនេះ ពុំស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការសន្មតបិតុភាពនៃមាត្រានេះទេ ។ ចំពោះករណីទី ១ កូននឹងត្រូវបានសុំចុះបញ្ជីថាជាកូនរបស់ប្តីប្រពន្ធនោះ ហើយការទទួលការសុំចុះបញ្ជីបែបនោះមិនបង្កផលអាក្រក់អ្វីដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែបិតុភាពមិនត្រូវបានសន្មតទេ ការបដិសេធបិតុភាព ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីស្ថិតភាពនៃបុគ្គលភាព ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីកថាភាគទី ៤ នៃផ្នែកនេះ មិនមែនតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩៨៩ នៃក្រមនេះទេ ។ ចំពោះករណីទី ២ ដោយសារតែកូនកើតក្រៅអំឡុងពេលនៃការសន្មតបិតុភាព ជាបឋម កូនត្រូវតែត្រូវបានចុះកំណើតថាជាកូនរបស់ប្រពន្ធហើយបិតុភាពជាមួយប្តីដែលទទួលមរណភាព ត្រូវបានបង្កើតឡើង តាមរយៈបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់នៅក្រោយមរណភាព ដោយយោងតាមមាត្រា ១០០១ នៃក្រមនេះ ។ ទោះបីជាករណីណាមួយក៏កម្រអាចកើតឡើងក៏ដោយក៏ចាំបាច់ត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នដែរ ដោយសារតែករណីទាំងពីរនេះជាករណីដែលបិតុភាពមិនត្រូវបានសន្មត ។ កថាខណ្ឌទី ៣ មានអត្ថន័យដូចតទៅ : មាត្រា ៩៩០ នៃក្រមនេះតាក់តែងឡើងដើម្បីជៀសវាងការប្រកួតប្រជែងការសន្មតឪពុកដោយកំណត់អំឡុងពេល ១២០ ថ្ងៃគិតចាប់ពីពេលរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍ មុនរហូតដល់ពេលបង្កើតអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីថាជាអំឡុងពេលហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ។ ក៏ប៉ុន្តែ អាចមានករណីដែលស្ត្រីអនុវត្តផ្ទុយនឹងច្បាប់ ដោយបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាថ្មីម្តងទៀតដោយមិនរង់ចាំផុតអំឡុងពេល ១២០ ថ្ងៃ ហើយបានបង្កើតកូនក្នុងអំឡុងពេល ៣០០ ថ្ងៃ ក្រោយពេលដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនរលាយ និង ក្នុងអំឡុងពេល ១៨០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ។ ក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវរំលាយដោយសារការលែងលះ ជាដើម កម្រមានករណីដែលសហព័ទ្ធមានទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទក្នុងពេលដែលកំពុងរង់ចាំដើម្បីលែងលះគ្នាណាស់ ហើយដោយសារតែគិតដល់ទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទនៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ភាគីដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ប្រឆាំងទៅនឹងអំឡុងពេលហាមឃាត់បែបនោះ កូននោះត្រូវសន្មតថា ជាកូននៃប្តីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយនោះ ។ ប្រសិនបើប្តីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយនោះធ្វើវិវាទចំពោះបិតុភាពនោះ ប្តីនោះអាចបដិសេធបិតុភាព ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩៨៩ នៃក្រមនេះ ។ ក្នុងករណីដែលការបដិសេធបិតុភាពដោយប្តីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយត្រូវបានទទួលស្គាល់ កូននោះនឹងត្រូវសន្មតថាជាកូនរបស់ប្តីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍មុន ។ ក្នុងករណីនេះ ត្រូវបកស្រាយកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៩៩០ ថា អំឡុងពេលដែលប្តីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព ត្រូវគិតចាប់ពីពេលដែលខ្លួនបានដឹងអំពីការដែលបិតុភាពរវាងកូនជាមួយប្តីក្រោយនោះ

ត្រូវបានបដិសេធ ។

មាត្រា ៩៨៩.- ការបដិសេធបិតុភាព

នៅក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៩៨៨ (ការសន្មតបិតុភាព) ខាងលើនេះ ជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក ឬ កូន អាចបដិសេធបិតុភាពបាន ។

(កំណត់)

មាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រូវសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ចែងអំពីការប្តឹងប្រកែកមិនទទួលស្គាល់បិតុភាពដោយប្តី ចំពោះប្រពន្ធ និង កូន ហើយប្តីជាបុគ្គលតែម្នាក់គត់ដែលមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹងបដិសេធ ។ ប៉ុន្តែច្បាប់នាសម័យទំនើប បានអនុញ្ញាតឱ្យប្រពន្ធ (ម្តាយរបស់កូន) ធ្វើបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាពក្នុងករណីជាក់លាក់មួយចំនួនដូចជាមាត្រា ៣៨០ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង បានអនុញ្ញាតទូលំទូលាយ ដូចកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១៦០០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាឡឺម៉ង់ ដែលទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយឱ្យប្តី ប្រពន្ធ (ម្តាយរបស់កូន) កូន និង ឪពុកដែលទទួលស្គាល់កូន អាចធ្វើបណ្តឹងបាន ។ យ៉ាងហោចណាស់ក៏កូនត្រូវមានសិទ្ធិដឹងអំពីដើមកំណើតរបស់ខ្លួន (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ) ។ ដូច្នេះ ដោយសារកូនគួរតែត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើតបិតុភាពជាមួយឪពុកបង្កើត គួរតែពុំមានឱកាសជំទាស់ទៅនឹងការរាប់បញ្ចូលកូនក្នុងបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងដែរនោះទេ ។ ដូច្នេះក្រៅពីប្តីដែលធ្លាប់ត្រូវបានទទួលស្គាល់តាមច្បាប់ចាស់ កូនក៏ត្រូវបានបន្ថែមចូលជាបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងដែរ ។

មាត្រា ៩៩០.- បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាពពីជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក

១-សិទ្ធិបដិសេធរបស់ជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុកដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៩៨៩ (ការបដិសេធបិតុភាព) ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្ត ដោយបណ្តឹងចំពោះកូន ។

២-ជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព ក្នុងអំឡុងពេល ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ គិតចាប់ពីពេលដែលខ្លួនបានដឹងអំពីកំណើតរបស់កូន ។

៣-នៅពេលដែលអំឡុងពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ បានកន្លងផុត បើជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក ជាជនដែលនៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អំឡុងពេលនោះត្រូវគណនា ដោយគិតចាប់ពីពេលដែលមានការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ២៧ (ការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលបិតុភាពត្រូវបានសន្មត ដោយយោងតាមមាត្រា ៩៨៨ បណ្តឹងដែលបដិសេធបិតុភាពនោះ ដោយអះអាងថា តាមការពិតទៅ មិនមាននូវបិតុភាព ពិតប្រាកដរវាងឪពុក និង កូននោះ ហៅថា “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” ។ មាត្រា ៩៩០ នេះបានចែងកំណត់អំពីលក្ខខណ្ឌជាមូលដ្ឋានចំពោះករណីដែលបណ្តឹងត្រូវបានធ្វើឡើង ដោយប្តីដែលជាបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិប្តឹង ។ កថាខណ្ឌទី ១ បានបញ្ជាក់ថា “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” ជាវិធីតែមួយគត់ដែលប្តីអាចបដិសេធបិតុភាពទៅលើកូន ក្នុងករណីដែលបិតុភាពត្រូវបានសន្មតតាមមាត្រា ៩៨៨ ។ កថាខណ្ឌទី ២ កំណត់អំឡុងពេលដែលអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព ។ មាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ បានចែងអំពីរយៈពេលដែលអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹង គឺរយៈពេល ២ ខែបន្ទាប់ពីកូនបានកើត ។ អាស្រ័យទៅតាមនីតិកម្មនៃបណ្តាប្រទេសនីមួយៗ អំឡុងពេលសម្រាប់ការប្តឹងគឺខុសៗគ្នា ឧទាហរណ៍ មាត្រា ៣១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំងចែងថា អំឡុងពេលសម្រាប់ប្តឹង គឺ ៦ ខែ ក្រោយកំណើតកូន រីឯកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៦០០b នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាឡឺម៉ង់បានកំណត់អំឡុងពេល ២ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីប្តីបានដឹងថា ខ្លួនមិនមែនជាឪពុកបង្កើតរបស់កូន ខណៈពេលដែលមាត្រា ៧៧៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនវិញ បានកំណត់យកអំឡុងពេល ១ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីប្តីបានដឹងអំពីកំណើតរបស់កូន ។ ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចពិភាក្សា ដោយសារតែអំឡុងពេលតាមច្បាប់មុន គឺ ២ ខែ ទើបយើងកំណត់យកអំឡុងពេលថ្មីនេះ ស្មើនឹងបីដងនៃអំឡុងពេលមុន ពោលគឺ ៦ ខែ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយគិតពិចារណានូវករណីដែល ប្តីដែលត្រូវធ្វើ “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” ជាជនក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅពេលដែលអំឡុងពេល ៦ ខែ ដែលអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹង ដែលគិតចាប់ពីកំណើតរបស់កូននោះ ត្រូវផុត ហើយមិនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងនោះបាន ។ ក្នុងករណីនេះ អំឡុងពេល ៦ ខែ នោះ ត្រូវគណនាគិតចាប់ពីពេលដែលការប្រកាសការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបានលុបចោលចំពោះប្តីនោះ ដែលជាពេលប្តីនោះអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹង ។ អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅតំណាងឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ហេតុដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ អាចដាក់ពាក្យ “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” ក្នុងអំឡុងពេល ៦ ខែ ចាប់ពីពេលដឹងអំពីកំណើតកូនតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាអំឡុងពេល ៦ ខែ បានកន្លងផុតទៅហើយក៏ដោយ បើតាមមាត្រានេះ ប្តីអាចដាក់ពាក្យ “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” បាន ក្នុងអំឡុងពេល ៦ ខែ គិតចាប់ពីពេលលុបចោលការប្រកាសការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ហេតុដូច្នេះ អាចមានករណីដែលពាក្យបណ្តឹងនោះត្រូវបានដាក់ ទោះបីជាអំឡុងពេលរំងបានកន្លងផុត ក្រោយកំណើតរបស់កូននោះក៏ដោយ ។

មាត្រា ៩៩១.- បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព ពីកូន

- ១-សិទ្ធិបដិសេធរបស់កូន ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៩៨៩ (ការបដិសេធបិតុភាព) នៃក្រមនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយបណ្តឹងចំពោះជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក ។
- ២-ក្នុងករណីដែលកូនដែលជាអនីតិជន ប្រើសិទ្ធិបដិសេធបើកូននោះគ្មានម្តាយដែលអនុវត្តអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ តុលាការត្រូវជ្រើស

តាំងអ្នកតំណាងពិសេស ។

៣- កូន មិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិបដិសេធបានឡើយ ប្រសិនបើអំឡុងពេល ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ បានកន្លងផុត គិតចាប់ពីពេលដែលខ្លួនបានក្លាយជានីតិជន ។

៤- នៅពេលដែលអំឡុងពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ បានកន្លងផុត បើកូនជាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អំឡុងពេលនោះត្រូវគណនាដោយគិតចាប់ពីពេលដែលមានការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ២៧ (ការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីលក្ខខណ្ឌ ចំពោះករណីដែលកូនក្លាយជាដើមចោទនៃ “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” ។ កថាខណ្ឌទី ២ បានចែងអំពីអ្នកតំណាងក្នុងបណ្តឹងក្នុងករណីដែលកូននោះជាអនីតិជន ។ តាមសភាពជាក់ស្តែង ទោះបីជាកូនដែលជាអនីតិជនដាក់ពាក្យបណ្តឹងក៏ដោយ ក៏ម្តាយជាអ្នកដែលចង់បដិសេធបិតុភាពរវាងប្តី និង កូននោះដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ គឺជាការកំណត់អំឡុងពេល ។ ទោះបីជាអាចនិយាយបានថា បណ្តឹងនោះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយកូនក៏ដោយ ក៏វាមិនមែនជាការប្រសើរទេដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនអាចដាក់ពាក្យ “បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព” បានរហូតដល់ពេលណាក៏ដោយនោះ ។ ជាឧទាហរណ៍ កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១៦០០b ចែងថា អំឡុងពេលសម្រាប់ដាក់ពាក្យបណ្តឹង (២ ឆ្នាំ) មិនចាប់ផ្តើមនៅមុនពេលដែលកូនបានដល់នីតិភាព និង នៅមុនពេលដែលកូនបានដឹងអំពីហេតុដែលអាចបដិសេធបិតុភាពរបស់ជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក ។ ដោយសារមានការគិតគូរថា អំឡុងពេលនៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹងរបស់ប្តី ត្រូវបានកំណត់ជា ៦ ខែ និង មិនត្រូវចែងអំពីរបៀបគិតអំឡុងពេលដោយមិនច្បាស់លាស់ ដូចជាការចែងថា គិតពីពេលដែលកូនដឹងអំពីហេតុ ប៉ុន្តែ យកលក្ខណៈតែចែងឱ្យច្បាស់ៗនោះ ទើបមាត្រានេះកំណត់យកអំឡុងពេល ៦ ខែ គិតចាប់ពីពេលដែលកូនបានឈានចូលដល់នីតិភាព ។ កថាខណ្ឌទី ៤ ចែងអំពីខ្លឹមសារដូចគ្នាទៅនឹងកថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ៩៩០ (បណ្តឹងបដិសេធបិតុភាពពីជនដែលត្រូវបានសន្មតថាជាឪពុក) ដែរ ។

មាត្រា ៩៩២.- អានុភាពប្រតិសកម្មនៃបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព

ការបដិសេធបិតុភាព ត្រូវបង្កើតអានុភាពប្រតិសកម្មតាំងពីពេលកំណើតរបស់កូន ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើបិតុភាពត្រូវបានបដិសេធ វាមានន័យថា ឪពុកមិនមែនជាឪពុករបស់កូនតាំងពីកំណើតរបស់កូនមក ។ ដូច្នេះ សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃអត្ថិភាពនៃបិតុភាព ក្នុងអំឡុងពេលរហូតដល់ពេលបិតុភាពត្រូវ

បានបដិសេធ នឹងត្រូវបាត់បង់អានុភាព ។ ជាឧទាហរណ៍ ចំពោះអាហារកាតព្វកិច្ចដែលប្តីបានផ្តល់ចំពោះកូន ទោះបីជា ប្តីនោះមិនមែនជាបុគ្គលដែលមានករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់ក៏ដោយ ក៏ប្តីនោះបានផ្គត់ផ្គង់ទៅហើយ ដូច្នេះ សេចក្តីចម្រើនដោយ ឥតហេតុ នឹងកើតឡើង ចំពោះម្តាយរបស់កូននោះ ឬ បុគ្គលដែលត្រូវជាឪពុកតាមច្បាប់របស់កូននោះ ។

កថាភាគទី ៣ ការទទួលស្គាល់

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលបិតុភាពមិនត្រូវបានសន្មត វិធីកំណត់បិតុភាពគឺការទទួលស្គាល់ ។ បញ្ញត្តិទៅនេះត្រូវបានរៀបចំ ឡើង ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ១៩៨៩ ទៅ ។ ច្បាប់ស្តីពី អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ចែងអំពីការទទួលស្គាល់ដោយម្តាយដែរ ប៉ុន្តែ ដោយសារមាតុភាពត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយ ផ្អែកលើហេតុការណ៍កំណើតរបស់កូន ដូច្នេះ បញ្ញត្តិនៃក្រមនេះកំណត់ថា ភាគីនៃការទទួលស្គាល់មានតែឪពុកប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៩៩៣.- ការទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ឪពុករបស់កូន អាចទទួលស្គាល់កូនបាន ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើកូននោះមានឪពុក តាមផ្លូវច្បាប់រួចហើយ ពុំអាចទទួលស្គាល់បានឡើយ ។

(កំណត់)

ការទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត មានន័យថា បុគ្គលដែលគិតថា ខ្លួនជាឪពុករបស់កូន ទទួលស្គាល់កូននោះ ដោយ ស្ម័គ្រចិត្ត ។ ចំពោះបែបបទ និង នីតិវិធីលម្អិតនៃការទទួលស្គាល់ គួរតែកំណត់តាមរយៈការពិភាក្សាជាមួយក្រសួង ពាក់ព័ន្ធនៅពេលក្រោយ ។ ខ្លឹមសារនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ គឺដូចតទៅនេះ ។ មានប្តីប្រពន្ធមួយគូ ហើយកូនបានចាប់កើតមក ។ កូនត្រូវបានចុះសំបុត្រកំណើត ដោយការសុំចុះកំណើតក្នុងនាមជាកូនរបស់ប្តី ដោយសារការសន្មតបិតុភាព ។ ក៏ប៉ុន្តែ ម្តាយមានទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទជាមួយបុរសដទៃ ហើយវាមានលទ្ធភាពខ្ពស់ ឬ ស្ថានភាពច្បាស់លាស់ថា កូននោះជាកូន របស់បុរសដទៃនោះមែន ។ ក៏ប៉ុន្តែ បើទោះជាក្នុងករណីដូច្នោះក៏ដោយ ដោយសារតែមានកាលៈទេសៈដែលកូនមាន ឪពុកតាមផ្លូវច្បាប់ដោយសារការសន្មតបិតុភាពរួចហើយ បញ្ញត្តិនេះមិនអនុញ្ញាតឱ្យបុរសដទៃនោះទទួលស្គាល់កូនដោយ ស្ម័គ្រចិត្តទេ ។ ប្រសិនបើអនុញ្ញាតឱ្យបុរសនោះទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត ការណ៍នេះនឹងនាំឱ្យមានទំនាក់ទំនងទ្វេភាព រវាងឪពុក និង កូន ដែលមានឪពុកដោយសារការសន្មតបិតុភាព និង ឪពុកដោយសារការទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើបុរសនោះមានបំណងនឹងទទួលស្គាល់កូន បុរសនោះគួរតែលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រពន្ធរបស់ប្តី (ម្តាយរបស់កូន) ដាក់ពាក្យបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព ហើយធ្វើការទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត បន្ទាប់ពីបិតុភាពរវាងប្តី និង កូនត្រូវបដិសេធ ។ បញ្ញត្តិដូចគ្នារបៀបនេះក៏មាននៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៥៩៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញីម៉ង់ដែរ ។

មាត្រា ៩៩៤.- សមត្ថភាពក្នុងការទទួលស្គាល់

ដើម្បីទទួលស្គាល់ ទោះបីជាឪពុកជាអនីតិជន ឬ ជាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ទូទៅក៏ដោយ ក៏ពុំចាំបាច់មានការយល់ព្រម ពីអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះមានន័យថា ទោះជាឪពុកជាអនីតិជន ឬ ជាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅក៏ដោយ ក៏ឪពុកនោះ អាចទទួលស្គាល់កូនដោយស្ម័គ្រចិត្តបានដែរ ដរាបណាគាត់មានសមត្ថភាពខាងឆន្ទៈ ។ មូលហេតុគឺដោយសារតែការទទួល ស្គាល់មិនមែនត្រូវតម្រូវទៅតាមការតំណាង ឬ ការយល់ព្រមពីអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ទេ ។ ជាឧទាហរណ៍ ចំពោះនីតិកម្មផ្សេងទៀត មានដូចជាមាត្រា ៧៨០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន និង កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៥៩៦ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ុង ។

មាត្រា ៩៩៥.- ការទទួលស្គាល់របស់ឪពុក

១-ឪពុកអាចទទួលស្គាល់កូនដែលជាអនីតិជនបាន ។

២-ទោះជាទារកនៅក្នុងគភ៌ក៏ដោយ ក៏ឪពុកអាចទទួលស្គាល់កូននោះបាន ដោយ ទទួលការយល់ព្រមពីម្តាយ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ មានន័យថា ក្នុងករណីដែលបុរសម្នាក់ទទួលស្គាល់កូនដែលជាអនីតិជន (ជាការពិតគឺជាកូនដែលគ្មាន បិតុភាពតាមច្បាប់ជាមួយបុរសដទៃផ្សេងទៀត) ច្បាប់មិនតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីកូនដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ឬ ពីម្តាយរបស់កូននោះទេ ។ ដោយឡែកមាននីតិកម្មដែលតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីម្តាយចំពោះគ្រប់ការទទួលស្គាល់ ដូចជាកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១៥៩៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ុង ជាដើម និង មាននីតិកម្មដែលទាមទារឱ្យមាន ការយល់ព្រមពីកូន ក្នុងករណីដែលកូននោះបានក្លាយជាអនីតិជន ដូចកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៥៩៥ ដែលដែរ ។ ដោយយកគំរូតាមមាត្រា ៧៨២ និង ៧៨៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រម ពីម្តាយ ចំពោះការទទួលស្គាល់ទារកក្នុងគភ៌ និង ការយល់ព្រមពីកូន ចំពោះការទទួលស្គាល់កូនដែលជាអនីតិជន អាស្រ័យ ទៅតាមប្រភេទនៃការទទួលស្គាល់ ។ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការទទួលស្គាល់ទារកក្នុងគភ៌ ។ ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ពុំមានបញ្ញត្តិបែបនេះទេ ក៏ប៉ុន្តែ ច្បាប់ប្រទេសផ្សេងៗ មានបញ្ញត្តិបែបនេះ ដូចជាកថាខណ្ឌទី ៤ មាត្រា ១៥៩៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ុង និង កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧៨៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ជាដើម ។ មានតែម្តាយប៉ុណ្ណោះដែលដឹងថា ឪពុករបស់ទារកក្នុងគភ៌ជានរណា ហើយ ដោយសារតែកូនក្នុងគភ៌ពុំមានឈ្មោះ ហើយការកំណត់ជាក់លាក់អំពីក្មេងនោះពុំអាចធ្វើទៅបាន ហេតុដូច្នេះ ក្រៅពីការ កំណត់អំពីម្តាយដែលកំពុងមានគភ៌ គ្មានជម្រើសអ្វីផ្សេងទៀតទេ អាស្រ័យហេតុនេះ ឆន្ទៈរបស់ម្តាយនោះគួរតែត្រូវបាន

គោរព ។ ម្យ៉ាងទៀត ទម្រង់បែបបទ ជាដើម សម្រាប់ការទទួលស្គាល់ទារកនៅក្នុងគភ៌ ចាំបាច់ត្រូវកំណត់ជាលម្អិត ដាច់ដោយឡែក ។

មាត្រា ៩៩៦.- ការទទួលស្គាល់កូនជានីតិជន និង កូនដែលបានទទួលមរណភាព

១-ឪពុកដែលមានបំណងចង់ទទួលស្គាល់កូនដែលជានីតិជន មិនអាចទទួលស្គាល់ បានឡើយ បើគ្មានការយល់ព្រមពីកូននោះ ។

២-ឪពុកអាចទទួលស្គាល់កូនដែលបានទទួលមរណភាពបាន តែក្នុងករណីដែល កូននោះមានបច្ចាញាតិផ្ទាល់ ។ ក្នុងករណីនេះ បើបច្ចាញាតិផ្ទាល់នោះជានីតិជន ត្រូវ ទទួលការយល់ព្រមពីជននោះ ។

៣-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៩៩៧ (ទម្រង់នៃការទទួលស្គាល់) ខាង ក្រោមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការយល់ព្រមដែលបានកំណត់នៅ ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ នៃមាត្រានេះ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ បានបញ្ញត្តិថា ការយល់ព្រមពីកូនគឺជាការចាំបាច់ក្នុងករណីដែលឪពុកទទួលស្គាល់កូនដែលបានក្លាយជា នីតិជន ។ បញ្ញត្តិនេះមានគោលបំណងទប់ស្កាត់ការទទួលស្គាល់ដើម្បីតែផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ដូចជាករណីនៃការទទួល ស្គាល់ដើម្បីទាមទារការផ្គត់ផ្គង់ពីកូន ពីព្រោះកាលពេលដែលកូននៅជានីតិជន ឪពុកនោះបានបោះបង់កូនចោល ដោយ មិនបានទទួលស្គាល់កូននោះ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចំពោះកូនវិញ អាចមានករណីដែលកូនមិនមានបំណងបង្កើតបិតុភាពអ្វី មកដល់ពេលនេះ ដោយសារតាំងពីយូរណាស់មកហើយ កូនបានបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងសង្គមជាច្រើនក្នុងឋានៈជាបុគ្គលដែល គ្មានឪពុករួចទៅហើយ ។ បើពិនិត្យមើលលើគំរូនៃនីតិកម្មផ្សេងទៀត មានដូចជាកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១៥៩៥ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីអាស៊ីម៉ង់ និង មាត្រា ៧៨២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។ ម្យ៉ាងទៀត មាត្រា ៣៣៤-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី បារាំងវិញ រាល់ការទទួលស្គាល់កូនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៥ ឆ្នាំ (ក្រោយមកបានកែប្រែទៅជាចាប់ពី ១៣ ឆ្នាំវិញ) ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីកូននោះ ក៏ប៉ុន្តែ បច្ចុប្បន្ន បញ្ញត្តិនេះត្រូវបាននិរាករណ៍ហើយ ។ កថាខណ្ឌទី ២ បានបញ្ជាក់ ច្បាស់ថា ក្នុងករណីដែលកូនបានទទួលមរណភាពក្នុងអំឡុងពេលដែលមិនទាន់មានការទទួលស្គាល់ ជាគោលការណ៍ មិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការទទួលស្គាល់ទេ ពីព្រោះភាគីម្ខាងនៃបិតុភាពនោះបានទទួលមរណភាព ដូច្នេះ គ្មានផលប្រយោជន៍ អ្វីក្នុងការបង្កើតបិតុភាពនោះទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ជាករណីលើកលែង ក្នុងករណីដែលកូនដែលបានទទួលមរណភាពនោះមានកូន មានន័យថា ឪពុករបស់កូននោះមានចៅ មានផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងក្នុងការបង្កើតបិតុភាព ពីព្រោះការបង្កើតបិតុភាព មានន័យថាជាការបង្កើតទំនាក់ទំនងព្យាបាលពិសោធន៍ខ្សែផ្ទាល់ជាមួយចៅនោះ ។ ហេតុដូច្នេះ ការទទួលស្គាល់កូនដែលបាន

ទទួលមរណភាពអាចអនុញ្ញាតបានតែក្នុងករណីបែបដូច្នេះប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងករណីនេះ ដូចហេតុផលដែលបានបញ្ជាក់ក្នុង សេចក្តីកំណត់អំពីកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះដែរ ប្រសិនបើបច្ចាញាតិផ្ទាល់ (មានន័យថាជាកូន ក្នុងករណីជាច្រើន) របស់កូនដែលទទួលមរណភាពបានដល់នីតិភាព វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ២ ទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពី បច្ចាញាតិផ្ទាល់នោះដូចគ្នា ។ ជាឧទាហរណ៍ កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៧៨២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ក៏បានចែងដូចគ្នាដែរ ។

មាត្រា ៩៩៧.- ទម្រង់នៃការទទួលស្គាល់

១-ការទទួលស្គាល់ នឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយការជូនដំណឹងទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ។
ការទទួលស្គាល់ ក៏អាចធ្វើតាមមតកសាសន៍ក៏បានដែរ ។

២-ការយល់ព្រមរបស់ម្តាយ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៩៩៥ (ការទទួលស្គាល់របស់ឪពុក) ខាងលើនេះ អាចធ្វើបាន ដោយចុះហត្ថលេខាលើលិខិត ទទួលស្គាល់នោះ ។

(កំណត់)

វាក្យខណ្ឌទី ១ នៃកថាខណ្ឌទី ១ មានខ្លឹមសារដូចគ្នានឹងការ “ឆ្លើយទទួលស្គាល់ដោយជាក់លាក់នៅចំពោះមុខ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន” ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ៩១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ដែរ ។ មាត្រា ៣៣៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង មាត្រា ១៥៩៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្រ័យម៉ុងបានបញ្ជាក់ថា ការទទួលស្គាល់កូន ដោយស្ម័គ្រចិត្តត្រូវធ្វើឡើងដោយលិខិតយថាភូត ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែនៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រព័ន្ធនៃលិខិតយថាភូតនៅពុំ ទាន់ត្រូវបានប្រើយ៉ាងទូលំទូលាយនៅឡើយ ទើបមាត្រានេះចែងដោយមានខ្លឹមសាររាប់បញ្ចូលទាំងការទទួលស្គាល់តាម មតកសាសន៍ដោយលិខិតឯកជនដែរ ដោយដូចគ្នានឹងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៧៨១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។ ម្យ៉ាងទៀត នីតិវិធីក្នុងការទទួលស្គាល់កូនដោយផ្អែកលើមតកសាសន៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកប្រតិបត្តិមតកសាសន៍ ។

មាត្រា ៩៩៨.- អានុភាពនៃការចុះកំណើតនៅក្នុងសៀវភៅកំណើត និង ការទទួលស្គាល់ បើបុគ្គលណាម្នាក់បានសុំចុះកំណើតរបស់កូន បានចុះឈ្មោះខ្លួនជាឪពុក ហើយ បានចុះហត្ថលេខា ឬ ផ្តិតមេដៃ នៅក្នុងសៀវភៅកំណើត បុគ្គលនោះត្រូវចាត់ទុកថា បានទទួលស្គាល់កូននោះ នៅពេលដែលបានសុំចុះកំណើត ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើបុរសណាម្នាក់បានអនុវត្តនូវនីតិវិធីតាមលំដាប់ដោយដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រានេះ ក្នុងឋានៈជាឪពុក របស់កូន ត្រូវចាត់ទុកថា បុរសនោះបានទទួលស្គាល់កូន ដោយពុំចាំបាច់ជូនដំណឹងអំពីការទទួលស្គាល់ជាថ្មីម្តងទៀតទេ ។

ទោះបីជាមានមាត្រា ២៣ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានហើយក៏ដោយ ក៏ក្រមនេះបានបញ្ញត្តិថា មាតុភាពត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយយោងលើហេតុការណ៍ជាក់ស្តែងនៃកំណើតរបស់កូនដែរ ហេតុដូច្នេះ មាត្រានេះបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធតែជាមួយនឹងឪពុកប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៩៩៩.- អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការទទួលស្គាល់

ការទទួលស្គាល់កូន ត្រូវមានអានុភាពប្រតិសកម្មតាំងពីពេលកំណើតរបស់កូននោះ ។

ប៉ុន្តែ ការទទួលស្គាល់ ពុំអាចបំពានសិទ្ធិដែលតតិយជន បានធ្វើលទ្ធកម្មរួចហើយឡើយ ។

(កំណត់)

បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះមានន័យថា ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើឪពុកទទួលស្គាល់កូនអាយុ ១០ ឆ្នាំ ម្នាក់ បិតុភាពរវាងឪពុក និង កូននោះ ត្រូវចាត់ទុកថា មានចាប់តាំងពីពេលកំណើតរបស់កូនមក ដោយមានលក្ខណៈប្រតិសកម្ម ។ អានុភាពជាក់លាក់មានដូចជា ទោះបីជាឪពុកទទួលមរណភាពមុនពេលមានការទទួលស្គាល់ (កថាខណ្ឌទី ៥ នៃមាត្រា ១០០១) ក៏ដោយ ក៏ជាលទ្ធផលនៃអានុភាពប្រតិសកម្មនៃការទទួលស្គាល់ កូននោះត្រូវក្លាយជាសន្តតិជនរបស់ឪពុកដែរ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្នុងករណីដែលមានបុគ្គលណាម្នាក់បានផ្គត់ផ្គង់កូននោះ នៅក្នុងអំឡុងពេលមុនការទទួលស្គាល់ដោយឪពុក ទោះបីជាបុគ្គលនោះគ្មានករណីយកិច្ចសោះដូច្នេះក៏ដោយ បញ្ហានៃការទាមទារឱ្យសងមកវិញនូវសេចក្តីចម្រើនដោយឥតហេតុនឹងកើតឡើង ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ ដោយសារឪពុកដែលបានទទួលស្គាល់កូន ត្រូវផ្គត់ផ្គង់កូននោះ ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ។ ករណីដែលកូនត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្រោយការបែងចែកមតិក គឺជាបញ្ហាទាក់ទងនឹងមាត្រា ១២៧៤ (ការទាមទាររបស់ជនដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រោយការបែងចែកមតិក) ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលដីដែលជាមតិករបស់ឪពុកត្រូវបានលក់ទៅឱ្យតតិយជនរួចហើយ តាមលទ្ធផលនៃការបែងចែកមតិក នោះកូនដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ មិនអាចទាមទារឱ្យតតិយជននោះប្រគល់ដីឱ្យខ្លួនវិញបានទេ ។ ជាឧទាហរណ៍នៃនីតិកម្ម សូមមើលមាត្រា ៧៨៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។

មាត្រា ១០០០.- ការហាមឃាត់មិនឱ្យដកការទទួលស្គាល់ចេញ

ឪពុកដែលបានទទួលស្គាល់កូនហើយ ពុំអាចលុបចោលការទទួលស្គាល់នោះបានឡើយ ។

(កំណត់)

ការទទួលស្គាល់គឺជាសកម្មភាពដែលឪពុកទទួលស្គាល់កូនដោយផ្អែកលើអត្ថិភាពនៃបិតុភាពជាសក្យានុម័ត ឬ អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថា ដោយផ្អែកលើទំនាក់ទំនងលោហិតរវាងឪពុក និង កូន ។ ដោយហេតុនេះ នៅពេលដែលឪពុកទទួលស្គាល់កូនហើយ ហើយដែលការទទួលស្គាល់នោះស្របគ្នាទៅនឹងទំនាក់ទំនងលោហិតពិតប្រាកដ ពុំចាំបាច់ទទួលស្គាល់

ការទាមទារលុបចោលដោយបុគ្គលដែលបានទទួលស្គាល់នោះទេ ទោះបីជាការទទួលស្គាល់នោះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយ
ការគំរាម (មាត្រា ៣៥០ នៃក្រមនេះ) ជាអាទិ៍ ក៏ដោយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងករណីដែលបុគ្គលណាម្នាក់បានទទួលស្គាល់
ដោយដឹងថា គ្មានបិត្តភាពជាសត្យានុម័ត ឬ ក្នុងករណីដែលបានបញ្ជាក់អំពីភាពគ្មានបិត្តភាពជាសត្យានុម័ត នៅក្រោយ
ពេលដែលបានទទួលស្គាល់ ការបញ្ជាក់អំពីនីតិភាពនៃបិត្តភាពនោះ ត្រូវធ្វើតាមរយៈបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនីតិភាព
នៃបុគ្គលភាព ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០០២ នៃក្រមនេះ ។ សម្រាប់ជាសេចក្តីយោង សូមមើលមាត្រា
៣៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង មាត្រា ៧៨៥ នៃក្រមប្បវេណីជប៉ុន ។

មាត្រា ១០០១.- បណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់

១- កូន អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់បាន ។ ប៉ុន្តែ កូនដែលមិន
បានយល់ព្រម តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៩៩៦ (ការទទួលស្គាល់កូនជា
នីតិជន និង កូនដែលបានទទួលមរណភាព) នៃក្រមនេះ ពុំអាចទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់
បានឡើយ ។

២- ប្រសិនបើកូនបានទទួលមរណភាព បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ អាចដាក់
ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់បាន ។

៣- កូន ឬ បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួល
ស្គាល់បាន ក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពីពេលដែលបានដឹងថាជាឪពុក ។

៤- ក្នុងករណីដែលកូន ឬ បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ ជាអនីតិជន ឬ ជននៅ
ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅពេលដែលខ្លួនបានដឹងថាជាឪពុក អំឡុងពេលដែលបាន
កំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនា គិតចាប់ពីពេលដែលកូន ឬ
បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ បានក្លាយជានីតិជន ឬ ពេលដែលមានការលុបចោលការ
ប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ២៧ (ការលុប
ចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

៥- កូន ឬ បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូន អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់
បាន នៅក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីថ្ងៃមរណភាពរបស់ឪពុក ប្រសិនបើបាន
ដឹងថាជាឪពុក នៅក្រោយមរណភាពរបស់ឪពុក ។

៦- បណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ ខាងលើនេះ អ្នក

តំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់កូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ អាចដាក់ពាក្យ
បណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់ ជំនួសជនទាំងនោះបាន ។

(កំណត់)

បណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់ គឺជាបែបដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនដាក់ពាក្យបណ្តឹងចំពោះឪពុកដែលមិនព្រមទទួលស្គាល់
កូននោះ ហើយឱ្យមានការទទួលស្គាល់ដោយបង្ខំ តាមសាលក្រម ។ របបនេះសមស្របទៅនឹងមាត្រា ៩៦ នៃច្បាប់ស្តីពី
អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ១ មានន័យថា បណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់
មិនចាំបាច់ត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ ចំពោះករណីដូចជាឪពុកមានបំណងទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត តែកូនដែលជានីតិជន ឬ
បច្ចាញាតិជានីតិជនរបស់កូនដែលបានទទួលមរណភាព បានបដិសេធមិនយល់ព្រមចំពោះការទទួលស្គាល់នោះរួចហើយ
ពីព្រោះករណីនេះមិនខុសគ្នាអ្វីពីការដែលមានការលះបង់ចោលសិទ្ធិទទួលបានការទទួលស្គាល់នោះទេ ។ កថាខណ្ឌទី ២
ទទួលស្គាល់បណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់ដោយបច្ចាញាតិផ្ទាល់ ក្នុងករណីដែលកូនដែលត្រូវទទួលបានការទទួលស្គាល់នោះ
បានទទួលមរណភាព ហើយកូននោះមានបច្ចាញាតិផ្ទាល់ ។ បញ្ញត្តិនេះស្របទៅនឹងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៩៩៦ នៃ
ក្រមនេះ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ កម្រិតចំពោះអំឡុងពេលដែលអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់បាន ។ ចំពោះ
អំឡុងពេលនេះ មានករណីនីតិកម្មផ្សេងៗ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធរ និង ជំនុំជម្រះកម្រិតអំឡុងពេលសម្រាប់ការដាក់
ពាក្យបណ្តឹងនៅពេលឪពុកនៅរស់ទេ ក៏ប៉ុន្តែ នៅប្រទេសបារាំងវិញ មាត្រា ៣៤០-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង
ជាគោលការណ៍ កម្រិតអំឡុងពេល ២ ឆ្នាំ ចាប់ពីកំណើតរបស់កូន ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ គ្មានភាពចាំបាច់ក្នុង
ការទទួលស្គាល់នូវបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់ទេ ក្នុងករណីដែលកូនបានដឹងអំពីឪពុកយូរមកហើយ តែមិនបានទាមទារ
ឱ្យទទួលស្គាល់ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រសិនបើកំណត់ថា X ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកំណើតរបស់កូន ឬ ក៏ X ឆ្នាំ បន្ទាប់ពី
កូនក្លាយជានីតិជនដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលកូនមិនដឹងអំពីឪពុក ហើយមិនអាចទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់បានទេ បណ្តឹង
ទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់របស់កូននោះ នឹងក្លាយទៅជាមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ហេតុដូច្នេះ ដោយយកផ្លូវកណ្តាល
ទើបមាត្រានេះឱ្យមានការកម្រិតអំឡុងពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹង “ក្នុងអំឡុងពេល ១ ឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពីពេលបានដឹងថាជា
ឪពុក” ។ កថាខណ្ឌទី ៥ គឺជាការកម្រិតអំឡុងពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹង ក្នុងករណីដែលឪពុកទទួលមរណភាពរួចហើយ ។
ចំពោះនីតិកម្មនៃប្រទេសដទៃទៀត កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៦០០e នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធរ ពុំមានការកម្រិត
ចំពោះអំឡុងពេលទេ ប៉ុន្តែ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៧៨៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនចែងកម្រិតអំឡុងពេល ៣ ឆ្នាំ
ក្រោយថ្ងៃទទួលមរណភាព ។ ប្រសិនបើឪពុកទទួលមរណភាព ការចិញ្ចឹមកូនដោយឪពុកនោះ មិនអាចធ្វើបានឡើយ
ហេតុដូច្នេះ ផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងនៃការទទួលយកនោះគ្មានអ្វីក្រៅពីសន្តតិកម្មនៃមតិរបស់ឪពុកនោះទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ
ការអនុញ្ញាតឱ្យមានការទទួលស្គាល់ក្រោយមរណភាព នៅក្រោយពេលដែលអំឡុងពេលយូរឆ្នាំបានកន្លងផុត បន្ទាប់ពី
សន្តតិកម្មបានចាប់ផ្តើមដោយសារមរណភាពរបស់ឪពុក នឹងបង្កឱ្យស្ថិតភាពនៃទំនាក់ទំនងសង្គមបែកបាក់ ។ ដោយយោង
លើហេតុផលទាំងនេះ តាមរយៈការពិភាក្សា អំឡុងពេលនៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹងត្រូវបានកំណត់យក ១ ឆ្នាំ ក្រោយ

មរណភាពរបស់ឪពុក ។ បណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់ជាបណ្តឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គលដែលមានកូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់ នៃកូនជាដើមចោទ និង មានឪពុកជាចុងចម្លើយ ក៏ប៉ុន្តែ កថាខណ្ឌទី ៦ ទទួលស្គាល់ការតំណាងក្នុងបណ្តឹង ដោយអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់កូន ឬ របស់បច្ចាញាតិផ្ទាល់នោះ ។ នៅក្នុងស្ថានភាពជាក់ស្តែង ភាគច្រើន ម្តាយជាអ្នកដាក់ពាក្យប្តឹង នៅពេលដែលកូនជាអនីតិជននៅឡើយ ។

កថាភាគទី ៤ បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃបុគ្គភាព

(កំណត់)

បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃបុគ្គភាព គឺជានីតិវិធីក្នុងការទាមទារទៅតុលាការឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃ បុគ្គភាព ក្នុងករណីដែលបិតុភាព ឬ មាតុភាពត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយផ្ទុយនឹងការពិតជាក់ស្តែង ។ បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៩៧ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ បានបញ្ញត្តិអំពីការស្វែងរកបិតុភាព ឬ មាតុភាព ប៉ុន្តែ ពុំបានចែងអំពីនីតិវិធីបដិសេធមាតុភាព ឬ បិតុភាពដែលផ្ទុយនឹងការពិតទេ ។ ដោយសារតែកូនមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យមាន នូវបុគ្គភាពពិតប្រាកដ អត្ថិភាពនៃបុគ្គភាពដែលផ្ទុយនឹងការពិតគឺជាការបំពានសិទ្ធិនោះ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដោយសារតែ មានករណីដែលនត្តិភាពនៃទំនាក់ទំនងលោហិតរវាងឪពុក និង កូន បានស្តែងចេញមក ក្រោយពេលដែលមានការទទួល ស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្តរួចហើយ ដូច្នេះ ទើបមានភាពចាំបាច់ខ្លាំងណាស់ក្នុងការបដិសេធនូវបុគ្គភាពដែលផ្ទុយនឹងការពិតនេះ ។ ដោយសារបញ្ហាដូចគ្នានេះ ត្រូវបានពិចារណាចំពោះក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនដែរ តាមរយៈការពិភាក្សាដោយក្រុមការងារ បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០០២ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ។

មាត្រា ១០០២.- បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃបុគ្គភាព

១-កូន អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការ ឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃបិតុភាព ឬ មាតុភាព ចំពោះជនដែលត្រូវបានចុះជាឪពុកនៅក្នុងសៀវភៅកំណើត ទោះជាមិនបាន ទទួលការសន្មតថាជាឪពុកក៏ដោយ ឬ ជនដែលត្រូវបានចុះជាម្តាយនៅក្នុងសៀវភៅ កំណើត ទោះជាគ្មានហេតុដែលបានសម្រាលក៏ដោយ ។

២-ជនដែលត្រូវបានចុះជាឪពុកនៅក្នុងសៀវភៅកំណើត ទោះជាមិនបានទទួលការ សន្មតថាជាឪពុកក៏ដោយ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃបិតុភាព ជាមួយកូនបាន ។

៣-ជនដែលត្រូវបានចុះជាម្តាយនៅក្នុងសៀវភៅកំណើត ទោះជាមិនបានសម្រាល កូននោះក៏ដោយ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្តិភាពនៃមាតុភាពជាមួយ កូនបាន ។

៤-បណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ ខាងលើនេះ ពុំអាចដាក់បានឡើយ ប្រសិនបើបិតុភាព ឬ មាតុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ កើតឡើងដោយចេតនា ឬ កំហុសធ្ងន់ធ្ងរបស់ជនដែលត្រូវបានចុះជាឪពុក ឬ ម្តាយ នៅក្នុងសៀវភៅ ឬ បើអំឡុងពេល ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំ បានកន្លងផុត គិតចាប់ពីថ្ងៃកំណើតរបស់កូន ឬ ថ្ងៃដែលអានុភាពនៃការទទួលស្គាល់ បានកើតឡើង ។

៥-ប្រសិនបើកូនជាអនីតិជន ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលមិនមែនជាភាគីម្ខាងទៀតនៃបណ្តឹង ត្រូវធ្វើជាតំណាងឱ្យកូន ។ បើគ្មានឪពុកម្តាយ បើឪពុកម្តាយមិនអាចធ្វើជាតំណាងបាន ឬ បើបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនីតិភាពនៃបុគ្គលត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះឪពុកម្តាយទាំងសងខាង ជាភាគីម្ខាងទៀតនៃបណ្តឹង តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ : ក្នុងករណីដែលបិតុភាពត្រូវបានសន្មត វិធីដែលអាចបដិសេធបិតុភាពនោះបាន គឺបណ្តឹងបដិសេធបិតុភាព តាមមាត្រា ៩៨៩ នៃក្រមនេះ ។ កថាខណ្ឌនេះបញ្ញត្តិឡើង ដើម្បីឱ្យកូនអាចធ្វើការទាមទារឱ្យមានការបញ្ជាក់អំពីនីតិភាពនៃបិតុភាព ឬ មាតុភាព ចំពោះករណីដែលគ្មានអត្ថិភាពនៃមូលដ្ឋាននៃបុគ្គលតាមផ្លូវច្បាប់ ដែលមានឧទាហរណ៍ដូចជា (១) បុរសម្នាក់ដែលនៅជាមួយម្តាយរបស់កូន និង ដែលមិនមែនជាឪពុករបស់កូន បានដាក់ពាក្យសុំចុះសៀវភៅកំណើតកូននៅការិយាល័យអត្រានុកូលដ្ឋាន ក្នុងនាមជាអ្នករស់នៅជាមួយ ហើយក៏ត្រូវបានចុះក្នុងសៀវភៅថាជាឪពុករបស់កូននោះ (២) ការទទួលស្គាល់ដោយក្លែងក្លាយ ដែលបុរសម្នាក់បានទទួលស្គាល់កូនម្នាក់ ទោះបីជាគ្មានទំនាក់ទំនងលោហិតនឹងភ្នាក់ដោយ ឬ (៣) ស្ត្រីម្នាក់ធ្វើការសុំចុះសៀវភៅកំណើតកូនដោយក្លែងក្លាយ ដោយអះអាងថាគាត់ជាអ្នកបាន សម្រាលកូននោះដែលតាមពិតទៅគាត់មិនបានសម្រាលកូននោះទេ តែជាកូនដែលស្ត្រីផ្សេងបានសម្រាល ។

កថាខណ្ឌទី ២ : កថាខណ្ឌនេះអនុញ្ញាតឱ្យបុរសដែលបានក្លាយទៅជាឪពុកដោយសារការទទួលស្គាល់ក្លែងក្លាយទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនីតិភាពនៃបិតុភាព ។ មានន័យដូចគ្នានឹងការទាមទារពីសំណាក់ឪពុកឱ្យចាត់ទុកជាមោឃៈនូវការទទួលស្គាល់ដែលខ្លួនបានធ្វើដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ : មាតុភាពមិនត្រូវកើតឡើងទេ ប្រសិនបើគ្មានអង្គហេតុនៃកំណើតកូន ។ បញ្ញត្តិនេះអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលដែលបានក្លាយជាម្តាយដោយសារអង្គហេតុក្លែងក្លាយអំពីកំណើតកូន អាចធ្វើការទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនីតិភាពនៃមាតុភាពបាន ។

កថាខណ្ឌទី ៤ : ជាទូទៅ កូនមិនពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការបង្កើតមាតុភាព និង បិតុភាពក្លែងក្លាយ ដូចបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង កថាខណ្ឌទី ៣ ទេ ។ ហេតុដូច្នេះ វាជាស្ថានភាពមួយធ្ងន់ធ្ងរណាស់សម្រាប់កូន នៅពេលដែល

បុគ្គលក្លាយទៅជានត្ថិភាព ក្រោយពេលកូននោះបានជឿជាក់អស់រយៈពេលជាយូរមកហើយថា បិតុភាព ឬ មាតុភាព ក្លែងក្លាយនោះជាការពិត ។ ដោយហេតុនេះបានជាពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីនត្ថិភាពនៃបុគ្គលក្លែងក្លាយនោះ ដែលធ្វើឡើងដោយឪពុកម្តាយ លទ្ធភាពដែលអាចប្តឹងបាននោះត្រូវកម្រិតឱ្យតឹងរ៉ឹងបំផុត ។

មាត្រា ១០០៣.- អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការបញ្ជាក់អំពីនត្ថិភាពនៃបុគ្គលក្លែងក្លាយ

ការបញ្ជាក់នត្ថិភាពនៃបុគ្គលក្លែងក្លាយ ត្រូវមានអានុភាពប្រតិសកម្ម តាំងពីពេលកំណើត របស់កូននោះ ។ ប៉ុន្តែ អានុភាពប្រតិសកម្មនោះ ពុំអាចបំពានសិទ្ធិដែលតតិយជនបាន លទ្ធកម្មរួចហើយឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះមានខ្លឹមសារដូចគ្នានឹងខ្លឹមសារនៃមាត្រា ៩៩៩ (អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការទទួលស្គាល់) នៃក្រមនេះដែរ ។

កថាភាគទី ៥ បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព

(កំណត់)

មាត្រា ៩៨៧ (មាតុភាព) នៃក្រមនេះ បានចែងថា ស្ត្រីដែលផ្តល់កំណើតឱ្យកូនជាម្តាយរបស់កូន ។ ក៏ប៉ុន្តែ សម្រាប់ ស្ត្រីខ្លះ ទោះបីជាស្ត្រីនោះបានផ្តល់កំណើតឱ្យកូនក៏ដោយ ក៏មាតុភាពរបស់កូននោះមិនត្រូវបានបង្កើតឡើងដែរក្នុងករណីខ្លះ ។ ឧទាហរណ៍ដែលអាចគិតឃើញបាននោះ មានដូចជាករណីដែលកូនម្នាក់ត្រូវបានបោះបង់ចោល ហើយមិនដឹងអំពីឪពុក ម្តាយរបស់កូននោះ តែក្រោយមក បានដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ម្តាយ ។ កូនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់ អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាពបាន ដោយយកម្តាយនោះជាភាគីម្ខាងទៀតនៃបណ្តឹង ។ ម្យ៉ាងទៀត នៅក្រោយពេលដែលដឹង អំពីឪពុកវិញ កូនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យទទួលស្គាល់បាន ។ ឧទាហរណ៍មួយទៀតដែលអាចគិតឃើញបានដែរ មានករណីដែលយកកូនច្រឡំនៅទារកដ្ឋាននៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ហើយក្រោយមកទើបដឹង ។

មាត្រា ១០០៤.- បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព ពីកូន

១-កូន អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព ចំពោះ ស្ត្រីដែលបានបង្កើតខ្លួនបាន ។

២-ប្រសិនបើកូនបានទទួលមរណភាព បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ អាចដាក់ ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន ។

៣-កូន ឬ បញ្ញាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន ក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពី

ពេលដែលបានដឹងថាជាម្តាយ ។

៤-ក្នុងករណីដែលកូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ ជាអនីតិជន ឬ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅពេលដែលបានដឹងថាជាម្តាយ អំឡុងពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនា ដោយគិតចាប់ពីពេលដែលកូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ បានក្លាយជាអនីតិជន ឬ ពេលដែលមានការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ២៧ (ការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

៥-កូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូន អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន នៅក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីថ្ងៃមរណភាពរបស់ម្តាយ ប្រសិនបើបានដឹងថាជាម្តាយ នៅក្រោយមរណភាពរបស់ម្តាយ ។

៦-បណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ ខាងលើនេះ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់កូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អត្ថិភាពនៃមាតុភាព ជំនួសជនទាំងនោះបាន ។

(កំណត់)

ជាមូលដ្ឋាន បញ្ញត្តិនេះមានខ្លឹមសារដូចគ្នានឹងបញ្ញត្តិដែលចែងអំពីការទទួលស្គាល់ដោយបង្ខំចំពោះឪពុក ។

មាត្រា ១០០៥.- បណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព ពីម្តាយ

១-ម្តាយ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព ចំពោះកូនដែលខ្លួនបានបង្កើតបាន ។

២-ម្តាយ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ចំពោះកូនដែលបានទទួលមរណភាពបាន តែក្នុងករណីដែលកូននោះមានបច្ចាញាតិផ្ទាល់ ។

៣-ម្តាយ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បាន ក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដោយគិតចាប់ពីពេលដែលខ្លួនបានដឹងថាជាកូន ។

៤-ម្តាយ អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បាន នៅក្នុងអំឡុងពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីថ្ងៃមរណភាពរបស់កូន ប្រសិនបើបានដឹងថាជាកូន នៅក្រោយមរណភាពរបស់កូន ។

៥-ប្រសិនបើម្តាយជាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅពេលដែលអំឡុងពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ទី ៣ និង ទី ៤ ខាងលើនេះ បានកន្លងផុត អំឡុងពេលនៃកថាខណ្ឌទី ៣ និង ទី ៤ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនា ដោយគិតចាប់ពីពេលដែលមានការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ២៧ (ការលុបចោលការប្រកាសចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

៦-ក្នុងករណីដែលកូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូន ដែលជាភាគីម្ខាងនៃបណ្តឹងជានីតិជន បើគ្មានការយល់ព្រមពីកូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់នោះទេ ម្តាយមិនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បានឡើយ ។

៧-ទោះបីជាក្នុងករណីដែលអង្គហេតុនៃការបង្កើតកូន ត្រូវបានបញ្ជាក់ក៏ដោយ ប្រសិនបើការបញ្ជាក់មាតុភាព ផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍របស់កូន ឬ បច្ចាញាតិផ្ទាល់របស់កូននោះ តុលាការអាចលើកចោលបណ្តឹងរបស់ម្តាយបាន ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ ដល់កថាខណ្ឌទី ៦ មានខ្លឹមសារដូចគ្នានឹងបញ្ញត្តិស្តីពីការទទួលស្គាល់ ។ កថាខណ្ឌទី ៧ មានគោលបំណងដាក់កម្រិតចំពោះការបង្កើតមាតុភាព ដូចគ្នាទៅនឹងការដាក់កម្រិតទៅលើការទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្តពីឪពុក ដើម្បីប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ។ ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលម្តាយម្នាក់បានបោះបង់កូនចោល ហើយក្រោយមកនៅពេលដែលកូនធំ ម្តាយបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព ក្នុងគោលបំណងស្វែងរកការផ្គត់ផ្គង់ពីកូនដូច្នេះ ទោះបីជាអត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងលោហិតត្រូវបានបញ្ជាក់ច្បាស់តាមរយៈភស្តុតាងក៏ដោយ ក៏តុលាការអាចច្រានចោលការទាមទារលើកបណ្តឹងនោះចោលបានដែរ ។

មាត្រា ១០០៦.- អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព

ការបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាពត្រូវមានអានុភាពប្រតិសកម្ម តាំងពីពេលកំណើតរបស់កូននោះ ។ ប៉ុន្តែ អានុភាពប្រតិសកម្មនោះ ពុំអាចបំពានសិទ្ធិដែលតតិយជនបានលទ្ធកម្មរួចហើយឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះមានខ្លឹមសារដូចគ្នាទៅនឹងខ្លឹមសារនៃមាត្រា ៩៩៩ (អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការទទួលស្គាល់) និង មាត្រា ១០០៣ (អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃបុត្តភាព) នៃក្រមនេះដែរ ។

ផ្នែកទី ២ សុំកូន

កថាភាគទី ១ សុំកូនពេញលេញ

មាត្រា ១០០៧.- ទម្រង់នៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

បើយល់ឃើញថា មានលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់នៅក្នុងបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០០៨ (សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ) ដល់មាត្រា ១០១២ (មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ) ខាងក្រោមនេះ តុលាការអាចបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ដោយបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងញាតិលោហិតនៃឪពុកម្តាយបង្កើត តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីសុំកូនពេញលេញដែលកើតឡើងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ក្រោមលក្ខខណ្ឌយ៉ាងតឹងរ៉ឹងដែលតម្រូវឱ្យមានការពាក់ព័ន្ធពីតុលាការ ដោយខុសពីសុំកូនធម្មតាដែលជាសុំកូនតាមទម្រង់កិច្ចសន្យា និង កើតឡើងតាមការព្រមព្រៀងសុំកូន និង ការដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីសុំកូន ។ សុំកូនតាមទម្រង់កិច្ចសន្យា គឺជាករណីដែលភាគច្រើនទំនាក់ទំនងត្រូវបានរួចរាល់ ដោយពិចារណាទៅលើ “ស្ថានភាពរបស់មនុស្សពេញវ័យ” ប៉ុន្តែ ប្រព័ន្ធសុំកូនពេញលេញរបស់កម្ពុជា កំណត់យកអនីតិជនដែលមានស្ថានភាពគ្រួសារមិនអំណោយផលធ្វើជាកម្មវត្ថុ ដោយតម្រូវឱ្យមានការស្រាវជ្រាវ និង វិនិច្ឆ័យដោយប្រុងប្រយ័ត្នអំពីផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ហើយសុំកូនប្រភេទនេះ មានគោលបំណងបង្កើតឡើងនូវទំនាក់ទំនងមួយដែលដូចគ្នាទៅនឹងទំនាក់ទំនងនៃឪពុកម្តាយ និង កូនបង្កើតដូច្នេះដែរ ។

មាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា សុំកូនពេញលេញមានសុពលភាព តែក្នុងករណីដែលមានការប្រកាសរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ ឬ អាជ្ញាធររដ្ឋបាលប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយឡែកមាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ក៏ទាមទារឱ្យមានការពិចារណាជាអតិបរមាលើឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែរ ។ សុំកូនពេញលេញ កើតឡើងតាមទម្រង់នៃការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងចាស់ ដោយសាលក្រមរបស់សាលាដំបូង (tribunal de grande instance) ក្នុងករណីប្រទេសបារាំង ឬ តុលាការអាណាព្យាបាល (Vormundschaftsgericht) ក្នុងករណីប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ ដោយដីកាសម្រេចរបស់តុលាការអនីតិជន ក្នុងករណីនៃប្រទេសអ៊ីតាលី និង ដោយដីកាសម្រេចរបស់តុលាការក្នុងករណីសហរដ្ឋអាមេរិក និង ប្រទេសអង់គ្លេស ។ មាត្រា ៨១៧-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កំណត់ថា សុំកូនពិសេស (ពេញលេញ) ត្រូវបង្កើតឡើងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការគ្រួសារ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប, មាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ, មាត្រា ៨១៧-២ នៃ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ, មាត្រា ៣៥៣-១-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្រ៊ីម៉ង់

មាត្រា ៣១៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា : “សុំកូនគឺជាកិច្ចសន្យាមួយយ៉ាងឧឡារិកដែលចងបុគ្គលពីរ គឺម្នាក់ ហៅថា ឪពុកសុំ ហើយម្នាក់ទៀត ហៅថា កូនសុំ ឱ្យមានចំណងទាក់ទងគ្នាដូចជាបុគ្គលភាពមានខាន់ស្លាដែរ” ។

មាត្រា ១០៨ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ : “សុំកូន គឺជាកិច្ចសន្យា ដែលចងបុគ្គលពីរនាក់ គឺម្នាក់ហៅថា ឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ហើយម្នាក់ទៀតហៅថា កូនចិញ្ចឹម ឱ្យមានចំណងនឹងគ្នា ដូចជាបុគ្គលភាព មានខាន់ស្លា” ។

មាត្រា ១០០៨.- សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ

១-បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ។

២-ប្តី ឬ ប្រពន្ធតែម្ខាង ពុំអាចក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ ប្រសិនបើ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត មិនក្លាយជាម្តាយ ឬ ឪពុកចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមក អនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម របស់ កូនបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។

(កំណត់)

សុំកូនពេញលេញគឺជាការផ្តល់នូវគ្រួសារដែលមានឪពុកម្តាយ និង មានលំនឹងគ្រប់គ្រាន់ ដល់កុមារដែលអភ័ព្វ ដូច្នេះ មាត្រានេះបានអនុម័តយកគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមរបស់កូនបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ពោលគឺករណីដែលអនាគតកូនចិញ្ចឹមត្រូវជាកូនចុង នោះ សុំកូនមិនចាំបាច់ត្រូវមានការសហការរវាងប្តីប្រពន្ធទេ ។

មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប ទុកលទ្ធភាពឱ្យច្បាប់របស់ប្រទេសនីមួយៗកំណត់លក្ខខណ្ឌថា ត្រូវទទួល ស្គាល់សុំកូន តែចំពោះករណីដែលប្តី និង ប្រពន្ធសុំដោយសហការគ្នាប៉ុណ្ណោះ ឬ ទទួលស្គាល់សុំកូនដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាង ដោយគ្រាន់តែទទួលការយល់ព្រមរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។ តាមច្បាប់អង់គ្លេស ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្រ៊ីម៉ង់ (កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១៧៤១) កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ២៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រា ៣៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី បែលហ្សិក ក្រមឯកភាពស្តីពីសុំកូនរបស់អារមេរិក និង មាត្រា ៩៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់រុស្ស៊ី អ្នកនៅលីវីក៏ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា មានលក្ខណសម្បត្តិជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ច្បាប់អ៊ីតាលី និង មាត្រា ៨១៧-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ អនុម័តយកគោលការណ៍សុំកូនដោយការសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ ។ ក្រៅពីនេះ ប្រទេសមួយចំនួនទៀតដែលកំណត់យកគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការរវាងប្តី និង ប្រពន្ធ មានដូចជាប្រទេសស្វីស ដាណឺម៉ាក និង ស៊ុយអែត ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៨ និង មាត្រា ៤៤ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជាអនីតិជនរបស់អ៊ីតាលី
មាត្រា ៣២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា : “ស្ត្រីគ្មានប្តីអាចសុំកូនគេចិញ្ចឹមបានដែរ” ។

មាត្រា ១០០៩.- អាយុរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយត្រូវមាន
អាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងតិច ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំ ។

(កំណត់)

អាយុអប្បបរមារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមកំណត់ត្រឹម ២៥ ឆ្នាំ ហើយគម្លាតរវាងអាយុនៃឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង អាយុ
របស់កូនសុំ ដើម្បីឱ្យមើលទៅសមជាឪពុកម្តាយ និង កូន គឺ ២០ ឆ្នាំ ។

មាត្រានេះបានបញ្ញត្តិអាយុអប្បបរមារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង គម្លាតអាយុសមរម្យរវាងឪពុកម្តាយ និង កូន
ដោយបានសិក្សាអំពីទំនៀមទម្លាប់របស់កម្ពុជា ដោយសារមានការចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានភាពចាស់ទុំទាំងផ្នែកស្មារតី និង
រាងកាយ ដើម្បីបំបាច់ថែរក្សាជាក់ស្តែងនូវទារក ឬ កូនក្មេង ។

កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់យកអាយុលើសពី ២១ ឆ្នាំ និង ក្រោម ៣៥ ឆ្នាំ ធ្វើជាបទដ្ឋាននីតិកម្ម
ទាក់ទងនឹងអាយុអប្បបរមា ។ ប៉ុន្តែ នីតិកម្មនៃបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗកំណត់យកខុសៗគ្នា ឧទាហរណ៍ដូចជាការកំណត់យក
អាយុអប្បបរមា ១៨ ឆ្នាំ (ជាអាយុឈានដល់នីតិភាពដែលកំណត់ដោយរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ានៃសហរដ្ឋអាមេរិក ច្បាប់ស្តីពី
អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសរុស្ស៊ី និង ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជាអនីតិជនរបស់ប្រទេសអ៊ីតាលី) អាយុលើសពី ២១
ឆ្នាំ (ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនក្នុងតំបន់រដ្ឋធានីសហព័ន្ធអូស្ត្រាលី) អាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ (មាត្រា ៨១៧-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
ជប៉ុន កំណត់អាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ប៉ុន្តែ ដោយយោងតាមទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការរវាងប្តី
ប្រពន្ធផងនោះ បើសហព័ទ្ធម្ខាងមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមានអាយុលើសពី ២០ ឆ្នាំ គឺជា
ការគ្រប់គ្រាន់ រីឯក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង តម្រូវឱ្យមានអាយុលើសពី ២៨ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានគម្លាតអាយុលើសពី ១៥
ឆ្នាំឡើងទៅ ។ ចំណែកឯក្រមរដ្ឋប្បវេណីបែលហ្សិកក៏ទាមទារឱ្យមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើន
ជាងកូនសុំយ៉ាងហោចណាស់ ១៥ ឆ្នាំ ។ ក្រៅពីនេះ នៅមានមាត្រា ១៧៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់
ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនដាណឺម៉ាក ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអេស្ប៉ាញ ជាអាទិ៍ ។ ម្យ៉ាងទៀត ដោយហេតុថា គោលបំណងនៃសុំកូន
ពេញលេញ គឺការបំបាច់ថែទាំកុមារ ដូចគ្នាទៅនឹងឪពុកម្តាយ និង កូនបង្កើត ដូច្នេះ ទើបមានប្រទេសជាច្រើន
ទាមទារឱ្យមានគម្លាតអាយុប្រហែលចាប់ពី ១០ ទៅ ១៨ ឆ្នាំ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៤៣-១-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ៣៤៥ និង
មាត្រា ៣៦៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបែលហ្សិក, មាត្រា ១៧៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់

មាត្រា ៣១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា : “បុរសត្រូវមានអាយុជាង ២៥ ឆ្នាំ, ត្រូវបងកូនសុំ ២០ ឆ្នាំ យ៉ាងតិច និង ត្រូវគ្មានកូនសោះ ទើបអាចសុំកូនចិញ្ចឹមបាន” ។

មាត្រា ១០៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រួសារកម្ពុជា “ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនចិញ្ចឹមយ៉ាងតិច ២០ ឆ្នាំ ។ ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមអាចជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ឬ ជនបរទេស” ។

មាត្រា ១០១០.- អាយុរបស់កូនសុំ

ជាគោលការណ៍ កូនសុំត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ (ប្រាំបី) ឆ្នាំ ។

(កំណត់)

ទាក់ទងនឹងចំនួនកូនសុំ យោងតាមទម្លាប់របស់កម្ពុជា សេចក្តីព្រាងដំបូងនៃក្រមនេះបានកំណត់ថា “(១) ឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម អាចសុំកូនបាន ត្រឹម ២ (ពីរនាក់)” ប៉ុណ្ណោះ ។ សេចក្តីព្រាងនោះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយមានមូលហេតុថា ដើម្បីឱ្យមានការបីបាច់ថែរក្សាកូនសុំឱ្យដូចជាកូនបង្កើត ចាំបាច់ត្រូវកម្រិតចំនួនកុមារដែលជាកូនសុំតាមសុំកូនពេញលេញ ។ ចំពោះសុំកូនអន្តរប្រទេស កូនសុំត្រូវបានកំណត់ត្រឹមមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ (អនុក្រឹត្យ លេខ ២៩ អនក្រ.បក ស្តីពីការសុំទារក កំព្រា ឬ កុមារកំព្រាទៅចិញ្ចឹមជាកូននៅបរទេស ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០១) ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត តាមរយៈការបង្កើតសុំកូន ដើម្បីកសាងទំនាក់ទំនងដែលយកឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមកជាមេបាត់មួយគូ ដូចគ្នាជាមួយនឹងទំនាក់ទំនងជាមួយកូនបង្កើត កូនសុំនោះគួរមានអាយុក្រោមអាយុចូលរៀន ។ សុំកូនពេញលេញ គឺជាប្រព័ន្ធដែលផ្តល់ឪពុកម្តាយដល់កុមារតូចដែល ត្រូវការបីបាច់ថែរក្សា ដូច្នេះ មាត្រានេះ ជាគោលការណ៍ កម្រិតតែចំពោះកុមារដែលមានអាយុតិចជាង ៨ (ប្រាំបី) ឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះ ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១២ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប ហាមឃាត់ការកម្រិតដោយបញ្ញត្តិច្បាប់លើចំនួន កូនសុំដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមតែមួយ ហើយកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រាដដែលបញ្ជាក់ថា “ជនដែលមានបំណងសុំកុមារធ្វើជា កូនសុំ មិនត្រូវហាមឃាត់សុំកូននោះដោយបញ្ញត្តិច្បាប់ ដោយសំអាងថា ជននោះមានកូនខាន់ស្លាបច ឬ កូនខាន់ស្លាងើងកើត មកនៅពេលខាងមុខឡើយ” មានន័យថា ហាមឃាត់ផងដែរចំពោះការដាក់លក្ខខណ្ឌលើលក្ខណសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹមថា ត្រូវតែគ្មានកូន ។ ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ក៏មិនមានកម្រិតចំនួនកូនសុំដែរ ។ មាត្រា ៣១៧ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា កម្រិតចំនួនកូនសុំត្រឹមម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ មាត្រា ១១០ នៃច្បាប់ស្តីពី អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រួសារ បានកំណត់យកចំនួនត្រឹម ២ នាក់ ។

មាត្រា ៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា កូនសុំត្រូវជាជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ នៅលីវ ឬ មិនដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ចំពោះសុំកូនធម្មានុបកម្ម (ដែលក្លាយជាកូនមានខាន់ស្លា) នៅប្រទេសបារាំង ពីមុន កំណត់អាយុក្រោម ៥ ឆ្នាំ ប៉ុន្តែ បច្ចុប្បន្នកំណត់អាយុក្រោម ១៥ ឆ្នាំ ។ ម្យ៉ាងទៀត ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជា អនីតិជនរបស់ប្រទេសអ៊ីតាលី ឆ្នាំ ១៩៨៣ កំណត់ថា កុមារដែលអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃសុំកូន ត្រូវតែជាអនីតិជន ប៉ុន្តែ

ពីមុន បានកំណត់យកអាយុក្រោម ៨ ឆ្នាំ ។ មាត្រា ៨១៧-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កំណត់ថា ជាគោលការណ៍ កូនសុំត្រូវមានអាយុក្រោម ៦ ឆ្នាំ នៅពេលដាក់ពាក្យសុំសុំកូន ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលកុមារមានអាយុក្រោម ៨ ឆ្នាំ ហើយកុមារនោះបានទទួលការបិទរក្សាពីឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមតាំងពីមុនពេលគ្រប់អាយុ ៦ ឆ្នាំ នេះ ជាករណីលើកលែង ទោះបីជាកុមារមានអាយុ ៨ ឆ្នាំ ក៏មិនមានបញ្ហាអ្វីដែរ ។ ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេសរបស់កម្ពុជា ដែលត្រូវបាន ដាក់តែងឡើងឆ្នាំ ២០០៩ កំណត់អាយុក្រោម ៨ ឆ្នាំ នៅពេលដាក់ពាក្យសុំសុំកូន (កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៤) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៤៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៦៧ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់

មាត្រា ៣១៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : “គេអាចសុំបានតែកូនមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ, ប្រសិនបើកូនដែលសុំមក នោះវា ស្លាប់ទៅ ហើយគ្មានកូនទៀតទេ គេអាចសុំកូនមួយនាក់ទៀតបាន” ។

មាត្រា ៣១៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : “កូនសុំនោះត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ” ។

មាត្រា ១១០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : “គេអាចសុំកូនបានត្រឹម ២ នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រសិន បើកូនដែលសុំមកនោះ មានមួយណាស្លាប់ គេអាចសុំកូនមួយនាក់ទៀតបាន ។ កូនចិញ្ចឹមត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ” ។

មាត្រា ១០១១.- ការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយ

ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ត្រូវមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ អ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន របស់កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលឪពុកម្តាយនោះ មិនអាចបង្ហាញ ឆន្ទៈបាន ឬ ករណីដែលមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយ ការបោះបង់កូនចោលដោយ គំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀត ដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កុមារដែលនឹងក្លាយ ជាកូនសុំនោះ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

(កំណត់)

សុំកូនពេញលេញ គឺជាការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត និង មានគោលដៅយកកូនសុំនោះចូលទាំងស្រុង ក្នុងគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូច្នេះ ចាំបាច់ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមានទំនាក់ទំនងផល ប្រយោជន៍យ៉ាងជ្រាលជ្រៅជាមួយនឹងកុមារនោះ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពពិបាកនឹងទទួលបានការយល់ព្រមពី ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ ក្នុងករណីដែលការជំទាស់របស់ឪពុកម្តាយបង្កើតបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍កុមារដែល នឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត មិនចាំបាច់ឡើយ ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប បញ្ញត្តិថា ចំពោះកូនមានខាន់ស្លា ចាំបាច់ត្រូវមាន

ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ហើយចំពោះកូនឥតខាន់ស្លា ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីម្តាយ ហើយក្នុងករណីដែលគ្មាន ឪពុកម្តាយ ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីជនដែលអនុវត្តអំណាចមេបាជន្តស ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ ស្ថាប័នដែល អាចជំនួសអ្នកទាំងនេះបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា៥ដែលចែងអនុញ្ញាតឱ្យមានការចែងក្នុងច្បាប់ថា មិនចាំបាច់មាន ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយចំពោះសុំកូនឡើយ ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយត្រូវបានដកហូតអំណាចមេបា ឬ សិទ្ធិបីបាច់ ថែរក្សាគ្រប់គ្រងកូន ។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធរម័ង ក៏ទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយដែរ (មាត្រា ១៧៤៩) ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែល ឪពុកម្តាយមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបានជាបន្តតតដាច់ ឬ ករណីដែលលំនៅឋានរបស់ឪពុកម្តាយមិនច្បាស់លាស់ មិនចាំបាច់ មានការយល់ព្រមឡើយ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំងក៏បញ្ជាក់ដែរថា ក្នុងករណីដែលសុខភាព និង ស្មារតីរបស់កុមារប្រឈម មុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ ហើយឪពុកម្តាយមិនអើពើ ការមិនយល់ព្រមគឺជាការបំពានលើសិទ្ធិយល់ព្រម ដូច្នេះ ក៏មិនចាំបាច់ តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមដែរ (មាត្រា ៣៤៧ និង មាត្រា ៣៤៨-២) ។ មាត្រា ៨១៧-៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយដើម្បីបង្កើតសុំកូន ហើយក៏ចែងលើកលែងនូវករណីដែលមិនចាំបាច់មានការ យល់ព្រមដែរ ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើកំណត់អាយុរបស់កូនដែលអាចត្រូវបានសុំបានខ្ពស់ (ដោយវិសោធនកម្មនៃមាត្រា ១១០០) នៅប្រទេសបារាំង ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីក្មេងដែលមានអាយុលើសពី ១៣ ឆ្នាំ (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង) រីឯរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីក្មេងអាយុលើសពី ១២ ឆ្នាំ (មាត្រា ៨៦០២ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ហើយប្រទេសកម្ពុជាក៏ដូចគ្នាដែរ ទាក់ទងនឹងទស្សនៈដែលការពារសិទ្ធិបញ្ចេញទស្សនៈ របស់ក្មេង (មាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ) ចាំបាច់ត្រូវមានវិធានការផ្សេងៗនានា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៤៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៤៧ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធរម័ង

មាត្រា ៣២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : “ឪពុក និង ម្តាយមានខាន់ស្លា ឬ ឥតខាន់ស្លានៃកូនដែលឱ្យគេ សុំនោះ ឬ បើគ្មានឪពុកម្តាយទេ, ជនជាអាណាព្យាបាលនៃកូននោះត្រូវឱ្យសេចក្តីព្រមព្រៀងរបស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចសន្យា សុំកូននោះ” ។

មាត្រា ១១២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : “ដើម្បីឱ្យការសុំកូនសំរេចទៅបាន ត្រូវមាន ការព្រមព្រៀងពីឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលនៃកូនដែលសុំនោះ ។ បើជាទារកដែលគេបោះបង់ចោល ត្រូវមាន ការយល់ព្រមពីរដ្ឋអំណាចឃុំ ឬ សង្កាត់” ។

មាត្រា ១០១២.- មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

សុំកូនពេញលេញ ត្រូវបានបង្កើតឡើង នៅក្នុងករណីដែលមានការពិបាកយ៉ាង

ខ្លាំង ឬ មិនសមរម្យ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាតួស៊ី ដោយឪពុក ម្តាយបង្កើត ឬ មានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀត ហើយលំអើយថា មានភាពចាំបាច់ ពិសេស ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីមូលដ្ឋានសារធាតុដើម្បីវិនិច្ឆ័យក្នុងករណីដែលតុលាការបង្កើតស្តុកូន ។ ប្រសិនបើតុលាការយល់ ឃើញថា មិនសមរម្យឱ្យឪពុកម្តាយគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ដូចជាករណីដែលឪពុកម្តាយបាត់ខ្លួន ឬ មានវិបត្តិផ្នែករាងកាយ ដែលធ្វើឱ្យមានការពិបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារ ឬ ឪពុកម្តាយដែលធ្វើបាប ឬ បោះបង់កូនចោល ហើយយល់ ឃើញថា ដើម្បីផលប្រយោជន៍កុមារ ចាំបាច់ត្រូវតែបញ្ចប់ព្យាបាលជាមួយឪពុកម្តាយនោះ ហើយបង្កើតស្តុកូនជាមួយ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ទើបតុលាការអាចសម្រេចឱ្យបង្កើតស្តុកូនបាន ។

មាត្រា ៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីស្តុកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចធ្វើការប្រកាសស្តុកូនបាន តែក្នុង ករណីដែលបានជឿជាក់ថា ស្តុកូននោះនឹងធានាដល់ផលប្រយោជន៍របស់កុមារប៉ុណ្ណោះ ដោយសង្កត់ធ្ងន់ជាពិសេសថា តាមការប្រកាសស្តុកូននេះ នឹងផ្តល់ឱ្យកុមារនូវគ្រួសារដែលមានស្ថិរភាព និង ភាពសុខដុមរមនា ។ មាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ក៏បញ្ញត្តិដែរថា ប្រព័ន្ធស្តុកូនត្រូវធានាថា ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារត្រូវស្ថិតក្នុងការពិចារណា ខ្ពស់បំផុត ។ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៧៤១ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ មាត្រា ២៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្វីស ច្បាប់អង់គ្លេស និង កថាខណ្ឌ C មាត្រា ១៣ នៃក្រមឯកភាព ស្តីពីស្តុកូនរបស់អាមេរិក ក៏ទាមទារឱ្យស្តុកូនឆ្លើយតបដោយជាក់លាក់ទៅនឹងសុខុមាលភាពកុមារ និង ឧត្តមប្រយោជន៍ របស់កុមារដែរ ។

មាត្រានេះក៏យកលំនាំដូចគ្នាតាមមាត្រា ៨១៧-៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន មាត្រា ៣៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រា ៧ មាត្រា ៨ និង មាត្រា ២៥ នៃច្បាប់ស្តីពីស្តុកូនជាអនិធិជនរបស់អ៊ីតាលីដែលចែងថា អាចបង្កើតស្តុកូនបាន ចំពោះកូនដែលត្រូវបានបោះបង់ ដែលមិនអាចទទួលបានការបិទថែរក្សាឱ្យបានសមរម្យពីឪពុកម្តាយ ឬ កុមារដែលត្រូវ ការពារជាចាំបាច់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៣-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៧៤១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់, មាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ

មាត្រា ១០១៣.- អំឡុងពេលសាកល្បងចិញ្ចឹម

ដើម្បីបង្កើតស្តុកូនពេញលេញ តុលាការត្រូវពិចារណាលើស្ថានភាពដែលបុគ្គល ដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បានធ្វើ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយ

ជាកូនសុំ ជាគោលការណ៍ យ៉ាងតិច ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបានបញ្ញត្តិអំពីអំឡុងពេលកំណត់មួយនៃការសាកល្បងចិញ្ចឹម ដើម្បីពិនិត្យមើលជាក់ស្តែងថា តើឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែរ ឬទេ ហើយតើអាចបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយកូនសុំដែរ ឬទេ និងថា តើមានភាពចុះសម្រុងគ្នារវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ឬយ៉ាងណា ។

មាត្រា ១៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប ចែងថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវពិនិត្យមើលស្ថានភាពគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនសុំដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមថា តើសុំកូនឆ្លើយតបនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារដែរ ឬទេ ក្នុងអំឡុងពេលសមរម្យចាំបាច់ដើម្បីឱ្យអាចវាយតម្លៃបានគ្រប់គ្រាន់ ។ មាត្រា ៨១៧-៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង មាត្រា ១២ នៃក្រមឯកភាពស្តីពីសុំកូនរបស់អាមេរិក ជាដើម បានកំណត់អំឡុងពេលជាគោលការណ៍ ចំនួន ៦ ខែ ប៉ុន្តែ ប្រទេសអ៊ីតាលីកំណត់ ១ ឆ្នាំ រីឯមាត្រា ២៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្វីស កំណត់ ២ ឆ្នាំ ហើយមាត្រា ១៧៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់ កំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមានកំណត់ហេតុនៃស្ថានភាពគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារតាំងពីដើមមក នៅក្នុងមណ្ឌលពិគ្រោះស្តីពីកុមារ ជាអាទិ៍ ហើយតុលាការអាចយកឯកសារទាំងនោះមកធ្វើជាធនធានសម្រាប់ការវិនិច្ឆ័យបាន នោះតុលាការអាចប្រើប្រាស់ឯកសារបាន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់

មាត្រា ១០១៤.- ការបញ្ចប់នូវញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត

ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ ត្រូវបញ្ចប់ ដោយសុំកូនពេញលេញ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយម្ខាងទៀត និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយម្ខាងទៀតនោះ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០០៨ (សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

របបសុំកូនពេញលេញមានគោលបំណងចិញ្ចឹមកុមារដែលបានសុំ ឱ្យដូចជាកូនបង្កើតក្នុងមជ្ឈដ្ឋានគ្រួសារដែលមានស្ថិរភាពល្អ ដូច្នេះ កូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ បានសេចក្តីថា ការចូលជ្រៀតជ្រែក ឬ ការរំខានមិនសមស្របពីឪពុកម្តាយបង្កើត ដូចជា ការទាមទារយកកូនវិញ ឬ ការទាមទារចរចាជួបកូន

ជាដើម ត្រូវហាមឃាត់ ហើយអំពើតាមទំនើងដូចជាការទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ចពីកូន នៅពេលដែលកូននោះពេញវ័យ ជាដើម ក៏ចាំបាច់ត្រូវដាក់ការរឹតត្បិតផងដែរ ។ ហេតុដូច្នេះ មាត្រានេះបានកំណត់ឱ្យបញ្ចប់ និង ផ្តាច់ព្យាបាទរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងព្យាបាទលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ តាមរយៈការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ។

ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងសុំកូនដែលជាកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ដូចជាកូនសុំដែលជាកូនចុង ការសុំកូនដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាងជាការគ្រប់គ្រាន់ ហើយចំពោះការគ្រប់គ្រងថែរក្សាក្នុងនាមជាឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតរបស់ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត មិនចាំបាច់ឱ្យមានការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងព្យាបាទជាមួយនឹងឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតនោះ និង ជាមួយ ព្យាបាទលោហិតរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតនោះឡើយ ។

កថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប បានកំណត់ថា សុំកូនបង្កើត ឱ្យមានទំនាក់ទំនងតិចតួចរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូចគ្នានឹងទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និង កូនមាន ខាន់ស្លាដែរ ហើយជាមួយគ្នានេះ ក៏រំលត់នូវទំនាក់ទំនងព្យាបាទរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើតផងដែរ ក៏ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលកូនសុំជាកូនមានខាន់ស្លា ឬ ឥតខាន់ស្លា ឬ កូនសុំរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម បញ្ញត្តិច្បាប់អាចកំណត់ទុកជាមុនថា សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះ ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួនដែល មានចំពោះកូនសុំ ។ រាល់បណ្តាប្រទេសដែលអនុម័តយកសុំកូនពេញលេញ ឬ សុំកូនដោយផ្តាច់ទំនាក់ទំនង តែងតែមាន បញ្ញត្តិប្រភេទនេះជានិច្ច (មាត្រា ៣៥៦ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រា ១៧៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ និង មាត្រា ២៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្វីស ជាដើម) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៥៥ នៃក្រម រដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ១០១៥.- អានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញ

១-ដោយបង្កើតសុំកូនពេញលេញ កូនសុំត្រូវទទួលបាននូវឋានៈដូចគ្នានឹងកូនបង្កើត របស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដូចគ្នានឹងកូនបង្កើត នៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។

២-កូនសុំ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ នាមត្រកូលមុនសុំកូន បាន ។

៣-កូនសុំ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ ក្នុង ករណីដែលប្តីប្រពន្ធនាម្ខាង ក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម របស់កូនបង្កើតរបស់ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកបង្កើត ឬ

ម្តាយបង្កើត និង ឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិថា កូនសុំត្រូវបានធ្វើឱ្យដូចជាកូនមានខាន់ស្លាទាំងស្រុង ក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់កូនសុំជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ហើយមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតដែរ ។ បានសេចក្តីថា កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម (នាមត្រកូលរបស់ក្មេងនៅកម្ពុជា ជាទម្លាប់ គេអនុញ្ញាតឱ្យជ្រើសរើស) ហើយនៅពេលដែលកូនសុំជាអតិថិជន កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេធាវីរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ ដូចជាកូនបង្កើតដែរ កូនសុំក៏មានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ឬ សន្តតិកម្មពីឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ។ សុំកូនពេញលេញ គឺជាប្រព័ន្ធដែលមានបំណងគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនសុំ ដោយកក់ក្តៅ ដូចជាកូនបង្កើត នៅក្នុងគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូច្នេះ ឋានៈរបស់កូនសុំនោះត្រូវបានធានាឱ្យដូចជាកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប បញ្ញត្តិថា សុំកូនផ្តល់ចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនូវគ្រប់សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលឪពុកម្តាយបង្កើតមានចំពោះកូនមានខាន់ស្លា ក្នុងទំនាក់ទំនងចំពោះកូនសុំ ហើយក៏ផ្តល់ឱ្យកូនសុំនោះនូវគ្រប់សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលកូនមានខាន់ស្លាមានចំពោះឪពុកម្តាយបង្កើត ក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់កូនសុំនោះចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ។ សុំកូនពេញលេញ ក្នុងបណ្តាប្រទេសដូចជា ប្រទេសអ៊ីតាលី អាល្លឺម៉ង់ បារាំង សហរដ្ឋអាមេរិក (មាត្រា ៨៦១៦ ដល់ មាត្រា ៨៦១៨ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ប្រទេសអង់គ្លេស និង ស្វីស ជាដើម សុទ្ធតែមានបញ្ញត្តិបែបនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨០៩ មាត្រា ៨១០ និង កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៨១៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៥ មាត្រា ៣៥៦ មាត្រា ៣៥៧ និង មាត្រា ៣៥៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៣២៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "សុំកូននេះមានអានុភាពឱ្យកូននោះ ឆ្លងពីភាពជាកូននៃគ្រួសារមានខាន់ស្លា ឬ ឥតខាន់ស្លាមួយ ទៅជាកូននៃគ្រួសាររបស់អ្នកសុំវិញ" ។

មាត្រា ៣២៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "កូនសុំត្រូវយកនាមត្រកូលនៃឪពុកសុំ, កូនសុំត្រូវមានកាតព្វកិច្ច និង ករណីយកិច្ច ចំពោះឪពុកសុំ និង គ្រួសាររបស់ឪពុកសុំ ដូចជាកូនបង្កើតដែរ" ។

មាត្រា ៣២៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "ឪពុកសុំត្រូវបិទចរក្សាកូនសុំ ដូចជាកូនខ្លួនបង្កើតដែរ" ។

មាត្រា ១១៤ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : "កូនចិញ្ចឹមត្រូវយកនាមត្រកូលនៃអ្នកសុំ ហើយមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើត" ។

មាត្រា ១០១៦.- ការកាត់កាល់នៃសុំកូនពេញលេញ

១- បើយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំ

តុលាការអាចកាត់កាល់ភាគីនៃសុំកូនបាន តាមពាក្យសុំរបស់កូនសុំ ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ តំណាងអយ្យការ លុះត្រាតែក្នុងករណីដែលត្រូវនឹងចំណុចទាំងអស់ ដែលកំណត់នៅក្នុង ចំណុចនីមួយៗខាងក្រោមនេះ ៖

ក- បើមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ពោះបង់កូនសុំចោលដោយគំនិត ទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

ខ- បើឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយសមរម្យ ។

២- ការកាត់កាល់ ពុំអាចធ្វើបានឡើយ ក្រៅពីយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

សុំកូនពេញលេញ មានបំណងផ្តល់នូវការគ្រប់គ្រងថែរក្សាដូចជាកូនបង្កើត ដូច្នេះ ជាគោលការណ៍ ការកាត់កាល់មិន ត្រូវបានទទួលស្គាល់ឡើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលការបន្តទំនាក់ទំនងសុំកូនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍ កុមារ ឬ ក៏ក្នុងករណីដែលអាចរំពឹងបាននូវការគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយគ្រប់គ្រាន់ដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ជាករណីលើក លែង បញ្ញត្តិនេះទទួលស្គាល់ការរំលាយសុំកូនបាន ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា ក្នុងអំឡុងពេលដែលកូនសុំមិនទាន់ដល់ នីតិភាព សុំកូនអាចត្រូវបានបញ្ចប់ចោលបាន តាមការសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ ឬ អាជ្ញាធររដ្ឋបាល តែក្នុងករណីដែល មានមូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរប៉ុណ្ណោះ ។ បើមើលជាឧទាហរណ៍នៃបញ្ញត្តិច្បាប់របស់បណ្តាបស្ទិមប្រទេសដែលមិនទទួលស្គាល់ របបកាត់កាល់ មានដូចជាមាត្រា ៣៥៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង ច្បាប់ប្រទេសអង់គ្លេស ស្វីស អ៊ីតាលី និង ស៊ុយអែត ជាដើម ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ១៧៦០ និង ១៧៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់ មាត្រា ១៨ និង មាត្រា ១៩ នៃ ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនដាណឺម៉ាក និង មាត្រា ៨១៧-១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ជាដើម បានទទួលស្គាល់ការកាត់កាល់ ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពជាកំណត់មួយ (ដូចជាករណីដែលសមស្របទៅនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ឬ ករណីដែល មានការបំពានករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូចជាការវាយធ្វើបាបដោយហិង្សាដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាដើម) ។ នៅរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ការលុបចោលដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ដោយយកវិបត្តិក្នុងអភិវឌ្ឍន៍តាំងពីមុនពេលសុំកូន ឬ វិបត្តិផ្នែកស្មារតី ជាដើម មកជាមូលហេតុ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ក្នុងអំឡុងពេល ៥ ឆ្នាំ ហើយរបបលុបចោលនេះ មានលក្ខណៈសារធាតុជាការកាត់កាល់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៩ និង មាត្រា ៣៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៦០ និង មាត្រា ១៧៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត្រីម៉ង់

មាត្រា ១១៣ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : “តុលាការប្រជាជន អាចបដិសេធកិច្ចសន្យា (សុំកូន) បាន តាមពាក្យប្តឹងសុំរបស់កូនចិញ្ចឹម របស់ជនទាំងឡាយ ឬ របស់អង្គការផ្សេងៗ ដែលធ្វើឡើងដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនចិញ្ចឹមនោះ” ។

មាត្រា ១០១៧.- អានុភាពនៃការកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញ

ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ ដែលត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយសុំកូនពេញលេញ ត្រូវកើតឡើងវិញ គិតចាប់ពីថ្ងៃកាត់កាល់ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះអនុម័តយកទស្សនៈនៃការបង្កើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត និង ញាតិភាពជាមួយញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ដែលត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការបង្កើតសុំកូន នៅពេលដែលសុំកូនពេញលេញត្រូវបានរំលាយដោយការកាត់កាល់ ។

នៅក្នុងនីតិកម្មដែលទទួលស្គាល់ការកាត់កាល់ នៅមានការខ្វែងគំនិតគ្នាលើចំណុចថា តើញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត និង គ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលបានបញ្ចប់ដោយការបង្កើតសុំកូន ត្រូវបានបង្កើតឡើងវិញ ដោយស្វ័យប្រវត្តិ ឬ យ៉ាងណានោះ ។ ប្រទេសជប៉ុន អាឡឺម៉ង់ អូស្ត្រាលី និង រុស្ស៊ី ជាដើម ប្រកាន់យកទស្សនៈនៃការបង្កើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ ចំណែកប្រទេសដាលីម៉ាកប្រកាន់យកជំហរផ្សេងៗខុសគ្នា អាស្រ័យទៅតាមអាយុរបស់កុមារ ឬ មូលហេតុនៃការកាត់កាល់ ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-១១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៩ និង មាត្រា ៣៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៤៦ និង មាត្រា ១៧៦៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាឡឺម៉ង់

មាត្រា ១០១៨.- ការចុះបញ្ជី និង ការរក្សាការសម្ងាត់នៃសុំកូនពេញលេញ

ប្រសិនបើបានបង្កើតសុំកូនពេញលេញ បញ្ជីកំណើតរបស់កូនសុំ ត្រូវធ្វើជាថ្មី ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងសំបុត្រកំណើត ឬ សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬ ឯកសារដកស្រង់នៃបញ្ជីកំណើត មិនត្រូវសរសេរចំណុចស្តីពីសុំកូនឡើយ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលសុំកូនពេញលេញគឺជាការសង្គ្រោះចំពោះកុមារអភ័ព្វ ការបង្ហាញនូវអង្គហេតុនៃសុំកូន អាចបំពានភាពឯកជន ហើយផ្តល់បច្ច័យអាក្រក់ដល់ការរីកចម្រើនលូតលាស់ដ៏ល្អរបស់កុមារ ។ ម្យ៉ាងទៀត ការបង្ហាញដូច្នេះ

ក៏នាំឱ្យមានហានិភ័យ ដូចជាការមកប្រៀតប្រៀងដោយគ្មានការរំពឹងទុកពីសំណាក់ឪពុកម្តាយបង្កើត ដែលធ្វើឱ្យស្ថានភាព គ្រួសារកូនសុំ មានភាពច្របូកច្របល់ ឬ មិនអាចរក្សាបាននូវបរិស្ថានវិកច្ឆ័យច្រើនលុតចាស់ដែលមានលំនឹងសម្រាប់កុមារ ។ ដូច្នេះហើយ មាត្រានេះបានកំណត់ថា បញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន និង សំបុត្រកំណើតថ្មី របស់សុំកូនដែលធ្វើឡើងដោយ ការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ មិនត្រូវសរសេរអំពីឈ្មោះរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ ចំណុចស្តីពីសុំកូនឡើយ ហើយត្រូវចុះថា ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម គឺជាឪពុកម្តាយបង្កើត ។

មាត្រា ៣៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង បញ្ញត្តិថា សាលក្រម ឬ សាលដីកាដែលប្រកាសបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ត្រូវចុះនៅក្នុងបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាននៅកន្លែងកំណើតរបស់កូនសុំ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ ថ្ងៃ តាមពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយសរសេរនូវថ្ងៃ និង ម៉ោងកំណើត ទីកន្លែងកំណើត ឈ្មោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាអាទិ៍ ដោយមិនចុះអ្វីទាក់ទងនឹង ឪពុកម្តាយបង្កើតឡើយ ហើយការចុះបញ្ជីនេះនឹងជំនួសឱ្យសំបុត្រកំណើតរបស់កូនសុំ ។ ក្នុងរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ក្នុងករណី សុំកូនពេញលេញ សំបុត្រកំណើតថ្មីដែលធ្វើឱ្យឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដូចជាឪពុកម្តាយបង្កើត ត្រូវបានចេញ ហើយសំបុត្រ កំណើតចាស់ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងស្រោមសំបុត្រ និង បិទជិត ហើយបោះត្រា (មាត្រា ៨៦១៥ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋ កាលីហ្វ័រញ៉ា) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ, មាត្រា ៣៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០១៩.- សិទ្ធិដឹងអំពីកំណើតខ្លួន របស់កូនសុំពេញលេញ

កូនសុំពេញលេញ ដែលបានក្លាយជាជីវិតជន អាចទាមទារឱ្យបង្ហាញនូវព័ត៌មាន ក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ ចំពោះតុលាការដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងស្តីពីសុំកូនបាន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវ ។ ចំពោះការរក្សាទុកសំណុំរឿង និង វិធីទាមទារឱ្យបង្ហាញ ជាអាទិ៍ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងបទ- ប្បញ្ញត្តិរបស់តុលាការ ។

(កំណត់)

មាត្រា ៩២០០ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា កំណត់ថា ការមើលឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្រេចស្តីពីសុំកូន ដូចជា ពាក្យសុំនៃសុំកូន សិខិតលះបង់អំណាចមេបា សិខិតយល់ព្រម របាយការណ៍ពីស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ជាដើម មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ លើកលែងតែមានស្ថានភាពជាពិសេស និង បញ្ជាក់មូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រព័ន្ធបង្ហាញ ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងកូនសុំ ត្រូវបានរៀបចំដែរ ដោយមានខ្លឹមសារថា ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង មានពាក្យសុំរបស់កូនសុំដែលមានអាយុលើសពី ២១ ឆ្នាំ ស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ឬ មន្ទីរសង្គមកិច្ចស្រុក អាចបង្ហាញនូវឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដល់កូនសុំបាន ហើយប្រសិនបើមានការ

យល់ព្រមពីកូនសុំដែលបានដល់នីតិភាព ស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ឬ មន្ទីរសង្គមកិច្ចស្រុក ក៏អាចបង្ហាញនូវឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់កូនសុំដល់ឪពុកម្តាយបង្កើតបានដែរ (មាត្រា ៩២០៣ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។ ក្រៅពីនេះ ក៏មានប្រព័ន្ធរៀបចំឱ្យមានការជួបមុខដោយផ្ទាល់រវាងកូនសុំដែលបានដល់នីតិជន និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ បងប្អូនបង្កើត ផងដែរ ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ (មាត្រា ៩២០៤ និង មាត្រា ៩២០៥ នៃក្រមគ្រួសារ រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។

យោងតាមការពិភាក្សា មាត្រានេះមិនកំណត់ឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតជាលក្ខណ៍ឡើយ ហើយទទួល ស្គាល់នូវសិទ្ធិទាមទារឱ្យបង្ហាញនូវសំណុំរឿងស្តីពីសុំកូនដែលតុលាការរក្សាទុក ក្នុងករណីដែលមានភាពចាំបាច់ក្នុងការ ព្យាបាលជម្ងឺរបស់កូនសុំដែលបានដល់នីតិភាព ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ គោលបំណងសមស្របផ្សេងទៀត ។ កថាខណ្ឌ ទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ទទួលស្គាល់សិទ្ធិដឹងអំពីប្រភពកំណើតរបស់ខ្លួនរបស់កុមារ ដូច្នេះ បញ្ហា ប្រឈមនៅពេលខាងមុខ គឺការឆ្លងផ្លូវរវាងសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមិនចង់ឱ្យស្គាល់ ឬ ការទាមទារការរក្សា ការសម្ងាត់ ជាមួយនឹងសិទ្ធិរបស់កុមារក្នុងការដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៩២០៣ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ

កថាភាគទី ២ សុំកូនធម្មតា

មាត្រា ១០២០.- ពាក្យសុំនៃសុំកូនធម្មតា

១-បុគ្គលដែលមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំ ឡើងទៅ អាចដាក់ពាក្យសុំ ជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ទៅតុលាការ ឱ្យបង្កើតសុំកូនធម្មតាបាន ។ ប៉ុន្តែ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ មិនត្រូវជាបុព្វញ្ញាតិរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម ឬ បុគ្គលដែលមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាអនីតិជន អ្នកមានអំណាច មេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំដែលបានកំណត់នៅ ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ក្នុងនាមជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះមានគោលបំណងបង្កើតប្រព័ន្ធសុំកូនធម្មតា (សុំកូនសាមញ្ញ) នៅប្រទេសកម្ពុជា ជាទម្រង់ដែលសម្រួល សុំកូនពេញលេញដែលជារបបដែលដាក់កូនសុំទៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់គ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ហើយ កាត់ផ្តាច់ទាំងស្រុងនូវទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រួសារឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ ។ ប្រព័ន្ធសុំកូនធម្មតានេះត្រូវបានបង្កើតឡើង

ដោយតម្រូវឱ្យមានការពាក់ព័ន្ធពីតុលាការ ដើម្បីបង្កើតអានុភាពនៃព្យាបាលហិង្សាតាមផ្លូវច្បាប់ (ដូចជាសន្តិកម្ម និង អាហារកាតព្វកិច្ច ជាដើម) ចំពោះករណីដែលកូនសុំមិនប្រាថ្នាការផ្តាច់ចេញពីគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតទាំងស្រុង និង ការបញ្ចូលទាំងស្រុងទៅក្នុងគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ ប្រទេសបារាំង អាស្វីម៉ង់ និង អាមេរិក (មាត្រា ៩៣០០(a) នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ក៏មានការទទួលស្គាល់កូនសុំដែលជានីតិជនដែរ ប៉ុន្តែ ច្បាប់នៃប្រទេស ទាំងនោះ អនុម័តយកគោលការណ៍នៃការប្រកាសដោយតុលាការ ។

ក្នុងសុំកូនធម្មតា ក៏មានការកម្រិតអាយុឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ហើយតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមរបស់តុលាការ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យកុំឱ្យមានការប្រើសុំកូនធម្មតាដោយរបៀបបំពាន ។ សុំកូនដែលជានីតិជន ក៏ត្រូវបានទទួលស្គាល់ដែរ ប៉ុន្តែ វាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ ហាមឃាត់មិនឱ្យយកបុព្វលាភនៃបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម ឬ ជនដែលមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមកធ្វើជាកូនសុំទេ ។ កថាខណ្ឌទី ២ នៃ មាត្រាដែលកំណត់ថា ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំជាអនីតិជន អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំក្នុងនាមជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៩៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៦០ មាត្រា ៣៦១ និង មាត្រា ៣៦២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៧៦៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្វីម៉ង់, មាត្រា ៣១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា, មាត្រា ១០៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់កម្ពុជា

មាត្រា ១០២១.- ករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមមានសហព័ទ្ធ បើបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ សុំកូនដែលជាអនីតិជន បុគ្គលនោះត្រូវដាក់ពាក្យសុំ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០២០ (ពាក្យសុំនៃសុំកូនធម្មតា) ខាងលើនេះ ជាមួយនឹង សហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលយក កូនរបស់សហព័ទ្ធ មកធ្វើជាកូនសុំ ឬ ករណីដែលសហព័ទ្ធមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ ខ្លួនបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះទាមទារឱ្យមានសុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធសុំកូនដែលជា អនីតិជន ។ ការដែលសុំកូនជាអនីតិជន គឺជាការមួយធំធេងណាស់សម្រាប់សហព័ទ្ធទាំងសងខាង ហើយដើម្បីរក្សា នូវស្ថិរភាពគ្រួសារ និង ធានាបរិស្ថានទំនុកបម្រុងកុមារដែលមានលំនឹងល្អ ត្រូវតែមានការសហការគ្នារវាងប្តីប្រពន្ធ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលយកកូនរបស់សហព័ទ្ធមកធ្វើជាកូនសុំ ឬ ករណីដែលសហព័ទ្ធគ្មានសមត្ថភាពក្នុងការវិនិច្ឆ័យ ឬ មិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ដោយសារមិនដឹងសហព័ទ្ធនោះនៅទីណា ជាដើម សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចសុំកូនដោយឯកឯង

ដោយមិនចាំបាច់មានការសហការ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៩៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០២២.- ការយល់ព្រមរបស់សហព័ទ្ធ

ចំពោះបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំនៃសុំកូនធម្មតា ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលដាក់ពាក្យសុំដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០២០ (ពាក្យសុំនៃសុំកូនធម្មតា) ខាងលើនេះ ជាមួយនឹងសហព័ទ្ធ ឬ ករណីដែលសហព័ទ្ធមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ខ្លួនបាន ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធយកបុគ្គលដទៃមកធ្វើសុំកូនធម្មតា បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធនោះ ពីព្រោះការនេះអាចមានឥទ្ធិពលធំធេងដល់សន្តតិកម្ម អាហារកាតព្វកិច្ច នាមត្រកូល និង ជីវភាពជាក់ស្តែង ជាដើម ។ មាត្រានេះខុសពីករណីសុំកូនដែលជាអនីតិជន មិនយកគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការគ្នារវាងប្តីប្រពន្ធឡើយ គឺសហព័ទ្ធម្ខាងអាចធ្វើសុំកូនធម្មតាដោយឯកតោភាគី ដោយមានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។ ក៏ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលមានការសហការរវាងប្តីប្រពន្ធនៅពេលសុំកូន ឬ ករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ជាដើម មិនចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៩៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០២៣.- មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនធម្មតា

១-តុលាការ អាចឱ្យបង្កើតសុំកូនបាន លុះត្រាតែករណីដែលអាចបញ្ជាក់អំពីឆន្ទៈពិតប្រាកដរបស់ភាគី ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និង កូន ។

២-តុលាការមិនត្រូវឱ្យបង្កើតសុំកូនឡើយ បើយល់ឃើញថា សុំកូនត្រូវបានបំពានក្នុងគោលបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងភេទផ្សេងគ្នា ឬ ភេទដូចគ្នា ឬ ក្នុងគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវផ្សេងទៀត ។

(កំណត់)

វាក្យខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៧៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាជ្ញាធិបង្គំ កំណត់ថា តុលាការអាណាព្យាបាលអាចទទួលស្គាល់

ស្មុំកូនដែលជានីតិជន ដោយដីកាសម្រេច ក្នុងករណីដែលយល់ឃើញថា ស្មុំកូននោះសមស្របនឹងសីលធម៌ ។ មានន័យថា តុលាការត្រាន់តែធ្វើការពិនិត្យទៅលើតែករណីដែលមានការបំពានលើប្រព័ន្ធស្មុំកូនប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ស្មុំកូន រវាងនីតិជនត្រូវបានទទួលស្គាល់ ប៉ុន្តែ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក៏ត្រូវមានការវិនិច្ឆ័យឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទៅលើកត្តាផ្សេងៗ ដូចជា អំឡុងពេលនៃទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំ លក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងនោះ អត្ថិភាពនៃព្យាបាល មូលហេតុ និង គោលបំណងនៃស្មុំកូន ឧត្តមប្រយោជន៍របស់ជនពាក់ព័ន្ធនឹងស្មុំកូន និង ភាពមិនជួយនឹងផលប្រយោជន៍ សាធារណៈ ជាដើម ។ ហើយតុលាការអាចចេញដីកាសម្រេចទទួលស្គាល់ការព្រមព្រៀងស្មុំកូនរវាងភាគីដែលជានីតិជននោះ បាន លុះត្រាតែស្មុំកូននោះមិនផ្ទុយនឹងឧត្តមប្រយោជន៍របស់ជនពាក់ព័ន្ធនឹងស្មុំកូន និង ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ (មាត្រា ៩៣២១ និង មាត្រា ៩៣២៨ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។

ដូច្នេះ មាត្រានេះក៏ដូចគ្នាដែរ ស្មុំកូនធម្មតាក៏នឹងបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងបុគ្គភាពតាមផ្លូវច្បាប់ដែរ ដូច្នេះ ជាលក្ខខណ្ឌនៃ ការបង្កើតជាក់ស្តែង ត្រូវមានអត្ថិភាពនៃឆន្ទៈសារធាតុក្នុងការបង្កើតបុគ្គភាព ហើយទប់ស្កាត់កុំឱ្យមានការបំពានទៅលើ របបស្មុំកូន សម្រាប់គោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវតាមសីលធម៌ ដូចជាស្មុំកូនដើម្បីក្លែងបន្លំបុគ្គភាព និង ស្មុំកូនក្នុងគោលបំណង រៀបការរវាងភេទដូចគ្នា ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១៧៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស្ត៊ីម៉ង់, មាត្រា ៩៣២៨ នៃច្បាប់គ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា

មាត្រា ១០២៤.- ករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាអនីតិជន

១-បើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាអនីតិជន តុលាការអាចឱ្យបង្កើតស្មុំកូន បាន លុះត្រាតែយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន នោះ ។

២-ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាអនីតិជន បើឪពុកម្តាយបង្កើត របស់បុគ្គលនោះបានលែងលះហើយ តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលមិនមែនជាអ្នកមានអំណាចមេតា ដើម្បីវិនិច្ឆ័យអំពីចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុង កថាខណ្ឌទី១ខាងលើនេះ ។

៣-បើអនីតិជនបានដល់អាយុ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ដើម្បីបង្កើតស្មុំកូន ត្រូវទទួលការ យល់ព្រមពីអនីតិជននោះ ។ ទោះបីជាអនីតិជននោះមិនទាន់ដល់អាយុ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ក៏ដោយ បើអនីតិជននោះអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ខ្លួនបាន តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់ អនីតិជននោះ ដើម្បីវិនិច្ឆ័យអំពីចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិថា ទោះបីជាសុំកូនធម្មតាក៏ដោយ ក្នុងករណីសុំកូនដែលជាអនីតិជន ការផ្តល់ផលប្រយោជន៍ ដល់កុមារដែលត្រូវក្លាយជាកូនសុំ គឺជាលក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតសុំកូននោះ ។ ក្នុងករណីសុំកូនដែលជាអនីតិជនដែលឪពុក ម្តាយបានលែងលះគ្នា ការដែលសុំកូនត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្តាច់ប្រាស្រ័យ ការទាក់ទងជាមួយនឹងឪពុក ឬ ម្តាយដែល គ្មានអំណាចមេបាត់មានមិនតិចដែរ ដូច្នេះ ទោះជាមិនទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមក៏ដោយ ក៏តុលាការចាំបាច់ត្រូវ សួរយោបល់ពីឪពុក ឬ ម្តាយដែលគ្មានអំណាចមេបាត់ ឬ ដែលមិនធ្វើការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនដោយផ្ទាល់នោះដែរ ។

ដោយឡែកប្រទេសបារាំង តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីកូនដែលមានអាយុលើសពី ១៣ ឆ្នាំ (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង) ខណៈដែលរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីកូនដែលមានអាយុលើសពី ១២ ឆ្នាំ (មាត្រា ៨៦០២ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) រីឯនៅប្រទេសកម្ពុជាក៏ដូច្នេះដែរ ផ្តើមចេញពីទស្សនៈនៃការពារ នូវសិទ្ធិបញ្ចេញទស្សនៈរបស់កុមារ (មាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ) កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រានេះ ក៏កំណត់ ឱ្យគោរពឆន្ទៈរបស់កុមារអំពីសុំកូនដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៩៧ និង មាត្រា ៧៩៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៦០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០២៥.- សុំកូន រវាងអ្នកអាណាព្យាបាល បាល និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល
ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដាក់ពាក្យសុំឱ្យបង្កើតសុំកូន ដោយយកអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ខ្លួន មកធ្វើជាកូនសុំ ឬ ក្នុងករណី ដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដាក់ពាក្យសុំឱ្យបង្កើតសុំកូន ដោយយកជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅរបស់ខ្លួន មកធ្វើជាកូនសុំ តុលាការអាចឱ្យបង្កើតសុំកូនបាន លុះត្រា តែក្នុងករណីដែលបានអនុវត្តត្រឹមត្រូវ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ ករណីដែលតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលបានចប់ តែមិនទាន់បានបញ្ចប់ការគណនានូវ ចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រង ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសុំកូនដែលជាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល (អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ អាណាព្យាបាលសម្រាប់នីតិជន) អាចមានហានិភ័យដែលអ្នកអាណាព្យាបាលបំពានលើឋានៈដែលមានប្រៀបរបស់ខ្លួន ទៅលើការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ ការគ្រប់គ្រងថែរក្សាជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ។ ដូច្នេះហើយ មាត្រានេះ

ថែមថា តុលាការត្រូវពិចារណាលើទំនាក់ទំនងនៃការជឿទុកចិត្តពិសេសរវាងអ្នកអាណាព្យាបាល និង ជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល ហើយអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើតសុំកូនតែក្នុងករណីដែលអាចបញ្ជាក់បានថា គ្មានភាពមិនត្រឹមត្រូវ ឬ បញ្ហាមិន ប្រក្រតីប៉ុណ្ណោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៩៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០២៦.- អានុភាពនៃសុំកូនធម្មតា ចំពោះបុគ្គភាព

១-ទោះបីជាមានការបង្កើតសុំកូនធម្មតាក៏ដោយ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុក ម្តាយបង្កើត ត្រូវបន្តអត្ថិភាព ហើយកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត មានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មគ្នា ទៅវិញទៅមក ។

២-កូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត មានសិទ្ធិទាមទារ និង ករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ។

(កំណត់)

តើត្រូវពិចារណាដូចម្តេច ចំពោះទំនាក់ទំនងនៃសន្តតិកម្ម ឬ ទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច រវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ជាដើម ? ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាស៊ីម៉ង់ កូនសុំដែលជានីតិជន មិនត្រូវបង្កើតញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមកូនសុំទេ មានន័យថា អានុភាពនៃសុំកូនកើតឡើងតែរវាងភាគីនៃសុំកូន (ឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹម និង កូនសុំ) ប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងសុំកូនដែលជានីតិជន អានុភាពនៃសុំកូនមិនមានទៅលើទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយ បង្កើតឡើយ (កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៧៧០) ក៏ប៉ុន្តែ ករណីយកិច្ចលើអាហារកាតព្វកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ចំពោះកូនសុំ ត្រូវមានអទិភាពជាងករណីយកិច្ចលើអាហារកាតព្វកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត (កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ដដែល) ។ មាត្រានេះទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់កូនសុំ ក្នុងការធ្វើសន្តតិកម្ម និង ផ្តល់ និង ទទួល អាហារកាតព្វកិច្ចចំពោះឪពុកម្តាយបង្កើត ។ មាត្រា ៣៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង ក៏ទទួលស្គាល់សិទ្ធិចំពោះ អាហារកាតព្វកិច្ច និង សន្តតិកម្មជាមួយនិងឪពុកម្តាយបង្កើតដែរ ចំពោះសុំកូនធម្មតា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៦៤ និង មាត្រា ៣៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០២៧.- អានុភាពនៃសុំកូន ក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជា អាទិ៍

១-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០១៥ (អានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញ) នៃ

ក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះស្មុំកូនធម្មតា ។

២-កូនសុំ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ នាមត្រកូលមុនស្មុំកូនបាន ។

៣-ក្នុងករណីដែលកូនសុំ ជាអនីតិជន កូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលយកកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធ មកធ្វើជាកូនសុំ កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម និង សហព័ទ្ធនោះ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះកំណត់ថា បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០១៥ ស្តីពីអានុភាពនៃស្មុំកូនពេញលេញ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអានុភាពនៃស្មុំកូនធម្មតាចំពោះទំនាក់ទំនងរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ ក្នុងករណីនៃស្មុំកូនធម្មតា ក៏ដូចគ្នានឹងស្មុំកូនពេញលេញដែរ កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ខ្លួនដែលមាននៅមុនពេលក្លាយជាកូនសុំក៏បាន ឬ ប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បានដែរ (កថាខណ្ឌទី ២) ។ កថាខណ្ឌទី ៣ បានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ចំពោះអនីតិជន ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវមានអំណាចមេបារបស់ ។ រីឯវាក្យខណ្ឌទី ២ វិញ ក្នុងករណីដែលយកកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធមកធ្វើជាកូនសុំ កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម និង សហព័ទ្ធនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៦៣ និង មាត្រា ៣៦៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ៩៣០៤ និង មាត្រា ៩៣០៥ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា

មាត្រា ១០២៨.- ពាក្យសុំឱ្យកាត់កាល់ស្មុំកូនធម្មតា

១-ភាគីនៃស្មុំកូន អាចដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ ឱ្យកាត់កាល់ស្មុំកូនបាន ក្នុងករណីដែលភាគីសងខាងព្រមព្រៀងអំពីការកាត់កាល់នោះ ។

២-ក្នុងករណីដែលកូនសុំជាអនីតិជន ពាក្យសុំដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវធ្វើឡើង ដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង បុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ក្រោយពេលកាត់កាល់ ។ ប៉ុន្តែ បើកូនសុំដល់អាយុ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ហើយ ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីកូនសុំនោះ ។ ទោះបីជាអនីតិជននោះមិនទាន់ដល់អាយុ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ក៏ដោយ បើអនីតិជននោះអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ខ្លួនបានតុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះ ។

៣-ក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ បើឪពុកម្តាយ បង្កើតរបស់កូនសុំ បានលែងលះគ្នាហើយ ឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូនសុំនោះ ត្រូវពិភាក្សា និង កំណត់ថា ឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើត ជាបុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបា នៅក្រោយពេលកាត់កាល ។

៤-បើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ពុំបាន សម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់បុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកមាន អំណាចមេបា ដោយគិតពិចារណាទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កូន ។

(កំណត់)

ចំពោះការកាត់កាលសុំកូនធម្មតា មាត្រានេះទាមទារឱ្យមានមិនត្រឹមតែការពិភាក្សាជាមួយភាគីប៉ុណ្ណោះទេ តែទាម ទារឱ្យមានផងដែរនូវពាក្យសុំទៅតុលាការ និង ដីកាសម្រេចរបស់តុលាការ ។ ក្នុងករណីដែលកូនសុំជាអនីតិជន ឪពុក ម្តាយចិញ្ចឹម និង បុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ក្រោយពេលកាត់កាល ជាអ្នកដាក់ពាក្យសុំ កាត់កាល ហើយប្រសិនបើកូននោះមានអាយុលើសពី ១៥ ឆ្នាំ ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីកូនសុំ ដោយផ្ដើមចេញពី ទស្សនៈនៃការគោរពឆន្ទៈរបស់កូនសុំ ។ ដោយពិចារណាដល់គោលបំណងនៃមាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ក្នុងករណីកាត់កាលដោយការព្រមព្រៀងក៏ដោយ តាមវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ក៏តុលាការត្រូវ ពិចារណាលើសិទ្ធិបញ្ចេញទស្សនៈរបស់ក្មេងដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ និង កថាខណ្ឌទី ៤ ចែងថា នៅពេលដែល ឪពុកម្តាយបង្កើតលែងលះគ្នា ឪពុកម្តាយរបស់កូនសុំនោះត្រូវពិភាក្សា និង កំណត់ថា អ្នកណាត្រូវក្លាយជាអ្នកមាន អំណាចមេបា ហើយប្រសិនបើការពិភាក្សាគ្នាមិនឈានដល់ការដាច់ស្រេចទេ តុលាការត្រូវសម្រេចអំពីអ្នកមានអំណាច មេបា ដោយពិចារណាទៅលើផលប្រយោជន៍កុមារ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០២៩.- ការកាត់កាល រវាងប្តីប្រពន្ធដែលបានសុំកូនដោយសហការ និង កូន សុំជាអនីតិជន

ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធដែលបានសុំកូនដោយសហការគ្នា ជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដើម្បី កាត់កាលកូនសុំជាអនីតិជន ប្តីប្រពន្ធត្រូវដាក់ពាក្យសុំដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០២៨ (ពាក្យសុំឱ្យកាត់កាលសុំកូនធម្មតា) ខាងលើនេះ ជាមួយគ្នា ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះប្តីប្រពន្ធលាម្នាក់មិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់

ខ្លួន ។

(កំណត់)

ដោយសារតែក្នុងករណីសុំកូនដែលជាអនីតិជន ជាគោលការណ៍ ត្រូវមានការសហការគ្នារវាងប្តីប្រពន្ធ ដូច្នេះ មាត្រានេះក៏ទាមទារឱ្យមានការសហការគ្នាចំពោះការកាត់កាល់ដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមម្ខាង មិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈ ម្តាយ ឬ ឪពុកចិញ្ចឹមម្ខាងទៀតអាចធ្វើការកាត់កាល់សុំកូនដោយឯកឯងបាន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១១-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំប៉ុន

មាត្រា ១០៣០.- ការវិនិច្ឆ័យអំពីការកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា

បើមានពាក្យសុំដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០២៨ (ពាក្យសុំ ឱ្យកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា) ខាងលើនេះ តុលាការអាចសម្រេចឱ្យកាត់កាល់សុំកូនបាន លុះត្រាតែបានបញ្ជាក់ថា ភាគីសងខាងមានបំណងពិតប្រាកដ ក្នុងការរំលាយទំនាក់ទំនង រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះតម្រូវឱ្យតុលាការបញ្ជាក់អំពីឆន្ទៈកាត់កាល់របស់ភាគី ដើម្បីធានាការពារនូវភាពស្ម័គ្រចិត្តនៃការកាត់កាល់ ដែលមិនមែនដោយការបង្ខិតបង្ខំ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៩៣៤០ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ។

មាត្រា ១០៣១.- មូលហេតុនៃការកាត់កាល់

១-ភាគីម្ខាងនៃសុំកូន អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឱ្យកាត់កាល់បាន លុះត្រាតែ ក្នុងករណីខាងក្រោមនេះ ៖

- ក- បើត្រូវបានបោះបង់ចោល ដោយភាគីម្ខាងទៀត ដោយទុច្ចរិត ។
- ខ- បើមិនច្បាស់ ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងតិច ១ (មួយ) ឆ្នាំ ថាភាគីម្ខាងទៀតនៅ រស់ ឬ ទទួលមរណភាព ។
- គ- បើមានហេតុធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត ដែលបណ្តាលឱ្យមានការពិបាកក្នុងការបន្ត សុំកូន ។

២-ក្នុងអំឡុងពេលដែលកូនសុំពុំទាន់ក្លាយជាអតីតជន ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម មិនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ចំពោះកូនសុំបានឡើយ ។

៣-បើកូនសុំជាអតីតជន បញ្ញត្តិចាប់ពីកថាខណ្ឌទី ២ ដល់កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១០២៨ (ពាក្យសុំឱ្យកាត់កាលសុំកូនធម្មតា) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលកូនសុំដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីមូលហេតុនៃការកាត់កាលតាមផ្លូវបណ្តឹង ។ មូលហេតុទាំងនេះសំដៅលើករណីនៃការបោះបង់ចោលដោយទុច្ចរិត ភាពមិនច្បាស់ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងតិច ១ ឆ្នាំ ថា ភាគីម្ខាងទៀតនៅរស់ ឬ ទទួលមរណភាព ឬ ហេតុធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀតដែលបណ្តាលឱ្យមានការពិបាកក្នុងការបន្តសុំកូន ដូចជាអំពើហិង្សា ទារុណកម្ម ការជេរប្រមាថ ការប្រព្រឹត្តិអំពើមិនត្រឹមត្រូវធ្ងន់ធ្ងរឱ្យកត់សំគាល់ ជាអាទិ៍ ដែលជាសត្យានុម័ត ធ្វើឱ្យទំនាក់ទំនងសុំកូនវិនាស និង មិនអាចរំពឹងថានឹងស្តារឡើងវិញបាន ។

ចំពោះបណ្តឹងទាមទារឱ្យកាត់កាលពីកូនសុំ ក្នុងករណីដែលកូនសុំជាអតីតជន បុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ក្រោយពេលកាត់កាល ជាអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹង ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៣២.- អានុភាពនៃការកាត់កាលសុំកូនធម្មតា

១-អានុភាពទាំងឡាយនៃសុំកូនធម្មតា ត្រូវបញ្ចប់ឆ្ពោះទៅអនាគត ដោយការកាត់កាល ។

២-ក្រោយការកាត់កាល កូនសុំអាចទទួលវិញ នូវនាមត្រកូលមុនសុំកូនក៏បាន ឬ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តិអំពីអានុភាពមិនប្រតិសកម្មនៃការកាត់កាល ដែលមានខ្លឹមសារថា តាមរយៈការកាត់កាលសុំកូនធម្មតា អានុភាពនៃសុំកូនធម្មតា ត្រូវបញ្ចប់ឆ្ពោះទៅអនាគត ។ ចំពោះនាមត្រកូលកូនសុំ ប្រសិនបើបានដូរនាមត្រកូលពេលសុំកូន កូនសុំអាចទទួលវិញនូវនាមត្រកូល មុនសុំកូនក៏បាន ឬ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បាន ។

ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការប្រើប្រាស់គោត្តនាម មិនមានអ្វីកំណត់ច្បាស់លាស់ឡើយ ប៉ុន្តែ ដោយមានការលើកឡើងនូវ មតិជាច្រើនដែលថា គួរផ្តល់ជម្រើសចំពោះនាមត្រកូល ទើបបញ្ញត្តិដូចកថាខណ្ឌទី ២ នេះត្រូវបានរៀបចំ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៧០-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ៨១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៣៣.- ការចុះបញ្ជីនៃស្មុំកូនធម្មតា និង លិខិតបញ្ជាក់កំណើត

ប្រសិនបើបានបង្កើតស្មុំកូនធម្មតា ត្រូវសរសេរការបង្កើតស្មុំកូនធម្មតា នៅលើវិម ទំព័រនៃបញ្ជីកំណើតដើមរបស់កូនសុំនោះ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីស្មុំកូនធម្មតា មិនមែនជាការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើតនោះទេ ដូច្នេះ មិនចាំបាច់ លាក់បាំងជាសាធារណៈនូវការដែលជាស្មុំកូនឡើយ ។ រីឯចំពោះស្មុំកូនពេញលេញវិញ ដោយសារមានមូលហេតុ ដូចជាហេតុដែលកូនសុំមិនអាចទទួលបានការគ្រប់គ្រងថែរក្សាពីឪពុកម្តាយបង្កើត កូនសុំនឹងស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង ទាំងស្រុងរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ហេតុដូច្នេះ នៅក្នុងបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន ច្បាប់ទាមទារឱ្យមានការសរសេរចូលដូចគ្នា ទៅនឹងកូនបង្កើតដែរ ។ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៣៦២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង ស្មុំកូនធម្មតាត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន ដោយបញ្ជាក់អំពីទំនាក់ទំនងរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃដែលសាលក្រម ឬ សាលដីកាសម្រេចស្មុំកូនមានអានុភាពនៃអាជ្ញាអស់ជំនុំ ។ ដោយយកលំនាំតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រានេះចែងថា ប្រសិនបើបានបង្កើតស្មុំកូនធម្មតា ត្រូវសរសេរការបង្កើតស្មុំកូនធម្មតា នៅលើវិមទំព័រនៃបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានដើម និង សំបុត្រកំណើតដើមរបស់កូនសុំនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៦២ និង មាត្រា ៣៧០-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

ជំពូកទី ៥ អំណាចមេបា

(កំណត់)

អំណាចមេបា គឺជាវាក្យស័ព្ទរួមមួយនៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកូនរបស់ខ្លួនដែលជាអនីតិជន ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ អំណាចមេបាត្រូវបានចាត់ទុកថា មិនមែនជាសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចជាឯកជនទេ ប៉ុន្តែ ជាសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលមានលក្ខណៈជាសាធារណៈ ។ មាត្រា ៤៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចែងថា "មាតាបិតា មានកាតព្វកិច្ចចិញ្ចឹមថែរក្សា និងអប់រំកូនឱ្យទៅជាពលរដ្ឋល្អ" ហើយមាត្រា ៤៧ នេះបានបញ្ជាក់ច្បាស់នូវ លក្ខណៈជាសាធារណៈរបស់អំណាចមេបា ។ មានន័យថា សង្គមបានដាក់បន្ទុកដល់ឪពុកម្តាយក្នុងការផ្តល់ការចិញ្ចឹម

ថែរក្សា និង ការអប់រំចំពោះកូន ។ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ដែលកម្ពុជាបានផ្តល់សច្ចាប័ន រួចហើយនោះ បានតម្រូវឱ្យអង្គនីតិបញ្ញត្តិយកចិត្តទុកដាក់ជាចម្បងលើផលប្រយោជន៍ល្អបំផុតរបស់កុមារ ក្នុងនីតិកម្ម ។

អាស្រ័យដោយហេតុផលដូចខាងលើ នៅពេលរៀបចំជំពូកនេះ ទោះបីជាយើងបានយោងទៅលើបញ្ញត្តិស្តីពីអំណាច មេបាតនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះក៏ដោយ ក៏យើងបានបញ្ចូលនូវបញ្ញត្តិដែលមិនមាននៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះដែរ ។ នៅ ពេលដែលយើងពិនិត្យឡើងវិញនូវបញ្ញត្តិទាំងនេះ យើងក៏បានយោងទៅលើមាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធមួយចំនួននៃច្បាប់ស្តីពី អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ផងដែរ ។

ផ្នែកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១០៣៤.- អត្ថន័យនៃអំណាចមេបា

អ្នកដែលមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ត្រូវបីបាច់រក្សារូបកាយ របស់កូនដែលជាអនីតិជន និង គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ។

(កំណត់)

ជាធម្មតា អ្នកដែលមានអំណាចមេបា គឺជាឪពុកម្តាយបង្កើត ប៉ុន្តែ មានករណីខ្លះពុំដូច្នោះទេ ។ បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹង ករណីបែបនេះមានដូចខាងក្រោម ។ ម្យ៉ាងទៀត កូនដែលត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបា មានតែកូនដែលជាអនីតិជន ប៉ុណ្ណោះ ។ ហើយទោះបីជាកូនជាអនីតិជនក៏ដោយ ក៏មានករណីខ្លះដែលកូនដែលជាអនីតិជនមិនស្ថិតក្រោមអំណាច មេបាទេ ដូចជាករណីដែលកូនដែលជាអនីតិជនត្រូវទទួលអត្តាធិនភាព តាមមាត្រា ២១ និង មាត្រា ២២ នៃក្រមនេះ និង ករណីដែលកូននោះត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដល់នីតិភាព តាមរយៈការចាត់ទុកជាអនីតិជនដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដូចបានចែង ក្នុងមាត្រា ៩៦៨ នៃក្រមនេះ ។

"ការបីបាច់រក្សារូបកាយ" មានន័យថា រាល់សកម្មភាពទាំងឡាយដែលចាំបាច់សម្រាប់ការលូតលាស់ និង ការការពារ កូនដែលជាអនីតិជន ដោយរួមទាំងការផ្តល់ចំណីអាហារ សម្លៀកបំពាក់ និង កន្លែងស្នាក់នៅ ការផ្តល់ការថែទាំផ្នែក វេជ្ជសាស្ត្រ និង ការព្យាបាលបើសិនជាកូនមានជម្ងឺ និង ការឱ្យកូនចូលរៀន ។ បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត ឪពុកម្តាយក៏ ទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងកូនដែលជាអនីតិជន ដើម្បីការពារកូនមិនឱ្យប្រព្រឹត្តបទល្មើស និង អំពើមិនត្រឹមត្រូវដែរ ។

ទោះបីជាកម្រមានករណីដែលកូនមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនក៏ដោយ ក៏អាចមានករណីដែលកូនមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន តាមរយៈសន្តតិកម្ម ជាអាទិ៍ ។ មាត្រានេះចែងថា អ្នកដែលមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន រហូតដល់ពេលដែលកូននោះបានដល់នីតិភាព ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៨១៨ និង មាត្រា ៨២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៣៥.- អំណាចមេបាលីកូនសុំ

អ្នកដែលមានអំណាចមេបាលីកូនសុំ គឺឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។

(កំណត់)

ក្រមនេះបញ្ជាក់នូវរបបសុំកូន ២ ប្រភេទ គឺ សុំកូនពេញលេញដែលបានចែងចាប់ពីមាត្រា ១០០៧ និង សុំកូនធម្មតាដែលបានចែងចាប់ពីមាត្រា ១០២០ ។ នៅក្នុងករណីសុំកូនពេញលេញ ដោយសារតែទំនាក់ទំនងគតិយុត្តរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និង កូនសុំត្រូវបានកាត់ផ្តាច់ មានតែឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមប៉ុណ្ណោះទេដែលក្លាយជាឪពុកម្តាយរបស់កូននោះ ដូច្នេះហើយ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ផ្ទុយទៅវិញក្នុងករណីសុំកូនធម្មតា ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និង កូន និង ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូន មានអត្ថិភាពព្រមគ្នា ។ ដូច្នេះហើយវាមានភាពចាំបាច់ក្នុងការសម្រេចថា តើឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ដោយសារសុំកូនដែលជាអនីតិជន មានគោលបំណងយកកូននោះទៅបិទបាំងក្បែរផ្ទះដោយផ្ទាល់ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ មាត្រានេះមានន័យយ៉ាងដូច្នេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៨១៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៣៦.- គោលការណ៍នៃការសហការប្រើប្រាស់អំណាចមេបា

ឪពុកម្តាយដែលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវប្រើប្រាស់អំណាចមេបាដោយសហការគ្នា ។ ប៉ុន្តែ បើឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់ ពុំអាចប្រើប្រាស់អំណាចមេបាបានទេ ឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតត្រូវប្រើអំណាចមេបានោះ ។

(កំណត់)

នៅក្នុងអំឡុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឪពុកម្តាយ មានន័យថាជាប្តីប្រពន្ធ ត្រូវប្រើប្រាស់អំណាចមេបាដោយសហការគ្នាចំពោះកូនដែលជាអនីតិជន ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលមានជម្លោះរវាងឪពុក និង ម្តាយ ឪពុកម្តាយនោះត្រូវជ្រើសរើសយកជម្រើសណាមួយដែលល្អបំផុតសម្រាប់កូន ដោយធ្វើការពិចារណាបានហ្មត់ចត់ និង ស្មោះត្រង់ ។

ករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយ មិនអាចប្រើប្រាស់អំណាចមេបាបានទេ មានករណីដែលការប្រើប្រាស់អំណាចមេបាដោយសហការគ្នា មិនអាចត្រូវធ្វើទៅបាន ដោយសារតែឪពុក ឬ ម្តាយ បាត់បង់សតិ បាត់ខ្លួន ឬ មិនអាចទាក់ទងបានព្រមទាំងករណីដែលបញ្ញត្តិច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឱ្យឪពុក ឬ ម្តាយ មិនអាចប្រើប្រាស់អំណាចមេបា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៥ និង មាត្រា ៤៧ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មាត្រា ១ និង មាត្រា ១១៥ នៃច្បាប់

ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៨១៨ នៃក្រមរដ្ឋវេណីជប៉ុន

ផ្នែកទី ២ ការសម្រេចអំពីអ្នកមានអំណាចមេបា ក្នុងករណីលែងលះគ្នា និង ការទទួលស្គាល់

មាត្រា ១០៣៧.- ការសម្រេចអំពីអ្នកមានអំណាចមេបា នៅពេលលែងលះគ្នា

១-បើឪពុកម្តាយលែងលះគ្នា ត្រូវកំណត់យកឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់ ជាអ្នកមានអំណាចមេបា តាមការពិភាក្សារបស់ឪពុកម្តាយ ។

២-ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយបានលែងលះគ្នានៅមុនកំណើតរបស់កូន ម្តាយគឺជាអ្នកមានអំណាចមេបាចំពោះកូនដែលបានកើតមកនោះ ។ ប៉ុន្តែ នៅក្រោយកំណើតរបស់កូន អាចកំណត់យកឪពុកជាអ្នកមានអំណាចមេបា តាមការពិភាក្សារបស់ឪពុកម្តាយបាន ។

៣-បើការពិភាក្សានៃកថាខណ្ឌទី ១ ឬ កថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ពុំបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់អ្នកមានអំណាចមេបា ដោយពិចារណាទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ ។

(កំណត់)

នៅពេលដែលឪពុកម្តាយលែងលះគ្នា ជាធម្មតា ឪពុកម្តាយនឹងរស់នៅបែកគ្នា ។ ដូច្នេះ កូនត្រូវទៅរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយណាម្នាក់ ។ របបគតិយុត្តស្តីពីអំណាចមេបានៅក្រោយការលែងលះ អាចចែកចេញជាពីរ : របបមួយគឺអំណាចមេបាទោលដែលសម្រេចឱ្យឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់ជាអ្នកមានអំណាចមេបា និង របបមួយទៀតគឺអំណាចមេបារួមដែលឪពុក និង ម្តាយ នៅបន្តមានអំណាចមេបារួមគ្នា ។ ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាឪពុកម្តាយមានអំណាចមេបារួមក៏ដោយ ក៏ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលរស់នៅជាមួយកូន បីបាច់រក្សារូបកាយ និង គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនដែរ ។ ហើយការប្រគល់ឱ្យដូចគ្នានូវអំណាចមេបាទៅឪពុក និង ម្តាយ ដែលបានលែងលះគ្នា អាចធ្វើឱ្យមានឧបសគ្គដល់ការអនុវត្តអំណាចមេបានេះផងដែរ ។ ហេតុដូច្នេះ ក្រមនេះអនុម័តយកអំណាចមេបាទោលតាមរយៈមាត្រានេះ ហើយក៏បានផ្តល់ឱ្យមានការសម្របសម្រួលមួយចំនួន នៅក្នុងមាត្រាមួយចំនួនខាងក្រោមនេះ ដោយបញ្ចូលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង ការផ្តល់សិទ្ធិ និង ករណីយកចិត្តទុកដាក់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនមែនជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ម្យ៉ាងទៀត វាជាការពិតណាស់ ទោះបីជាឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់លែងជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាក៏ដោយ ក៏ឪពុក ឬ ម្តាយនោះនៅតែជាឪពុក ឬ ម្តាយតាមច្បាប់ និង មិនបានបាត់បង់នូវទំនាក់ទំនងគតិយុត្តរវាងឪពុក ឬ ម្តាយនោះ និង កូនឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៣៨.- ទំនាក់ទំនងរវាងការទទួលស្គាល់ និង អំណាចមេបា

១-អ្នកមានអំណាចមេបាលើកូន ដែលម្តាយមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានបង្កើត គឺម្តាយ ។

២-ឪពុក អាចប្រើប្រាស់អំណាចមេបា ចំពោះកូនដែលខ្លួនបានទទួលស្គាល់បានតែក្នុងករណីដែលការពិភាក្សារបស់ឪពុកម្តាយ បានកំណត់យកឪពុកនោះ ជាអ្នកមានអំណាចមេបា ។

៣-បើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ពុំបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចធ្វើការពិភាក្សានោះបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់អ្នកមានអំណាចមេបា តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ ។

៤-ក្រោយពេលដែលឪពុកបានទទួលស្គាល់កូនហើយ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឪពុកម្តាយត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបា ដោយសហការគ្នា ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៣៨ បញ្ញត្តិអំពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ក្នុងករណីដែលស្ត្រីមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ផ្តល់កំណើតដល់កូន មានន័យថាជាករណីដែលមិនបានកំណត់ឪពុករបស់កូនព្រមពេលជាមួយគ្នានឹងកំណើតរបស់កូននោះ ដោយសារមិនអាចអនុវត្តការសន្មតបិតភាព ។

១. ដោយសារមាត្រា ៩៨៧ នៃក្រមនេះ ស្ត្រីដែលសម្រាលកូន គឺជាម្តាយរបស់កូន ហេតុដូច្នេះ វត្តមានរបស់ម្តាយមានភាពច្បាស់លាស់ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើស្ត្រីមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ផ្តល់កំណើតដល់កូន ស្ត្រីនោះក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើកូននោះ ។

២. ចំពោះកូនដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ឪពុកអាចក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន ក្រោយពេលមានការពិភាក្សារវាងឪពុក និង ម្តាយ ។ គួរឱ្យធ្វើការប្រុងប្រយ័ត្នថា ដោយសារតែឪពុក និង ម្តាយ មិនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ ដូច្នេះ ទោះបីជាឪពុកក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាក៏ដោយ ឬ ម្តាយក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាក៏ដោយ ក៏វាមិនមែនជាអំណាចមេបាដោយសហការគ្នាដែរ តែវានៅតែជាអំណាចមេបាទោលដដែល ។

៣. ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើក្រោយពេលស្ត្រីម្នាក់សម្រាលកូនរួច ឪពុកទទួលស្គាល់កូននោះ ហើយស្នើសុំឱ្យមានការពិភាក្សាជាមួយម្តាយដោយសារខ្លួនចង់ក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ ម្តាយបដិសេធនូវសំណើនេះ ឪពុកនោះអាចទាមទារឱ្យតុលាការកំណត់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន ។

៤. នៅពេលដែលឪពុកម្តាយរបស់កូនរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង រួមរស់នៅជាមួយគ្នា នោះគ្មានបញ្ហាក្នុងការផ្តល់

អំណាចមេធាវី ហើយឪពុកម្តាយនោះគួរតែមានអំណាចមេធាវី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១០១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, កថាខណ្ឌទី ៤ និង ទី ៥ នៃមាត្រា ៨១៩ និង មាត្រា ៧៨៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៣៩.- ការផ្លាស់ប្តូរអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវី

នៅក្នុងករណីនៃបញ្ញត្តិមាត្រា ១០៣៧ (ការសម្រេចអំពីអ្នកមានអំណាចមេធាវី នៅពេលលែងលះគ្នា) និង មាត្រា ១០៣៨ (ទំនាក់ទំនងរវាងការទទួលស្គាល់ និង អំណាចមេធាវី) ខាងលើនេះ តុលាការអាចផ្លាស់ប្តូរអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវី តាមការទាមទាររបស់ពួកគេនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូនបាន ប្រសិនបើទទួលស្គាល់ថាចាំបាច់ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូន ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលម្តាយបានក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវីដោយសារការលែងលះគ្នា ឬ ក្នុងករណីដែលឪពុកបានក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវីដោយចំពោះកូនដែលខ្លួនបានទទួលស្គាល់ ក្រោយពេលមានការពិភាក្សាយោបល់ជាមួយម្តាយ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវីទោលនោះធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ផលប្រយោជន៍របស់កូនដូចជា បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើណាមួយដែលមិនសមស្របជាមួយអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវី ជាអាទិ៍ នោះពួកគេណាម្នាក់របស់កូនអាចទាមទារឱ្យតុលាការធ្វើការផ្លាស់ប្តូរអ្នកដែលមានអំណាចមេធាវីបាន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ៦ មាត្រា ៨១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៤០.- សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន

១-ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេធាវី ក្រោយពេលលែងលះគ្នា មានសិទ្ធិ ចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន និង មានករណីយកិច្ចទទួលបន្ទុកលើសោហ៊ុយដែលចាំបាច់ដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ។

២-ឪពុកម្តាយដែលមានបំណងចង់លែងលះគ្នា ត្រូវពិភាក្សា និង កំណត់អំពីរបៀបចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ។

៣-ឪពុកដែលមិនបានរស់នៅជាមួយកូនដែលបានទទួលស្គាល់ អាចពិភាក្សា និង កំណត់ ជាមួយម្តាយ អំពីរបៀបចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែល ត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនបាន ។

៤-បើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ ខាងលើនេះ ពុំបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចធ្វើការពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់អំពីរបៀបចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ ។

៥-បើទទួលស្គាល់ថាចាំបាច់ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូន តុលាការអាចផ្លាស់ប្តូរ របៀបចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បី គ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ បាន ។

៦-នៅក្នុងការសម្រេចសេចក្តីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ និង ទី ៥ ខាង លើនេះ តុលាការត្រូវកំណត់អំពីការចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង ដោយយកផលប្រយោជន៍ របស់កូនជាអាទិភាព និង ត្រូវកំណត់អំពីសោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់ គ្រងថែរក្សាកូន ដោយគិតពិចារណាទៅលើស្ថានភាពនៃជីវភាព និង ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច របស់ឪពុកម្តាយ ។

៧-ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយ មិនអាចពិភាក្សា ឬ មិនអាចទាមទារទៅតុលាការ បានទេ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន អាចធ្វើការទាមទារដែលបានកំណត់នៅ ក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ និង ទី ៥ ខាងលើនេះបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនមែនជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ក្នុងករណី ដែលឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតមានអំណាចមេបាទោល ដោយសារឪពុកម្តាយនោះបានលែងលះគ្នា ឬ មិនបានរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ដោយសារតែឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនមែនជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ជាធម្មតា តែងតែមិនស្នាក់នៅ ជាមួយកូន ឪពុក ឬ ម្តាយនោះត្រូវបានហៅផងដែរថា ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ។ ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន អាចចូលរួម និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូនបាន ។ វាគឺជាសិទ្ធិ ហើយជាមួយគ្នា ក៏ជា ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូនដែរ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត កូនក៏មានសិទ្ធិចូលរួម និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូនដែរ ។ ទោះបីជាឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយ

កូន មិនមានជាអ្នកដែលអំណាចមេបាក់ដោយ ដរាបណាគាត់នៅតែជាឪពុក ឬ ម្តាយ នោះឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ចាំបាច់ត្រូវចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន ដើម្បីការរលូតលាស់ដ៏ប្រសើរបស់កូន ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូនធ្លាប់បានរំលោភបំពានទៅលើកូនពីអតីតកាល ឬ ប្រសិនបើការចូលជួប ឬ ប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា មិនបណ្តាលឱ្យមានផលប្រយោជន៍ដល់សុខុមាលភាពរបស់កូននោះទេ ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូននោះ អាចនឹងត្រូវហាមឃាត់មិនឱ្យទាក់ទងជាមួយនឹងកូន ។ សុខុមាលភាពរបស់កូនមានអាទិភាពជាងបញ្ហាផ្សេងៗទាំងអស់ ។ ប្រសិនបើការចូលជួប ឬ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន អាចជួយដល់ការរីកលូតលាស់របស់កូន ការចូលជួប ឬ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានេះគួរតែត្រូវបានអនុញ្ញាត រីឯប្រសិនបើធ្វើឱ្យមានការរាំងស្ទះ ឬ អាចនឹងបណ្តាលឱ្យមានការរាំងស្ទះដល់ការរីកលូតលាស់របស់កូន ការចូលជួប ឬ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានេះ មិនគួរត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការចូលជួប និង ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានេះ មិនគួរត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងការបែងចែកបន្ទុកនៃសោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ដោយគ្មានការពិគ្រោះយោបល់ឡើយ ។ មានន័យថា ទោះបីជាឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ពុំបានទទួលបន្ទុកនូវចំណែកសោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនក៏ដោយ ក៏រឿងនោះមិនត្រូវយកមកធ្វើជាមូលហេតុក្នុងការហាមឃាត់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូននោះ មិនឱ្យចូលជួប ឬ ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន ឬ ក្នុងការតម្រូវឱ្យឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូននោះ បង់ប្រាក់ចំណែកសោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ដើម្បីជាផ្លូវនឹងការយល់ព្រមឱ្យចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូននោះដែរ ។ ការចូលជួប និង ការប្រាស្រ័យទាក់ទងនេះ មិនត្រូវយកមកប្រើជាមធ្យោបាយក្នុងការចរចាឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤ និង មាត្រា ៧៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, គម្រោងវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនលើកទី ៦ ឆ្នាំ ១៩៩៦

គម្រោងវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ឆ្នាំ ១៩៩៦ គឺជាសេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មនូវគន្លឹះស្តីពីព្រឹត្តិការណ៍នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៦ ។ សេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មនោះមិនទាន់សម្រេចបាននៅឡើយដោយសារតែមូលហេតុមួយចំនួន ។ ទោះបីជាក្រមរដ្ឋប្បវេណីបច្ចុប្បន្នរបស់ជប៉ុន ពុំមានមាត្រាណាមួយចែងអំពី “ការចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទង” ក៏ដោយ ក៏ចំណុចនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយយុត្តិសាស្ត្រដែរ ។ សេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មទី ៦ គឺជាសំណើដែលធ្វើឱ្យ “ការចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទង” ក្លាយជាពាក្យសម្រាប់អក្សរច្បាស់លាស់នៅក្នុងក្រម ។

មាត្រា ១០៤១.- សិទ្ធិទាមទារឱ្យរាយការណ៍អំពីស្ថានភាពរបស់កូន

១-ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបាលើកូន អាចទាមទារឱ្យអ្នកដែលមាន

អំណាចមេបា រាយការណ៍អំពីស្ថានភាពរបស់កូននោះបាន ។

២-ចំពោះខ្លឹមសារ និង របៀបរបបនៃការរាយការណ៍ ដែលបានកំណត់នៅក្នុង កថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់តាមការពិភាក្សារវាងឪពុកម្តាយ ។ ប៉ុន្តែ បើការ ពិភាក្សាពុំបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចធ្វើការពិភាក្សាបានទេ តុលាការអាចសម្រេចសេចក្តី ជំនួសការពិភាក្សា តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ បាន ។

៣-ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន អាចទាមទារឱ្យរាយការណ៍អំពីស្ថានភាព របស់កូនចំពោះអ្នកមានអំណាចមេបាបាន ។

(កំណត់)

ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ក៏នៅតែជាឪពុក ឬ ម្តាយតាមច្បាប់របស់កូនដែរ ។ ជាងនេះទៀត ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន អាចមានករណីយកិច្ចជាច្រើនក្នុងនាមជាឪពុក ឬ ម្តាយ ដូចជាករណីយកិច្ចក្នុងការ បង់ការចំណាយលើការចិញ្ចឹមកូន ជាដើម ។ ដូច្នេះ ការដឹងពីស្ថានភាពកូនដែលមិនរស់នៅជាមួយខ្លួន គឺជាសិទ្ធិរបស់ឪពុក ឬម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ហើយព្រមជាមួយគ្នានេះ គឺជាករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយនោះ ដើម្បីធានាឱ្យ មានការរីកលូតលាស់បានយ៉ាងល្អរបស់កូន ។ ហេតុផលគឺដោយសារថា ការដឹងអំពីស្ថានភាពរបស់កូន គឺជាការដឹងថា តើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទោលបានអនុវត្តអំណាចមេបានេះបានត្រឹមត្រូវដែរ ឬទេ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីដូចជាជីដូនជីតារបស់កូន ឬ ញាតិផ្សេងទៀតចង់ដឹងអំពីស្ថានភាពរបស់កូន ។ ដោយ សារការធានាឱ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាជាមួយញាតិ ដូចជាបង្កើននូវសុខុមាលភាពរបស់កូន ទើបថ្មីៗនេះ ក្រម រដ្ឋប្បវេណីបារាំង បានដាក់បញ្ចូលនូវបញ្ញត្តិប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរ ។ ជាគោលការណ៍ ខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍ និង ភាពញឹកញាប់ក្នុងការរាយការណ៍ គួរតែត្រូវកំណត់ដោយភាគីទាំងពីរ ។ ចំណុចនេះមិនគួរត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ទេ ដោយសារតែមានស្ថានភាព និង ទំនាក់ទំនងផ្សេងៗគ្នារវាងភាគី ។ នៅក្នុងករណីដែលភាគីមិនអាចកំណត់ដោយខ្លួនឯង បាន ខ្លឹមសារ និង ភាពញឹកញាប់ដែលសមរម្យមួយ គួរត្រូវកំណត់ដោយនីតិវិធីសម្រុះសម្រួល (សន្ទនាកម្ម) មួយ ដែលនឹងត្រូវបានរៀបចំនៅពេលអនាគត ជាអាទិ៍ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៧៣-២-១ និង មាត្រា ៣៧១-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៤២.- ករណីយកិច្ចពិភាក្សាអំពីចំណុចសំខាន់ៗទាក់ទងទៅនឹងកូន

លើកលែងតែករណីដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ត្រូវ ពិភាក្សាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបា អំពីចំណុចដែលទាក់ទងទៅនឹង

កូន ដូចមានកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

ក-ការអប់រំរបស់កូន ដែលហួសពីកម្រិតនៃកាតព្វកិច្ចអប់រំដែលជាករណីយកិច្ច
កំណត់ដោយច្បាប់ ។

ខ-ការផ្លាស់ប្តូរទីសំណាក់របស់កូន ពីរាជធានី ខេត្តមួយ ទៅរាជធានី ខេត្ត
មួយទៀត ។^៥

គ-វិជ្ជាជីវៈ ឬ អាជីវកម្មរបស់កូន ។

ឃ-សកម្មភាពព្យាបាល ដែលទាក់ទងដល់អាយុជីវិតរបស់កូន ។

ង-ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិសំខាន់របស់កូន ។

ច-ចំណុចសំខាន់ៗផ្សេងទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន និង
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។

(កំណត់)

ដើម្បីលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់កូន និង ដើម្បីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ
ដែលពុំមានអំណាចមេបា ជាគោលការណ៍ អ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា
ត្រូវតែពិភាក្សាគ្នា អំពីចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រានេះ ។

ចំណុច ក រួមបញ្ចូលករណីដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបា បញ្ជូនកូនឱ្យសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ ឬក៏ទៅបរទេស ។
ដោយសារតែការនេះនឹងពាក់ព័ន្ធនឹងការចំណាយដ៏ច្រើននោះ ករណីនេះនឹងមានការប៉ះពាល់ដល់ការបែងចែកបន្ទុកនៃ
សោហ៊ុយសម្រាប់ការចិញ្ចឹមកូន ។ ម្យ៉ាងទៀត ការអប់រំ គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ជីវិត និង អនាគតរបស់កូន ។ ដូច្នេះ
គួរតែជាចំណុចដែលត្រូវពិភាក្សាគ្នា ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំណុច ក រួមបញ្ចូលតែការអប់រំជាធម្មតានៅក្នុងសាលា
តែមិនមានរាប់បញ្ចូលនូវការសិក្សា ដែលជាឧទាហរណ៍មានដូចជា ការរៀនលេងឧបករណ៍តន្ត្រី ឬ ការហាត់វាសសម្រាប់
កែកសាង ជាដើមនោះឡើយ ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុច ខ ប្រសិនបើកូនផ្លាស់ប្តូរទីសំណាក់ទៅទីមួយ ការផ្លាស់ប្តូរនេះអាចបណ្តាលឱ្យមានការលំបាក ឬ
ក៏មិនអាចទៅរួចសម្រាប់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ក្នុងការចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន
ហើយមានការលំបាកក្នុងការទទួលសេចក្តីវាយការណ៍អំពីស្ថានភាពរបស់កូន ។ នេះគឺជាប្រការមិនល្អសម្រាប់ទាំងកូន និង
ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ។ ដូច្នេះ ករណីដែលទីសំណាក់របស់កូនត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅរាជធានី ខេត្តផ្សេង
ទៀត ក៏ត្រូវបានបញ្ចូលជាចំណុចដែលត្រូវពិភាក្សាដែរ ។ ដោយពុំមានភាពស្រពិចស្រពិល ករណីដែលកូនទៅសិក្សា

^៥ ចំណុច ខ នៃមាត្រា ១០៤២ នេះ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

នៅបរទេសនោះ ស្ថិតក្នុងទាំងចំណុច ក និង ចំណុច ខ ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុច គ ជាធម្មតា កូនមិនអាចប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ អាជីវកម្ម និង ទទួលការអប់រំនៅក្នុងសាលាក្នុងពេលជាមួយគ្នាបានទេ ។ ហេតុដូច្នេះ ប្រសិនបើកូនប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ អាជីវកម្ម មានន័យថា កូនមិនទទួលនូវការអប់រំបន្ថែមលើការអប់រំដែលជាកាតព្វកិច្ច ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងចំណុច ក ហើយនឹងត្រូវចាត់ទុកនៅក្នុងសង្គមថា មានភាពឯករាជ្យ ។ បន្ថែមពីនេះ មានវិជ្ជាជីវៈ និង អាជីវកម្មដែលពុំសក្តិសមសម្រាប់អនីតិជនផងដែរ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើកូនដែលជាអនីតិជនប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ ធ្វើអាជីវកម្ម អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត់ការអនុញ្ញាតឱ្យកូន ក្រោយពេលមានការពិភាក្សាជាមួយនឹងឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ។

ចំណុច ឃ ទាមទារឱ្យមានការពិភាក្សាគ្នារវាងឪពុក និង ម្តាយ ចំពោះសកម្មភាពព្យាបាលដែលទាក់ទងដល់អាយុជីវិតរបស់កូន ។ ប៉ុន្តែ ការពិភាក្សាពុំចាំបាច់ធ្វើឡើយ ប្រសិនបើការព្យាបាលនោះត្រូវធ្វើឡើងជាបន្ទាន់ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកូនទទួលរងនូវជម្ងឺមហារីក ហើយវេជ្ជបណ្ឌិតស្នើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាឱ្យជ្រើសរើសរវាងការព្យាបាលដោយវះកាត់ និង ការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំ អ្នកដែលមានអំណាចមេបានោះគួរពិភាក្សាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ។ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាចាំបាច់ពិភាក្សាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ដូចគ្នាដែរ ចំពោះបញ្ហាថា តើគួរបន្ត ឬ បញ្ឈប់ការព្យាបាលរហូតដល់ពេលកូនស្លាប់ ឬ បើបញ្ឈប់តែគួរបញ្ឈប់ការព្យាបាលនៅពេលណា ។

ទាក់ទងនឹងការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់ក្នុងចំណុច ង សកម្មភាពនីមួយៗដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣០ នៃក្រមនេះអាចយកមកធ្វើជាសេចក្តីយោងបាន ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ មានការចាំបាច់ក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ទាក់ទងនឹងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាចដាក់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ ។

ចំណុច ច ទាមទារឱ្យអ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ធ្វើការពិភាក្សាទៅលើចំណុចសំខាន់ៗដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងថែរក្សារូបកាយរបស់កូន និង ទ្រព្យរបស់កូន ក្រៅពីចំណុចដែលបានចែងពីចំណុច ក ដល់ ចំណុច ង ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយ គិតថា ចំណុចអ្វីមួយគឺជារឿងចាំបាច់សម្រាប់សុខុមាលភាពរបស់កូន ទោះបីជាមាន ឬ គ្មានអំណាចមេបាក៏ដោយ ក៏ឪពុក ឬ ម្តាយនោះ គួរតែស្នើឱ្យមានការពិភាក្សាហើយឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតដែលទទួលសំណើ មានករណីយកក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើនោះ ដោយស្មោះត្រង់ដែរ ។ ដោយពុំចាំបាច់សង្ស័យ ការផ្លាស់ប្តូរនូវឋានៈបុគ្គលរបស់កូន ដូចជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ស្តីកូន ស្ថិតនៅក្នុងចំណុច ច ។

ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ១០៤២ នេះ ពុំមានបញ្ញត្តិអំពីករណីដែលការពិភាក្សារវាងឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា និង អ្នកដែលមានអំណាចមេបាបញ្ចប់ទៅដោយគ្មានជោគជ័យទេ ។ បញ្ញត្តិសម្រាប់ករណីនោះមិនត្រូវបានរៀបចំឡើយ ដោយសារតែបញ្ហាដូចជាថា តើគួរតែឱ្យកូនចូលសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ ឬទេ មិនសមស្របនឹងការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការទេ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ឪពុកម្តាយគួរមានការពិភាក្សាយ៉ាងហ្មត់ចត់ជាមួយគ្នា ។ ប្រសិនបើការពិភាក្សានេះបញ្ចប់ទៅដោយ

គ្មានជោគជ័យ នោះការសម្រេចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវមានអាទិភាព ។ ក្នុងករណីដែលការសម្រេចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប្រឆាំងទៅនឹងសុខុមាលភាពរបស់កូន ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបាគួរទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៣៩ នៃក្រមនេះ ។

ផ្នែកទី ៣ សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា

មាត្រា ១០៤៣.- ការអប់រំកូន

អ្នកមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចអប់រំកូន ។

(កំណត់)

ពាក្យថា “ការអប់រំ” ដែលប្រើក្នុងមាត្រានេះ មានន័យថា ការជំរុញការអភិវឌ្ឍខាងបញ្ញារបស់កូន និង ការផ្តល់ឱ្យកូនទទួលបាននូវចំណេះដឹង និង ជំនាញដែលចាំបាច់សម្រាប់ជីវិតនៅក្នុងសង្គមរបស់ខ្លួន ។ ការអប់រំអាចត្រូវបានបែងចែកជាការអប់រំនៅក្នុងផ្ទះ ដូចជា “វិន័យ” ដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបង្រៀននៅក្នុងផ្ទះ និង ការអប់រំនៅក្នុងសាលាដែលជាមូលដ្ឋាន ត្រូវបានបង្រៀននៅក្នុងសាលា ។

អ្នកដែលមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចក្នុងការអប់រំកូននៅក្នុងគ្រួសារ ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយផ្អែកលើទស្សនៈដែលថា សង្គមបានផ្តល់ភារកិច្ចដល់ឪពុកម្តាយក្នុងការអប់រំកូន ទើបការអប់រំរបស់កូន ត្រូវបានបានចាត់ទុកថាជាករណីយកិច្ចច្រើនជាងជាសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយ ។ ដូច្នេះ ទោះបីជាមាត្រានេះបានផ្តល់នូវសិទ្ធិក្នុងការអប់រំកូនក៏ដោយ ក៏ច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឱ្យលះបង់សិទ្ធិនេះដែរ ។ ភាពជាសិទ្ធិនេះនឹងមានអត្ថន័យ នៅពេលដែលការអនុវត្តនូវករណីយកិច្ចនេះដោយឪពុកម្តាយ ត្រូវបានរារាំងដោយអំពើវិនាសរបស់តតិយជនណាមួយ ។ បន្ថែមពីនេះ ឪពុកម្តាយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ដោយហេតុអំពើហិង្សាជា “វិន័យ” ឬ “ការអប់រំ” ឬ ផ្តល់នូវ “ការអប់រំ” ដែលមិនត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការរីកលូតលាស់របស់កូន ក្រោមរូបភាពនៃការប្រើប្រាស់សិទ្ធិនេះឡើយ ។ សកម្មភាពទាំងនេះគឺជាការបំពាននូវសិទ្ធិអប់រំ ។ អាស្រ័យទៅតាមស្ថានភាព ការបំពាននេះអាចក្លាយទៅជាមូលដ្ឋាននៃការប្រកាសការព្យួរ ឬ ដកហូតអំណាចមេបា ដោយយោងតាមមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

ចំពោះការអប់រំនៅក្នុងសាលា តាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាមានករណីយកិច្ចឱ្យកូនចូលសាលា ដែលជាករណីយកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ហើយរដ្ឋត្រូវផ្តល់នូវការអប់រំនៅក្នុងសាលាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល ៩ ឆ្នាំ នៅថ្នាក់បឋមសិក្សា និង ថ្នាក់អនុវិទ្យាល័យទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងនាមជាការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋ ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវតែឱ្យកូនទទួលបាននូវការអប់រំយ៉ាងតិច ៩ ឆ្នាំ ។ ការអប់រំក្នុងរយៈពេល ៩ ឆ្នាំនេះ គឺជាករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាចំពោះរដ្ឋ ហើយព្រមជាមួយគ្នានេះ ជាការសម្រេចបាននូវករណីយកិច្ចរបស់រដ្ឋចំពោះកូន (ដែលជាប្រជាពលរដ្ឋមួយរូប) តាមរយៈអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យហាមឃាត់កូនមិនឱ្យចូលរៀន ដោយពុំមានហេតុផលពិសេសជាក់លាក់ឡើយ ។ ឧទាហរណ៍នៃ

ហេតុផលពិសេស មានដូចជា : កូនមិនអាចទ្រាំទ្រនូវការអប់រំនៅក្នុងសាលា ដោយសារតែបញ្ហាសុខភាព ឬ កូនបានសម្រាកនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យអស់រយៈពេលយូរ ហើយកូនមិនអាចចូលរៀនបាន សូម្បីតែកូនចង់ចូលរៀន ។ ក៏ប៉ុន្តែ វាមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាហេតុផលពិសេសជាក់លាក់ឡើយ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយឱ្យកូនធ្វើការ ឬ ជួយកិច្ចការផ្ទះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៧ មាត្រា ៤៨ និង មាត្រា ៦៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា, មាត្រា ១១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រួតពិនិត្យកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, មាត្រា ២៨ និង មាត្រា ២៩ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ, មាត្រា ៨២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ២១៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៤៤.- ទីសំណាក់របស់កូន

ទីសំណាក់របស់កូន ត្រូវកំណត់នៅទីកន្លែងដែលអ្នកមានអំណាចមេបា បានកំណត់ ។

(កំណត់)

អ្នកដែលមានអំណាចមេបាពិតជាមិនអាចប្រើសិទ្ធិ និង អនុវត្តករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយមានប្រសិទ្ធភាពបានឡើយ លើកលែងតែទីសំណាក់របស់កូនត្រូវបានកំណត់ជាក់លាក់ ។ ដូច្នេះ មាត្រានេះចែងថា អ្នកដែលមានអំណាចមេបាអាចកំណត់ទីសំណាក់របស់កូន ដែលជាសិទ្ធិរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថាជាករណីយកិច្ចរបស់កូន ។ ដោយសារតែអ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង កូន ជាធម្មតា រស់នៅជាមួយគ្នា មាត្រានេះកម្រនឹងក្លាយជាបញ្ហាណាស់ ។ មាត្រានេះអាចក្លាយជាបញ្ហាក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបាបញ្ជូនកូនឱ្យចូលរៀនក្នុងសាលាដែលផ្តល់កន្លែងឱ្យសិស្សស្នាក់នៅ ។ អ្នកដែលមានអំណាចមេបា មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកំណត់ទីសំណាក់របស់កូននៅកន្លែងដែលមិនសមរម្យដើម្បីឱ្យកូនរស់នៅនោះឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើកូនរស់នៅជាមួយតតិយជន ដោយចេញពីអ្នកមានអំណាចមេបា ការទាមទារតាមមាត្រានេះមិនអាចត្រូវបានបង្ខំដោយផ្ទាល់ឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣១៧-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៤៥.- ការដាក់ទណ្ឌកម្មកូន

អ្នកមានអំណាចមេបា អាចដាក់ទណ្ឌកម្មកូន ដោយខ្លួនឯង នៅក្នុងទំហំដែលចាំបាច់បាន ។

(កំណត់)

នៅពេលផ្តល់ការអប់រំចំពោះកូន អ្នកដែលមានអំណាចមេបាអាចស្តីបន្ទោស ឬ ដាក់ទណ្ឌកម្មកូននៅក្នុងកម្រិតមួយដែលចាំបាច់បាន ក្នុងករណីដែលកូនប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពប្រឆាំងនឹងសង្គម ដូចជាការប្រព្រឹត្តិអំពើល្មើសដោយអនីតិជន

ជាដើម ។ ដើម្បីជៀសវាងការភាន់ច្រឡំ សូមបញ្ជាក់ថា មាត្រានេះមិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីជាលេសក្នុងការបំពាន ឬ ការប្រើប្រាស់ហិង្សាឡើយ ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្មត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើតែនៅក្នុងកម្រិតមួយដែលចាំបាច់សម្រាប់ការអប់រំ នៅក្នុងផ្ទះដល់កូនតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្មដែលបណ្តាលឱ្យមានការរងគ្រោះផ្នែកផ្លូវចិត្ត ឬ ផ្លូវកាយដល់កូន ក្នុងនាមជា “វិន័យ” មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតជាដាច់ខាត ។ បន្ថែមពីលើនេះ ប្រសិនបើអំពើល្មើសរបស់កូន គឺជាបទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌ នោះវានឹងជាសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរយុត្តិធម៌សម្រាប់កុមារ ឬ ស្ថាប័នហ្វឹកហ្វឺនកុមារ (ដូចជាមជ្ឈមណ្ឌល កែប្រែកុមារ) ហើយអ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនគួរដាក់ទណ្ឌកម្មដោយផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះកូនឡើយ ។ ប្រសិនបើអ្នក ដែលមានអំណាចមេបាដាក់ទណ្ឌកម្មហួសពីកម្រិតនៃការចាំបាច់ វានឹងក្លាយទៅជាបញ្ហាដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៤៦.- ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបវិជ្ជាជីវៈ និង អាជីវកម្ម

១- កូន មិនអាចប្រកបវិជ្ជាជីវៈបានឡើយ បើមិនបានទទួលការអនុញ្ញាតពីអ្នកមាន អំណាចមេបា ។

២- ក្នុងករណីដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ២០ (អនីតិជនដែលត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម) នៃក្រមនេះ អ្នកមានអំណាចមេបា អាចលុបចោល ឬ កម្រិតការអនុញ្ញាត ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន ។

(កំណត់)

ពាក្យថា “វិជ្ជាជីវៈ” ក្នុងមាត្រានេះមានន័យថា ការធ្វើកិច្ចការជាបន្ត ទោះបីជាមានផលប្រយោជន៍ ឬ ពុំមានផលប្រយោជន៍ និង ទោះបីជាធ្វើជានិយោជិត ឬ និយោជកក៏ដោយ ។ ដូច្នេះ ពាក្យវិជ្ជាជីវៈ មានរួមបញ្ចូលទាំង បុព្វជិត គ្រូបង្រៀន សហគ្រិន និយោជិតសហគ្រាស មន្ត្រីរាជការ ពាណិជ្ជករ ឧស្សាហករ កសិករ និង អ្នកផ្តល់ការកំសាន្ត សប្បាយដល់ភ្ញៀវ ជាដើម ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពាក្យថា “អាជីវកម្ម” មានន័យថា កិច្ចការដែលមានគោលបំណងយក ផលចំណេញ ។ អាជីវកម្មដែលមានជាគំរូនោះគឺហាងលក់ទំនិញផ្ទាល់ខ្លួន ។

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះចែងថា ត្រូវមានការអនុញ្ញាតរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដើម្បីឱ្យកូនដែលជា អនីតិជនអាចប្រកបវិជ្ជាជីវៈបាន ។ ទោះបីជាសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈត្រូវបានធានាដោយមាត្រា ៣៦ នៃ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាក៏ដោយ ក៏កូនដែលជាអនីតិជនចាំបាច់ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដើម្បីអាច ប្រកបវិជ្ជាជីវៈបានដែរ ដោយសារហេតុផលដូចតទៅ : កូនដែលជាអនីតិជនអាចជួបការខាតបង់ ដូចជាការទទួល កាតព្វកិច្ច ជាអាទិ៍ ដែលបណ្តាលមកពីការប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ អនីតិជនអាចចាប់យកវិជ្ជាជីវៈដែលមិនសមស្របសម្រាប់ខ្លួន

ដោយសារការខ្វះបទពិសោធន៍នៅក្នុងសង្គម ។ ដោយសារ ជាធម្មតា អនីតិជនត្រូវទទួលបាននូវការអប់រំ អ្នកដែលមាន អំណាចមេបាទំនងជាគិតថា ការដែលឱ្យកូនទទួលបានការអប់រំ មានសារៈប្រយោជន៍ជាន់ការឱ្យកូនប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ។ ប្រសិនបើទោះបីជាដឹងថា ការប្រកបវិជ្ជាជីវៈហាក់ដូចជាមិនបណ្តាលឱ្យមានគុណវិបត្តិអ្វីចំពោះកូនក៏ដោយ ក៏អ្នកដែលមាន អំណាចមេបានៅតែមានចេតនាមិនផ្តល់ការអនុញ្ញាតដល់កូនដែលជាអនីតិជនដែរ ករណីនេះជាការបំពានលើសិទ្ធិផ្តល់ការ អនុញ្ញាតនេះ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើកូនចាប់យកវិជ្ជាជីវៈដែលមិនសមស្របសម្រាប់អនីតិជននៅក្នុងសង្គម ហើយអ្នក ដែលមានអំណាចមេបានៅតែផ្តល់ការអនុញ្ញាត វានឹងបង្កឱ្យមានមន្ទិលកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាថា តើបុគ្គលនោះ សមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬទេ ។

កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាក្នុងការលុបចោលការអនុញ្ញាត ឬ ធ្វើការកម្រិត នូវវិសាលភាពនៃអាជីវកម្ម នៅពេលដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យកូនប្រកបអាជីវកម្ម ដោយ យោងតាមមាត្រា ២០ (អនីតិជនដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម) ប៉ុន្តែ កូនមិនអាចប្រកបអាជីវកម្មបាន ជាប្រក្រតីដោយសារខ្វះសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង ជាដើម ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើមានច្បាប់ការងារទាក់ទងនឹងកុមារ និង ច្បាប់ការងារផ្សេងទៀត នោះច្បាប់ទាក់ទងនឹង ការងារដែលជាច្បាប់ពិសេសទាំងនោះ ត្រូវយកមកអនុវត្តមុន ហើយប្រសិនបើពុំមានបញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធទេ ទើបបញ្ញត្តិ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នឹងត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៤៧.- ការទាមទារឱ្យប្រគល់កូន

១-អ្នកមានអំណាចមេបា អាចទាមទារឱ្យតតិយជន ដែលមិនព្រមប្រគល់កូន ដោយ ផ្ទុយនឹងច្បាប់ ប្រគល់កូនបាន ។

២-អ្នកមានអំណាចមេបា អាចទាមទារឱ្យឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបា ប្រគល់កូនបាន ។

(កំណត់)

ចំពោះការទាមទារឱ្យប្រគល់កូន ស្ថានភាពផ្សេងៗមួយចំនួនអាចកើតឡើង ។

កថាខណ្ឌទី ១ សំដៅរហូតដល់ករណីដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទាមទារឱ្យប្រគល់កូន ពីអ្នកដែលបានដាក់កូន ក្នុងស្ថានភាពខុសច្បាប់ ដូចជា ឧទាហរណ៍ថា (១) កូនត្រូវបានចាប់ពង្រត់ ឬ (២) កូនត្រូវបានចាប់បង្ខាំងទុក ជាដើម ព្រមទាំងករណីដូចជាករណីដែល (៣) មានការប្រគល់កូនឱ្យមើលថែទាំជាបណ្តោះអាសន្ន តាមរយៈកិច្ចសន្យា ក៏ប៉ុន្តែ បុគ្គលដែលទទួលខុសត្រូវលើកូនជាបណ្តោះអាសន្នតាមរយៈកិច្ចសន្យា ខកខានក្នុងការប្រគល់កូនមកវិញដោយបំពាន

កិច្ចសន្យា ដូច្នេះ ដោយសារវាជាការរំលោភអំណាចមេបាតក្នុងការយកកូនទៅបីបាច់រក្សារូបកាយ និង ចិញ្ចឹម អ្នកដែល មានអំណាចមេបាតអាចទាមទារឱ្យបុគ្គលនោះប្រគល់កូនមកវិញបាន ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអំណាចដែលមានសមត្ថភាព ខាងឆន្ទៈបន្តរស់នៅជាមួយតតិយជន ដោយឆន្ទៈរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ នោះមិនមានភាពខុសច្បាប់ឡើយ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រសិនបើសិនតតិយជនត្រូវបានគិតថា កំពុងព្យាយាមការពារកូនពីសភាពការណ៍បន្ទាន់ណាមួយ តតិយជននោះត្រូវបាន រួចផុតពីភាពខុសច្បាប់ដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : ករណីដែលឪពុកម្តាយបានលែងលះគ្នា ហើយឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់ ត្រូវបានកំណត់ជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់ទៀតមិនព្រមប្រគល់កូន ឬ ករណីដែលឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹមបានក្លាយទៅជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមិនមានអំណាចមេបា មិនព្រមប្រគល់កូន ឱ្យឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាដើម ។ ប្រសិនបើអំណាចដែលមានសមត្ថភាពខាងឆន្ទៈបន្តរស់នៅជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែល មិនមានអំណាចមេបាដោយឆន្ទៈរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឆន្ទៈរបស់កូននោះមិនគួរត្រូវបានអើពើទាំងស្រុងទេ ហេតុដូច្នេះ អ្នកដែល មានអំណាចមេបា និង ឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតដែលមិនមានអំណាចមេបា ត្រូវពិភាក្សាគ្នា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ ។

នៅក្នុងករណីដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាអាចទាមទារសំណងការខូចខាតពីតតិយជន ដោយសារការរំលោភលើអំណាចមេបាក្លាយជាអំពើអនីត្យានុកូល ហើយក៏ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យសម្រេចសិទ្ធិទាមទារឱ្យ ប្រគល់កូន តាមរយៈការបង្ខំដោយផ្ទាល់ផងដែរ ។ នៅក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ទោះបីជាការ សម្រេចសិទ្ធិរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាជាការសំខាន់ក៏ដោយ ក៏គួរតែមានការដោះស្រាយបញ្ហា ស្របទៅតាម កាលៈទេសៈ ដោយផ្តល់អាទិភាពដល់សុខុមាលភាពរបស់កូន ។

ផ្នែកទី ៤ ការព្យួរ និង ការដកហូតអំណាចមេបា

មាត្រា ១០៤៨.- ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា

បើឪពុក ឬ ម្តាយដែលអនុវត្តអំណាចមេបា បានបំពានសិទ្ធិអំណាចក្នុងនាមជាអ្នក មានអំណាចមេបា ឬ បើបានធ្វេសប្រហែសក្នុងការបំពេញករណីយកិច្ចក្នុងនាមជាអ្នកមាន អំណាចមេបា តុលាការអាចប្រកាសព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា តាមការទាមទារ របស់ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ នាយកមជ្ឈមណ្ឌល សាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះផ្តល់នូវយន្តការមួយដែលតាមរយៈយន្តការនេះ តុលាការអាចព្យួរ ឬ ដកហូតអំណាចមេបាទាំងស្រុងដោយ ផ្អែកលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យសុំដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រានេះ ក្នុង

ករណីដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនស្ថិតមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឧទាហរណ៍ដោយសារបុគ្គលនោះរំលោភ
បំពានលើកូន ជាអាទិ៍ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកូនមានការរងគ្រោះធ្ងន់ធ្ងរ ដោយសារតែអំពើហិង្សារបស់ឪពុក
ហើយកូនត្រូវបានបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យ ករណីដូចតទៅនេះអាចនឹងកើតមានឡើង : វេជ្ជបណ្ឌិតនឹងរាយការណ៍ជូនមន្ត្រី
នគរបាល ហើយមន្ត្រីនគរបាលនឹងរាយការណ៍ជូនតំណាងអយ្យការ ហើយតំណាងអយ្យការនឹងដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ ។
(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១៩ ដល់ មាត្រា ១២១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, មាត្រា ៨៣៤ នៃ
ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំប៉ុន

មាត្រា ១០៤៩.- ការលុបចោលនូវការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា

បើមូលហេតុដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូត
អំណាចមេបា) ខាងលើនេះ បានបញ្ចប់ហើយ តុលាការអាចលុបចោលការប្រកាសការ
ព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចក្នុងនាមជាអ្នកមានអំណាចមេបា តាមការទាមទាររបស់
សាមីជនដែលបានទទួលការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា ឬ ញាតិក្នុង ៤
(បួន) ថ្នាក់ របស់ជននោះបាន ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ មានករណីមួយចំនួនដែលអ្នកមានអំណាចមេបាបានប្រព្រឹត្តនូវអំពើហិង្សាទៅលើកូន ដោយសារការ
ញៀនគ្រឿងស្រវឹង ហើយដែលត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូតនូវអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ គាត់បានជំនះនូវការញៀនគ្រឿងស្រវឹង
កែប្រែនូវទំនោរនៃការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ហើយមានការស្ថាប័ននូវអ្វីដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត និង ចាប់ផ្តើមចង់បានមក
វិញនូវអំណាចមេបា ។ នៅក្នុងករណីនេះ តុលាការគួរពិចារណាថា តើបុគ្គលនោះគួរទទួលបានវិញនូវអំណាចមេបា
ដោយវិនិច្ឆ័យជាចម្បង ទៅលើការសម្រេចឱ្យបាននូវសុខុមាលភាពរបស់កូន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១២២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩ និង មាត្រា ៨៣៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
ជំប៉ុន ។

មាត្រា ១០៥០.- ការលាឈប់ និង បដិទានរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា

១-បើមានមូលហេតុដែលពុំអាចជៀសវាងបាន ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលអនុវត្ត
អំណាចមេបា អាចលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបាបាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាត
ពីតុលាការ ។

២-បើមូលហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវបានបញ្ចប់ហើយ ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលបានលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបា អាចទទួលបដិទាននូវអំណាចមេបានោះវិញបាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះត្រូវបានយកមកប្រើណាស់ចំពោះករណីដែលទាំងឪពុក និង ម្តាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាដោយសារថា ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់មិនអាចអនុវត្តអំណាចមេបាដោយសារការជាប់ពន្ធនាគារ ការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យរយៈពេលវែង ឬ ការធ្វើដំណើរទៅបរទេស ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់ទៀតអាចអនុវត្តអំណាចមេបាបាន ។ មាត្រានេះត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះករណីដែលមានអ្នកដែលមានអំណាចមេបាតែម្នាក់ ដូចជាក្នុងករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយបានទទួលមរណភាព ។ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទោល មិនអាចអនុវត្តនូវអំណាចមេបាបានដោយសារកាលៈទេសៈដែលមិនអាចជៀសវាងបាន ដូចជាត្រូវជាប់ពន្ធនាគារ ការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យរយៈពេលវែង ឬ ការធ្វើដំណើរទៅបរទេស តុលាការអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា តាមពាក្យសុំរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ក្នុងករណីដែលតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យមានការលាឈប់នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អតីតជន ត្រូវតែងតាំងសម្រាប់អតីតជន (មាត្រា ១០៥២ នៃក្រមនេះ) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥១.- ការផ្លាស់ប្តូរអ្នកមានអំណាចមេបា

១-ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយតែម្នាក់ ជាអ្នកមានអំណាចមេបា ហើយកូនបានធ្លាក់ទៅក្នុងស្ថានភាពដែលពុំមានអ្នកមានអំណាចមេបា ដោយសារអ្នកនោះត្រូវបានប្រកាសការព្យាបាល ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា ឬ បានលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបា តុលាការអាចយកឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបា មកធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបារបស់កូនបាន ។

២-ប្រសិនបើមានការចាំបាច់ ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន អាចទាមទារឱ្យធ្វើការប្រកាសដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន ។

៣-នៅពេលលែងលះគ្នា ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបារបស់កូន តាមការពិភាក្សា បានទទួលមរណភាព ប្រសិនបើកូនពុំមានអ្នកមានអំណាចមេបាទេ ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំបានធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវក្លាយជា

អ្នកមានអំណាចមេបា ។

(កំណត់)

ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើម្តាយដែលមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាលកូន ជាគោលការណ៍ ម្តាយនោះគឺជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ទោះបីជាឪពុកធ្វើការទទួលស្គាល់កូន (មាត្រា ១០៣៨ នៃក្រមនេះ) ក៏ដោយ ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ក្នុងករណីដែលម្តាយត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូតនូវអំណាចមេបា ឬ លាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា តុលាការអាចយកឪពុកមកធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន តាមរយៈការវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ទទួលស្គាល់ឱ្យពួកក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងឪពុកម្តាយ (ថ្នាក់ទី ១) របស់កូនមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នេះបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងថា ប្រសិនបើឪពុកម្តាយកំណត់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាតាមការពិភាក្សានៅពេលលែងលះ ហើយអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទោលនោះទទួលមរណភាព កូននឹងមិនត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ប៉ុន្តែ ឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នឹងក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ មានន័យថា ឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នោះ ត្រូវក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយស្វ័យប្រវត្តិ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នោះ មិនអាចបំពេញករណីយកិច្ចជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន ដោយសារមូលហេតុ ដូចជាឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នោះបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សាជាថ្មី ជាអាទិ៍ ឪពុក ឬ ម្តាយនោះត្រូវលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយយោងតាមមាត្រា ១០៥០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៧៣-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៥២.- ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-បើមានស្ថានភាពដែលពុំមានអ្នកមានអំណាចមេបាចំពោះកូន តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) ឬ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៥០ (ការលាឈប់ និង បដិទានរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា) ហើយ បើពុំបានផ្លាស់ប្តូរអ្នកមានអំណាចមេបា តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៥១ (ការផ្លាស់ប្តូរអ្នកមានអំណាចមេបា) ខាងលើនេះទេ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនចំពោះកូននោះ ត្រូវចាប់ផ្តើម តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦៧ (មូលហេតុនៃការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) ។

២-ក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣

មាត្រា ១០៦៨ (អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានកំណត់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង និង មូលដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំង) ។

(កំណត់)

ស្ថានភាពដែលខ្លះអ្នកមានអំណាចមេបាសម្រាប់កូនដែលជាអនីតិជន ជាស្ថានភាពដែលប៉ះពាល់ទៅដល់សុខុមាលភាពរបស់កូន ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំង ដើម្បីបំបាត់ថែរក្សារូបកាយកូន និង គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ជំនួសអ្នកមានអំណាចមេបា ។ ខ្លឹមសារជាក់លាក់នៃអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានកំណត់ចាប់ពីមាត្រា ១០៦៧ នៃក្រមនេះ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។ ដោយសារការព្យួរសិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈតុលាការ តុលាការនឹងអាចដឹងថាអនីតិជននឹងពុំមានអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ដូច្នេះ ដើម្បីការបំបាត់ថែទាំកុមារ បញ្ញត្តិនេះតម្រូវឱ្យតុលាការអនុវត្តនូវឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានភ្លាមៗ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

ផ្នែកទី ៥ សិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន

មាត្រា ១០៥៣.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង

អ្នកមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន និង ក្នុងការតំណាងឱ្យកូននោះ ចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ បើសកម្មភាពរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា បង្កើតកាតព្វកិច្ច ដែលមានកម្មវត្ថុជាសកម្មភាពរបស់កូននោះ អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីកូននោះ ។

(កំណត់)

ជាធម្មតា កូនដែលជាអនីតិជន ពុំមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនទេ ។ ប៉ុន្តែ អនីតិជនអាចទទួលបាននូវទ្រព្យសម្បត្តិតាមរយៈសន្តតិកម្ម ប្រទានកម្ម សំណងនៃការខូចខាត ឬ ប្រាក់ដែលបានមកពីការធានារ៉ាប់រង ជាអាទិ៍ ។ ពាក្យ “ទ្រព្យសម្បត្តិ” នៅក្នុងមាត្រានេះ រួមបញ្ចូលទាំងចរន្តនៃវត្ថុ និង អចរន្តនៃវត្ថុ សាច់ប្រាក់ និង សិទ្ធិលើបំណុល ជាដើម ។ ប៉ុន្តែ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនជាអនីតិជននៅក្នុងករណីដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១៩ និង មាត្រា ២០ នៃក្រមនេះ មិនត្រូវក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងដែលបានចែងក្នុងមាត្រានេះឡើយ ។

ពាក្យថា "ការតំណាងឱ្យកូន" មានន័យថា អ្នកមានអំណាចមេបាធ្វើរាល់សកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ក្នុងនាមជាកូន ។ ជាធម្មតា សកម្មភាពបែបនេះមានដូចជាការចុះកិច្ចសន្យានានា ជាដើម ។ អ្នកមានអំណាចមេបា អាចធ្វើសកម្មភាពតតិយុត្តដែលមិនត្រឹមតែរួមមានសកម្មភាពគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិតែប៉ុណ្ណោះទេ គឺថែមទាំងមានសកម្មភាពថែរក្សា និង សកម្មភាពចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិផងដែរ ។

ឧទាហរណ៍ចម្បងនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ គឺជាការផ្តល់ពលកម្មដោយអនីតិជនខ្លួនឯងផ្ទាល់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៤.- សកម្មភាពដែលអ្នកមានអំណាចមេបាតែម្ខាងបានធ្វើ ក្នុងនាមជាអ្នកមានអំណាចមេបាទាំងសងខាង

១-បើឪពុក ឬ ម្តាយណាម្ខាង ក្នុងចំណោមអ្នកមានអំណាចមេបារួម ធ្វើសកម្មភាពណាមួយជំនួសកូន ក្នុងនាមជាអ្នកមានអំណាចមេបាទាំងសងខាង ទោះជាសកម្មភាពនោះ ផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតក៏ដោយ អានុភាពនៃសកម្មភាពនោះ ពុំត្រូវបានរារាំងឡើយ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលភាគីម្ខាងទៀតនៃសកម្មភាពនោះ មានបំណងទុច្ចរិត ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយណាម្ខាង ក្នុងចំណោមអ្នកមានអំណាចមេបារួម បានយល់ព្រមឱ្យកូនធ្វើសកម្មភាពណាមួយ ទោះបីជាសកម្មភាពនោះ ផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតក៏ដោយ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយគឺជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបារួមគ្នា ប្រសិនបើឪពុកម្តាយមានឆន្ទៈផ្ទុយគ្នា ទាក់ទងនឹងការលក់ដីរបស់កូន ហើយឪពុកបានលក់ដីនោះក្នុងនាមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបារួម ដោយមិនអើពើចំពោះឆន្ទៈរបស់ម្តាយ កិច្ចសន្យានេះនឹងត្រូវចាត់ទុកថាមានអានុភាព ប្រសិនបើភាគីម្ខាងទៀតនៃកិច្ចសន្យាធ្វើកិច្ចសន្យាដោយសុចរិត ។ គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌទី ១ នេះ គឺការការពារភាគីម្ខាងទៀតដែលបានទិញដី ។ ដោយសារតែភាគីម្ខាងទៀតមិនងាយនឹងអាចដឹងអំពីឆន្ទៈផ្សេងគ្នារបស់ឪពុកម្តាយ បញ្ញត្តិនេះត្រូវបានចែងដើម្បីធានាស្ថិរភាពនៃប្រតិបត្តិការនានាទាំងឡាយ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ក៏មានគោលបំណងការពារភាគីម្ខាងទៀតនៃប្រតិបត្តិការដែរ ចំពោះករណីដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១៨ នៃក្រមនេះ ។ ឧទាហរណ៍ដូចជាករណីឪពុកបានយល់ព្រម ប៉ុន្តែ ម្តាយមិនយល់ព្រម ចំពោះការដែលកូនដែលជា

អនីតិជននឹងចុះកិច្ចសន្យា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៥.- ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្ន នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។

(កំណត់)

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន គឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនទាំងស្រុង ។ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវបានបង្គាប់ដោយច្បាប់ឱ្យអនុវត្តនូវសិទ្ធិ និង បំពេញនូវករណីយកិច្ចក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនជាអនីតិជន ។ នាបច្ចុប្បន្ន ចំពោះការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ក៏បញ្ញត្តិច្បាប់នៃប្រទេសនានាសង្កត់ធ្ងន់លើភាពជាករណីយកិច្ច ជាងភាពជាសិទ្ធិដែរ ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ឬ យកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន នូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន សម្រាប់ផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ឬ របស់តតិយជនឡើយ ហើយក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យតែបន្តធ្វើឱ្យចុះអន់ថយ ឬ ធ្វើឱ្យសឹកវេចរីល តាមរយៈការគ្រប់គ្រងដែលមិនស្មោះត្រង់ឡើយ ។ មាត្រា ៨២៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន និង ច្បាប់ជាធរមានផ្សេងទៀតកំណត់នូវកម្រិតនៃករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នទាបត្រឹម "កម្រិតដែលប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន" ប៉ុន្តែ ចំណុចនេះត្រូវបានកែសម្រួល ដូច្នេះ មាត្រានេះទាមទារឱ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្នដូចគ្នាទៅនឹង "ការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងសុចរិត" ដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៦៤០ (ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អណត្តិកាហក) នៃក្រមនេះ ។ ប្រសិនបើអ្នកមានអំណាចមេបាធ្វើសកម្មភាពបំពានករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្ននេះ វានឹងក្លាយទៅជាបញ្ហាដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១០៦១ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ។ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបំពានករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយបណ្តាលឱ្យមានការខូចខាតចំពោះកូន វានឹងក្លាយជាអំពើអនីតិក្សានុកូល ហើយបញ្ហានៃសំណងការខូចខាតនឹងកើតឡើង ។

មាត្រា ១០៥៦.- ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

បើកូនបានក្លាយជានីតិជនហើយ អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ។ ប៉ុន្តែ សោហ៊ុយចិញ្ចឹមបីបាច់កូននោះ និង សោហ៊ុយគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ត្រូវចាត់ទុកថា បានទូទាត់ជាមួយនឹងផលចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ។

(កំណត់)

អំណាចមេបាត្រូវចប់នៅពេលដែលកូនដល់ថ្ងៃកំណើតតម្រប់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ហើយក្លាយជានីតិជន ។ ជាលទ្ធផល ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ត្រូវចប់នៅពេលនោះដែរ ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវគណនានូវចំណូល ចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ធ្វើការជម្រះបញ្ជីប្រសិនបើចាំបាច់ ហើយផ្ទេរការគ្រប់គ្រងទៅឱ្យកូន ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវបានកំណត់រូបសម្បត្តិរបស់កូនក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវបានប្រគល់ប្រាក់ដែលបានមកពីការលក់នោះ ទៅឱ្យកូន ។

ឃ្លាថា "ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ" ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាភាសាដែលមានលក្ខណៈអរូបិយ ដែលសំដៅទៅលើការ គណនាក្នុងអំឡុងពេលមួយដែលសមហេតុសមផល ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងស្ថានភាពជាក់ស្តែង ពីព្រោះអំឡុងពេល ចាំបាច់ដើម្បីធ្វើការគណនា មានភាពខុសគ្នាអាស្រ័យទៅលើបរិមាណ និង ស្ថានភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិ និង អំឡុងពេល ដែលការគ្រប់គ្រងនោះបានបន្ត ។

ដោយសារតែអ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យរបស់កូនជំនួសកូន សោហ៊ុយចាំបាច់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង គួរត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អ្នកដែលមានអំណាចមេបាប្រហែលជាចង់បង់នូវ សោហ៊ុយក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ដោយប្រើទ្រព្យរបស់កូនប្រសិនបើមាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន គឺជាករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយ វាជាការមិនសមហេតុផលក្នុងការឱ្យកូនបង់នូវសោហ៊ុយទាំងនោះ ។ គោលបំណងនៃ វាក្យខណ្ឌទី ២ គឺការចាត់ទុករាល់ផលចំណូលដែលអ្នកមានអំណាចមេបាទទួលបានពីទ្រព្យសម្បត្តិថាជាសោហ៊ុយដែល ត្រូវបានបង់សម្រាប់ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ នេះ ត្រូវបានចែង ឡើងដោយហេតុផលថា មានការលំបាកក្នុងការកត់ត្រា និង ជម្រះបញ្ជីនូវរាល់ផលចំណូលដែលបានមកពីទ្រព្យសម្បត្តិ របស់កូន និង សោហ៊ុយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងក្នុងរយៈពេលគ្រប់គ្រងដែលជាធម្មតារយៈពេលនេះវែង ។ ហេតុដូច្នេះ ជាឧទាហរណ៍ ថ្លៃឈ្នួលដែលបានមកពីការជួលអចលនវត្ថុរបស់កូន នឹងក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការទូទាត់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៧.- បញ្ញត្តិពិសេស

បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៦ (ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ខាងលើនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែល ត្រូវបានផ្តល់ដោយមិនគិតថ្លៃទៅឱ្យកូន ដោយតតិយជនដែលបានបង្ហាញឆន្ទៈផ្ទុយនឹង វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៦ នោះ ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ជីតាបានធ្វើប្រទានកម្មដល់ចៅអធិនីជននូវអាគារមួយខ្នង ។ អាគារនោះត្រូវបានដាក់ជួល ហើយ

ជីវិតមានបំណងឱ្យប្រាក់ឈ្នួលនោះទៅចៅ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ គោលបំណងនៃប្រទានកម្មនេះ មិនអាចសម្រេចបានឡើយ ប្រសិនបើអ្នកមានអំណាចមេបាគ្រប់គ្រងនូវអាគារនោះ ហើយទទួលយកប្រាក់ឈ្នួលនោះ ។ នៅពេលដែលធ្វើប្រទានកម្ម ប្រសិនបើជីវិតបានបង្ហាញឆន្ទៈប្រឆាំងទៅនឹងសិទ្ធិអាស្រ័យផលរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា អ្នកមានអំណាចមេបានោះ មិនអាចអាស្រ័យផលពីទ្រព្យសម្បត្តិនោះបានឡើយ ។ មាត្រានេះត្រូវបានដាក់តែងឡើងដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៨.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យ កូន

១-ប្រសិនបើតតិយជនដែលបានផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅកូនដោយមិនគិតថ្លៃ បានបង្ហាញឆន្ទៈថា មិនឱ្យឪពុកម្តាយណាម្នាក់ ឬ ទាំងសងខាង ដែលអនុវត្តអំណាចមេបាគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ពុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ឪពុកម្តាយណាម្នាក់ ឬ ទាំងសងខាងឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា ពុំបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បើតតិយជនពុំបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ តាមការទាមទាររបស់កូន ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

៣-ទោះបីជាតតិយជន បានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ដោយ បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាដែរ នៅក្នុងករណីដែលសិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ បានរលត់ ឬ មានការចាំបាច់ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកនោះ តែតតិយជននោះ មិនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀត ។

៤-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៧ (ការជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដោយតុលាការ) រហូតដល់មាត្រា ៤០ (សិទ្ធិរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និងទី ៣ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងគ្រួសារមួយមានជីដូនជីតា ឪពុកម្តាយ និង កូន ហើយជីដូន ជីតាមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ប៉ុន្តែ ឪពុកម្តាយជាមនុស្សខ្លះខ្លាយ ។ ជីដូនជីតាមានបំណងធ្វើប្រទានកម្មនូវទ្រព្យរបស់ខ្លួនទៅឱ្យចៅរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយរបស់ចៅនោះគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងនាមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឪពុកម្តាយអាចនឹងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ។ ដោយសន្និដ្ឋានថា ករណីបែបនេះអាចនឹងកើតមានឡើង មាត្រានេះបានលើកលែងនូវទ្រព្យសម្បត្តិមួយចំនួនពីកម្មវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងដោយអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ប្រសិនបើតតិយជនគិតចង់ធ្វើប្រទានកម្មដោយឥតគិតថ្លៃនូវទ្រព្យសម្បត្តិដល់កូនដែលជាអនីតិជន ប៉ុន្តែ មិនចង់ឱ្យអ្នកមានអំណាចមេបាគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីដូចមានក្នុងមាត្រានេះ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ មិនស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកមានអំណាចមេបាទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៥៩.- ការអនុវត្តដូចគ្នានៃបញ្ញត្តិស្តីពីអាណត្តិ

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦៥០ (ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់ របស់អាណត្តិគាហក នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណត្តិ) និង មាត្រា ៦៥១ (លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណត្តិ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា ជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន និង ករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៥៨ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យកូន) ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវចប់ ដោយសារតែកូនបានដល់នីតិភាព ឬ សិទ្ធិគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូត ប្រសិនបើអ្នកគ្រប់គ្រងនោះលែងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិភ្លាម មុនពេលដែលកូន ឬ អ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីអាចមានលទ្ធភាពចាប់ផ្តើមគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះបាន ទ្រព្យសម្បត្តិនឹងស្ថិតនៅក្នុងហានិភ័យ ។ ជាឧទាហរណ៍ បញ្ហានឹងកើតឡើង ប្រសិនបើអ្នកគ្រប់គ្រងលើគោ និង សេះរបស់កូន ឈប់ផ្តល់ចំណី នៅពេលការគ្រប់គ្រងបានចប់ ។ ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពបែបនេះ មាត្រានេះកំណត់ថា បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងអាណត្តិត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវបន្តនូវការគ្រប់គ្រងដែលចាំបាច់ ទោះបីជានៅក្រោយពេលការចប់ការគ្រប់គ្រងក៏ដោយ ។ ដូច្នេះនៅក្នុងឧទាហរណ៍នេះ អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវតែបន្តផ្តល់ចំណីសម្រាប់គោ និង សេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦០.- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងទៅនឹងការ
គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន

១-សិទ្ធិលើបំណុលដែលកើតឡើងរវាងអ្នកមានអំណាចមេបា និង កូន ចំពោះការ
គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ត្រូវរំលត់ដោយអាជ្ញាយុកាល បើពុំបានអនុវត្តសិទ្ធិនោះ ក្នុងអំឡុង
ពេល ៣ (បី) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលសិទ្ធិអំណាចនៃការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ
បានរលត់ ។

២-ក្នុងករណីដែលសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ បានរលត់
នៅក្នុងពេលដែលកូនពុំទាន់ក្លាយជានីតិជន បើកូនពុំមានអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់
អំឡុងពេលដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនាអំឡុងពេល ដោយ
គិតចាប់ពីពេលដែលកូននោះក្លាយជានីតិជន ឬ ពេលដែលអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បាន
កំណត់ ដែលស្នងបន្តនោះ បានឡើងកាន់តំណែង ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបង់បង់បង់ស្រោចក្នុងការរៀបចំជីវិតរបស់កូនជំនួសឱ្យកូន ឬ ប្រសិន
បើអ្នកមានអំណាចមេបាមិនបានប្រគល់ឱ្យកូននូវប្រាក់ដែលបានមកពីការលក់ដីរបស់កូន នោះសិទ្ធិរបស់អ្នកមានអំណាច
មេបាក្នុងការទាមទារនូវស្នាក់នៅក្នុងការរៀបចំជីវិត និង សិទ្ធិរបស់កូនក្នុងការទាមទារឱ្យប្រគល់ប្រាក់ដែលបានមកពីការ
លក់ដី នឹងត្រូវរំលត់ ដោយអាជ្ញាយុកាល នៅពេលអំឡុងពេល ៣ (បី) ឆ្នាំ កន្លងផុត ។ ដោយសារតែអ្នកមានអំណាច
មេបា និង កូន ជាធម្មតា ស្នាក់នៅជាមួយគ្នា ការអនុវត្តសិទ្ធិលើបំណុលនេះមិនមានការលំបាកឡើយ ។ បន្ថែមពី
លើនេះទៅទៀត ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ កូន មិនអនុវត្តនូវសិទ្ធិនេះក្នុងរយៈពេលដ៏យូរ អ្នកដែលមាន
អំណាចមេបា ឬ កូន អាចត្រូវបានចាត់ទុកថា មានឆន្ទៈលះបង់នូវសិទ្ធិលើបំណុលនេះ (ការលើកលែងឱ្យរួចពីកាតព្វកិច្ច) ។

កថាខណ្ឌទី ២ ត្រូវបានចែងឡើងដើម្បីធានានូវសិទ្ធិរបស់កូនក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិលើបំណុល ដោយសារជាធម្មតា មាន
ការលំបាកសម្រាប់កូនក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិលើបំណុល ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី ៦ ការព្យួរ និង ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

មាត្រា ១០៦១.- ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រង
ទ្រព្យសម្បត្តិ

បើអ្នកមានអំណាចមេបា បានធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ដោយសារ
ការគ្រប់គ្រងមិនត្រឹមត្រូវ តុលាការអាចប្រកាសការព្យួរ ឬ ដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់
គ្រង តាមការទាមទាររបស់ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់
នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

(កំណត់)

ខ្លឹមសារនៃអំណាចមេបា រួមមានការបិទបិទរូបកាយកូន និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។ មានករណីខ្លះ
ដែលអ្នកមានអំណាចមេបាធ្វើការបិទបិទរូបកាយកូនដោយមិនមានបញ្ជាអ្វីទេ ប៉ុន្តែ មិនសមរម្យជាអ្នកគ្រប់គ្រង
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ដូចជាការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិមិនត្រឹមត្រូវ ឬ ការប្រើប្រាស់ ឬ យកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន
នូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ជាអាទិ៍ ។ មាត្រានេះផ្តល់នូវយន្តការមួយក្នុងការព្យួរ ឬ ដកហូតតែសិទ្ធិអំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រង
ទ្រព្យសម្បត្តិ នៅក្នុងករណីបែបនេះ ។

សូមមើលមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំប៉ុន

មាត្រា ១០៦២.- ការលុបចោលការប្រកាសការព្យួរ និង ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃ
ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

បើមូលហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៦១ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការ
ដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ខាងលើនេះ បានបញ្ចប់ហើយ តុលាការ
អាចលុបចោលការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ
តាមការទាមទាររបស់សាមីជនដែលបានទទួលការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិ
អំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននោះបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៤៩ (ការលុបចោលនូវការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦៣.- ការលាលឺបំបាត់ និង បដិទាននៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

១-បើមានមូលហេតុពុំអាចជៀសវាងបាន អ្នកមានអំណាចមេបា អាចលាលឺបំបាត់ សិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបាន ដោយទទួលបានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

២-បើមូលហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បានបញ្ចប់ ហើយ អ្នកមានអំណាចមេបាដែលបានលាលឺបំបាត់សិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ អាចទទួលបានបដិទាននូវសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះវិញបាន ដោយទទួល បានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៥០ (ការលាលឺបំបាត់ និង បដិទានរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦៤.- ករណីដែលពុំមានអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

បើពុំមានអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦១ (ការ ប្រកាសការល្អ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ឬ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៦៣ (ការលាលឺបំបាត់ និង បដិទាននៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ខាងលើនេះ ទេ តុលាការត្រូវសម្រេចសេចក្តីជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស ឱ្យកូន ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបា អាចបិទរក្សារូបកាយកូន ប៉ុន្តែ មិនអាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនបាន ទេ អាចមានករណីខ្លះដែលពុំមានជនណាគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនឡើយ ហើយជាលទ្ធផល អាចធ្វើឱ្យមានផល ប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់សុខុមាលភាពរបស់កូន ។ ដើម្បីប្រឈមមុខនឹងបញ្ហានេះ មាត្រានេះចែងថា តុលាការត្រូវជ្រើស តាំងអ្នកតំណាងពិសេសឱ្យកូន តាមការសម្រេចសេចក្តី ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

សូមមើលមាត្រា ១០៥២ (ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៨៣៧ និង មាត្រា ៨២៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦៥.- ករណីដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា និង កូន មាន ភាពផ្ទុយគ្នា

១- ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា និង កូន មាន ភាពផ្ទុយគ្នា អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស សម្រាប់កូន ។

២- ក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា អនុវត្តអំណាចមេបាចំពោះកូនច្រើននាក់ ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់កូនម្នាក់នោះ និង កូនផ្សេងទៀត មានភាព ផ្ទុយគ្នា អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស សម្រាប់កូនណាម្នាក់ ។

(កំណត់)

មានករណីផ្សេងៗគ្នាមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងកថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ ។

ករណីចម្បង គឺមានដូចជាការទិញនូវអចលនវត្ថុរបស់កូនដោយអ្នកមានអំណាចមេបា ឬ ការដាក់អចលនវត្ថុរបស់ កូនជាប្រតិភោគដើម្បីខ្ចីប្រាក់ដោយអ្នកមានអំណាចមេបា ។ នៅក្នុងករណីរបៀបនេះដែលអ្នកមានអំណាចមេបាមាន បំណងធ្វើសកម្មភាពដែលបណ្តាលឱ្យ ឬ អាចនឹងបណ្តាលឱ្យមានភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍រវាងអ្នកដែលមានអំណាច មេបា និង កូន អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស ហើយតុលាការត្រូវ ជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសដែលពុំធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ផលប្រយោជន៍របស់កូន ។ អ្នកតំណាងពិសេសគឺជាអ្នកតំណាង របស់កូន ។ ប្រសិនបើសកម្មភាពដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍ ត្រូវបានធ្វើឡើង ដោយពុំបាន ជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសទេ ករណីនេះនឹងក្លាយជាបញ្ហាដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣៦៩ (ការតំណាងដោយគ្មាន សិទ្ធិ) នៃក្រមនេះ ហើយសកម្មភាពនោះមិនត្រូវបង្កើតអានុភាពចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ (កូន) ឡើយ លើកលែងតែម្ចាស់សិទ្ធិ (កូន) ផ្តល់សច្ចានុមតិចំពោះសកម្មភាពនោះ ។ មានន័យថា កូនអាចយកវិញនូវអចលនវត្ថុពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយអះអាងអំពីមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ឬ ទាមទារឱ្យលុបការចុះបញ្ជីអំពីការបង្កើតសិទ្ធិប្រតិភោគ ដោយ អះអាងមោឃភាពនៃការបង្កើតសិទ្ធិប្រតិភោគបាន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : មានបងប្អូនប្រុសពីររូបដែលជាអនីតិជន ។ ឪពុករបស់បងប្អូនបានស្លាប់ ហើយម្តាយក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបាទោល ។ ក្នុងករណីនេះ ម្តាយត្រូវយល់ព្រម ឬ បោះបង់សន្តតិកម្មក្នុងនាម បងប្អូនប្រុសទាំងពីរនាក់ដែលជាអនីតិជននោះ ។ ប្រសិនបើម្តាយយល់ព្រមសន្តតិកម្មក្នុងនាមកូនបង ប្អូន បោះបង់ សន្តតិកម្មក្នុងនាមកូនប្អូន នោះភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍ នឹងកើតឡើង រវាងបងប្អូនប្រុសទាំងពីរ ។ នៅក្នុងករណីនេះ ម្តាយអាចតំណាងឱ្យកូនណាម្នាក់ ហើយត្រូវទាមទារឱ្យជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសសម្រាប់កូនម្នាក់ទៀតដែលមានភាព

ផ្ទុយគ្នានឹងផលប្រយោជន៍របស់កូនដែលម្តាយតំណាងឱ្យ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី ៧ ការយកមកអនុវត្តជូនគ្នាដល់ជំពូកនេះ

មាត្រា ១០៦៦.- អ្នកជំនួសអំណាចមេបា

ចំពោះកូនរបស់អនីតិជនដែលមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អ្នកមានអំណាចមេបារបស់អនីតិជននោះ ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួស ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៥ (អំណាចមេបា) នេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរ ចំពោះអ្នកដែលអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួស ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើអនីតិជនដែលមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាលកូន អំណាចមេបាលើកូននោះមិនអាចត្រូវប្រគល់ឱ្យអនីតិជននោះបានឡើយ ដោយសារតែអនីតិជនខ្លួនឯងកំពុងស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបា ហើយពុំមានសមត្ថភាពពេញលេញក្នុងការធ្វើសកម្មភាពឡើយ ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ មាត្រានេះចែងថា អ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើអនីតិជន ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាលើកូននោះដែរ ។ ការអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួសនេះនឹងចប់នៅពេលដែលអនីតិជនដល់នីតិភាព ។ នៅក្នុងករណីជាច្រើន នៅពេលដែលអនីតិជនបង្កើតកូន ជំនួសជីតារបស់កូននោះក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើចៅ ។

វាជាការពិតដែលបុរសដែលជាអនីតិជន ហើយមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចទទួលស្គាល់កូន (មាត្រា ៩៩៣ និង មាត្រា ៩៩៤ នៃក្រមនេះ) ហើយក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន (មាត្រា ១០៣៨ នៃក្រមនេះ) ។ នៅក្នុងករណីនេះផងដែរ ដោយសារតែបុរសនោះខ្លួនឯងកំពុងស្ថិតក្រោមអំណាចមេបា អ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើបុរសនោះ ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាលើកូន ជំនួសឱ្យបុរសនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ជំពូកទី ៦ អាណាព្យាបាល

(កំណត់)

អាណាព្យាបាលមាន ២ ប្រភេទ ។ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ១ នៃជំពូកនេះ

គឺជារបបការពារអនីតិជន ។ បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងអនីតិជនដែលរួមមាននិយមន័យនៃអនីតិជន ជាអាទិ៍ ត្រូវបានបញ្ជាក់ ចាប់ពីមាត្រា ១៧ ដល់ មាត្រា ២៣ នៃក្រមនេះ ។ អាណាព្យាបាលទូទៅដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ២ នៃជំពូកនេះ គឺ ជារបបការពារបុគ្គល ទោះបីជាអនីតិជន ឬ នីតិជនក៏ដោយ ឱ្យតែជាជនដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ដែលខ្វះ សមត្ថភាពក្នុងការយល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដោយសារមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញា ស្មារតី ។ បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងជនដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅដែលរួមមាននិយមន័យនៃជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ មានចាប់ពីមាត្រា ២៤ ដល់ មាត្រា ២៧ នៃក្រមនេះ ។ ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ មិនមានបញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អាណាព្យាបាលទូទៅទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ បញ្ញត្តិ ទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលនៅក្នុងជំពូកនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាដោយក្រុមការងារ ដោយផ្អែក លើបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៨៣៨ ដល់មាត្រា ៩៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។ ដោយសារតែបញ្ញត្តិទាក់ទងនឹង អាណាព្យាបាល នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មយ៉ាងច្រើនសម្បើមនៅឆ្នាំ ២០០០ ។ ជំពូកនេះឆ្លុះ បញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃវិសោធនកម្មនៃក្រមជប៉ុន ។

ផ្នែកទី ១ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

កថាភាគទី ១ ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៦៧.- មូលហេតុនៃការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើគ្មានអ្នកអនុវត្តអំណាចមេបាចំពោះអនីតិជនទេ អាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ត្រូវចាប់ផ្តើម ។

(កំណត់)

ជាគោលការណ៍ បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចក្នុងការបិទបញ្ជារូបកាយរបស់អនីតិជន និង គ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន គឺជាឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជននោះដែលជាអ្នកមានអំណាចមេបា (មាត្រា ១០៣៤ នៃ ក្រមនេះ និង មាត្រា ១១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩) ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយ ទាំងពីរនាក់ទទួលមរណភាពដោយសារជម្ងឺ ឬ គ្រោះថ្នាក់ ឬ អ្នកមានអំណាចមេបាត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូតអំណាចមេបា (មាត្រា ១០៤៨ នៃក្រមនេះ) នោះនឹងមិនមានបុគ្គលណាម្នាក់ដែលអនុវត្តអំណាចមេបាទេ ហើយស្ថានភាពនេះនាំឱ្យ លទ្ធភាពការពារអនីតិជនមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ហេតុដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នឹងត្រូវបានជ្រើសតាំង សម្រាប់ការពារអនីតិជននោះ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីដែលបានចែងខាងក្រោម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ២ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៦៨.- អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានកំណត់ អ្នក
អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង និង មូល-
ដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំង

១-អ្នកដែលអនុវត្តអំណាចមេបាចុងក្រោយបង្អស់ចំពោះអនីតិជន អាចកំណត់អ្នក
អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមមតកសាសន៍បាន ។

២-ប្រសិនបើគ្មានអ្នកត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមបញ្ញត្តិ
នៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះទេ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន តាមការទាមទាររបស់ពួកគេនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជន មេឃុំ ឬ ចៅ
សង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជន នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាព
កុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ
ករណីដែលខ្វះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

៣-ដើម្បីជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការត្រូវពិច
ពិចារណាអំពីស្ថានភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាព និង ទ្រព្យសម្បត្តិ
របស់អនីតិជន វិជ្ជាជីវៈ និង ប្រវត្តិរបស់អ្នកដែលត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន និង អត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាព នៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ រវាងអ្នកធ្វើជា
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន យោបល់របស់អនីតិជន និង ស្ថានភាព
ផ្សេងទៀតទាំងស្រុង ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៦៨ បញ្ជាក់អំពីរបៀបនៃការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង លក្ខណវិនិច្ឆ័យដែល
ត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ការជ្រើសតាំង ។

កថាខណ្ឌទី ១ ប្រមើលមើលពីស្ថានភាពដូចតទៅនេះ៖ ឪពុករបស់អនីតិជនម្នាក់បានទទួលមរណភាព ហើយម្តាយ
បានក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបាច់ម្នាក់ឯង ។ ដោយសារតែម្តាយមានជម្ងឺដែរ ដូច្នេះ គាត់អាចទទួលមរណភាពនៅ
ពេលណាមួយ ។ នៅក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ ដើម្បីរៀបចំទុកជាមុនសម្រាប់ស្ថានភាពដែលគ្មានអ្នកមានអំណាចមេបា
ច់ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិឱ្យកំណត់បុគ្គលម្នាក់ដែលសមរម្យដើម្បីធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ការកំណត់

នេះត្រូវតែធ្វើឡើង ដោយអនុលោមទៅតាមទម្រង់នៃមតកសាសន៍ដែលបានចែងចាប់ពីមាត្រា ១១៦៨ នៃក្រមនេះ ។
ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់តាមមតកសាសន៍បដិសេធមិនព្រមធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ការ
កំណត់នេះនឹងមិនមានន័យឡើយ ពីព្រោះគេមិនអាចចាប់បង្ខំឱ្យបុគ្គលនោះធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលបានឡើយ ។

ប្រសិនបើគ្មានការកំណត់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនតាមរយៈមតកសាសន៍ទេ ឬ បុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់
បដិសេធចំពោះកិច្ចការនោះ អនីតិជននឹងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពដែលគ្មានអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌ
ទី ២ ចែងថា ក្នុងករណីបែបនេះ តុលាការត្រូវចាប់ផ្តើមនីតិវិធីនៃការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
តាមការទាមទាររបស់បុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលបានកំណត់ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកជិតខាងម្នាក់
ដឹងថា ប្តីប្រពន្ធដែលនៅក្បែរផ្ទះខ្លួនបានទទួលមរណភាព ហើយកូនតូចរបស់ពួកគេនៅរស់ អ្នកជិតខាងនោះមិនមាន
សិទ្ធិទាមទារឱ្យជ្រើសតាំងបានទេ ប៉ុន្តែ អ្នកជិតខាងនោះធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ទៅមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ ហើយមេឃុំ ឬ
ចៅសង្កាត់នោះដែលមានសិទ្ធិធ្វើការទាមទារ អាចទាមទារឱ្យតុលាការចាប់ផ្តើមនីតិវិធីបាន ។ ពីទស្សនៈការពារដល់
អនីតិជន សិទ្ធិទាមទារនេះមានវិសាលភាពចំពោះបុគ្គលជាច្រើន ។

កថាខណ្ឌទី ៣ បញ្ជាក់អំពីមូលដ្ឋានសម្រាប់វិនិច្ឆ័យ នៅពេលតុលាការធ្វើការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន ។ បញ្ជាក់ថា តើតុលាការត្រូវធ្វើការពិចារណាលើយោបល់របស់អនីតិជនដែរ ឬយ៉ាងណានោះ គឺជាឆន្ទានុសិទ្ធិ
របស់តុលាការ ដោយសារមិនអាចកំណត់ថា តើអនីតិជនមានអាយុប៉ុន្មានដែលតុលាការត្រូវស្តាប់យោបល់នោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៨៣៩ មាត្រា ៨៤០ និង កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ៨៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៦៩.- ករណីយកិច្ចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងតាម
បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០៥២ (ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន)
នៃក្រមនេះ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីទៀត ឱ្យបាន
ឆាប់រហ័ស ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៦៩ បញ្ញត្តិបង្គាប់ឱ្យតុលាការប្រើប្រាស់ឆន្ទានុសិទ្ធិជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មី ក្នុង
ករណីដែលខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង ដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបាន
ចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០៥២ នៃក្រមនេះ ។ ទោះបីជាតុលាការមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងចំណោម
បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារដូចបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា ១០៦៨ នៃក្រមនេះក៏ដោយ ក៏តុលាការអាចចាប់ផ្តើមនីតិវិធី
ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ស្របតាមមាត្រានេះបានដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៨៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧០.- ចំនួននៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវមានតែម្នាក់ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះអនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ ដែលខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការ យល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមាន វិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី បើត្រូវចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមមាត្រា ២៤ (ការប្រកាស ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅម្នាក់អាចត្រូវ បានជ្រើសតាំងបាន ក្រៅពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

២-បញ្ញត្តិស្តីពីអាណាព្យាបាលទូទៅ នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអាណាព្យាបាលទូទៅសម្រាប់អនីតិជន លើកលែងតែមាត្រា ១១២០ (ករណីដែល អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់) ។

(កំណត់)

វាក្យខណ្ឌទី ១ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៧០ កំណត់អំពីចំនួននៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានតួនាទីដូចជាឪពុកម្តាយ ។ ប្រសិនបើមានអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ពីរនាក់ ឬ ច្រើននាក់ ហើយមានយោបល់ខុសគ្នា នោះមានការពិបាកដើម្បីដោះស្រាយនូវយោបល់ខុសគ្នានោះ ។ ដោយសារតែបញ្ហានេះហើយ ទើបជាគោលការណ៍ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវមានតែម្នាក់ ។

វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ១ ទាក់ទងនឹងករណីដែលទាំងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អាណាព្យាបាល ទូទៅត្រូវចាប់ផ្តើមចំពោះអនីតិជន ។ ករណីនេះមិនបង្កឱ្យមានការភាន់ច្រឡំច្រើនដូចករណីដែលបានពន្យល់ចំពោះវាក្យ ខណ្ឌទី ១ ខាងលើទេ ពីព្រោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទទួលខុសត្រូវក្នុងការបិទរក្សារូបកាយអនីតិជន ចំណែកអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីការយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរនៃបញ្ញត្តិស្តីពីអាណាព្យាបាលទូទៅ និង វិសាលភាពនៃ ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរនោះ ចំពោះអាណាព្យាបាលទូទៅចំពោះអនីតិជនដែលបានកំណត់នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ១ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧១.- ការលាឈប់នៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចលាឈប់បាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧១ ចែងអំពីការលាឈប់ដោយហេតុផលត្រឹមត្រូវ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានតំណត់តាមមតកសាសន៍ ឬ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយតុលាការ ។ ហេតុផលត្រឹមត្រូវរួមមានដូចជា ជម្ងឺ វ័យចំណាស់ និង ការផ្លាស់ទីលំនៅទៅឆ្ងាយ ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីប្រទេសជប៉ុន

មាត្រា ១០៧២.- ករណីយកិច្ចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានលាឈប់ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីទៀត ឱ្យបានឆាប់រហ័ស ។

(កំណត់)

ពីព្រោះតែការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១០៧១ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ នៅពេលដែលបុគ្គលម្នាក់លាឈប់ពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការដឹងថា អនីតិជនគ្មានអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ។ ក្នុងករណីនេះ ដូចក្នុងមាត្រា ១០៦៩ ដែរ មាត្រា ១០៧២ នេះចែងបង្គាប់ឱ្យតុលាការប្រើប្រាស់ឆន្ទានុសិទ្ធិជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលដែលលាឈប់ត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលថ្មីទៅតុលាការ ប៉ុន្តែ ពីព្រោះតែវាជាដំណោះស្រាយដែលមិនច្បាស់ យើងបានកែសម្រួលមាត្រានេះ ។

មាត្រា ១០៧៣.- ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានធ្វើអំពើពុករលួយ ឬ មានហេតុផ្សេងទៀតដែលមិនសមរម្យនឹងភារកិច្ចជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការអាចបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះបាន តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួត

ពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាង អយ្យការ ឬ អាចបញ្ឈប់ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ជាក់អំពីបុគ្គលទាំងឡាយដែលមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ប្រសិន បើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះបានប្រព្រឹត្តអំពើមិនសមរម្យជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដូចជា ការបង្ខំឲ្យទ្រព្យសម្បត្តិអនីតិជន ឬ ការបំពានលើអនីតិជន ។ សូមមើលសេចក្តីកំណត់នៃមាត្រា ១០៦៨ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧៤.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

បុគ្គលដែលកំណត់ក្នុងចំណុចខាងក្រោមនេះ ពុំអាចធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជនបានឡើយ ៖

ក-អនីតិជន ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមហិក្ខុបត្តអ្នក ។

ខ-អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង ហិក្ខុបត្តអ្នក៖ ព្រមទាំងអ្នកត្រួត ពិនិត្យជនទាំងនោះ ដែលធ្លាប់ត្រូវបានតុលាការដកចេញ ។

គ-ជនដែលក្ស័យធន ។

ឃ-ជនដែលគ្មានដំណឹងអំពីទីរស់នៅ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧៤ លើកឡើងនូវលក្ខខណ្ឌនៃបុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ប្រសិនបើមានបុគ្គលណាដែលត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌសូម្បីតែមួយក្នុងចំណោមលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ បុគ្គលនោះមិនអាចក្លាយជាអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ។ ជាឧទាហរណ៍ ទោះបីជាមានបុគ្គលម្នាក់ដែលត្រូវបានកំណត់ធ្វើជាអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនតាមរយៈមតកសាសន៍ក៏ដោយ ក៏បុគ្គលនោះមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជនបានដែរ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់នោះក៏ជាអនីតិជនដែរ ឬ ប្រសិនបើកន្លែងរស់នៅរបស់បុគ្គលនោះ មិនត្រូវបានដឹង ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងករណីដែលតុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការក៏

មិនអាចជ្រើសតាំងយកបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌណាមួយដែលបានលើកឡើងក្នុងមាត្រានេះ មកធ្វើជាអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៣ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៧៥.- អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបាន កំណត់ និង អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង

១-អ្នកមានអំណាចមេបាដែលអាចកំណត់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចកំណត់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមមតកសាសន៍បាន ។

២-ប្រសិនបើទទួលស្គាល់ថាចាំបាច់ នៅក្នុងករណីដែលគ្មានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលត្រូវបានកំណត់តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាង លើនេះទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមការទាមទាររបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលខ្វះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(កំណត់)

អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន គឺជាអ្នកដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យកិច្ចការរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន ។ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំងតែនៅពេលដែលមានភាព ចាំបាច់តែប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនត្រូវការចាំបាច់ជានិច្ចកាលទេ ។ ដូច កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៦៨ ដែរ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៧៥ ចែងថា អ្នកដែលអនុវត្តអំណាចមេបា ចុងក្រោយបង្អស់សម្រាប់អនីតិជន អាចកំណត់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនតាមមតកសាសន៍បាន ។

មតកជនអាចកំណត់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទាំង ពីរនាក់ក៏បាន កំណត់តែអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ម្នាក់ប៉ុណ្ណោះក៏បាន ។ ក្នុងករណីដែលមតកជនកំណត់តែអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនប៉ុណ្ណោះ តុលាការនឹងជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ២ បញ្ជាក់អំពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារ ឱ្យជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ទោះបីជាមានការទាមទារឱ្យជ្រើសតាំងក៏ដោយ ក៏ តុលាការអាចបដិសេធការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលបានសម្រាប់អនីតិជនបានដែរ ប្រសិនបើតុលាការ យល់ឃើញថា ការជ្រើសតាំងមិនមានការចាំបាច់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៨ និង មាត្រា ៨៤៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៧៦.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន

សហព័ទ្ធ និង ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ពុំអាចធ្វើជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានឡើយ ។^៦

(កំណត់)

ប្រសិនបើបុគ្គលដែលមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធនឹងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបានជ្រើសតាំងជាអ្នកត្រួត ពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ការត្រួតពិនិត្យអាចនឹងក្លាយទៅជាគ្មានប្រសិទ្ធភាព ។ ដោយសារតែ មូលហេតុនេះហើយ មាត្រានេះចែងថា ព្យាបាលក្នុងទំហំជាក់លាក់មួយ មិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជនទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៧៧.- តួនាទីរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានតួនាទីដូចកំណត់ខាង ក្រោមនេះ ៖

ក-ត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

^៦ មាត្រា ១០៧៦ នេះ ត្រូវបានធ្វើសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

ខ-ទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីទៀត ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ក្នុងករណីដែលខ្វះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

គ-ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ ចំពោះការគ្រប់គ្រងថែរក្សាអនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ ក្នុងករណីដែលមាន ស្ថានភាពបន្ទាន់ ។

ឃ-តំណាងឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ចំពោះសកម្មភាពដែលផល ប្រយោជន៍របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន មានភាពផ្ទុយគ្នា ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧៧ កំណត់តួនាទីរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ចំណុច គ ទទួលស្គាល់ នូវសិទ្ធិរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងការធ្វើការចាត់ចែងដែលចាំបាច់សម្រាប់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលអនីតិជនត្រូវការចូលសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ ឬ ត្រូវការ វះកាត់ដោយសារតែជំងឺក្លាមៗ នៅពេលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនអាចធ្វើកិច្ចការរបស់ខ្លួនដោយសារនៅ បរទេស ។ ចំណុច គ នេះមានគោលបំណងអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើកិច្ចការ បន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាបណ្តោះអាសន្ន ជំនួសអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បី ការពារអនីតិជន ។ ចំណុច ឃ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទិញ អចលនវត្ថុដែលអនីតិជនទទួលជាមតិកពីឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាលអាចប្រើសិទ្ធិអំណាចដោយបំពាន ដើម្បីទិញ អចលនវត្ថុនោះក្នុងតម្លៃទាបដែលមិនសមរម្យ ។ ក្នុងស្ថានភាពដែលមានភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍រវាងអនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មិនមែនអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ប៉ុន្តែ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវតំណាងឱ្យអនីតិជន ដើម្បីកុំឱ្យផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជនត្រូវការខូចខាត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៧៨.- បញ្ញត្តិដែលត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា

បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១០៦៨ (អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលត្រូវបានកំណត់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង និង

មូលដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំង) មាត្រា ១០៧១ (ការលាយបំប្លែងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៧៣ (ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៧៤ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៨៧ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៨៨ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៩៣ (ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១១០០ (ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ជាអាទិ៍ នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) និង មាត្រា ១១០១ (លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងថា បញ្ញត្តិផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ៤ តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៧៩.- សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចនៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដូចគ្នានឹងអ្នកមានអំណាចមេបា ចំពោះចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី ៣ (សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា) ជំពូកទី ៥ នៃគន្ថីទី ៧ នេះ ។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរវិធីអប់រំ និង ទីសំណាក់ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយអ្នកមានអំណាចមេបា ដាក់ទណ្ឌកម្មលើអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម លុបចោលការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម ឬ កម្រិតអាជីវកម្ម បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់

អនីតិជន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

២-ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកអាណា- ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវពិភាក្សាជាមួយនឹងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជននោះ ចំពោះចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៤២ (ករណីយកិច្ច ពិភាក្សាអំពីចំណុចសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងកូន) នៃក្រមនេះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយក មកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧៩ បញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែង ថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងអ្នកមានអំណាចមេបា ។ អាចនិយាយបានថា អ្នកអាណាព្យាបាល គឺជាអ្នកជំនួសឪពុកម្តាយ ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនម្នាក់ត្រូវបានជ្រើសតាំង ដោយសារមរណភាពរបស់ឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវគោរពនូវឆន្ទៈរបស់ឪពុកម្តាយនោះ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយនោះបានកំណត់អំពីវិធីអប់រំ ឬ បញ្ហាដទៃទៀតកាលដែលនៅរស់ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ផ្លាស់ប្តូរបញ្ហាណា មួយក្នុងចំណោមបញ្ហាដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រានេះ ខុសពីអ្វីដែលអ្នកមានអំណាចមេបាបានកំណត់កាលពីអតីតកាលនោះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បី ការពារឆន្ទៈរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា និង របស់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌ ទី ២ ចែងអំពីគោលការណ៍ថា ប្រសិនបើ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវពិភាក្សា ជាមួយនឹងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនធ្វើការ វិនិច្ឆ័យអំពីបញ្ហាដែលកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៤២ ។ កថាខណ្ឌនេះអនុវត្តចំពោះករណីដូចតទៅនេះ : ឧទាហរណ៍ ពីព្រោះតែអនីតិជនមានជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរ ហើយវិធីព្យាបាលមានច្រើនប្រភេទ មានការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការសម្រេចចិត្ត ដើម្បីជ្រើសរើសវិធីព្យាបាលមួយពីក្នុងចំណោមមធ្យោបាយដែលមានច្រើន ។ ករណីនេះទាក់ទងនឹងចំណុច យ នៃមាត្រា ១០៤២ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការពិភាក្សានឹងមិនអាចធ្វើទៅបានទេ នៅពេលដែលអនីតិជនមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយទាមទារឱ្យ មានការជ្រើសរើសភ្លាមៗ នូវរបៀបព្យាបាលតាមវេជ្ជសាស្ត្រ ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ២ នេះចែងថា មិនចាំបាច់មានកិច្ចពិភាក្សាទេ ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១០៨០.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ហើយត្រូវធ្វើជាតំណាងឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៣ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨០ ចែងអំពីតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ ជាធម្មតា អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនចាប់ផ្តើមដោយសារមរណភាពរបស់ឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជន ។ ក្នុងករណីនេះ អនីតិជននោះនឹងមានទ្រព្យសម្បត្តិមួយចំនួន ដោយធ្វើសន្តតិកម្មចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយ ឬ ដោយទទួលបាននូវសំណងការខូចខាត ឬ ផលប្រយោជន៍ធានារ៉ាប់រងផ្សេងៗ ។ ប្រសិនបើបញ្ញត្តិអំពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនក្នុងករណីបែបនេះ មិនត្រូវបានរៀបចំឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរំលោភបំពានលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន អាចកើតឡើង ។ ហេតុដូច្នេះ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានសិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង ធ្វើការតំណាងជាសកលឱ្យអនីតិជន នៅពេលអនុវត្តសកម្មភាពទាំងឡាយទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ដូចជាការចុះកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ឬ ភតិសន្យា ជាដើម ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើផ្ទះដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អនីតិជន ត្រូវបានជួល ភតិបតីត្រូវបានបញ្ជាក់សរសេរថា “ឈ្មោះ ០០០០ ដែលជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឈ្មោះ.....” នៅក្នុងភតិសន្យានោះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៣ ដែលតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមរបស់អនីតិជន ក្នុងករណីដែលធ្វើកិច្ចសន្យាដែលមានគោលបំណងឱ្យអនីតិជនធ្វើសកម្មភាព ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលចុះកិច្ចសន្យាការងារជាមួយបុគ្គលណាម្នាក់ដើម្បីឱ្យអនីតិជនធ្វើការ អ្នកអាណាព្យាបាលត្រូវទទួលបានការយល់ព្រមពីអនីតិជន ។ ប្រសិនបើអនីតិជនមិនអាចយល់ព្រមចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ឬ មិនអាចយល់អំពីអត្ថន័យត្រឹមត្រូវនៃការយល់ព្រមទេ គេមិនអាចនិយាយបានថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះទទួលបាននូវការយល់ព្រមនេះឡើយ ។ ដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនអាចចុះកិច្ចសន្យាការងារនោះបានទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨១.- ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ នៅក្រោយពេលបានកាន់តំណែង ហើយត្រូវបញ្ចប់ការស្រាវជ្រាវនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ និង ត្រូវរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាននៅតុលាការ ។

២-ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ពុំមានអានុភាពឡើយ បើគ្មានវត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះទេ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨១ តម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ មានករណីជាច្រើនដែលអនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរស់នៅជាមួយគ្នា ។ ការរស់នៅជាមួយគ្នានេះអាចធ្វើឱ្យមានការលាយឡំគ្នារវាងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ហើយកើតឡើងនូវស្ថានភាពមិនច្បាស់លាស់ចំពោះកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនោះ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន គឺជារបស់អនីតិជន រីឯអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគ្រាន់តែគ្រប់គ្រងប៉ុណ្ណោះ ។ កថាខណ្ឌទី ១ បង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនធ្វើការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង រៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ។ ប្រសិនបើការស្រាវជ្រាវ និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌមិនអាចបញ្ចប់ក្នុងអំឡុងពេល ៣ ខែ ដោយសារអនីតិជនមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនពេក ឬ អនីតិជនមានទ្រព្យសម្បត្តិនៅបរទេស ឬ ការបែងចែកមតិរបស់ឪពុកម្តាយដែលទទួលមរណភាពមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់ ជាអាទិ៍ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអាចដាក់ពាក្យសុំឱ្យតុលាការពន្យារពេលបាន ។ តុលាការនឹងសួរហេតុផលពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ហើយសម្រេចថា តើត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យពន្យារពេលដែរ ឬយ៉ាងណា ។ ប្រសិនបើតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យពន្យារពេល តុលាការត្រូវកំណត់អំឡុងពេលដែលពន្យារនោះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨២.- សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

រហូតដល់ពេលបញ្ចប់ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិអំណាច ចំពោះតែសកម្មភាពដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ សកម្មភាពនេះមិនអាចតាំងនឹងតតិយជនដែលសុចរិតបានឡើយ ។

(កំណត់)

វិសាលភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនដែលត្រូវគ្រប់គ្រងដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មិនអាចកំណត់បានឡើយ រហូតដល់ការបញ្ចប់ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ឧទាហរណ៍ថា ប្រសិនបើដំបូលផ្ទះរបស់អនីតិជនត្រូវការជួសជុលមុនរដូវវស្សាមកដល់ ប៉ុន្តែ ការរៀបចំនូវបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិ មិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យរកជាងឈើមកជួសជុលដំបូលផ្ទះនោះ និង បង់ថ្លៃជួសជុលដំបូលផ្ទះនោះ ដោយដកប្រាក់ចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន មុនការបញ្ចប់ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិបាន ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ ចែងថា ចំពោះសកម្មភាពដែលធ្វើដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាសកម្មភាពនោះមិនមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ក៏ដោយ ក៏អនីតិជនមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យអះអាងថា សកម្មភាពនោះជាសកម្មភាពតំណាងដែលគ្មានសិទ្ធិ ប្រសិនបើតតិយជនសុចរិត ។ ជាធម្មតា តតិយជនមិនដឹងថា តើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌត្រូវបានរៀបចំហើយ ឬនៅនោះទេ ពីព្រោះការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌគឺជាបញ្ហារវាងអនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលតែប៉ុណ្ណោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៣.- ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលមានចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិលើបំណុល ឬកាតព្វកិច្ច ចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវរាយការណ៍

ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអំពីសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច
នោះ នៅមុនពេលចាប់ផ្តើមការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ ។

២-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានដឹងថាមានសិទ្ធិលើបំណុល
ចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល តែបើមិនបានរាយការណ៍ទេ អ្នកអាណាព្យាបាល
នោះ ត្រូវចាត់បង់សិទ្ធិលើបំណុលនោះ ។

(កំណត់)

សូមយកស្ថានភាពដូចតទៅនេះជាឧទាហរណ៍ : អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានចាប់ផ្តើម ដោយសារឪពុកម្តាយ
របស់អនីតិជនបានទទួលមរណភាព ហើយមិត្តភក្តិរបស់ឪពុកម្តាយម្នាក់ត្រូវបានជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន ។ ឪពុកម្តាយបានខ្ចីលុយពីមិត្តភក្តិនោះ ។ ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ អនីតិជនបានទទួលបន្ទុកកាតព្វកិច្ច តាម
សន្តតិកម្ម ។ មានន័យថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិលើបំណុលចំពោះអនីតិជន ។ ស្ថានភាពផ្ទុយ
ពីករណីនេះ (អនីតិជនក្លាយទៅជាម្ចាស់បំណុលចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) ក៏អាចកើតឡើងដែរ ។
ដោយសារតែអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានដឹងអំពីស្ថានភាពនេះយ៉ាងច្បាស់ ក្នុងករណីដែលអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក
អាណាព្យាបាលត្រូវបានជ្រើសតាំង មាត្រានេះតម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរាយការណ៍ជាបឋមអំពីសិទ្ធិ
លើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច ទៅអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពីទំនាក់ទំនង
នៃទ្រព្យសម្បត្តិរវាងភាគី ។ នេះជាខ្លឹមសារនៃកថាខណ្ឌទី ១ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាល
សម្រាប់អនីតិជនមិនបានរាយការណ៍ដូចបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ទេ សិទ្ធិលើបំណុលរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជនចំពោះអនីតិជន (កាតព្វកិច្ចរបស់អនីតិជន) ត្រូវរលត់ ។ កថាខណ្ឌនេះមានគោលបំណងទប់ស្កាត់អ្នកអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនពីការរំលោភលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ដោយក្លែងបន្លំសិទ្ធិលើបំណុល បន្ទាប់ពីដឹងថា
អនីតិជនមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៤.- ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះករណីដែលអនីតិជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាល បានធ្វើលទ្ធកម្មនូវទ្រព្យសម្បត្តិសកល

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៨១ (ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ)
មាត្រា ១០៨២ (សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ) និង មាត្រា ១០៨៣
(ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់

អនីតិជន ដែលមានចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមក
អនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល បានធ្វើលទ្ធកម្ម
នូវទ្រព្យសម្បត្តិសកល នៅក្រោយពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានកាន់
តំណែង ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨៤ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : បន្ទាប់ពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានកាន់តំណែង
ដឹកនាំរបស់អនីតិជនទទួលមរណភាព ហើយអនីតិជនធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជីតា ។ ក្នុងករណីបែបនេះ មាត្រា
១០៨១ ដល់មាត្រា ១០៨៣ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។ ហេតុដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
ត្រូវស្រាវជ្រាវអំពីទ្រព្យសម្បត្តិដែលអនីតិជនធ្វើលទ្ធកម្មថ្មី និង រៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ហើយ
ត្រូវរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ១០៨៥.- ការអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

ដើម្បីលក់ ជួល រំលាយភតិសន្យា បង្កើតហ៊ីប៉ូតែក ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀត
ដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា នូវអចលនវត្ថុដែលប្រើជាលំនៅឋានរបស់អនីតិជន
នៅក្រោមអាណាព្យាបាល ជំនួសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អ្នកអាណាព្យាបាល
សម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើមានការចុះកិច្ចសន្យាដូចជាកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ជាដើម ចំពោះអចលនវត្ថុដែលអនីតិជនកំពុងប្រើប្រាស់ជា
លំនៅឋាន ករណីនេះនឹងបង្កនូវអស្ថិរភាពចំពោះលំនៅរបស់អនីតិជននោះ ។ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
មិនគួរធ្វើសកម្មភាពណាដែលនឹងធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃជីវិតរបស់អនីតិជនឡើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើតម្លៃនៃ
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនមានតិចតួច ហើយចាំបាច់មានចំណាយសម្រាប់សោហ៊ុយអប់រំ ឬ ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ស្ថានភាព
ដែលចាំបាច់លក់លំនៅឋានរបស់អនីតិជនដើម្បីទប់ទល់ការចំណាយនោះ ឬ បង្កើតហ៊ីប៉ូតែកលើលំនៅឋានរបស់អនីតិជន
ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ អាចកើតឡើងអាស្រ័យទៅតាមកាលៈទេសៈ ។ ហេតុដូច្នេះ ចំពោះការចាត់ចែងអចលនវត្ថុដែលជា
លំនៅឋានបែបដូច្នេះ មាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមពីតុលាការ ដើម្បីកុំឱ្យអចលនវត្ថុនោះអាចត្រូវបានចាត់ចែង
ដោយងាយៗពេក ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៩-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៦.- សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន និង អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល មានភាពផ្ទុយគ្នា

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦៥ (ករណីដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា
និង កូន មានភាពផ្ទុយគ្នា) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នក
អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះ
ករណីដែលមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(កំណត់)

ឧទាហរណ៍ថា អនីតិជនត្រូវជាតួប្រស រីឯអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគឺជាពូ ហើយបុរសម្នាក់ដែលត្រូវ
ជាជីតារបស់អនីតិជន និង ត្រូវជាឪពុករបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានទទួលមរណភាព ដូច្នេះ សន្តតិកម្ម
ក៏បានចាប់ផ្តើម ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបោះបង់សន្តតិកម្មក្នុងនាមអនីតិជន នោះចំណែកមតិក
របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននឹងកើនឡើង ។ ករណីនេះ គឺជាស្ថានភាពមួយដែលផលប្រយោជន៍របស់
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន មានភាពផ្ទុយគ្នា ហេតុដូច្នេះ មាត្រា ១០៦៥ នៃក្រមនេះ
ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីនេះ ដើម្បីតម្រូវឱ្យជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសដែលជាបុគ្គលដែលធ្វើ
ការវិនិច្ឆ័យជំនួសអនីតិជនដោយអព្យាក្រឹតថា តើត្រូវបោះបង់សន្តតិកម្ម ឬយ៉ាងណា ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យ
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំងហើយនោះ ចំណុច ឃ មាត្រា ១០៧៧ នៃក្រមនេះចែងថា
អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវតំណាងឱ្យអនីតិជន ហេតុដូច្នេះ ការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស
មិនចាំបាច់ទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៧.- គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាល
សម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវធ្វើគម្រោងចំនួនប្រាក់ដែលត្រូវ
ចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង
គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ នៅជំហានដំបូងនៃពេលដែលបានចាប់ផ្តើមកាន់

តំណែង ។

២-សោហ៊ុយចាំ បាច់ ដើម្បីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបំពេញតួនាទី អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល ។

(កំណត់)

នៅពេលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនកាន់តំណែង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវពិចារណា និង ធ្វើគម្រោងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំសម្រាប់ការបិទចំណែករូបកាយរបស់អនីតិជន និង ការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ ប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយប្រចាំឆ្នាំរួមមានការចំណាយសម្រាប់សម្លៀកបំពាក់ ម្ហូប អាហារ ការស្នាក់នៅ និង ការអប់រំរបស់អនីតិជន និង ការជួសជុលផ្ទះរបស់អនីតិជន ជាដើម ។ កថាខណ្ឌទី ១ រវាង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងការកាត់បន្ថយទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនដោយច្នៃប្រហែស ។ កថាខណ្ឌទី ២ កំណត់ថា សោហ៊ុយដែលចាំបាច់សម្រាប់សម្លៀកបំពាក់ ម្ហូបអាហារ ការស្នាក់នៅ និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ អនីតិជន ត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មិនមែនជាបឋមដែល អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនធ្វើទានដល់អនីតិជនទេ ។ ដោយសារតែអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន គឺជា ករណីយកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ដើម្បីចិញ្ចឹមបិទចំណែករូបកាយអនីតិជន ដោយប្រើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ វាជារឿងធម្មតាទេ ដែលសោហ៊ុយសម្រាប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៨.- កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

តុលាការ អាចផ្តល់កម្រៃសមរម្យ ពីក្នុងចំណោមទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាល ឱ្យទៅអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយគិតពិចារណា ទៅលើលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាល ព្រមទាំងស្ថានភាពផ្សេងទៀតបាន ។

(កំណត់)

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអាចតម្រូវឱ្យចំណាយពេលវេលាជាច្រើន ឬ តម្រូវឱ្យយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង អាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពសុខភាព ឬ ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកជំនាញផ្នែកច្បាប់ ដូចជាមេធាវី ឬ អ្នកជំនាញផ្នែកផ្សេងទៀតទទួលបានតួនាទីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការ

អាចវិនិច្ឆ័យអំពីការផ្តល់កម្រៃដែលត្រូវបង់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយដកចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ដោយគិតពិចារណាទៅលើកាលៈទេសៈផ្សេងៗ ។ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការចាយវាយប្រាក់ដោយដកចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន តាមចិត្តរបស់ខ្លួនឯង ដោយយកលេសថា ប្រាក់ដែលចាយនោះគឺជាកម្រៃដែលត្រូវបង់មកខ្លួនឡើយ ។

មាត្រា ១០៨៩.- ការត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការ អាចទាមទារឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលនោះ រាយការណ៍អំពីតួនាទីរបស់ខ្លួន ឬ ដាក់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ឬ អាចស្រាវជ្រាវអំពីអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ នៅពេលណាក៏បាន ។

២-តុលាការ អាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ ឬ ការចាត់ចែងចាំបាច់ផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងទៅនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជននោះ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជននោះ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨៩ ចែងថា អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការអាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចការអាណាព្យាបាលរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបាន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការអាចទាមទារឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរាយការណ៍ ឬ ដាក់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិ នៅពេលណាក៏បាន ហើយអ្នកត្រួតពិនិត្យអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការអាចស្រាវជ្រាវអំពីស្ថានភាពរបស់អនីតិជនដោយឯកឯងនៅពេលណាក៏បាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ តាមសភាពជាក់ស្តែងតុលាការមិនអាចមានលទ្ធភាពដឹងច្បាស់អំពីស្ថានភាពរបស់អនីតិជនជានិរន្តរ៍ទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ នៅពេលមានការទាមទាររបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ "ការចាត់ចែងចាំបាច់" នេះ រួមមានការបង្គាប់ឱ្យដាក់របាយការណ៍លម្អិត និង បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌលម្អិតនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ការព្យួរនូវសកម្មភាពរបស់អ្នក

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលមិនសមស្របនឹងតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងករណីដែល មានការបារម្ភថា នឹងមានសកម្មភាពនោះ និង ការបង្កប់ឱ្យប្រគល់មកវិញនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានតែបន្ត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩០.- ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រម ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ (សិទ្ធិលុបចោលសកម្មភាព) នៃក្រមនេះ ជំនួសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ ដើម្បីយល់ព្រមឱ្យអនីតិជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាល ប្រកបអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពនោះ អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជននោះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះការទទួលប្រាក់ដើម ។

(កំណត់)

មាត្រា ២០ នៃក្រមនេះចែងថា អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចអនុញ្ញាត ឱ្យអនីតិជនធ្វើអាជីវកម្ម ប៉ុន្តែ ដើម្បីការពារអនីតិជន មាត្រានេះចែងថា នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជនអនុញ្ញាតឱ្យអនីតិជនចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្ម អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នក ត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបាន ជ្រើសតាំង ។ ប្រសិនបើអនីតិជនធ្វើសកម្មភាពណាមួយក្នុងចំណោមសកម្មភាពដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣០ នៃ ក្រមនេះ មានន័យថាសកម្មភាពសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិ មាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះជាមុនសិន ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវ បានជ្រើសតាំង លើកលែងតែសកម្មភាពនៃការទទួលប្រាក់ដើមចេញ ។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលមានអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ប្រសិនបើអនីតិជនលក់អចលនវត្ថុរបស់ខ្លួន ដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែរ ។ ប៉ុន្តែ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអនីតិជនទទួលបាននូវការសងប្រាក់កម្ចីពីកូនបំណុលមកវិញ ការការពារអនីតិជន កម្រនឹង កើតជាបញ្ហាណាស់ ហើយកូនបំណុលត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការយឺតយ៉ាងក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ប្រសិនបើកូនបំណុល មិនអាចសងបានទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ វាក្យខណ្ឌទី ២ ចែងថា ការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន មិនចាំបាច់ទេ ចំពោះការទទួលប្រាក់ដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩១.- អានុភាពនៃការអនុវត្តផ្ទុយនឹងមាត្រា ១០៩០

១-សកម្មភាពដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានធ្វើ ឬ សកម្មភាពដែលបានផ្តល់ការយល់ព្រម ដោយផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩០ (ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រម) ខាងលើនេះ មានតែអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ដែលអាចលុបចោលបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងក្នុងការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការលុបចោល ឬ សច្ចានុមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនផ្តល់ការយល់ព្រមចំពោះអាជីវកម្មរបស់អនីតិជន ឬ ចំពោះសកម្មភាពទាំងឡាយដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣០ នៃក្រមនេះ លើកលែងតែសកម្មភាពទទួលបានប្រាក់ដើម ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយ អនីតិជន ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអាចលុបចោលអាជីវកម្ម ឬ សកម្មភាពទាំងអស់នោះបាន ។ មូលហេតុគឺដោយសារតែសកម្មភាពណាមួយដែលធ្វើឡើងដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចបង្កគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងខ្ពស់ចំពោះអនីតិជន ។ ប្រសិនបើការលុបចោលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ វាគ្មានប្រយោជន៍អ្វីដែលត្រូវមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារមានការចាំបាច់ត្រូវគិតគូរដល់ការការពារភាគីម្ខាងទៀតដែលជាដៃគូជួញដូររបស់អនីតិជន ទើបបញ្ញត្តិនេះចែងថា ភាគីម្ខាងទៀតនោះអាចធ្វើការដាស់តឿនទៅអនីតិជននោះ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបាន តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ នៃក្រមនេះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ចំពោះវិធីលុបចោល និង ផ្តល់សច្ចានុមតិ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩២.- ការទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍ ពីអនីតិជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាល

១-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ សិទ្ធិរបស់តតិយជនចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ អាចលុបចោលនូវអនុប្បទាននោះបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងនូវការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការលុបចោល ឬ សច្ចានុមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនពីអនីតិជន ឬ សិទ្ធិលើបំណុលរបស់អនីតិជនចំពោះតតិយជន ទោះបីជាអនីតិជនបានបង្ហាញឆន្ទៈធ្វើប្រទានកម្មនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ ធ្វើអនុប្បទាននូវសិទ្ធិលើបំណុលក៏ដោយ ដោយសារអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាទំនាក់ទំនងពិសេស ក៏មានករណីជាច្រើនដែលសកម្មភាពទាំងនោះបានធ្វើឡើងដោយគ្មានឆន្ទៈពិតប្រាកដរបស់អនីតិជន ឬ ដោយអនីតិជនមិនបានយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពីស្ថានភាព ។ បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត ពីព្រោះតែសកម្មភាពទាំងនេះកាត់បន្ថយនូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ហើយបង្កើនទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងពេលដំណាលគ្នាដែរ សកម្មភាពនេះគឺជាសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន និង ផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានភាពផ្ទុយគ្នា ។ ដើម្បីដោះស្រាយករណីនេះ មាត្រានេះចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចធ្វើការដាស់តឿនដល់អនីតិជនតាមមាត្រា ៣២ នៃក្រមនេះ ។ ដូចមាត្រា ១០៩២ ដែរ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះចែងយ៉ាងច្បាស់ថា មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងក្រមនេះ ត្រូវអនុវត្តចំពោះវិធីលុបចោល និង ការផ្តល់សច្ចានុមតិ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩៣.- ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានករណីយកិច្ចបំពេញតួនាទីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានធ្វើឱ្យមានការខូចខាតដល់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដោយធ្វើផ្ទុយនឹងករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាតនោះ ពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះបាន ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៣ បញ្ជាក់អំពីករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អានុភាពនៃការបំពានករណីយកិច្ចនេះ ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានករណីយកិច្ចបំពេញតួនាទីដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។ ករណីយកិច្ចនេះមានខ្លឹមសារដូចគ្នានឹងករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អាណត្តិគាហកដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៦៤០ នៃក្រមនេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ តាមកិច្ចសន្យាអាណត្តិករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នអាចត្រូវបានសម្រាល ដោយការយល់ព្រមព្រៀងរវាងភាគីទាំងពីរ ប៉ុន្តែ ការព្រមព្រៀងបែបនេះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយចំពោះអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបំពានករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ហើយជាលទ្ធផលធ្វើឱ្យអនីតិជនរងការខូចខាត អនីតិជនអាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាតពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបាន ។ ចំពោះអាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិទាមទារសំណងការខូចខាត សូមមើលមាត្រា ១១០២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៦៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩៤.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-ប្រសិនបើតតិយជនដែលបានផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដោយមិនគិតថ្លៃ បានបង្ហាញឆន្ទៈថា មិនឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះពុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ពុំបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បើតតិយជនពុំបាន កំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអនុវត្តការគ្រប់ គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជននោះ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់ សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

៣-ទោះបីជាតតិយជនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ដោយ បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែល សិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ បានរលត់ ឬ មានការចាំបាច់ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកនោះ តែតតិយជនមិនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេង ទៀត ។

៤-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៧ (ការជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដោយ តុលាការ) រហូតដល់មាត្រា ៤០ (សិទ្ធិរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៤ ចែងអំពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល បានទទួលពីតតិយជន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ក្នុងករណីដែលតតិយជនម្នាក់បានឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិទៅអនីតិជន ដោយមិនគិតថ្លៃ ដោយបង្ហាញឆន្ទៈ ថា មិនឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះមិនត្រូវក្លាយទៅជា កម្មវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ។ បញ្ញត្តិនេះគោរពឆន្ទៈរបស់ទាយក ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែអនីតិជនមិនអាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបានទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយបុគ្គលម្នាក់ទៀត ។ ដោយផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានថា ទាយកអាចកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិម្នាក់ដោយខ្លួនឯង កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិម្នាក់ ប្រសិនបើទាយកមិនបានកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រង ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានថា ទាយកអាចកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបាន ប្រសិនបើអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបច្ចុប្បន្ន ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយទាយក បាត់បង់សិទ្ធិក្នុងការគ្រប់គ្រងដោយសារមរណភាព ជាអាទិ៍ ឬ ប្រសិនបើចាំបាច់

ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបច្ចុប្បន្នទៅបុគ្គលម្នាក់ទៀត ក្នុងករណីដែលទាយកមិនបានកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រងថ្មី ទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៤ ចែងថា បញ្ញត្តិពីមាត្រា ៣៧ ដល់មាត្រា ៤០ នៃក្រមនេះ ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលអវត្តមាន ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រានេះ ។ សូមមើលមាត្រា ១០៥៨ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៨៣០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ៥ ការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

(កំណត់)

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបញ្ចប់ដោយស្វ័យប្រវត្តិ នៅពេលអនីតិជនដល់នីតិភាព ។ ដូចដែលបានចែង នៅក្នុងមាត្រា ១៧ អនីតិជនដល់នីតិភាពនៅពេលអនីតិជននោះដល់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ។ កថាភាគទី ៥ នេះ បញ្ញត្តិថា ទោះបីជាអនីតិជនមិនទាន់ដល់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ក៏ដោយ ក៏អនីតិជនត្រូវរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែរ ប្រសិនបើបំពេញលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់មួយចំនួន ។ សូមមើលមាត្រា ២១ នៃក្រមនេះ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនមិនបាន រៀបចំបញ្ញត្តិអំពីការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធទេ ។ សូមមើលមាត្រា ៤៧៦ ដល់ មាត្រា ៤៨៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង ។

មាត្រា ១០៩៥.- លក្ខខណ្ឌនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-ក្នុងករណីដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលដែលបានគ្រប់អាយុ ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ទ្រទ្រង់ជីវភាពខ្លួនឯង ដោយឯករាជ្យបាន តុលាការអាចប្រកាសឱ្យ រួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមពាក្យសុំរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលបាន បើយល់ឃើញថា ការរួចផុតនោះស្របនឹងផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការត្រូវសួរយោបល់ពីអ្នកអាណា- ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការក៏ត្រូវសួរយោបល់ពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលនោះផងដែរ ។

២-អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវរួចផុត ពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយគ្មានការប្រកាសរបស់តុលាការ ។

៣-ក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ទោះបីជាភាគី បានលែងលះនៅពេលក្រោយក៏ដោយ ក៏អានុភាពនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់

អនីតិជន មិនត្រូវរំលត់ឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៥ ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា តុលាការអាចសម្រេចអំពីការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រានេះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ បង្ហាញថា អនីតិជនត្រូវរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដោយស្វ័យប្រវត្តិ នៅពេលអនីតិជននោះរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ មាត្រា ៩៤៨ នៃក្រមនេះចែងថា ជាគោលការណ៍ គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានទេ រហូតដល់បុរស ឬ នារីនោះមានអាយុគ្រប់ ១៨ ឆ្នាំ ដែលជាអាយុដែលអនីតិជនម្នាក់ក្លាយជាអនីតិជន ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ៩៤៨ នេះអនុញ្ញាតឱ្យដោយលើកលែងចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ទៅ ១៨ ឆ្នាំ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ ១៨ ឆ្នាំ ហើយដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អនីតិជននោះត្រូវរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ទោះបីជាសេចក្តីសន្និដ្ឋានដូចគ្នានេះអាចត្រូវធ្វើឡើង ដោយការបកស្រាយមាត្រា ៩៦៨ ដែលចែងអំពីការចាត់ទុកជាអនីតិជនដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ ក៏យើងសម្រេចឱ្យតាក់តែងបញ្ញត្តិជាក់លាក់ដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ បញ្ជាក់អំពីករណីដែលអនីតិជនដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដោយសារអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានលែងលះ ។ ដោយសារតែអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបាត់បង់ដោយសារការលែងលះ យើងអាចគិតថា បុគ្គលនោះគួរក្លាយជាអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនវិញ ។ ផ្ទុយទៅវិញ យើងក៏អាចគិតបានផងដែរថា ប្រសិនបើអនីតិជនដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាអនីតិជន ហើយក្លាយមកជាអនីតិជនម្តងទៀតនោះ បញ្ហានេះមានភាពស្មុគស្មាញណាស់ និង អាចប៉ះពាល់ដល់ស្ថិរភាពនៃការជួញដូរនានាជាច្រើន ។ ហេតុដូច្នេះហើយ យើងបានអនុម័តយកនូវទស្សនៈចុងក្រោយនេះ ហើយបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា បុគ្គលដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដោយសារអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយមិនត្រូវត្រឡប់មកជាអនីតិជនក្រោមអាណាព្យាបាលវិញដោយសារការលែងលះទេ ។ ដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងនៃកថាខណ្ឌនេះ ទោះបីជាមាត្រានេះប្រើពាក្យ "ការលែងលះ" ក៏ដោយ ក៏កថាខណ្ឌទី ៣ នេះ គួរត្រូវបានបកស្រាយដោយរាប់បញ្ចូលទាំងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានរំលាយដោយសារមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធផងដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៧៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៩៦.- អានុភាពនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដល់នីតិភាព ។

(កំណត់)

យោងតាមមាត្រា ១០៩៦ នេះ អនីតិជនដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសមត្ថភាពដូចគ្នា នឹងនីតិជនដែរ ហើយអាចធ្វើសកម្មភាពតាមនីតិវិធីដោយសេរី ដូចជាការចុះកិច្ចសន្យា ជាដើម ។ ក៏ប៉ុន្តែ សកម្មភាព ដែលអនីតិជននោះអាចធ្វើដោយសេរី ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែសកម្មភាពតាមនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះ ។ អនីតិជនមិនត្រូវបាន ចាត់ទុកថាជានីតិជន តាមនីតិសាធារណៈទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៨១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៩៧.- ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ វត្តមាន របស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-ប្រសិនបើបានបញ្ចប់តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកនោះ ត្រូវធ្វើការគណនានូវ ចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពី ថ្ងៃដែលបានបញ្ចប់តួនាទីនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាន នៅតុលាការ ។

២-បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ការគណនាដែល បានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានវត្តមានរបស់អ្នកត្រួត ពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៧ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានករណីយកិច្ចត្រូវគណនាចំណូលចំណាយនៃការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ នៅពេលបញ្ចប់តួនាទីជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ មាត្រានេះត្រូវយកមកអនុវត្ត ចំពោះករណីដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលអនីតិជនក្លាយជានីតិជន និង ករណីដែល អនីតិជនបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ មាត្រានេះក៏ត្រូវយកមកអនុវត្តដែរ ចំពោះករណីដែលអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ និង ករណីដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបញ្ចប់ ដោយសារ អនីតិជនទទួលមរណភាព ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទទួលមរណភាព ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧០ និង មាត្រា ៨៧១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៩៨.- ការលុបចោលកិច្ចសន្យារវាងអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អាចលុបចោលកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនបានធ្វើជាមួយនឹងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ នៅក្រោយពេលដែលខ្លួនបានក្លាយជានីតិជនហើយ និង នៅមុនពេលបញ្ចប់ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងកិច្ចការអាណាព្យាបាលបាន ។ បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសកម្មភាពឯកតោភាគីដែលអនីតិជននោះបានធ្វើចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការលុបចោល ឬ សង្ខេបមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៨ ចែងថា ទោះបីជាអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលអនីតិជនក្លាយជានីតិជនក៏ដោយ ក៏អតីតអនីតិជនអាចលុបចោលកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ ជាមួយសន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នៅមុនពេលបញ្ចប់ការគណនានូវចំណូលចំណាយនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបានដែរ ។ មូលហេតុ គឺដោយសារអនីតិជនអាចចុះកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនដល់ផលប្រយោជន៍ខ្លួន ដោយសារខ្លួនមិនបានដឹងអំពីស្ថានភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួននៅមុនការគណនាចំណូលចំណាយ ឬ ដោយសារអនីតិជនអាចចុះកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ដោយសារទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ចំពោះ “សកម្មភាពឯកតោភាគី” នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នេះ ឧទាហរណ៍ចម្បងគឺជាការលើកលែងកាតព្វកិច្ច ។ កថាខណ្ឌទី ២ បង្ហាញអំពីមាត្រាដែលនឹងត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីលុបចោលកិច្ចសន្យា ឬ សកម្មភាពឯកតោភាគី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៩៩.- ករណីយកិច្ចបង់ការប្រាក់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវសងទៅឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលត្រូវសងទៅឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានបញ្ចប់ការគណនាទូរចំណូលចំណាយក្នុងកិច្ចការអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរួចហើយ ។

២-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានប្រើប្រាស់ប្រាក់របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដើម្បីខ្លួនឯងផ្ទាល់នោះ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានប្រើប្រាស់ប្រាក់នោះ ។ បើមានការខូចខាត អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលខុសត្រូវសងសំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

(កំណត់)

អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវគណនាចំណូលចំណាយនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនឱ្យបានឆាប់រហ័ស ហើយត្រូវប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិទៅអនីតិជនឱ្យបានឆាប់រហ័ស នៅពេលបញ្ចប់ការគណនាចំណូលចំណាយ ។ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការប្រគល់ឱ្យបានឆាប់រហ័សនេះ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវប្រគល់នោះ ត្រូវបង្កើតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលបញ្ចប់ការគណនាចំណូលចំណាយរហូតដល់ពេលប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ គឺ ៥% ដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា ៣១៨ នៃក្រមនេះ ។ ដើម្បីជាទណ្ឌកម្មលើការបែកបង្គំប្រាក់ដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ការប្រាក់ត្រូវគិតចាប់ពីពេលដែលមានការបែកបង្គំ ។ ប្រសិនបើការបែកបង្គំធ្វើឱ្យអនីតិជនទទួលការខូចខាត អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវសងសំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០០.- ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាអាទិ៍ នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-ប្រសិនបើមានស្ថានភាពបន្ទាន់ នៅក្នុងករណីដែលបានបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ឬ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់អ្នក

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ រហូតដល់ពេលដែល អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល សន្តតិជនរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល នោះ ឬ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ អាចចាត់ការកិច្ចការនោះបាន ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវបានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ដោយយោងតាម បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩៤ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យអនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល) ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ កំណត់ករណីយកិច្ចជាក់លាក់ ចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយក៏ដោយ ។ ឧទាហរណ៍ថា អនីតិជនមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ឬ រាងកាយ ហើយត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ក្រោយ ពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយ ប៉ុន្តែ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមិនទាន់ត្រូវបានជ្រើសតាំងទៀត ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគួរតែបន្តការបិទរក្សារូបកាយនៃអតីតអនីតិជន រហូតដល់អ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបានជ្រើសតាំង ។ ប្រសិនបើអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានបញ្ចប់ដោយមរណភាពរបស់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ សម្រាប់អនីតិជន រហូតដល់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីត្រូវបានជ្រើសតាំង ។ បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត ក្នុងករណីដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបញ្ចប់ដោយសារអនីតិជនក្លាយជាអនីតិជន ប្រសិនបើអតីតអនីតិជន កំពុងស្នាក់នៅបរទេស អតីតអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបន្តគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រហូតដល់អតីតអនីតិជន ត្រឡប់មកប្រទេសវិញ ដោយសារអតីតអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនអាចប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិទៅឱ្យអតីត អនីតិជនបានឡើយ ។ ថ្វីបើអាចមានករណីច្រើនកើតឡើង ទោះក្នុងករណីណាមួយក៏ដោយ ក៏កថាខណ្ឌទី ១ កំណត់ ករណីយកិច្ចបណ្តោះអាសន្ន ចំពោះអតីតអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងការបិទរក្សារូបកាយ និង ការគ្រប់ គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អតីតអនីតិជនដែរ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ សូមមើលមាត្រា ៦៥០ និង មាត្រា ១០៥៩ នៃក្រមនេះ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីអានុភាពដូចគ្នានៃកថាខណ្ឌទី ១ ក្នុងករណីដែលមានអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវ បានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ។ សូមមើលមាត្រា ៦៥០ មាត្រា ១០៥៨ និង មាត្រា ១០៥៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០១.- លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ជា
អាទិ៍

១-មូលហេតុនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាមូលហេតុ
នោះកើតឡើងចំពោះអនីតិជនជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលក៏ដោយ ឬ ចំពោះអ្នកអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនក៏ដោយ ពុំអាចយកទៅតាំងជាមួយនឹងភាគីម្ខាងទៀតបានឡើយ
បើមិនបានជូនដំណឹងទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ឬ បើភាគីម្ខាងទៀត ពុំបានដឹងអំពីមូលហេតុ
នោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ
ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩៤ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យ
សម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីអានុភាពដូចគ្នានឹងកថាខណ្ឌទី ១ ក្នុងករណីដែលអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវ
បានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ។ សូមមើលមាត្រា ៦៥០ មាត្រា ១០៥៨ និងមាត្រា ១០៥៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០២.- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងនឹងអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦០ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់
ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមក
អនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យ
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ។

២-ក្នុងករណីដែលបានលុបចោលសកម្មភាព ដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩៨ (ការ

លុបចោលកិច្ចសន្យារវាងអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន) នៃក្រមនេះ អាជ្ញាយុកាលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនាដោយគិតចាប់ពីពេលដែលបានលុបចោលនោះ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ ចែងអំពីការអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរនូវមាត្រា ១០៦០ នៃក្រមនេះ ដើម្បីកំណត់អំឡុងពេលនៃ អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលរវាងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន ឬ រវាងអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ៣ ឆ្នាំ ចាប់ពីពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ។ ជាឧទាហរណ៍ ករណីនេះអនុវត្តចំពោះប្រាក់កម្រៃដែលអនីតិជនត្រូវបង់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ២ បញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពីទំនាក់ទំនង រវាងពេលចាប់ផ្តើមគិត អំឡុងពេលនៃអាជ្ញាយុកាលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ការលុបចោល ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ៦ ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះកូនរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

មាត្រា ១១០៣.- ការអនុវត្តអំណាចមេបាជិន្ទសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបា ចំពោះកូនរបស់ អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ជិន្ទសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ ។

២-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០៧៩ (សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន) រហូតដល់មាត្រា ១១០២ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុល ដែលទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូច គ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១០៣ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាលើកូនរបស់អនីតិជន ជិន្ទសអនីតិជន ។ មានន័យថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើរតួជាឪពុកម្តាយជិន្ទសរបស់អនីតិជន ហើយ ប្រសិនបើអនីតិជនមានកូន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវដើរតួជាឪពុកម្តាយរបស់កូននោះផងដែរ ។ សូម មើលមាត្រា ១០៦៦ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៧ និង មាត្រា ៨៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី ២ អាណាព្យាបាលទូទៅ

(កំណត់)

ដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ២៤ នៃក្រមនេះ អាណាព្យាបាលទូទៅ គឺជាបឋមបូកដែលជនម្នាក់ធ្វើសកម្មភាព គតិយុត្ត ជំនួសជនម្នាក់ទៀតដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ដែលខ្វះសមត្ថភាពយល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាម ផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី និង ការពារជននោះនៅក្នុងការធ្វើការជួញដូរ ។ បុគ្គលដែលត្រូវបានការពារដោយរបបនេះ ហៅថា "ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ" ហើយបុគ្គលដែលផ្តល់ការ ការពារ ហៅថា "អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ" ។ នៅខណៈពេលដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគឺជាបឋមដែល ការពារអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ អាណាព្យាបាលទូទៅការពារបុគ្គលដែលមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ទោះបីជាបុគ្គលនោះមានអាយុប៉ុន្មានក៏ដោយ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ អាណាព្យាបាលទូទៅអនុវត្តស្មើគ្នាចំពោះនីតិជន និង អនីតិជន ។ បញ្ញត្តិស្តីពីអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ ក៏ត្រូវបានធ្វើសោធនកម្មយ៉ាងច្រើន នៅឆ្នាំ ២០០០ ដែរ ។ ផ្នែកនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃវិសោធនកម្មក្រមជំនុំជម្រះ ដោយឆ្លងកាត់តាមការពិភាក្សាដោយក្រុម ការងារ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧ ដល់មាត្រា ១០ និង មាត្រា ៨៣៨ ដល់មាត្រា ៨៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ១ ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១០៤.- ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ

អាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវចាប់ផ្តើម ដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៤ (ការប្រកាសការ ចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១០៤ ចែងអំពីការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។ ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវប្រកាសដោយ គុណការ តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់មួយជាក់លាក់ ។ សូមមើលមាត្រា ២៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

ចំណុចទី ២ មាត្រា ៨៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ២ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១០៥.- ការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-បើប្រកាសការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

២-ប្រសិនបើខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

៣-ទោះបីជាបានជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅហើយក៏ដោយ បើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅថែមទៀត តាមការទាមទាររបស់បុគ្គលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

៤-ដើម្បីជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវគិតពិចារណាអំពីស្ថានភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាព និង ទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ វិជ្ជាជីវៈ និង ប្រវត្តិរូប របស់អ្នកដែលត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង អត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាព នៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង យោបល់របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ស្ថានភាពផ្សេងទៀតទាំងស្រុង ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអ្នកបុគ្គល តុលាការត្រូវគិតពិចារណាផងដែរ អំពីប្រភេទ និង ខ្លឹមសារនៃកិច្ចការរបស់អ្នកបុគ្គល និង អត្ថិភាពឬនត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ រវាងអ្នកបុគ្គល និង អ្នកតំណាងរបស់អ្នកបុគ្គលនោះ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

៥-ក្នុងករណីដែលជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះអនីតិជន តុលាការអាចយកអ្នកមានអំណាចមេចា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មកជ្រើសតាំង

ជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបាន ។ ក្នុងករណីដែលតុលាការយកជន ក្រៅពីអ្នកមាន អំណាចមេធាវីរបស់អនីតិជន ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មកជ្រើសតាំងជា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវកំណត់អំពីការបែងចែកកិច្ចការរបស់អ្នកមានអំណាច មេធាវី ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១០៥ ចែងអំពីការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

កថាខណ្ឌទី ២ តាក់តែងឡើងសម្រាប់ករណីដែលអាចគិតឃើញដូចជា ឧទាហរណ៍ថា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែល ត្រូវបានជ្រើសតាំងកាលពីអតីតកាលបានទទួលមរណភាព ហើយមានការចាំបាច់ត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ថ្មី ។

ចំនួនអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មិនត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែម្នាក់នោះទេ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅពីរនាក់ ឬច្រើននាក់អាចត្រូវបានជ្រើសតាំងបាន ប្រសិនបើចាំបាច់សម្រាប់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

យោងតាមកថាខណ្ឌទី ៤ មិនត្រឹមតែរូបវន្តបុគ្គលទេ សូម្បីតែនីតិបុគ្គលក៏អាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានដែរ ។ មន្ទីរពេទ្យ ស្ថាប័នសង្គមកិច្ច និង អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ប្រសិនបើ មាននីតិបុគ្គលភាព ។ ហេតុដូច្នេះហើយ កថាខណ្ឌនេះអនុញ្ញាតឱ្យអាចជ្រើសតាំងដូចជា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅម្នាក់ ដែលជារូបវន្តបុគ្គល និង ម្នាក់ទៀតដែលជានីតិបុគ្គលបាន ។

យោងតាមកថាខណ្ឌទី ៥ នៅពេលដែលចាំបាច់ត្រូវមានអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅសម្រាប់អនីតិជន អ្នកមានអំណាច មេធាវីអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបាន ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ពីព្រោះតែចំនួនអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជនត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែម្នាក់ នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅចាំបាច់ត្រូវបានជ្រើសតាំងសម្រាប់អនីតិជន ដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង រួចហើយ អាចត្រូវបានជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលជ្រើសតាំងបុគ្គលក្រៅពី អ្នកមានអំណាចមេធាវី និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ការបែងចែក កិច្ចការនឹងមិនច្បាស់លាស់ ហើយវានឹងកើតនូវផលលំបាកដែលមិនចាំបាច់ ហើយវាមិនក្លាយទៅជាផលល្អចំពោះអនីតិជន ដូច្នេះ ទើបតុលាការត្រូវកំណត់អំពីកិច្ចការនីមួយៗនោះ ។ ជាឧទាហរណ៍ តុលាការអាចសម្រេចថា អ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុរបស់អនីតិជន ចំណែកឯអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដទៃទៀត និង ការបិទបិទរក្សារូបកាយរបស់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០៦.- ការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ អាចលាឈប់បាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ១១០៧.- ករណីយកិច្ចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានលាឈប់ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅថ្មីទៀតឱ្យបានឆាប់រហ័ស ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ១១០៨.- ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើសកម្មភាពពុំត្រឹមត្រូវ ឬ មានហេតុ ផ្សេងទៀតដែលមិនសមរម្យនឹងភារកិច្ចជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការអាចបញ្ឈប់ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះបាន តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេង ទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៣ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០៩.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

បុគ្គលដែលកំណត់ក្នុងចំណុចខាងក្រោមនេះ ពុំអាចធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានឡើយ :

ក-អនីតិជន ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមហិត្ថបត្តអ្នក ។

ខ-អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង ហិត្ថបត្តអ្នក: ព្រមទាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យជនទាំងនោះ ដែលធ្លាប់ត្រូវបានតុលាការដកចេញ ។

គ-ជនដែលក្ស័យធន ។

ឃ-ជនដែលគ្មានដំណឹងអំពីទីរស់នៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៣ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១១០.- អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមការទាមទាររបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលខ្លះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០៧៥ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៩-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១១.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលបានទៅ

សហព័ទ្ធ និង ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទៅ ពុំអាចធ្វើជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទៅបានឡើយ ។^៧

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៦ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១២.- តួនាទីរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទៅ

អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទៅ មានតួនាទីដូចកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

ក-ត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទៅ ។

ខ-ទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទៅថ្មីទៀត ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ក្នុងករណីដែលខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលទៅ ។

គ-ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ ចំពោះជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទៅ ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពបន្ទាន់ ។

ឃ-តំណាងឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទៅ ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទៅ ឬ ជនដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទៅនោះធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទៅ មានភាពផ្ទុយគ្នា ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៧ នៃក្រមនេះ ។

^៧ មាត្រា ១១១១ នេះ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៣.- បញ្ញត្តិដែលត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា

បញ្ញត្តិកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១០៥ (ការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៦ (ការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៨ (ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៩ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២០ (ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានច្រើននាក់) មាត្រា ១១២១ (ការអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១១២៣ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២៤ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២៩ (ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១៣៣ (ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍នៅក្រោយពេលបញ្ឈប់អាណាព្យាបាលទូទៅ) និង មាត្រា ១១៣៤ (លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ឈប់អាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៨ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៤ តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១១៤.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ហើយត្រូវធ្វើជាតំណាងឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

២-បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៣ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការ
តំណាង) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅ
ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានតួនាទីជំនួសឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជន ចំណែកអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ
មានតួនាទីគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង តំណាងយ៉ាងទូលំទូលាយឱ្យជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។
ហេតុដូច្នេះហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មិនត្រូវបានរំពឹងទុកថា នឹងមើលថែទាំជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ
ផ្តល់អាហារដល់បុគ្គលនោះទេ ។ ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ គឺធ្វើកិច្ចសន្យាដែលចាំបាច់សម្រាប់ការ
ថែទាំសុខភាព ឬ ព្យាបាលជម្ងឺ និង បង់ថ្លៃចំណាយដែលចាំបាច់ផ្សេងៗ ។ សូមមើលមាត្រា ១០៨០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១១៥.- ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅ
ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ នៅក្រោយពេលបានកាន់តំណែង
ហើយត្រូវបញ្ចប់ការស្រាវជ្រាវនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ និង ត្រូវធ្វើបញ្ជី
សារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាន នៅតុលាការ ។

២-ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យ
សម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ពុំមានអានុភាពឡើយ បើគ្មាន
វត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះទេ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១១៦.- សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

រហូតដល់ពេលបញ្ចប់ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានសិទ្ធិ
អំណាច ចំពោះតែសកម្មភាពដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ សកម្មភាពនេះ
មិនអាចតាំងនឹងតតិយជនដែលសុចរិតបានឡើយ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៧.- ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ ដែលមានចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច
ចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល
ទូទៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ត្រូវរាយការណ៍ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល
ទូទៅ អំពីសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ចនោះ នៅមុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើការស្រាវជ្រាវ
ទ្រព្យសម្បត្តិ ។

២-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានដឹងថាមានសិទ្ធិលើបំណុលចំពោះជន
នៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តែមិនបានធ្វើការរាយការណ៍ទេ អ្នកអាណាព្យាបាល
ទូទៅនោះ ត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិលើបំណុលនោះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៣ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៨.- ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះករណីដែលជននៅក្រោមអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើលទ្ធកម្មនូវទ្រព្យសម្បត្តិសកល

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១១៥ (ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ)

មាត្រា ១១១៦ (សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ) និង មាត្រា ១១១៧ (ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដែល មានចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ផងដែរ ចំពោះករណីដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើលទ្ធកម្មទ្រព្យ សម្បត្តិសកល នៅក្រោយពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានកាន់តំណែង ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៩.- ការគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍

១-ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការដែលទាក់ទងទៅនឹងជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល និង ការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ត្រូវគិតពិចារណាដល់ស្ថាន- ភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាពរបស់ជននោះ ។

២-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ គប្បីថែទាំព្យាបាលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមទ្រព្យធនរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកទាំងពីរនោះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១១៩ នោះចែងអំពីគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តកិច្ចការអាណាព្យាបាលរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅ ។ យោងតាមកថាខណ្ឌទី ១ កិច្ចការដែលអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបំពេញ គឺជាសកម្មភាពទាក់ទងនឹងជីវភាព ប្រចាំថ្ងៃដែលចាំបាច់សម្រាប់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដូចជាការទិញរបស់របរចាំបាច់ប្រចាំថ្ងៃ ការបង់ និង ការទទួលប្រាក់ឈ្នួល និង ការធ្វើកិច្ចសន្យាវេជ្ជសាស្ត្រនានា ។ នៅពេលធ្វើសកម្មភាពទាំងនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅឱ្យបានច្រើនបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ ការធ្វើបែបនេះ ជាការគោរពសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយខ្លួនឯងរបស់បុគ្គល ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមិនអាចយល់អំពី ឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅទេ ជាឧទាហរណ៍ ដោយសារតែបុគ្គលនោះស្លាប់បាត់ស្មារតី ជាអាទិ៍

អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ គួរព្យាយាមឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពដើម្បីរក្សានូវជីវភាពដែលប្រហែលជាបុគ្គលនោះនៅតែប្រាថ្នារស់ ដោយធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីអ្វីដែលបុគ្គលនោះបាននិយាយ និង បានធ្វើនៅពេលដែលបុគ្គលនោះនៅដឹងខ្លួន ជាដើម ។
យោងតាមកថាខណ្ឌទី ២ ដោយសារតែសោហ៊ុយសម្រាប់ការចំណាយចាំបាច់ប្រចាំថ្ងៃ ការថែទាំព្យាបាលជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ និង សោហ៊ុយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវ ចំណាយចេញពីទ្រព្យរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវថែទាំព្យាបាលជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលឱ្យបានត្រឹមត្រូវសមស្របទៅតាមតម្លៃនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ដោយសារតែអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវ បានជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមបុគ្គលផ្សេងៗ ដូចជាញាតិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេធាវី អ្នក ជំនាញការច្បាប់ដទៃទៀត ឬ បុគ្គលដែលទាក់ទងនឹងផ្នែកសង្គមកិច្ច ជាអាទិ៍ ទើបទំនាក់ទំនងរវាងជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ និង អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅខុសគ្នាពីមួយទៅមួយយ៉ាងខ្លាំង ហើយច្បាប់មិនអាចតម្រូវឱ្យមាន ការថែទាំព្យាបាលដែលមានកម្រិតណាមួយជាក់លាក់ ចំពោះករណីផ្សេងៗទាំងនេះបានឡើយ ។ ដោយហេតុនេះបានជា កថាខណ្ឌទី ២ តម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ពីសមត្ថភាព ដើម្បីផ្តល់ការថែទាំព្យាបាល ឱ្យស្រប តាមទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកទាំងពីរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២០.- ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់

១-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានច្រើននាក់ តុលាការអាចកំណត់ដោយ ឆន្ទានុសិទ្ធិ តម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែលមានច្រើននាក់នោះ ប្រើសិទ្ធិអំណាច ដោយសហការគ្នា ឬ បែងចែកកិច្ចការគ្នាបាន ។

២-តុលាការ អាចលុបចោលការកំណត់ដែលបានបញ្ញត្តនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាង លើនេះ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

៣-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានច្រើននាក់ ចំពោះការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ តតិយជន ដែលបានធ្វើចំពោះជនណាម្នាក់នោះ គឺជាការគ្រប់គ្រាន់ ។

(កំណត់)

ដូចដែលបានពន្យល់នៅក្នុងកំណត់នៃមាត្រា ១១០៥ នៃក្រមនេះ ចំនួនអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមិនត្រូវបានកម្រិត ត្រឹមម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ មាត្រានេះចែងអំពីការបែងចែកកិច្ចការរវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង អំពីទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង តតិយជន ក្នុងករណីដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬ ច្រើននាក់ត្រូវបាន

ជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីធានានូវស្ថិរភាពនៃការជួញដូរ ។
ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ A ធ្វើសំណើបង្កើតកិច្ចសន្យាទៅភាគីម្ខាងទៀត ហើយមួយរយៈពេល
ខ្លីក្រោយមក ភាគីម្ខាងទៀតធ្វើស្វ័យការចំពោះសំណើនោះទៅអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅម្នាក់ទៀត B ស្វ័យការនេះមាន
សុពលភាព ហើយកិច្ចសន្យាត្រូវបង្កើតអានុភាព ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៩-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២១.- ការអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

ដើម្បីរក ជួល រំលាយភតិសន្យា បង្កើតប៊ុំប្រឹក្សា ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀត
ដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ជំនួសជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះ
អាគារដែលប្រើជាលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ដីដែលអាគារ
នោះតាំងនៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៥ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៩-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២២.- សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង
ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មានភាពផ្ទុយគ្នា

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦៥ (ករណីដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា
និង កូន មានភាពផ្ទុយគ្នា) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នក
អាណាព្យាបាលទូទៅ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែល
មានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៦ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៣.- គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវធ្វើគម្រោងចំនួនប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅជំហានដំបូងនៃពេលដែលបានចាប់ផ្តើមកាន់តំណែង ។

២-សោហ៊ុយចាំបាច់ ដើម្បីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបំពេញតួនាទីអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៧ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៤.- កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

តុលាការ អាចផ្តល់កម្រៃសមរម្យ ពីក្នុងចំណោមទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឱ្យទៅអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយគិតពីថាវាណាទៅលើលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ព្រមទាំងស្ថានភាពផ្សេងទៀតបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៨ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៥.- ការត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ តុលាការ អាចទាមទារឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ រាយការណ៍អំពីតួនាទីរបស់ខ្លួន ឬ ដាក់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ឬ អាចស្រាវជ្រាវអំពីជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល ឬ ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោម

អាណាព្យាបាលទូទៅ នៅពេលណាក៏បាន ។

២-តុលាការ អាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ដែលទាក់ទងនឹងជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល ឬ ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ការចាត់ចែងចាំបាច់ផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៦.- ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រមប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ (សិទ្ធិលុបចោលសកម្មភាព) នៃក្រមនេះ ជំនួសជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ដើម្បីយល់ព្រមឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ប្រកបអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពនោះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះការទទួលប្រាក់ដើម ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៧.- អានុភាពនៃការអនុវត្តផ្ទុយនឹងមាត្រា ១១២៦

១-សកម្មភាពដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានធ្វើ ឬ បានផ្តល់ការយល់ព្រម ដោយផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១២៦ (ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រម) ខាងលើនេះ មានតែជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ អ្នកអាណា- ព្យាបាលទូទៅទេ ដែលអាចលុបចោលបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងក្នុងការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការ លុបចោល ឬ សង្វេសមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៨.- ការទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍ ពីជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ

១-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ សិទ្ធិរបស់តតិយជនចំពោះជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ អាចលុបចោលនូវអនុប្បទាន នោះបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយក មកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងនូវការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការ លុបចោល ឬ សង្វេសមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុប ចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៩.- ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានករណីយកិច្ចបំពេញតួនាទីអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើឱ្យមានការខូចខាតដល់ជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយធ្វើផ្ទុយនឹងករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នដែលបានកំណត់ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អាចទាមទារសំណង នៃការខូចខាតនោះ ពីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៣ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៦៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣០.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-ប្រសិនបើតតិយជនដែលបានផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ ដោយមិនគិតថ្លៃ បានបង្ហាញឆន្ទៈថា មិនឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះពុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកអាណា- ព្យាបាលទូទៅឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ពុំបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បើតតិយជនពុំបានកំណត់អ្នកអនុវត្ត ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

នោះ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន)
ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់
ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

៣-ទោះបីជាតតិយជនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ដោយ
បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែល
សិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ បានរលត់ ឬ មានការចាំបាច់
ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកនោះ តែតតិយជនមិនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេង
ទៀត ។

៤-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៧ (ការជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដោយ
តុលាការ) រហូតដល់មាត្រា ៤០ (សិទ្ធិរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ
ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង
ទី ៣ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៨៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៥ ការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១៣១.- ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង
វត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-ប្រសិនបើបានបញ្ចប់តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅហើយ អ្នកអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកនោះ ត្រូវធ្វើការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុង
ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបាន
បញ្ចប់តួនាទីនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាន នៅតុលាការ ។

២- បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ការគណនាដែលបានកំណត់ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានវត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៧ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣២.- ករណីយកិច្ចបង់ការប្រាក់ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

១- ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវសងទៅឱ្យជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ និង ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវសង ទៅឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានបញ្ចប់ការគណនា នូវចំណូលចំណាយក្នុងកិច្ចការអាណាព្យាបាលទូទៅរួចហើយ ។

២- ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានប្រើប្រាស់ប្រាក់របស់ជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ ដើម្បីខ្លួនឯងផ្ទាល់នោះ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានប្រើ ប្រាស់ប្រាក់នោះ ។ បើមានការខូចខាត អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវសង សំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣៣.- ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍ នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ

១- ប្រសិនបើមានស្ថានភាពបន្ទាន់ នៅក្នុងករណីដែលបានបញ្ចប់អាណាព្យាបាល ទូទៅហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ឬ

អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនេះ ត្រូវធ្វើការចាត់ចែង ដែលចាំបាច់ រហូតដល់ពេលដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សន្មតិជនរបស់ជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ឬ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ របស់ជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ អាចចាត់ការកិច្ចការនោះបាន ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលត្រូវបានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ដោយយោងតាម បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១៣០ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១១០០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៣៤.- លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍

១-មូលហេតុនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ ទោះបីជាមូលហេតុនោះកើតឡើង ចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅគឺដោយ ឬ ចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ក៏ដោយ ពុំអាចយកទៅតាំងជាមួយនឹងភាគីម្ខាងទៀតបានឡើយ បើមិនបានជូនដំណឹង ទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ឬ បើភាគីម្ខាងទៀតពុំបានដឹងអំពីមូលហេតុនោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១៣០ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យ សម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១១០១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

**មាត្រា ១១៣៩.- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងទៅនឹង
អាណាព្យាបាលទូទៅ**

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦០ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទង
នឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត
ដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុល ដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ
និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១១០២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៨៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

ជំពូកទី ៧ ហិរុបត្ថម្ភ

(កំណត់)

ដូចមាននៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ២៨ នៃក្រមនេះ ហិរុបត្ថម្ភជាប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់ការពារបុគ្គលដែលមាន
សមត្ថភាពតិចតួចពេកក្នុងការយល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមានវិបត្តិ
ផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ។ ជនដែលស្ថិតក្រោមការការពារ ត្រូវហៅថា “ជននៅក្រោមហិរុបត្ថម្ភ” រីឯជនដែលការពារជននៅ
ក្រោមហិរុបត្ថម្ភ ត្រូវហៅថា “ហិរុបត្ថម្ភកៈ” ។ ហិរុបត្ថម្ភមានលក្ខណៈខុសពីអាណាព្យាបាលទូទៅត្រង់ថា ជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាលទូទៅស្ថិតក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ដែលខ្វះសមត្ថភាពក្នុងវិនិច្ឆ័យ រីឯជននៅក្រោមហិរុបត្ថម្ភមានសមត្ថភាព
មិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការវិនិច្ឆ័យ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ស្ថានភាពស្មារតីរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មានលក្ខណៈ
ធ្ងន់ធ្ងរជាងស្ថានភាពស្មារតីរបស់ជននៅក្រោមហិរុបត្ថម្ភ ។ លើសពីនេះទៀត ដោយសារវិបត្តិនានាទាំងឡាយនេះ
ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដែលមានការបង្កការរំខានដល់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ និង ស្ថានភាព
ដែលទាមទារឱ្យមានការបិទផ្ទះរក្សារូបកាយរបស់ខ្លួន ។ ផ្ទុយទៅវិញ ជននៅក្រោមហិរុបត្ថម្ភទទួលបានហិរុបត្ថម្ភ
ចំពោះសកម្មភាពជាក់លាក់មួយចំនួនដែលទាមទារឱ្យមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការយល់ដឹងតែប៉ុណ្ណោះ ដោយផ្អែកលើ
មូលដ្ឋានថា ជននៅក្រោមហិរុបត្ថម្ភ អាចដឹកនាំជីវភាពប្រចាំថ្ងៃដោយផ្ទាល់ខ្លួនបាន ។ នៅឆ្នាំ ២០០០ បញ្ញត្តិស្តីពី
ហិរុបត្ថម្ភ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ក៏ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដ៏ធំមួយផងដែរ ។ ជំពូកនេះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយ
ឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃវិសោធនកម្មនៃក្រមជប៉ុន បន្ទាប់ពីបានធ្វើការពិគ្រោះយោបល់មក ។ សូមមើលមាត្រា ២៨ ដល់

មាត្រា ៣១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១ ដល់មាត្រា ១៣ និង មាត្រា ៨៧៦ ដល់មាត្រា ៨៧៦-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣៦.- ការចាប់ផ្តើមហិរូបត្ថម្ភ

ហិរូបត្ថម្ភ ត្រូវចាប់ផ្តើមដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៨ (ការប្រកាសការចាប់ផ្តើម ហិរូបត្ថម្ភ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ជាក់ថា តុលាការប្រកាសការចាប់ផ្តើមហិរូបត្ថម្ភ តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលម្នាក់ក្នុងចំណោមបុគ្គល ទាំងឡាយដែលរៀបរាប់នៅក្នុងមាត្រា ២៨ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៦ របស់ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣៧.- ការជ្រើសតាំងហិរូបត្ថម្ភកៈ

១-ប្រសិនបើប្រកាសការចាប់ផ្តើមហិរូបត្ថម្ភ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងហិរូបត្ថម្ភកៈ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

២-បញ្ញត្តិចាប់ពីកថាខណ្ឌទី ២ រហូតដល់កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១០៥ (ការ ជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១១០៦ (ការលាឈប់របស់ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) រហូតដល់មាត្រា ១១០៩ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះហិរូបត្ថម្ភកៈ ។

៣-ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ហិរូបត្ថម្ភកៈ ឬ ជនដែលហិរូបត្ថម្ភកៈនោះធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមហិរូបត្ថម្ភ មានភាពផ្ទុយគ្នា ហិរូបត្ថម្ភកៈត្រូវ ទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងហិរូបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្ន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវ យកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរូបត្ថម្ភកៈ ។

៤-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍ផ្ទុយគ្នា រវាងជននៅក្រោមហិរូបត្ថម្ភច្រើននាក់ ដែលស្ថិត នៅក្រោមហិរូបត្ថម្ភកៈដូចគ្នា ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៣៧ នេះបញ្ញត្តិអំពីបទដ្ឋានសម្រាប់តុលាការក្នុងការជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ។ ដូចដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ បទដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំងអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបានយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ប្រមើលមើលនូវករណីដូចតទៅ : ជាបឋម សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភមានភាពផ្ទុយគ្នា សំដៅលើករណីដូចជា ការលក់ទិញរវាងជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ និង ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះអចលនវត្ថុដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ។ ចំណែកសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ជនដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភមានភាពផ្ទុយគ្នា មានដូចជាករណីដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈមានកូនដែលជាអនីតិជន និង ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈក្លាយជាអ្នកតំណាងរបស់កូននោះ តាមការអនុវត្តអំណាចមេបា ហើយការលក់ទិញអចលនវត្ថុរវាងកូននោះ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភត្រូវបានធ្វើឡើង ។ ក្នុងករណីនេះ តាមភាពជាក់ស្តែងការលក់ទិញនេះអាចត្រូវបានវាយតម្លៃថាជាប្រតិបត្តិការរវាងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ចំពោះប្រតិបត្តិការនេះ បញ្ញត្តិនេះតម្រូវឱ្យជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយដកហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈពីតួនាទីចំពោះប្រតិបត្តិការនោះមួយរយៈសិន ។ កថាខណ្ឌទី ៤ គឺជាការដោះស្រាយចំពោះករណីដូចជា នៅពេលដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈមួយរូបអនុវត្តហិរញ្ញបត្ថម្ភ ចំពោះជនដែលនៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ A និង B ប្រតិបត្តិការរវាង A និង B នឹងត្រូវទទួលការវិនិច្ឆ័យ ពីហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈមួយរូបនោះ ។ ស្ថានភាពនេះស្រដៀងនឹងការតំណាងទាំងសងខាង ដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៦៧ នៃក្រមនេះ ដូច្នេះបុគ្គល A ឬ B អាចទទួលបានការខូចខាតផលប្រយោជន៍ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ក៏ចាំបាច់ត្រូវមានហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្នដែរ ប៉ុន្តែ ការជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្ធសម្រាប់តែភាគី A ឬ B ម្ខាង ជាការគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៦-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៣៨.- អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ

១-ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ តាមការទាមទាររបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។ បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលខ្លះអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ។

២-បញ្ញត្តិកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១០៥ (ការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៦ (ការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៨ (ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៩ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១១១ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២០ (ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១១២៣ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ) និង មាត្រា ១១២៤ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ ។

៣-អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ អាចយល់ព្រមឱ្យជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភធ្វើសកម្មភាព ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ ឬ ជនដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ នោះធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ មានភាពផ្ទុយគ្នា ។

៤-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍ផ្ទុយគ្នា រវាងជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភច្រើននាក់ ដែលស្ថិតនៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ដូចគ្នា ។

(កំណត់)

ដើម្បីត្រួតពិនិត្យកិច្ចការរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖អាចត្រូវបានជ្រើសតាំងបាន ដូចជាការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង ការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា បញ្ញត្តិទាំងឡាយទាក់ទងនឹងការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ ។ ម្យ៉ាងទៀត ហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ជាបណ្តោះអាសន្នដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ និង កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១៣៧ អាចនិយាយបានថាជាអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ជាបណ្តោះអាសន្ន ។ ផ្ទុយទៅវិញ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ត្រង់នេះ ត្រូវធ្វើការងារពេញម៉ោង ដូច្នេះ ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ត្រូវបានជ្រើសតាំងរួចហើយ ការជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ជាបណ្តោះអាសន្នមិនមានភាពចាំបាច់ឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១៣៩.- តួនាទីរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ:

១-ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: មានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការយល់ព្រមឱ្យជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ធ្វើសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ (សិទ្ធិលុបចោលសកម្មភាព) នៃក្រមនេះ ឬ លុបចោលសកម្មភាពទាំងនោះ ដែលជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភបានធ្វើ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។

២-ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ហិរញ្ញបត្ថម្ភ:ត្រូវគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ និង ត្រូវគិតពិចារណាដល់ស្ថានភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាពរបស់ជននោះ ។

៣-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១២០ (ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១១២៣ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២៤ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) និង មាត្រា ១១២៥ (ការត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះតួនាទីរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។

៤-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦០ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងហិរញ្ញបត្ថម្ភ រវាងហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ: និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៣៩ នេះ បញ្ញត្តិអំពីតួនាទីរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។ នៅក្នុងហិរញ្ញបត្ថម្ភ អ្នកធ្វើសកម្មភាព គឺជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភផ្ទាល់ខ្លួនឯង ។ ក៏ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលសកម្មភាពនោះ គឺជាសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ នៃក្រមនេះ មានន័យថា សកម្មភាពចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលសំខាន់ៗ ដើម្បីធ្វើឱ្យសកម្មភាពរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភមានសុពលភាព ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។ បានសេចក្តីថា ប្រសិនបើជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភបានធ្វើសកម្មភាពដែលចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ទេ ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ឬ ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ អាចលុបចោលសកម្មភាពនោះបាន ។ ប៉ុន្តែ ហិរញ្ញបត្ថម្ភ:មិនគួរអនុវត្តសិទ្ធិ

លុបចោលសកម្មភាពដោយគ្រាន់តែគ្មានការយល់ព្រមពីហិតុបត្តម្ភកៈប៉ុណ្ណោះទេ ក្នុងករណីដែលជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ ចង់ធ្វើសកម្មភាពនោះ ហើយសកម្មភាពនោះមិនប៉ះពាល់ទៅដល់ផលប្រយោជន៍របស់ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភផងនោះ ។ ដូច្នេះហើយ កថាខណ្ឌទី ២ បញ្ញត្តិថា ហិតុបត្តម្ភកៈត្រូវអនុវត្តសិទ្ធិយល់ព្រម ឬ សិទ្ធិលុបចោល ដោយត្រូវគោរព ដល់សិទ្ធិស្វ័យសម្រេចរបស់ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ និង ត្រូវគិតគូរពិចារណាដល់រាល់ស្ថានភាពផ្សេងៗរបស់ជននៅ ក្រោមហិតុបត្តម្ភ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៦-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ជំពូកទី ៨ អាហារកាតព្វកិច្ច

(កំណត់)

អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដល់បុគ្គលដែលមិនអាចទ្រទ្រង់ជីវភាពដោយសមត្ថភាពខ្លួនឯងបាន ។ បុគ្គលដែលត្រូវការអាហារកាតព្វកិច្ច ហៅថា “ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច” រីឯជនដែលត្រូវផ្តល់ អាហារកាតព្វកិច្ច ហៅថា “ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច” ។ តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី ជនដែល មានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវបានកំណត់ពីក្នុងចំណោមជនដែលមានញាតិភាពជាក់លាក់ជាមួយជន ដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ អាហារកាតព្វកិច្ចប្រភេទនេះ ហៅថា “អាហារកាតព្វកិច្ចឯកជន” រីឯអាហារ- កាតព្វកិច្ច ដែលរដ្ឋាភិបាលផ្តល់ឱ្យជនស្ថិតក្នុងភាពក្រីក្រ ក្នុងនាមជាការឧបត្ថម្ភសង្គមកិច្ច ហៅថា “អាហារកាតព្វកិច្ច សាធារណៈ” ។

ម្យ៉ាងទៀត ករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធ គឺជាអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយករណីយកិច្ច នេះមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងមាត្រា ៩៦៦ នៃក្រមនេះ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ករណីយកិច្ចផ្តល់អាហារកាតព្វកិច្ចរបស់ ឪពុកម្តាយចំពោះកូនដែលជាអនីតិជន គឺជាអានុភាពនៃអំណាចមេបា ហើយករណីយកិច្ចនេះមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងមាត្រា ១០៣៤ នៃក្រមនេះ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ អាហារកាតព្វកិច្ចដែលចែងក្នុងជំពូកនេះ សំដៅលើអាហារកាតព្វកិច្ចតែរវាង ញាតិ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលនូវទំនាក់ទំនងរវាងសហព័ទ្ធ និង ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និង កូនដែលជាអនីតិជនឡើយ ។

ដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងមាត្រានីមួយៗ អាទិភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ និង ការទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ អាស្រ័យតាមការពិភាក្សា រវាងភាគី ដោយហេតុថា មាត្រាទាំងនេះទាក់ទងនឹងបញ្ហាទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងញាតិ ។ តុលាការធ្វើសេចក្តីសម្រេច អំពីទំនាក់ទំនងអាហារកាតព្វកិច្ច តែក្នុងករណីដែលភាគីមិនអាចសម្រេចតាមការពិភាក្សាប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយហេតុថា ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រូវសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ពុំមានបញ្ញត្តិណាមួយឡើយ បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងអាហារ កាតព្វកិច្ចនៅក្នុងជំពូកនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយផ្អែកតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៨៧៧ ដល់មាត្រា ៨៨១ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ បន្ទាប់ពីមានការពិភាក្សាដោយក្រុមការងារ ។

មាត្រា ១១៤០.- ទំហំ និង លំដាប់ នៃជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារ-
កាតព្វកិច្ច

១-ញាតិ ក្លាយជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច តាមទំហំ
និង លំដាប់ ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ទី ១ ញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា ។

ទី ២ ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ។

ទី ៣ បងប្អូនបង្កើត ។

២-ក្រៅពីជនដែលបញ្ញត្តិនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ តុលាការអាចឱ្យ
ញាតិនៅក្នុងថ្នាក់ទី ៣ (បី) ទទួលបន្ទុកករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន
បើមានស្ថានភាពពិសេស ។ នៅក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍បានរលាយ ដោយសារ
មរណភាពរបស់សហព័ទ្ធម្នាង បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអាហារ-
កាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ និង ញាតិរបស់សហព័ទ្ធដែលបានទទួលមរណភាព ។

៣-ក្រោយពីបានសម្រេចសេចក្តីតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ បើមាន
ការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព តុលាការអាចលុបចោលនូវសេចក្តីសម្រេចនោះបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីទំហំ និង លំដាប់ នៃជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

កថាខណ្ឌទី ១ ចែងអំពីគោលការណ៍នៃទំហំ និង លំដាប់ នៃជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

ជាដំបូង ជនដែលទទួលបន្ទុកនូវករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាញាតិដែលរស់នៅជាមួយជនដែល
មានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ ទំហំរបស់ញាតិត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៩៣៨ នៃក្រមនេះ ។

ឧទាហរណ៍ថា ឪពុកមារបស់ប្រពន្ធ បានបាត់បង់ផ្ទះរបស់ខ្លួនដោយសារទឹកជំនន់ ហើយឪពុកមារបស់ប្រពន្ធនោះ
បានចាប់ផ្តើមមករស់នៅជាបណ្តោះអាសន្នជាមួយគ្រួសារក្មួយស្រី ។ ចំពោះប្តី ឪពុកមារបស់ប្រពន្ធនោះ គឺជាញាតិត្រូវផ្គត់ផ្គង់
ទី ៣ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ នៅពេលឪពុកមារបស់ប្រពន្ធកំពុងរស់នៅជាមួយប្តី ប្តីត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់
ឪពុកមាទាំងនោះ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ឧទាហរណ៍ថា កូនប្រុសទី១ ទី២ និង ទី៣ ព្រមទាំងប្រពន្ធរបស់កូន ៣ នាក់នោះ រស់នៅ
ជាមួយគ្នាក្នុងផ្ទះមួយ ហើយកូនប្រុសទី ៣ និង ប្រពន្ធរបស់កូនប្រុសទី ៣ នោះ ក្លាយជាជនមិនអាចធ្វើការងារបាន ។
ក្នុងករណីនេះ អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ ជាបឋម ដោយញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា ពោលគឺដោយកូនប្រុសទី ១ និង

ទី ២ ព្រមទាំងប្រពន្ធរបស់កូនទាំង ២ នាក់នោះ ។

មានករណីមួយចំនួនដែលជនម្នាក់រស់នៅជាមួយជនម្នាក់ទៀត ក្រៅទំហំញាតិ ហើយទទួលជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីជនម្នាក់ទៀត ឬ ផ្តល់ជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់ជនណាម្នាក់ទៀត ។ កថាខណ្ឌទី ១ នេះ មិនបដិសេធការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកផ្នែកសង្គម និង ការមានសន្តានចិត្តបែបនោះទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែអាហារកាតព្វកិច្ចតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺជាទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដូច្នេះ មានការចាំបាច់ក្នុងការកំណត់ទំហំ និង លំដាប់នៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ។

ជនលំដាប់ទី ២ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់របស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ វាពុំមានបញ្ហាថា តើជននោះរស់នៅ ឬ មិនរស់នៅជាមួយគ្នានោះទេ ។ ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់គឺ ឪពុកម្តាយ ដីដូនជីតា ដីទួត បុព្វញាតិថ្នាក់ខ្ពស់ជាងនេះ និង កូន ចៅ ចៅទួត បុព្វញាតិផ្ទាល់ទាបជាងនេះ ។ រវាងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ទោះបីជាមិនរស់នៅជាមួយគ្នាក៏ដោយ ក៏ករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវកើតឡើងទៅវិញទៅមកដែរ ។ ទំនាក់ទំនងរវាងញាតិដែលរស់នៅជាមួយជនមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច (ជនលំដាប់ទី ១ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច) និង ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ (ជនលំដាប់ទី ២ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច) អាចត្រូវបានបកស្រាយដូចតទៅ : ឧទាហរណ៍ថា ឪពុកម្តាយមានកូនស្រី ៣ នាក់ ហើយឪពុកម្តាយនោះកំពុងរស់នៅជាមួយកូនស្រីទី ៣ និង ប្តីរបស់នាងនោះ រីឯកូនស្រីទី ១ និង ទី ២ រស់នៅជាមួយប្តីរៀងៗខ្លួនផ្សេងពីផ្ទះឪពុកម្តាយ ។ ក្នុងករណីនេះ ជនដែលទទួលបន្ទុកនូវករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុកម្តាយនោះគឺជាកូនស្រីទី ៣ និង ប្តីរបស់នាងដែលរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយនោះ ។ មូលហេតុនេះ គឺដោយសារញាតិរស់នៅជាមួយគ្នាគឺជាជនលំដាប់ទី ១ ដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំ ដែលបង្កើតឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ដោយយោងតាមកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១០៥១ និង កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១០២៧ នៃក្រមនេះ ត្រូវបង្កើតនូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចនៃទំនាក់ទំនងរវាងកូន និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ។ ហេតុដូច្នេះ ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំត្រូវបានចាត់ទុកថាជាទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ហើយករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ក៏ត្រូវកើតឡើងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំដែរ ។

ជនលំដាប់ទី ៣ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺបងប្អូនបង្កើតរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ បញ្ហាមិនស្ថិតនៅត្រង់ថា តើបងប្អូននោះរស់នៅ ឬ មិនរស់នៅជាមួយជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចនោះទេ ។ ទំនាក់ទំនងរវាងជនលំដាប់ ទី ១ ដែលជាញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា ជនលំដាប់ទី ២ ដែលជាញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ និង ជនលំដាប់ទី ៣ ដែលជាបងប្អូន មានដូចតទៅ ។ ឧទាហរណ៍ថា ក្នុងករណីមានបងប្អូនប្រុស ៣ នាក់ ប្អូនប្រុស១រស់នៅជាមួយគ្នា រីឯបងប្រុសច្បងរស់នៅផ្សេង ហើយប្រសិនបើប្អូនប្រុសពៅក្លាយជាជនដែលមិនអាចធ្វើការបាន ដោយសារតែមានជម្ងឺ ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺបងប្រុសទី ២ ដែលរស់នៅជាមួយ

បួនប្រុសពៅនោះ ។ ឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀត គឺ ប្រសិនបើបុរសចំណាស់ម្នាក់រស់នៅជាមួយប្អូនស្រីរបស់ខ្លួន ហើយកូន និង ចៅរបស់បុរសនោះរស់នៅផ្សេង ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់បុរសចំណាស់នោះ គឺប្អូនស្រីរបស់ បុរសនោះដែលជាញាតិរស់នៅជាមួយគ្នា ។

កថាខណ្ឌទី ២ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីលើកលែងនៃកថាខណ្ឌទី ១ ។ សូមយកស្ថានភាពដូចតទៅ ជាឧទាហរណ៍ ដោយសារភាពក្រីក្រ មនុស្សម្នាក់នៅតែមិនរៀបការ ដូច្នេះ ពុំមានកូន ឬ ចៅ ហើយឪពុកម្តាយ ជីដូនជីតា និង បងប្អូន របស់ជននោះក៏បានទទួលមរណភាពអស់ដែរ ហើយនៅសល់តែញាតិដែលកំណត់ដោយច្បាប់តែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ គឺក្មួយប្រុស ម្នាក់ (កូនរបស់បងប្រុស) ដែលរស់នៅឆ្ងាយ ។ ថ្វីត្បិតតែឪពុកមា និង ក្មួយប្រុស គឺជាញាតិតាមច្បាប់ ក៏ប៉ុន្តែ ជនទាំងពីរនេះមិនស្ថិតក្នុងទំនាក់ទំនងនៃជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចឡើយ ដោយសារក្មួយប្រុសមិនស្ថិតនៅក្នុងទំហំដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ឡើយ ។ ក្នុង ករណីនេះ តាមកថាខណ្ឌទី ២ តុលាការអាចដាក់បន្ទុកករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ទៅលើក្មួយប្រុសដែល ជាញាតិស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់ទី ៣ នៃទំនាក់ទំនងញាតិ តាមពាក្យសុំរបស់ឪពុកមាបាន ។ តាមរយៈមធ្យោបាយនេះ មានករណីមួយចំនួនដែលតាមការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ ទំនាក់ទំនងរវាងជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងទៅវិញទៅមក រវាងឪពុកមា ឬ ម្តាយមីង ជាមួយក្មួយប្រុស ឬ ក្មួយស្រី ដែលជាញាតិស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់ទី ៣ ។

“ស្ថានភាពពិសេស” មានករណីផ្សេងៗជាច្រើន ។ ជាឧទាហរណ៍ ទោះបីជាមានជនលំដាប់ទី ១ ដល់ លំដាប់ទី៣ ដែល ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចក៏ដោយ ក៏ជនទាំងនោះស្ថិតក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រ ហើយពុំមានសាធនភាពគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដែរ ។ ឧទាហរណ៍មួយទៀត ដោយហេតុថា ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារ- កាតព្វកិច្ច បានបាត់ខ្លួន ទោះបីជាមិនទាន់ច្បាស់ថា បានទទួលមរណភាពក៏ដោយ ក៏ពុំមានសង្ឃឹមថា ជននោះអាចនឹង បំពេញករណីយកិច្ចនេះបានដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ មានន័យថា ក្នុងករណីប្រហាក់ប្រហែលនឹងករណីកថាខណ្ឌទី ២ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីតុលាការបង្គាប់ឱ្យក្មួយប្រុសផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុកមាហើយ ឪពុកមាបានរកឃើញកន្លែង រស់នៅរបស់កូនប្រុសរបស់ខ្លួន ដែលជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចលំដាប់ទី ២ តុលាការ អាចលុបចោលសេចក្តីសម្រេចដែលបង្គាប់ឱ្យក្មួយប្រុសផ្គត់ផ្គង់ដល់ឪពុកមានោះបាន ដោយសន្និដ្ឋានថា មានការផ្លាស់ប្តូរ នូវស្ថានភាព ។ ការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដោយក្មួយប្រុស ចំពោះឪពុកមា គឺជាករណីលើកលែង ។ ប្រសិនបើ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចតាមច្បាប់ អាចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន គួរតែឱ្យជននោះ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយត្រឡប់មករកគោលការណ៍នៃកថាខណ្ឌទី ១ វិញ ។ ជាទូទៅ ជនដែលតុលាការបង្គាប់ ឱ្យផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដាក់ពាក្យសុំឱ្យលុបចោល ក៏ប៉ុន្តែ វាក៏ពុំមានបញ្ហាចោទដែរ ប្រសិនបើជនដែលមានសិទ្ធិ ទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ឬ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចពិតប្រាកដ ដាក់ពាក្យសុំឱ្យលុប

ចោលដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៤១.- ការកំណត់ជាក់លាក់ អំពីជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច

១-ប្រសិនបើជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានច្រើន នាក់ ជនទាំងនោះត្រូវកំណត់ជាក់លាក់ អំពីជនម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ ដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយការពិភាក្សា ។

២-បើការពិភាក្សារវាងភាគីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ដោយគិតពិចារណាទៅលើលទ្ធភាពទ្រព្យធន អាយុ ស្ថាន- ភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត របស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ទំនាក់ទំនងបុគ្គលរបស់ភាគី និង ស្ថានភាពផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

៣-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់ជាក់លាក់អំពីជនដែលត្រូវទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច នៅពេលដែលជនមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចមានចំនួនច្រើននាក់ ហើយលទ្ធភាព ទ្រព្យធនរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ពុំគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការ ផ្គត់ផ្គង់ ចំពោះជនទាំងអស់នោះទេ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤១ ចែងអំពីការសម្របសម្រួលនូវទំនាក់ទំនង ក្នុងករណីដែលជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច មានចំនួនច្រើននាក់ ឬ ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចមានចំនួនច្រើននាក់ ។

កថាខណ្ឌទី ១ ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពដែលចំនួនជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចមានម្នាក់ រីឯជនដែលមាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចមានចំនួនច្រើននាក់ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយស្ថិតក្នុងភាពក្រីក្រ ហើយរស់នៅផ្សេងពីកូនប្រុសទាំងបីរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងករណីនេះ កូនប្រុសទាំងបីនោះគឺជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ ក្នុងករណីនេះ តើកូនប្រុសច្បង កូនប្រុសទី ២ ឬ កូនប្រុសពៅត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច

ដល់ឪពុកម្តាយ ? ក្រមរដ្ឋប្បវេណីចែងថា ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានន័យថាជាកូនប្រុស ទាំងបីក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដល់ឪពុកម្តាយ តាមការពិភាក្សាគ្នា ។ មានន័យថា ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានសម្រេចយកគោលការណ៍នៃការពិភាក្សាគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ជាលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាគ្នានេះ កូនប្រុសទាំងបីនេះអាចសម្រេចថា កូនទី ២ គួរថែរក្សាឪពុកម្តាយតែម្នាក់ឯង ឬ កូនប្រុសទាំងបី គួររួមចំណែកស្មើគ្នា សម្រាប់ការចំណាយចាំបាច់ ។ ដោយហេតុថា ចង់ឱ្យមានការសម្រេចចិត្ត ដោយសន្តិវិធីតាមរយៈការពិភាក្សា ទើប ក្រមនេះសម្រេចយកការពិភាក្សាក្នុងចំណោមជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ធ្វើជាគោលការណ៍ ។

ម្យ៉ាងទៀត ការពិភាក្សាបែបនេះមិនត្រូវបានកម្រិតតែរវាងជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ក្នុងលំដាប់ដូចគ្នាប៉ុណ្ណោះទេ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើមានកូនជាជនលំដាប់ទី ២ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ក៏ប៉ុន្តែ កូននោះស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រ ហើយពុំមានសាធារណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដល់ ឪពុកម្តាយ កូននោះគួរពិភាក្សាជាមួយបងប្អូនរបស់ឪពុកម្តាយ ដែលជាជនស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់ទី ៣ នៃជនដែលមាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដើម្បីកំណត់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុក ម្តាយ ។ ក្រមនេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការពិភាក្សាក្នុងចំណោមជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចក្នុង លំដាប់ដូចគ្នា និង ការពិភាក្សាក្នុងចំណោមជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចក្នុងលំដាប់ខុសគ្នាផង ដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាច ពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយគិតពិចារណាទៅលើស្ថានភាពផ្សេងៗ ។ ឧទាហរណ៍ថា ក្នុងករណីដែលកូនបីនាក់ជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុកម្តាយ កូនប្រុសទី ១ និងទី ២ ព្រមព្រៀងថា ម្នាក់ៗត្រូវទទួលបន្ទុកចំណែកស្មើគ្នាចំពោះចំណាយចាំបាច់ ប៉ុន្តែ កូនប្រុសទី ៣ វិញ បដិសេធ ការចូលរួមពិភាក្សា ឬ មិនរួមចំណែកក្នុងការចំណាយ ហើយជាលទ្ធផល ពុំអាចឈានដល់ការព្រមព្រៀង ។ ក្នុងករណី បែបនេះ តាមពាក្យសុំរបស់ភាគី តុលាការអាចកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ដោយគិតពិចារណា ទៅលើស្ថានភាពទាំងឡាយ ដូចជាលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់កូនទាំងបី ជាដើម ។ តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យកូនណាម្នាក់ ក្នុងចំណោមកូនទាំងអស់ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន ឬ បង្គាប់ឱ្យកូនទាំងអស់រួមចំណែកផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច បានដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពដែលមានជនក្រីក្រ ២ នាក់ ឬ ច្រើននាក់ រីឯជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានតែម្នាក់ ។ ឧទាហរណ៍ថា មានបងប្អូនប្រុសប្អូននាក់ ដែលបងប្អូនប្រុសបីនាក់ ក្រៅពី បងប្រុសច្បង គឺជនក្រីក្រ ហើយបងប្រុសច្បងពុំមានសាធារណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ប្អូនប្រុសទាំងអស់ទេ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ មានបញ្ហាត្រង់ចំណុចថា តើជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គួរបែងចែកធនធាន ដែលមានកម្រិតរបស់ខ្លួនទៅអ្នកណា ។ គោលការណ៍ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ត្រូវអនុវត្តចំពោះករណីនេះ

ផងដែរ ។ មានន័យថា ជាបឋម ប្រសិនបើអាចដោះស្រាយបញ្ហាតាមការពិភាក្សារវាងភាគី ដំណោះស្រាយចំពោះ បញ្ហានោះ ត្រូវទុកឱ្យការពិភាក្សាដោះស្រាយ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើការពិភាក្សាពុំបានសម្រេច ត្រូវទុកឱ្យតុលាការសម្រេច សេចក្តី ។ ម្យ៉ាងទៀត ទោះបីជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចមានច្រើននាក់ក៏ដោយ ប្រសិនបើ មានស្ថានភាពបែបនោះ ក៏ការចាត់ចែងត្រូវបានធ្វើដូចគ្នាដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៤២.- កម្រិត ឬ របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច

បើការពិភាក្សាមិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាអំពីកម្រិត ឬ របៀបនៃការ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់ ដោយគិតពិចារណាទៅលើសេចក្តី ត្រូវការចាំបាច់ក្នុងជីវភាពរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច លទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច និង ស្ថានភាព ផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤២ ចែងអំពីកម្រិត និង របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

ជាគោលការណ៍ កម្រិត និង របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវកំណត់តាមរយៈការពិភាក្សារវាងភាគី ។ ក៏ប៉ុន្តែ មានករណីដែលការពិភាក្សាពុំបានជោគជ័យ ។ ក្នុងករណីនេះ ការកំណត់ត្រូវទុកឱ្យតុលាការសម្រេច ។ មាត្រានេះ បញ្ជាក់អំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ ។

ជាបឋម តុលាការត្រូវគិតអំពីកម្រិតនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានន័យថា តើជនដែលមានករណីយកិច្ច ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចត្រឹមកម្រិតណា ។ វាមិនមានបញ្ហាទេចំពោះករណីដែលអ្នកដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច សម្បូរធនធាន ហើយផ្តល់នូវ ជំនួយច្រើនទៅជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយសារនេះជាសេរីភាពរបស់បុគ្គលឯកជន ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាន ករណីជាច្រើនដែលជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មិនសូវមានណាស់ទេ ហើយក៏ពុំអាចផ្តល់ជំនួយ នូវចំនួនដ៏ច្រើនដែរ ។ ជាធម្មតា ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចចង់ផ្តល់ជំនួយដ៏តិចតួចប្រសិន បើអាច ខណៈដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចចង់ទទួលបានច្រើនតាមដែលអាចទទួលបាន ។

លទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានលក្ខណៈខុសគ្នា ។ ជនដែលមាន សិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច មិនគួរស្នើសុំជំនួយពីជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច លើសពីកម្រិត

ចាំបាច់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅជាអប្បបរមាទេ ។ ប៉ុន្តែ ជីវភាពរស់នៅជាអប្បបរមា ក៏ខុសគ្នាអាស្រ័យទៅតាម ស្ថានភាពដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ចស្ថិតនៅដែរ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ វាពុំអាចទៅរួចទេក្នុងការ សម្រេចឱ្យមានលក្ខណៈជាឯកសណ្ឋានថា អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវផ្តល់ឱ្យត្រឹមត្រូវតាមតម្រូវការ ឬ ជីវភាពកម្រិតអប្បបរមា នោះយ៉ាងម៉្លេះ ។ ដោយសារមានហេតុផលនេះហើយ ទើបមានការលំបាកក្នុងការកំណត់កម្រិតនៃអាហារកាតព្វកិច្ច នៅក្នុងមាត្រាច្បាប់ ។ ដោយហេតុនេះ សម្រាប់សេចក្តីយោង សូមណែនាំអំពីការបកស្រាយនៃកម្រិតអាហារកាតព្វកិច្ច នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។

ជាបឋម អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធដែលកើតពីអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង អាហារកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នក ដែលមានអំណាចមេបាច់ពោះកូនដែលជាអនីតិជនដែលកើតពីអានុភាពនៃអំណាចមេបា ហៅថា “ករណីយកិច្ចរក្សាផ្គត់ផ្គង់ ជីវភាពរស់នៅ” ។ មានន័យថាជាករណីយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើឱ្យសហព័ទ្ធ ឬ កូន រស់នៅក្នុងកម្រិតដូចគ្នាទៅនឹងកម្រិត ជីវភាពរបស់អ្នកមានកាតព្វកិច្ច ។ ក៏ប៉ុន្តែ ជាធម្មតា សហព័ទ្ធរស់នៅជាមួយគ្នា ហើយអ្នកមានអំណាចមេបាច់ពោះរស់នៅជាមួយ កូនដែលជាអនីតិជន ដូច្នេះ ជាទូទៅ ជនទាំងនេះមានកម្រិតជីវភាពដូចគ្នា ។

ផ្ទុយទៅវិញ ចំពោះអាហារកាតព្វកិច្ចរវាងញាតិដែលបានចែងក្នុងជំពូកនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាបឋម ជន ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវធ្វើឱ្យប្រពន្ធ និង កូនជាអនីតិជនរបស់ខ្លួន រស់នៅក្នុងកម្រិតដូចគ្នា នឹងជីវភាពរបស់ខ្លួន និង រក្សាកម្រិតនៃការរស់នៅរបស់ខ្លួនឱ្យសមរម្យទៅនឹងមុខរបរ និង ឋានៈក្នុងសង្គមរបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីនេះ ប្រសិនបើនៅសល់លទ្ធភាពទ្រព្យធន ទ្រព្យធននៅសល់គួរត្រូវបានប្រើសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដល់ញាតិក្រីក្រ ។ ករណីយកិច្ចបែបនេះ ហៅថា “ករណីយកិច្ចទ្រទ្រង់ជីវភាព” ។ តុលាការមិនគួរចេញសេចក្តីសម្រេចដែលបង្គាប់ឱ្យជន ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចណា ដែលធ្វើឱ្យមានការពិបាកដល់ជីវភាពរបស់ជនដែលមានករណីយ- កិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចឡើយ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មិនចាំបាច់ធ្វើឱ្យជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច មានជីវភាពរស់នៅលើសពីកម្រិតដែលចាំបាច់នោះទេ ទោះបីជា ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច ស្នើសុំនូវកម្រិតជីវភាពរស់នៅបែបនោះក៏ដោយ ។

របៀបផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ជាគោលការណ៍ គឺជាការផ្តល់តារាងកម្រិតប្រាក់ ពីជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ទៅជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច ។ ជាការពិតណាស់ ប្រសិនបើអាចដោះស្រាយ ភាពចាំបាច់នៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច តាមការផ្តល់តារាងកម្រិតប្រាក់វត្ថុក្រៅពីប្រាក់ ការផ្តល់តារាងកម្រិតវត្ថុនោះក៏ អាចធ្វើទៅបានបន្ទាប់ពីការពិភាក្សារវាងភាគី ឬ តាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។ ជាឧទាហរណ៍ អាចផ្តល់ជាអាហារ បរិក្ខារពេទ្យ ឬ ទីជម្រក ជាដើម ។ ម្យ៉ាងទៀត អាចមានករណីដែលជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ពុំមានប្រាក់សម្រាប់ចំណាយលើអាហារកាតព្វកិច្ច ប៉ុន្តែ ជននោះមានបន្ទប់ទំនេរ និង អាចផ្តល់ អាហារសម្រាប់បុគ្គលម្នាក់ ហេតុដូច្នេះ ឱ្យជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច រស់នៅជាមួយជនដែលមាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ អាហារកាតព្វកិច្ចបែបនេះហៅថា “ការផ្គត់ផ្គង់ដោយឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា” ។

ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ស្នើសុំផ្តល់ "ការផ្គត់ផ្គង់ដោយឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា" ក៏ដោយ ក៏អាចមានករណីដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចអាចបដិសេធអំពីការរស់នៅជាមួយគ្នានោះបានដែរ ។ ផ្ទុយមកវិញ អាចមានករណីផ្សេងទៀតដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ស្នើសុំ "ការផ្គត់ផ្គង់ដោយឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា" តែជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច បដិសេធការរស់នៅជាមួយគ្នានោះបានដែរ ។ ប្រសិនបើជនម្នាក់បដិសេធការរស់នៅជាមួយជនម្នាក់ទៀត ច្បាប់មិនអាចបង្ខំឱ្យជនទាំងនោះរស់នៅជាមួយគ្នាបានទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៩ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៤៣.- ការផ្លាស់ប្តូរ ឬ លុបចោលទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច

១-ប្រសិនបើមានការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព ក្រោយពីបានពិភាក្សា ឬ ក្រោយពីមានការសម្រេចសេចក្តី ចំពោះជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬ ជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬ កម្រិត ឬ របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ភាគីអាចផ្លាស់ប្តូរទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយការពិភាក្សាបាន ។

២-បើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ ភាគីអាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យលុបចោល ឬ ផ្លាស់ប្តូរការពិភាក្សា ឬ ការសម្រេចសេចក្តីដែលធ្វើមុនបាន ។

៣-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ នៃមាត្រា ១១៤១ (ការកំណត់ជាក់លាក់អំពីជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលតុលាការបង្គាប់ឱ្យលុបចោល ឬ ផ្លាស់ប្តូរ តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤៣ កំណត់អំពីការចាត់ចែង ក្នុងករណីដែលមានការផ្លាស់ប្តូរនៃស្ថានភាព បន្ទាប់ពីទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវបានកំណត់ តាមការពិភាក្សា ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ១១៤១ និង មាត្រា ១១៤២ ។

កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ទោះបីជាទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវបានកំណត់តាំងពីដំបូង តាមរយៈការពិភាក្សា ឬ តាមរយៈសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការហើយក៏ដោយ ក៏ភាគីអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរខ្លឹមសារដែលបានសម្រេច តាំងពីដំបូង

នោះ តាមការពិភាក្សាបានដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើការពិភាក្សាដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ មិនបានសម្រេច ភាគីអាច ទាមទារឱ្យតុលាការលុបចោល ឬ ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបានធ្វើពីមុននោះ បាន ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងថា សក្តានុពលវិនិច្ឆ័យដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ៣ នៃមាត្រា ១១៤១ ត្រូវយក មកអនុវត្ត ចំពោះករណីដែលតុលាការសម្រេចឱ្យលុបចោល ឬ ផ្លាស់ប្តូរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលបានធ្វើពីមុន ដោយយោងតាមតាមកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៨០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៤៤.- ការហាមឃាត់នូវការចាត់ចែងសិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច

សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់បុគ្គលដែលត្រូវការចាំបាច់ នូវអាហារកាតព្វកិច្ច ហើយពុំអាចយកមកធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃអនុប្បទាន ប្រទានកម្ម ឬ ការ បង្កើតសិទ្ធិប្រាសិទ្ធភាពសម្រាប់តតិយជន ឬ ជំនួញផ្សេងៗទៀត បានឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤៤ ចែងថា សិទ្ធិរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ចំពោះជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច (សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច) គឺជាកម្មសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ហើយមិនអាចក្លាយទៅជាកម្មវត្ថុនៃការជួញដូរណាមួយឡើយ ។ នៅក្នុងកំណត់នៃមាត្រា ១១៤២ មានការពន្យល់ថា ជាគោលការណ៍ អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវបានផ្តល់តាមរយៈការបង់ប្រាក់ទៅជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ បើមើលតាមទស្សនៈមួយ សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងសិទ្ធិលើបំណុលដែលមានគោលបំណងឱ្យសងជាប្រាក់ ដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួល អាហារកាតព្វកិច្ចមានចំពោះជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ ក៏ប៉ុន្តែ សិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច និង កាតព្វកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មិនមែនកើតចេញពីកិច្ចសន្យាទេ គឺកើតចេញពីទំនាក់ទំនងជាក់លាក់មួយ រវាងពួកគេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច មិនអាចធ្វើអនុប្បទានសិទ្ធិទទួល អាហារកាតព្វកិច្ចនោះទៅតតិយជន ឬ បង្កើតសិទ្ធិលើការបញ្ចាំសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចនោះ ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ពីអ្នករកស៊ី ចងការប្រាក់ ដូចសិទ្ធិលើបំណុលដែរនោះបានទេ ហើយមិនគួរឱ្យមានហេតុការណ៍ដូច្នេះទេ ។ ដោយហេតុថា អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាជំនួយសម្រាប់តែជនក្រីក្រប៉ុណ្ណោះ អាហារកាតព្វកិច្ចបែបនេះ មិនគួរអាចត្រូវបានប្រើសម្រាប់ គោលបំណងផ្សេងទៀតបានឡើយ ។ ថ្វីត្បិតតែបញ្ញត្តិនេះច្បាស់លាស់ហើយក៏ដោយ ក៏ចាំបាច់ត្រូវបន្ថែមការពន្យល់ ដើម្បី

ឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់បន្ថែមទៀតដែរ ។

(កំណត់បញ្ចប់)

មានបញ្ហាពិបាកជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងអាហារកាតព្វកិច្ច ។ ដោយហេតុថា មិនមានភាពច្បាស់លាស់អំពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា ហើយមានភាពមិនងាយស្រួលក្នុងការរៀបចំបញ្ញត្តិជាក់លាក់ ដូច្នេះ យើងគ្រាន់តែលើកយកមកបង្ហាញថា ចំណុចខាងក្រោមនេះជាបញ្ហាដែលត្រូវទុកធ្វើការបកស្រាយ ។

១. ការទាមទារឱ្យសងប្រាក់ចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ចកាលពីអតីតកាល ចំពោះអតីតជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយអតីតជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច : ឧទាហរណ៍ថា មានបងប្អូនប្រុស ២ នាក់ ដែលប្អូនប្រុសបានផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់បងប្រុស ក្នុងអំឡុងពេលបងប្រុសមានជម្ងឺ ។ ក្រោយមកបងប្រុសបានជាសះស្បើយពីជម្ងឺឡើងវិញ ចាប់ផ្តើមប្រកបការងារសាជាថ្មី និង ជោគជ័យក្នុងរបររកស៊ីរបស់ខ្លួន ហើយនាពេលបច្ចុប្បន្ន បងប្រុសបានក្លាយជាអ្នកមានជាងប្អូនប្រុស ។ ក្នុងករណីនេះ តើប្អូនប្រុសអាចទាមទារមកវិញនូវសោហ៊ុយដែលបានចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ចសម្រាប់បងប្រុសនាពេលអតីតកាល ចំពោះបងប្រុសបានដែរ ឬទេ ? បើគិតថា អាចទាមទារបាន វាហាក់ដូចជាការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចនឹងត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាកិច្ចសន្យាខ្លីបរិភោគប្រាក់ ។ ក៏ប៉ុន្តែ នឹងមានការពិបាកចំពោះប្អូនប្រុសក្នុងការទប់អារម្មណ៍ចង់ទាមទារឱ្យបងប្រុសរបស់ខ្លួន សងវិញនូវការចំណាយសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចកាលពីពេលមុន ។

២. ការទាមទារសំណងនៃប្រាក់ចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ចនាពេលអតីតកាល រវាងជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច : ឧទាហរណ៍ថា មានបងប្អូនប្រុសបីនាក់ ហើយប្អូនប្រុសទី ២ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់បងប្រុសច្បង ក្នុងអំឡុងពេលដែលបងប្រុសច្បងមានជម្ងឺ នៅខណៈដែលអ្វីដែលប្អូនប្រុសពៅអាចធ្វើបាន គឺត្រឹមតែផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ បងប្រុសច្បងបានជាសះស្បើយពីជម្ងឺ និង មិនចាំបាច់ទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចទៀតឡើយ ។ ក្រោយមក ប្អូនប្រុសពៅក្លាយជាអ្នកមាន ។ ក្នុងករណីនេះ តើប្អូនប្រុសទី ២ អាចទាមទារឱ្យប្អូនប្រុសពៅសងចំនួនពាក់កណ្តាលនៃការចំណាយដែលខ្លួនបានធ្វើសម្រាប់បងប្រុសច្បងកាលពីពេលមុនបានដែរឬទេ? បើគិតថា អាចទាមទារបាន វាហាក់ដូចជាកាតព្វកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចនឹងត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាកាតព្វកិច្ចដោយសាមគ្គីភាព ។ ក៏ប៉ុន្តែ នឹងមានការពិបាកចំពោះប្អូនប្រុសទី ២ ក្នុងការទប់អារម្មណ៍ចង់និយាយអំពីបញ្ហានេះទៅប្អូនប្រុសពៅរបស់ខ្លួន ។

៣. ការទាមទារប្រាក់ចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយតតិយជន ចំពោះជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច : ឧទាហរណ៍ថា មានបុរសចំណាស់ម្នាក់រស់នៅក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រតែម្នាក់ឯង ហើយអ្នកជិតខាងបានផ្តល់ប្រាក់ អាហារ និង ការចំណាយដើម្បីព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ ជាដើម ។ ថ្ងៃមួយ កូនប្រុសរបស់បុរសនោះដែលគេគិតថា បានស្លាប់ហើយ បានលេចមុខឡើង ។ ក្នុងករណីនេះ តើអ្នកជិតខាងអាចទាមទារនូវប្រាក់ចំណាយផ្សេងៗដែលបានចំណាយពីអតីតកាល ចំពោះកូនប្រុសនោះបានដែរ ឬទេ ? ប្រសិនបើអំពើរបស់អ្នកជិតខាងត្រូវបានយល់ឃើញថា ធ្វើដោយសារតែសេចក្តីមេត្តា និង ចិត្តសប្បុរស បញ្ហានេះមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងការទាមទារតាមផ្លូវច្បាប់ទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ

ជាការពិតដែលក្នុងអំឡុងពេលមុននោះ កូនប្រុសបានរួចផុតពីការបំពេញករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។
ដូច្នេះ មានបញ្ហាត្រង់ចំណុចថា ការរួចផុតពីករណីយកិច្ចរបស់កូននោះ អាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាសេចក្តីចម្រើនដោយ
ឥតហេតុ ឬយ៉ាងណា ។

៣-ឪពុកដែលមិនបានរស់នៅជាមួយកូនដែលបានទទួលស្គាល់ អាចពិភាក្សា និង កំណត់ ជាមួយម្តាយ អំពីរបៀបចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែល ត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនបាន ។

៤-បើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ ខាងលើនេះ ពុំបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចធ្វើការពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់អំពីរបៀបចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ ។

៥-បើទទួលស្គាល់ថាចាំបាច់ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូន តុលាការអាចផ្លាស់ប្តូរ របៀបចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង និង សោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បី គ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ បាន ។

៦-នៅក្នុងការសម្រេចសេចក្តីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ និង ទី ៥ ខាង លើនេះ តុលាការត្រូវកំណត់អំពីការចូលរួម ប្រាស្រ័យទាក់ទង ដោយយកផលប្រយោជន៍ របស់កូនជាអាទិភាព និង ត្រូវកំណត់អំពីសោហ៊ុយចាំបាច់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បីគ្រប់ គ្រងថែរក្សាកូន ដោយគិតពិចារណាទៅលើស្ថានភាពនៃជីវភាព និង ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច របស់ឪពុកម្តាយ ។

៧-ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយ មិនអាចពិភាក្សា ឬ មិនអាចទាមទារទៅតុលាការ បានទេ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន អាចធ្វើការទាមទារដែលបានកំណត់នៅ ក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ និង ទី ៥ ខាងលើនេះបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនមែនជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ក្នុងករណី ដែលឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតមានអំណាចមេបាទោល ដោយសារឪពុកម្តាយនោះបានលែងលះគ្នា ឬ មិនបានរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ដោយសារតែឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនមែនជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ជាធម្មតា តែងតែមិនស្នាក់នៅ ជាមួយកូន ឪពុក ឬ ម្តាយនោះត្រូវបានហៅផងដែរថា ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ។ ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន អាចចូលរួម និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូនបាន ។ វាគឺជាសិទ្ធិ ហើយជាមួយគ្នា ក៏ជា ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូនដែរ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត កូនក៏មានសិទ្ធិចូលរួម និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូនដែរ ។ ទោះបីជាឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយ

កូន មិនមានជាអ្នកដែលអំណាចមេបាក់ដោយ ដរាបណាគាត់នៅតែជាឪពុក ឬ ម្តាយ នោះឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ចាំបាច់ត្រូវចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន ដើម្បីការរលូតលាស់ដ៏ប្រសើរបស់កូន ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូនធ្លាប់បានរំលោភបំពានទៅលើកូនពីអតីតកាល ឬ ប្រសិនបើការចូលជួប ឬ ប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា មិនបណ្តាលឱ្យមានផលប្រយោជន៍ដល់សុខុមាលភាពរបស់កូននោះទេ ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូននោះ អាចនឹងត្រូវហាមឃាត់មិនឱ្យទាក់ទងជាមួយនឹងកូន ។ សុខុមាលភាពរបស់កូនមានអាទិភាពជាងបញ្ហាផ្សេងៗទាំងអស់ ។ ប្រសិនបើការចូលជួប ឬ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន អាចជួយដល់ការរីកលូតលាស់របស់កូន ការចូលជួប ឬ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានេះគួរតែត្រូវបានអនុញ្ញាត រីឯប្រសិនបើធ្វើឱ្យមានការរាំងស្ទះ ឬ អាចនឹងបណ្តាលឱ្យមានការរាំងស្ទះដល់ការរីកលូតលាស់របស់កូន ការចូលជួប ឬ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានេះ មិនគួរត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការចូលជួប និង ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានេះ មិនគួរត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងការបែងចែកបន្ទុកនៃសោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ដោយគ្មានការពិគ្រោះយោបល់ឡើយ ។ មានន័យថា ទោះបីជាឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ពុំបានទទួលបន្ទុកនូវចំណែកសោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនក៏ដោយ ក៏រឿងនោះមិនត្រូវយកមកធ្វើជាមូលហេតុក្នុងការហាមឃាត់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូននោះ មិនឱ្យចូលជួប ឬ ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន ឬ ក្នុងការតម្រូវឱ្យឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូននោះ បង់ប្រាក់ចំណែកសោហ៊ុយដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ដើម្បីជាផ្លូវនឹងការយល់ព្រមឱ្យចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូននោះដែរ ។ ការចូលជួប និង ការប្រាស្រ័យទាក់ទងនេះ មិនត្រូវយកមកប្រើជាមធ្យោបាយក្នុងការចរចាឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧៤ និង មាត្រា ៧៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, គម្រោងវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនលើកទី ៦ ឆ្នាំ ១៩៩៦

គម្រោងវិសោធនកម្មក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ឆ្នាំ ១៩៩៦ គឺជាសេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មនូវគន្លឹះស្តីពីព្រឹត្តិការណ៍នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានចងក្រងឡើងក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៦ ។ សេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មនោះមិនទាន់សម្រេចបាននៅឡើយដោយសារតែមូលហេតុមួយចំនួន ។ ទោះបីជាក្រមរដ្ឋប្បវេណីបច្ចុប្បន្នរបស់ជប៉ុន ពុំមានមាត្រាណាមួយចែងអំពី “ការចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទង” ក៏ដោយ ក៏ចំណុចនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយយុត្តិសាស្ត្រដែរ ។ សេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មទី ៦ គឺជាសំណើដែលធ្វើឱ្យ “ការចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទង” ក្លាយជាពាក្យសម្រាប់អក្សរច្បាស់លាស់នៅក្នុងក្រម ។

មាត្រា ១០៤១.- សិទ្ធិទាមទារឱ្យរាយការណ៍អំពីស្ថានភាពរបស់កូន

១-ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបាលើកូន អាចទាមទារឱ្យអ្នកដែលមាន

អំណាចមេបា រាយការណ៍អំពីស្ថានភាពរបស់កូននោះបាន ។

២-ចំពោះខ្លឹមសារ និង របៀបរបបនៃការរាយការណ៍ ដែលបានកំណត់នៅក្នុង កថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់តាមការពិភាក្សារវាងឪពុកម្តាយ ។ ប៉ុន្តែ បើការ ពិភាក្សាពុំបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចធ្វើការពិភាក្សាបានទេ តុលាការអាចសម្រេចសេចក្តី ជំនួសការពិភាក្សា តាមការទាមទាររបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ បាន ។

៣-ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន អាចទាមទារឱ្យរាយការណ៍អំពីស្ថានភាព របស់កូនចំពោះអ្នកមានអំណាចមេបាបាន ។

(កំណត់)

ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ក៏នៅតែជាឪពុក ឬ ម្តាយតាមច្បាប់របស់កូនដែរ ។ ជាងនេះទៀត ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន អាចមានករណីយកិច្ចជាច្រើនក្នុងនាមជាឪពុក ឬ ម្តាយ ដូចជាករណីយកិច្ចក្នុងការ បង់ការចំណាយលើការចិញ្ចឹមកូន ជាដើម ។ ដូច្នេះ ការដឹងពីស្ថានភាពកូនដែលមិនរស់នៅជាមួយខ្លួន គឺជាសិទ្ធិរបស់ឪពុក ឬម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ហើយព្រមជាមួយគ្នានេះ គឺជាករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយនោះ ដើម្បីធានាឱ្យ មានការរីកលូតលាស់បានយ៉ាងល្អរបស់កូន ។ ហេតុផលគឺដោយសារថា ការដឹងអំពីស្ថានភាពរបស់កូន គឺជាការដឹងថា តើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទោលបានអនុវត្តអំណាចមេបានេះបានត្រឹមត្រូវដែរ ឬទេ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីដូចជាជីដូនជីតារបស់កូន ឬ ញាតិផ្សេងទៀតចង់ដឹងអំពីស្ថានភាពរបស់កូន ។ ដោយ សារការធានាឱ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាជាមួយញាតិ ដូចជាបង្កើននូវសុខុមាលភាពរបស់កូន ទើបថ្មីៗនេះ ក្រម រដ្ឋប្បវេណីបារាំង បានដាក់បញ្ចូលនូវបញ្ញត្តិប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរ ។ ជាគោលការណ៍ ខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍ និង ភាពញឹកញាប់ក្នុងការរាយការណ៍ គួរតែត្រូវកំណត់ដោយភាគីទាំងពីរ ។ ចំណុចនេះមិនគួរត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ទេ ដោយសារតែមានស្ថានភាព និង ទំនាក់ទំនងផ្សេងៗគ្នារវាងភាគី ។ នៅក្នុងករណីដែលភាគីមិនអាចកំណត់ដោយខ្លួនឯង បាន ខ្លឹមសារ និង ភាពញឹកញាប់ដែលសមរម្យមួយ គួរត្រូវកំណត់ដោយនីតិវិធីសម្រុះសម្រួល (សន្ទនាកម្ម) មួយ ដែលនឹងត្រូវបានរៀបចំនៅពេលអនាគត ជាអាទិ៍ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៧៣-២-១ និង មាត្រា ៣៧១-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៤២.- ករណីយកិច្ចពិភាក្សាអំពីចំណុចសំខាន់ៗទាក់ទងទៅនឹងកូន

លើកលែងតែករណីដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ត្រូវ ពិភាក្សាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបា អំពីចំណុចដែលទាក់ទងទៅនឹង

កូន ដូចមានកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

ក-ការអប់រំរបស់កូន ដែលហួសពីកម្រិតនៃកាតព្វកិច្ចអប់រំដែលជាករណីយកិច្ច
កំណត់ដោយច្បាប់ ។

ខ-ការផ្លាស់ប្តូរទីសំណាក់របស់កូន ពីរាជធានី ខេត្តមួយ ទៅរាជធានី ខេត្ត
មួយទៀត ។^៥

គ-វិជ្ជាជីវៈ ឬ អាជីវកម្មរបស់កូន ។

ឃ-សកម្មភាពព្យាបាល ដែលទាក់ទងដល់អាយុជីវិតរបស់កូន ។

ង-ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិសំខាន់របស់កូន ។

ច-ចំណុចសំខាន់ៗផ្សេងទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន និង
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។

(កំណត់)

ដើម្បីលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់កូន និង ដើម្បីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ
ដែលពុំមានអំណាចមេបា ជាគោលការណ៍ អ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា
ត្រូវតែពិភាក្សាគ្នា អំពីចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រានេះ ។

ចំណុច ក រួមបញ្ចូលករណីដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបា បញ្ជូនកូនឱ្យសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ ឬក៏ទៅបរទេស ។
ដោយសារតែការនេះនឹងពាក់ព័ន្ធនឹងការចំណាយដ៏ច្រើននោះ ករណីនេះនឹងមានការប៉ះពាល់ដល់ការបែងចែកបន្ទុកនៃ
សោហ៊ុយសម្រាប់ការចិញ្ចឹមកូន ។ ម្យ៉ាងទៀត ការអប់រំ គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ជីវិត និង អនាគតរបស់កូន ។ ដូច្នេះ
គួរតែជាចំណុចដែលត្រូវពិភាក្សាគ្នា ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំណុច ក រួមបញ្ចូលតែការអប់រំជាធម្មតានៅក្នុងសាលា
តែមិនមានរាប់បញ្ចូលនូវការសិក្សា ដែលជាឧទាហរណ៍មានដូចជា ការរៀនលេងឧបករណ៍តន្ត្រី ឬ ការហាត់វាសសម្រាប់
កែកសាង ជាដើមនោះឡើយ ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុច ខ ប្រសិនបើកូនផ្លាស់ប្តូរទីសំណាក់ទៅទីមួយ ការផ្លាស់ប្តូរនេះអាចបណ្តាលឱ្យមានការលំបាក ឬ
ក៏មិនអាចទៅរួចសម្រាប់ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ក្នុងការចូលជួប និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយកូន
ហើយមានការលំបាកក្នុងការទទួលសេចក្តីវាយការណ៍អំពីស្ថានភាពរបស់កូន ។ នេះគឺជាប្រការមិនល្អសម្រាប់ទាំងកូន និង
ឪពុក ឬ ម្តាយដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន ។ ដូច្នេះ ករណីដែលទីសំណាក់របស់កូនត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅរាជធានី ខេត្តផ្សេង
ទៀត ក៏ត្រូវបានបញ្ចូលជាចំណុចដែលត្រូវពិភាក្សាដែរ ។ ដោយពុំមានភាពស្រពិចស្រពិល ករណីដែលកូនទៅសិក្សា

^៥ ចំណុច ខ នៃមាត្រា ១០៤២ នេះ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

នៅបរទេសនោះ ស្ថិតក្នុងទាំងចំណុច ក និង ចំណុច ខ ។

ពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុច គ ជាធម្មតា កូនមិនអាចប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ អាជីវកម្ម និង ទទួលការអប់រំនៅក្នុងសាលាក្នុងពេលជាមួយគ្នាបានទេ ។ ហេតុដូច្នេះ ប្រសិនបើកូនប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ អាជីវកម្ម មានន័យថា កូនមិនទទួលនូវការអប់រំបន្ថែមលើការអប់រំដែលជាកាតព្វកិច្ច ដូចដែលបានកំណត់ក្នុងចំណុច ក ហើយនឹងត្រូវចាត់ទុកនៅក្នុងសង្គមថា មានភាពឯករាជ្យ ។ បន្ថែមពីនេះ មានវិជ្ជាជីវៈ និង អាជីវកម្មដែលពុំសក្តិសមសម្រាប់អនីតិជនផងដែរ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើកូនដែលជាអនីតិជនប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ ធ្វើអាជីវកម្ម អ្នកដែលមានអំណាចមេបាច់ការអនុញ្ញាតឱ្យកូន ក្រោយពេលមានការពិភាក្សាជាមួយនឹងឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ។

ចំណុច ឃ ទាមទារឱ្យមានការពិភាក្សាគ្នារវាងឪពុក និង ម្តាយ ចំពោះសកម្មភាពព្យាបាលដែលទាក់ទងដល់អាយុជីវិតរបស់កូន ។ ប៉ុន្តែ ការពិភាក្សាពុំចាំបាច់ធ្វើឡើយ ប្រសិនបើការព្យាបាលនោះត្រូវធ្វើឡើងជាបន្ទាន់ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកូនទទួលរងនូវជម្ងឺមហារីក ហើយវេជ្ជបណ្ឌិតស្នើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាឱ្យជ្រើសរើសរវាងការព្យាបាលដោយវះកាត់ និង ការព្យាបាលដោយប្រើថ្នាំ អ្នកដែលមានអំណាចមេបានោះគួរពិភាក្សាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ។ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាចាំបាច់ពិភាក្សាជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ដូចគ្នាដែរ ចំពោះបញ្ហាថា តើគួរបន្ត ឬ បញ្ឈប់ការព្យាបាលរហូតដល់ពេលកូនស្លាប់ ឬ បើបញ្ឈប់តែគួរបញ្ឈប់ការព្យាបាលនៅពេលណា ។

ទាក់ទងនឹងការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់ក្នុងចំណុច ង សកម្មភាពនីមួយៗដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣០ នៃក្រមនេះអាចយកមកធ្វើជាសេចក្តីយោងបាន ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ មានការចាំបាច់ក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ទាក់ទងនឹងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាចដាក់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ ។

ចំណុច ច ទាមទារឱ្យអ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា ធ្វើការពិភាក្សាទៅលើចំណុចសំខាន់ៗដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងថែរក្សារូបកាយរបស់កូន និង ទ្រព្យរបស់កូន ក្រៅពីចំណុចដែលបានចែងពីចំណុច ក ដល់ ចំណុច ង ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយ គិតថា ចំណុចអ្វីមួយគឺជារឿងចាំបាច់សម្រាប់សុខុមាលភាពរបស់កូន ទោះបីជាមាន ឬ គ្មានអំណាចមេបាក៏ដោយ ក៏ឪពុក ឬ ម្តាយនោះ គួរតែស្នើឱ្យមានការពិភាក្សាហើយឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតដែលទទួលសំណើ មានករណីយកក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើនោះ ដោយស្មោះត្រង់ដែរ ។ ដោយពុំចាំបាច់សង្ស័យ ការផ្លាស់ប្តូរនូវឋានៈបុគ្គលរបស់កូន ដូចជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ ស្តីកូន ស្ថិតនៅក្នុងចំណុច ច ។

ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ១០៤២ នេះ ពុំមានបញ្ញត្តិអំពីករណីដែលការពិភាក្សារវាងឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបា និង អ្នកដែលមានអំណាចមេបាបញ្ចប់ទៅដោយគ្មានជោគជ័យទេ ។ បញ្ញត្តិសម្រាប់ករណីនោះមិនត្រូវបានរៀបចំឡើយ ដោយសារតែបញ្ហាដូចជាថា តើគួរតែឱ្យកូនចូលសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ ឬទេ មិនសមស្របនឹងការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការទេ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ឪពុកម្តាយគួរមានការពិភាក្សាយ៉ាងហ្មត់ចត់ជាមួយគ្នា ។ ប្រសិនបើការពិភាក្សានេះបញ្ចប់ទៅដោយ

គ្មានជោគជ័យ នោះការសម្រេចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវមានអាទិភាព ។ ក្នុងករណីដែលការសម្រេចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប្រឆាំងទៅនឹងសុខុមាលភាពរបស់កូន ឪពុក ឬ ម្តាយដែលពុំមានអំណាចមេបាគួរទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៣៩ នៃក្រមនេះ ។

ផ្នែកទី ៣ សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា

មាត្រា ១០៤៣.- ការអប់រំកូន

អ្នកមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចអប់រំកូន ។

(កំណត់)

ពាក្យថា “ការអប់រំ” ដែលប្រើក្នុងមាត្រានេះ មានន័យថា ការជំរុញការអភិវឌ្ឍខាងបញ្ញារបស់កូន និង ការផ្តល់ឱ្យកូនទទួលបាននូវចំណេះដឹង និង ជំនាញដែលចាំបាច់សម្រាប់ជីវិតនៅក្នុងសង្គមរបស់ខ្លួន ។ ការអប់រំអាចត្រូវបានបែងចែកជាការអប់រំនៅក្នុងផ្ទះ ដូចជា “វិន័យ” ដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបង្រៀននៅក្នុងផ្ទះ និង ការអប់រំនៅក្នុងសាលាដែលជាមូលដ្ឋាន ត្រូវបានបង្រៀននៅក្នុងសាលា ។

អ្នកដែលមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចក្នុងការអប់រំកូននៅក្នុងគ្រួសារ ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយផ្អែកលើទស្សនៈដែលថា សង្គមបានផ្តល់ភារកិច្ចដល់ឪពុកម្តាយក្នុងការអប់រំកូន ទើបការអប់រំរបស់កូន ត្រូវបានបានចាត់ទុកថាជាករណីយកិច្ចច្រើនជាងជាសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយ ។ ដូច្នេះ ទោះបីជាមាត្រានេះបានផ្តល់នូវសិទ្ធិក្នុងការអប់រំកូនក៏ដោយ ក៏ច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឱ្យលះបង់សិទ្ធិនេះដែរ ។ ភាពជាសិទ្ធិនេះនឹងមានអត្ថន័យ នៅពេលដែលការអនុវត្តនូវករណីយកិច្ចនេះដោយឪពុកម្តាយ ត្រូវបានរារាំងដោយអំពើវិនាសរបស់តតិយជនណាមួយ ។ បន្ថែមពីនេះ ឪពុកម្តាយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ដោយហេតុអំពើហិង្សាជា “វិន័យ” ឬ “ការអប់រំ” ឬ ផ្តល់នូវ “ការអប់រំ” ដែលមិនត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការរីកលូតលាស់របស់កូន ក្រោមរូបភាពនៃការប្រើប្រាស់សិទ្ធិនេះឡើយ ។ សកម្មភាពទាំងនេះគឺជាការបំពាននូវសិទ្ធិអប់រំ ។ អាស្រ័យទៅតាមស្ថានភាព ការបំពាននេះអាចក្លាយទៅជាមូលដ្ឋាននៃការប្រកាសការព្យួរ ឬ ដកហូតអំណាចមេបា ដោយយោងតាមមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

ចំពោះការអប់រំនៅក្នុងសាលា តាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាមានករណីយកិច្ចឱ្យកូនចូលសាលា ដែលជាករណីយកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ហើយរដ្ឋត្រូវផ្តល់នូវការអប់រំនៅក្នុងសាលាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល ៩ ឆ្នាំ នៅថ្នាក់បឋមសិក្សា និង ថ្នាក់អនុវិទ្យាល័យទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងនាមជាការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋ ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវតែឱ្យកូនទទួលបាននូវការអប់រំយ៉ាងតិច ៩ ឆ្នាំ ។ ការអប់រំក្នុងរយៈពេល ៩ ឆ្នាំនេះ គឺជាករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាចំពោះរដ្ឋ ហើយព្រមជាមួយគ្នានេះ ជាការសម្រេចបាននូវករណីយកិច្ចរបស់រដ្ឋចំពោះកូន (ដែលជាប្រជាពលរដ្ឋមួយរូប) តាមរយៈអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យហាមឃាត់កូនមិនឱ្យចូលរៀន ដោយពុំមានហេតុផលពិសេសជាក់លាក់ឡើយ ។ ឧទាហរណ៍នៃ

ហេតុផលពិសេស មានដូចជា : កូនមិនអាចទ្រាំទ្រនូវការអប់រំនៅក្នុងសាលា ដោយសារតែបញ្ហាសុខភាព ឬ កូនបានសម្រាកនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យអស់រយៈពេលយូរ ហើយកូនមិនអាចចូលរៀនបាន សូម្បីតែកូនចង់ចូលរៀន ។ ក៏ប៉ុន្តែ វាមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាហេតុផលពិសេសជាក់លាក់ឡើយ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយឱ្យកូនធ្វើការ ឬ ជួយកិច្ចការផ្ទះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៧ មាត្រា ៤៨ និង មាត្រា ៦៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា, មាត្រា ១១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, មាត្រា ២៨ និង មាត្រា ២៩ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ, មាត្រា ៨២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ២១៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៤៤.- ទីសំណាក់របស់កូន

ទីសំណាក់របស់កូន ត្រូវកំណត់នៅទីកន្លែងដែលអ្នកមានអំណាចមេបា បានកំណត់ ។

(កំណត់)

អ្នកដែលមានអំណាចមេបាពិតជាមិនអាចប្រើសិទ្ធិ និង អនុវត្តករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយមានប្រសិទ្ធភាពបានឡើយ លើកលែងតែទីសំណាក់របស់កូនត្រូវបានកំណត់ជាក់លាក់ ។ ដូច្នេះ មាត្រានេះចែងថា អ្នកដែលមានអំណាចមេបាអាចកំណត់ទីសំណាក់របស់កូន ដែលជាសិទ្ធិរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថាជាករណីយកិច្ចរបស់កូន ។ ដោយសារតែអ្នកដែលមានអំណាចមេបា និង កូន ជាធម្មតា រស់នៅជាមួយគ្នា មាត្រានេះកម្រនឹងក្លាយជាបញ្ហាណាស់ ។ មាត្រានេះអាចក្លាយជាបញ្ហាក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបាបញ្ជូនកូនឱ្យចូលរៀនក្នុងសាលាដែលផ្តល់កន្លែងឱ្យសិស្សស្នាក់នៅ ។ អ្នកដែលមានអំណាចមេបា មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកំណត់ទីសំណាក់របស់កូននៅកន្លែងដែលមិនសមរម្យដើម្បីឱ្យកូនរស់នៅនោះឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើកូនរស់នៅជាមួយតតិយជន ដោយចេញពីអ្នកមានអំណាចមេបា ការទាមទារតាមមាត្រានេះមិនអាចត្រូវបានបង្ខំដោយផ្ទាល់ឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣១៧-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៤៥.- ការដាក់ទណ្ឌកម្មកូន

អ្នកមានអំណាចមេបា អាចដាក់ទណ្ឌកម្មកូន ដោយខ្លួនឯង នៅក្នុងទំហំដែលចាំបាច់បាន ។

(កំណត់)

នៅពេលផ្តល់ការអប់រំចំពោះកូន អ្នកដែលមានអំណាចមេបាអាចស្តីបន្ទោស ឬ ដាក់ទណ្ឌកម្មកូននៅក្នុងកម្រិតមួយដែលចាំបាច់បាន ក្នុងករណីដែលកូនប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពប្រឆាំងនឹងសង្គម ដូចជាការប្រព្រឹត្តិអំពើល្មើសដោយអនីតិជន

ជាដើម ។ ដើម្បីជៀសវាងការភាន់ច្រឡំ សូមបញ្ជាក់ថា មាត្រានេះមិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីជាលេសក្នុងការបំពាន ឬ ការប្រើប្រាស់ហិង្សាឡើយ ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្មត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើតែនៅក្នុងកម្រិតមួយដែលចាំបាច់សម្រាប់ការអប់រំ នៅក្នុងផ្ទះដល់កូនតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការដាក់ទណ្ឌកម្មដែលបណ្តាលឱ្យមានការរងគ្រោះផ្នែកផ្លូវចិត្ត ឬ ផ្លូវកាយដល់កូន ក្នុងនាមជា “វិន័យ” មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតជាដាច់ខាត ។ បន្ថែមពីលើនេះ ប្រសិនបើអំពើល្មើសរបស់កូន គឺជាបទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌ នោះវានឹងជាសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរយុត្តិធម៌សម្រាប់កុមារ ឬ ស្ថាប័នហ្វឹកហ្វឺនកុមារ (ដូចជាមជ្ឈមណ្ឌល កែប្រែកុមារ) ហើយអ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនគួរដាក់ទណ្ឌកម្មដោយផ្ទាល់ខ្លួនចំពោះកូនឡើយ ។ ប្រសិនបើអ្នក ដែលមានអំណាចមេបាដាក់ទណ្ឌកម្មហួសពីកម្រិតនៃការចាំបាច់ វានឹងក្លាយទៅជាបញ្ហាដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៤៦.- ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបវិជ្ជាជីវៈ និង អាជីវកម្ម

១- កូន មិនអាចប្រកបវិជ្ជាជីវៈបានឡើយ បើមិនបានទទួលការអនុញ្ញាតពីអ្នកមាន អំណាចមេបា ។

២- ក្នុងករណីដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ២០ (អនីតិជនដែលត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម) នៃក្រមនេះ អ្នកមានអំណាចមេបា អាចលុបចោល ឬ កម្រិតការអនុញ្ញាត ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន ។

(កំណត់)

ពាក្យថា “វិជ្ជាជីវៈ” ក្នុងមាត្រានេះមានន័យថា ការធ្វើកិច្ចការជាបន្ត ទោះបីជាមានផលប្រយោជន៍ ឬ ពុំមានផលប្រយោជន៍ និង ទោះបីជាធ្វើជានិយោជិត ឬ និយោជកក៏ដោយ ។ ដូច្នេះ ពាក្យវិជ្ជាជីវៈ មានរួមបញ្ចូលទាំង បុព្វជិត គ្រូបង្រៀន សហគ្រិន និយោជិតសហគ្រាស មន្ត្រីរាជការ ពាណិជ្ជករ ឧស្សាហករ កសិករ និង អ្នកផ្តល់ការកំសាន្ត សប្បាយដល់ភ្ញៀវ ជាដើម ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពាក្យថា “អាជីវកម្ម” មានន័យថា កិច្ចការដែលមានគោលបំណងយក ផលចំណេញ ។ អាជីវកម្មដែលមានជាគំរូនោះគឺហាងលក់ទំនិញផ្ទាល់ខ្លួន ។

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះចែងថា ត្រូវមានការអនុញ្ញាតរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដើម្បីឱ្យកូនដែលជា អនីតិជនអាចប្រកបវិជ្ជាជីវៈបាន ។ ទោះបីជាសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈត្រូវបានធានាដោយមាត្រា ៣៦ នៃ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាក៏ដោយ ក៏កូនដែលជាអនីតិជនចាំបាច់ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដើម្បីអាច ប្រកបវិជ្ជាជីវៈបានដែរ ដោយសារហេតុផលដូចតទៅ : កូនដែលជាអនីតិជនអាចជួបការខាតបង់ ដូចជាការទទួល កាតព្វកិច្ច ជាអាទិ៍ ដែលបណ្តាលមកពីការប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬ អនីតិជនអាចចាប់យកវិជ្ជាជីវៈដែលមិនសមស្របសម្រាប់ខ្លួន

ដោយសារការខ្វះបទពិសោធន៍នៅក្នុងសង្គម ។ ដោយសារ ជាធម្មតា អនីតិជនត្រូវទទួលបាននូវការអប់រំ អ្នកដែលមាន អំណាចមេបាទំនងជាគិតថា ការដែលឱ្យកូនទទួលបានការអប់រំ មានសារៈប្រយោជន៍ជាន់ការឱ្យកូនប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ។ ប្រសិនបើទោះបីជាដឹងថា ការប្រកបវិជ្ជាជីវៈហាក់ដូចជាមិនបណ្តាលឱ្យមានគុណវិបត្តិអ្វីចំពោះកូនក៏ដោយ ក៏អ្នកដែលមាន អំណាចមេបាទៅតែមានចេតនាមិនផ្តល់ការអនុញ្ញាតដល់កូនដែលជាអនីតិជនដែរ ករណីនេះជាការបំពានលើសិទ្ធិផ្តល់ការ អនុញ្ញាតនេះ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើកូនចាប់យកវិជ្ជាជីវៈដែលមិនសមស្របសម្រាប់អនីតិជននៅក្នុងសង្គម ហើយអ្នក ដែលមានអំណាចមេបាទៅតែផ្តល់ការអនុញ្ញាត វានឹងបង្កឱ្យមានមន្ទិលកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាថា តើបុគ្គលនោះ សមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬទេ ។

កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាក្នុងការលុបចោលការអនុញ្ញាត ឬ ធ្វើការកម្រិត នូវវិសាលភាពនៃអាជីវកម្ម នៅពេលដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យកូនប្រកបអាជីវកម្ម ដោយ យោងតាមមាត្រា ២០ (អនីតិជនដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម) ប៉ុន្តែ កូនមិនអាចប្រកបអាជីវកម្មបាន ជាប្រក្រតីដោយសារខ្វះសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង ជាដើម ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើមានច្បាប់ការងារទាក់ទងនឹងកុមារ និង ច្បាប់ការងារផ្សេងទៀត នោះច្បាប់ទាក់ទងនឹង ការងារដែលជាច្បាប់ពិសេសទាំងនោះ ត្រូវយកមកអនុវត្តមុន ហើយប្រសិនបើពុំមានបញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធទេ ទើបបញ្ញត្តិ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នឹងត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៤៧.- ការទាមទារឱ្យប្រគល់កូន

១-អ្នកមានអំណាចមេបា អាចទាមទារឱ្យតតិយជន ដែលមិនព្រមប្រគល់កូន ដោយ ផ្ទុយនឹងច្បាប់ ប្រគល់កូនបាន ។

២-អ្នកមានអំណាចមេបា អាចទាមទារឱ្យឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបា ប្រគល់កូនបាន ។

(កំណត់)

ចំពោះការទាមទារឱ្យប្រគល់កូន ស្ថានភាពផ្សេងៗមួយចំនួនអាចកើតឡើង ។

កថាខណ្ឌទី ១ សំដៅរហូតដល់ករណីដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទាមទារឱ្យប្រគល់កូន ពីអ្នកដែលបានដាក់កូន ក្នុងស្ថានភាពខុសច្បាប់ ដូចជា ឧទាហរណ៍ថា (១) កូនត្រូវបានចាប់ពង្រត់ ឬ (២) កូនត្រូវបានចាប់បង្ខាំងទុក ជាដើម ព្រមទាំងករណីដូចជាករណីដែល (៣) មានការប្រគល់កូនឱ្យមើលថែទាំជាបណ្តោះអាសន្ន តាមរយៈកិច្ចសន្យា ក៏ប៉ុន្តែ បុគ្គលដែលទទួលខុសត្រូវលើកូនជាបណ្តោះអាសន្នតាមរយៈកិច្ចសន្យា ខកខានក្នុងការប្រគល់កូនមកវិញដោយបំពាន

កិច្ចសន្យា ដូច្នេះ ដោយសារវាជាការរំលោភអំណាចមេបាតក្នុងការយកកូនទៅបីបាច់រក្សារូបកាយ និង ចិញ្ចឹម អ្នកដែល មានអំណាចមេបាតអាចទាមទារឱ្យបុគ្គលនោះប្រគល់កូនមកវិញបាន ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអំណាចដែលមានសមត្ថភាព ខាងឆន្ទៈបន្តរស់នៅជាមួយតតិយជន ដោយឆន្ទៈរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ នោះមិនមានភាពខុសច្បាប់ឡើយ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រសិនបើសិនតតិយជនត្រូវបានគិតថា កំពុងព្យាយាមការពារកូនពីសភាពការណ៍បន្ទាន់ណាមួយ តតិយជននោះត្រូវបាន រួចផុតពីភាពខុសច្បាប់ដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : ករណីដែលឪពុកម្តាយបានលែងលះគ្នា ហើយឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់ ត្រូវបានកំណត់ជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់ទៀតមិនព្រមប្រគល់កូន ឬ ករណីដែលឪពុកម្តាយ ចិញ្ចឹមបានក្លាយទៅជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមិនមានអំណាចមេបា មិនព្រមប្រគល់កូន ឱ្យឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាដើម ។ ប្រសិនបើអំណាចដែលមានសមត្ថភាពខាងឆន្ទៈបន្តរស់នៅជាមួយឪពុក ឬ ម្តាយដែល មិនមានអំណាចមេបាដោយឆន្ទៈរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឆន្ទៈរបស់កូននោះមិនត្រូវបានអើពើទាំងស្រុងទេ ហេតុដូច្នេះ អ្នកដែល មានអំណាចមេបា និង ឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតដែលមិនមានអំណាចមេបា ត្រូវពិភាក្សាគ្នា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ ។

នៅក្នុងករណីដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាអាចទាមទារសំណងការខូចខាតពីតតិយជន ដោយសារការរំលោភលើអំណាចមេបាក្លាយជាអំពើអនីត្យានុកូល ហើយក៏ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យសម្រេចសិទ្ធិទាមទារឱ្យ ប្រគល់កូន តាមរយៈការបង្ខំដោយផ្ទាល់ផងដែរ ។ នៅក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ទោះបីជាការ សម្រេចសិទ្ធិរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាជាការសំខាន់ក៏ដោយ ក៏គួរតែមានការដោះស្រាយបញ្ហា ស្របទៅតាម កាលៈទេសៈ ដោយផ្តល់អាទិភាពដល់សុខុមាលភាពរបស់កូន ។

ផ្នែកទី ៤ ការព្យួរ និង ការដកហូតអំណាចមេបា

មាត្រា ១០៤៨.- ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា

បើឪពុក ឬ ម្តាយដែលអនុវត្តអំណាចមេបា បានបំពានសិទ្ធិអំណាចក្នុងនាមជាអ្នក មានអំណាចមេបា ឬ បើបានធ្វេសប្រហែសក្នុងការបំពេញករណីយកិច្ចក្នុងនាមជាអ្នកមាន អំណាចមេបា តុលាការអាចប្រកាសព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា តាមការទាមទារ របស់ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ នាយកមជ្ឈមណ្ឌល សាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះផ្តល់នូវយន្តការមួយដែលតាមរយៈយន្តការនេះ តុលាការអាចព្យួរ ឬ ដកហូតអំណាចមេបាទាំងស្រុងដោយ ផ្អែកលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យសុំដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រានេះ ក្នុង

ករណីដែលអ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនស្ថិតមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឧទាហរណ៍ដោយសារបុគ្គលនោះរំលោភ
បំពានលើកូន ជាអាទិ៍ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកូនមានការរងគ្រោះធ្ងន់ធ្ងរ ដោយសារតែអំពើហិង្សារបស់ឪពុក
ហើយកូនត្រូវបានបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យ ករណីដូចតទៅនេះអាចនឹងកើតមានឡើង : វេជ្ជបណ្ឌិតនឹងរាយការណ៍ជូនមន្ត្រី
នគរបាល ហើយមន្ត្រីនគរបាលនឹងរាយការណ៍ជូនតំណាងអយ្យការ ហើយតំណាងអយ្យការនឹងដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ ។
(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១៩ ដល់ មាត្រា ១២១ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩, មាត្រា ៨៣៤ នៃ
ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំប៉ុន

មាត្រា ១០៤៩.- ការលុបចោលនូវការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា

បើមូលហេតុដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូត
អំណាចមេបា) ខាងលើនេះ បានបញ្ចប់ហើយ តុលាការអាចលុបចោលការប្រកាសការ
ព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចក្នុងនាមជាអ្នកមានអំណាចមេបា តាមការទាមទាររបស់
សាមីជនដែលបានទទួលការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា ឬ ប្លាតិក្នុង ៤
(បួន) ថ្នាក់ របស់ជននោះបាន ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ មានករណីមួយចំនួនដែលអ្នកមានអំណាចមេបាបានប្រព្រឹត្តនូវអំពើហិង្សាទៅលើកូន ដោយសារការ
ញៀនគ្រឿងស្រវឹង ហើយដែលត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូតនូវអំណាចមេបា ប៉ុន្តែ គាត់បានជំនះនូវការញៀនគ្រឿងស្រវឹង
កែប្រែនូវទំនោរនៃការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ហើយមានការស្ថាប័ននូវអ្វីដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត និង ចាប់ផ្តើមចង់បានមក
វិញនូវអំណាចមេបា ។ នៅក្នុងករណីនេះ តុលាការគួរពិចារណាថា តើបុគ្គលនោះគួរទទួលបានវិញនូវអំណាចមេបា
ដោយវិនិច្ឆ័យជាចម្បង ទៅលើការសម្រេចឱ្យបាននូវសុខុមាលភាពរបស់កូន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១២២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៨៩ និង មាត្រា ៨៣៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
ជំប៉ុន ។

មាត្រា ១០៥០.- ការលាឈប់ និង បដិទានរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា

១-បើមានមូលហេតុដែលពុំអាចជៀសវាងបាន ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលអនុវត្ត
អំណាចមេបា អាចលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបាបាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាត
ពីតុលាការ ។

២-បើមូលហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវបានបញ្ចប់ហើយ ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលបានលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបា អាចទទួលបដិទាននូវអំណាចមេបានោះវិញបាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះត្រូវបានយកមកប្រើណាស់ចំពោះករណីដែលទាំងឪពុក និង ម្តាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាដោយសារថា ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយណាម្នាក់មិនអាចអនុវត្តអំណាចមេបាដោយសារការជាប់ពន្ធនាគារ ការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យរយៈពេលវែង ឬ ការធ្វើដំណើរទៅបរទេស ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាក់ទៀតអាចអនុវត្តអំណាចមេបាបាន ។ មាត្រានេះត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះករណីដែលមានអ្នកដែលមានអំណាចមេបាតែម្នាក់ ដូចជាក្នុងករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយបានទទួលមរណភាព ។ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទោល មិនអាចអនុវត្តនូវអំណាចមេបាបានដោយសារកាលៈទេសៈដែលមិនអាចជៀសវាងបាន ដូចជាត្រូវជាប់ពន្ធនាគារ ការសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យរយៈពេលវែង ឬ ការធ្វើដំណើរទៅបរទេស តុលាការអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា តាមពាក្យសុំរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ក្នុងករណីដែលតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យមានការលាឈប់នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវតែងតាំងសម្រាប់អនីតិជន (មាត្រា ១០៥២ នៃក្រមនេះ) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥១.- ការផ្លាស់ប្តូរអ្នកមានអំណាចមេបា

១-ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយតែម្នាក់ ជាអ្នកមានអំណាចមេបា ហើយកូនបានធ្លាក់ទៅក្នុងស្ថានភាពដែលពុំមានអ្នកមានអំណាចមេបា ដោយសារអ្នកនោះត្រូវបានប្រកាសការព្យាបាល ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា ឬ បានលាឈប់ពីការធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបា តុលាការអាចយកឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំមានអំណាចមេបា មកធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបារបស់កូនបាន ។

២-ប្រសិនបើមានការចាំបាច់ ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន អាចទាមទារឱ្យធ្វើការប្រកាសដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះបាន ។

៣-នៅពេលលែងលះគ្នា ប្រសិនបើឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបារបស់កូន តាមការពិភាក្សា បានទទួលមរណភាព ប្រសិនបើកូនពុំមានអ្នកមានអំណាចមេបាទេ ឪពុក ឬ ម្តាយ ដែលពុំបានធ្វើជាអ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវក្លាយជា

អ្នកមានអំណាចមេបា ។

(កំណត់)

ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើម្តាយដែលមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាលកូន ជាគោលការណ៍ ម្តាយនោះគឺជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ទោះបីជាឪពុកធ្វើការទទួលស្គាល់កូន (មាត្រា ១០៣៨ នៃក្រមនេះ) ក៏ដោយ ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ក្នុងករណីដែលម្តាយត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូតនូវអំណាចមេបា ឬ លាលបំពីការធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា តុលាការអាចយកឪពុកមកធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន តាមរយៈការវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ទទួលស្គាល់ឱ្យពួកក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងឪពុកម្តាយ (ថ្នាក់ទី ១) របស់កូនមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នេះបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងថា ប្រសិនបើឪពុកម្តាយកំណត់អ្នកដែលមានអំណាចមេបាតាមការពិភាក្សានៅពេលលែងលះ ហើយអ្នកដែលមានអំណាចមេបាទោលនោះទទួលមរណភាព កូននឹងមិនត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ប៉ុន្តែ ឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នឹងក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ មានន័យថា ឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នោះ ត្រូវក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយស្វ័យប្រវត្តិ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នោះ មិនអាចបំពេញករណីយកិច្ចជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន ដោយសារមូលហេតុ ដូចជាឪពុក ឬ ម្តាយដែលនៅរស់នោះ បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សាជាថ្មី ជាអាទិ៍ ឪពុក ឬ ម្តាយនោះត្រូវលាលបំពីការធ្វើជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយយោងតាមមាត្រា ១០៥០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៣៧៣-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៥២.- ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-បើមានស្ថានភាពដែលពុំមានអ្នកមានអំណាចមេបាចំពោះកូន តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) ឬ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៥០ (ការលាលបំ និង បដិទានរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា) ហើយ បើពុំបានផ្លាស់ប្តូរអ្នកមានអំណាចមេបា តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៥១ (ការផ្លាស់ប្តូរអ្នកមានអំណាចមេបា) ខាងលើនេះទេ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនចំពោះកូននោះ ត្រូវចាប់ផ្តើម តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦៧ (មូលហេតុនៃការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) ។

២-ក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣

មាត្រា ១០៦៨ (អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានកំណត់ អ្នកអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង និង មូលដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំង) ។

(កំណត់)

ស្ថានភាពដែលខ្លះអ្នកមានអំណាចមេបាសម្រាប់កូនដែលជាអនីតិជន ជាស្ថានភាពដែលប៉ះពាល់ទៅដល់សុខុមាលភាព
របស់កូន ។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំង ដើម្បីបំបាត់ថែរក្សារូបកាយកូន
និង គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ជំនួសអ្នកមានអំណាចមេបា ។ ខ្លឹមសារជាក់លាក់នៃអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
ត្រូវបានកំណត់ចាប់ពីមាត្រា ១០៦៧ នៃក្រមនេះ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។
ដោយសារការព្យួរសិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈតុលាការ តុលាការនឹងអាចដឹងថា
អនីតិជននឹងពុំមានអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ដូច្នេះ ដើម្បីការបំបាត់ថែទាំកុមារ បញ្ញត្តិនេះតម្រូវឱ្យតុលាការអនុវត្ត
នូវឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានភ្លាមៗ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

ផ្នែកទី ៥ សិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន

មាត្រា ១០៥៣.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង

អ្នកមានអំណាចមេបា មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ
របស់កូន និង ក្នុងការតំណាងឱ្យកូននោះ ចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យ
សម្បត្តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ បើសកម្មភាពរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា បង្កើតកាតព្វកិច្ច ដែលមាន
កម្មវត្ថុជាសកម្មភាពរបស់កូននោះ អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីកូន
នោះ ។

(កំណត់)

ជាធម្មតា កូនដែលជាអនីតិជន ពុំមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនទេ ។ ប៉ុន្តែ អនីតិជនអាចទទួលបាននូវទ្រព្យសម្បត្តិ
តាមរយៈសន្តតិកម្ម ប្រទានកម្ម សំណងនៃការខូចខាត ឬ ប្រាក់ដែលបានមកពីការធានារ៉ាប់រង ជាអាទិ៍ ។ ពាក្យ
“ទ្រព្យសម្បត្តិ” នៅក្នុងមាត្រានេះ រួមបញ្ចូលទាំងចរន្តនៃវត្ថុ និង អចរន្តនៃវត្ថុ សាច់ប្រាក់ និង សិទ្ធិលើបំណុល ជាដើម ។
ប៉ុន្តែ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនជាអនីតិជននៅក្នុងករណីដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១៩ និង មាត្រា ២០ នៃក្រមនេះ
មិនត្រូវក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងដែលបានចែងក្នុងមាត្រានេះឡើយ ។

ពាក្យថា "ការតំណាងឱ្យកូន" មានន័យថា អ្នកមានអំណាចមេបាធ្វើរាល់សកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ក្នុងនាមជាកូន ។ ជាធម្មតា សកម្មភាពបែបនេះមានដូចជាការចុះកិច្ចសន្យានានា ជាដើម ។ អ្នកមានអំណាចមេបា អាចធ្វើសកម្មភាពតតិយុត្តដែលមិនត្រឹមតែរួមមានសកម្មភាពគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិតែប៉ុណ្ណោះទេ គឺថែមទាំងមានសកម្មភាពថែរក្សា និង សកម្មភាពចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិផងដែរ ។

ឧទាហរណ៍ចម្បងនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ គឺជាការផ្តល់ពលកម្មដោយអនីតិជនខ្លួនឯងផ្ទាល់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៤.- សកម្មភាពដែលអ្នកមានអំណាចមេបាតែម្ខាងបានធ្វើ ក្នុងនាមជាអ្នកមានអំណាចមេបាទាំងសងខាង

១-បើឪពុក ឬ ម្តាយណាម្ខាង ក្នុងចំណោមអ្នកមានអំណាចមេបារួម ធ្វើសកម្មភាពណាមួយជំនួសកូន ក្នុងនាមជាអ្នកមានអំណាចមេបាទាំងសងខាង ទោះជាសកម្មភាពនោះ ផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតក៏ដោយ អានុភាពនៃសកម្មភាពនោះ ពុំត្រូវបានរារាំងឡើយ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលភាគីម្ខាងទៀតនៃសកម្មភាពនោះ មានបំណងទុច្ចរិត ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលឪពុក ឬ ម្តាយណាម្ខាង ក្នុងចំណោមអ្នកមានអំណាចមេបារួម បានយល់ព្រមឱ្យកូនធ្វើសកម្មភាពណាមួយ ទោះបីជាសកម្មភាពនោះ ផ្ទុយនឹងឆន្ទៈរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយម្ខាងទៀតក៏ដោយ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយគឺជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបារួមគ្នា ប្រសិនបើឪពុកម្តាយមានឆន្ទៈផ្ទុយគ្នា ទាក់ទងនឹងការលក់ដីរបស់កូន ហើយឪពុកបានលក់ដីនោះក្នុងនាមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបារួម ដោយមិនអើពើចំពោះឆន្ទៈរបស់ម្តាយ កិច្ចសន្យានេះនឹងត្រូវចាត់ទុកថាមានអានុភាព ប្រសិនបើភាគីម្ខាងទៀតនៃកិច្ចសន្យាធ្វើកិច្ចសន្យាដោយសុចរិត ។ គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌទី ១ នេះ គឺការការពារភាគីម្ខាងទៀតដែលបានទិញដី ។ ដោយសារតែភាគីម្ខាងទៀតមិនងាយនឹងអាចដឹងអំពីឆន្ទៈផ្សេងគ្នារបស់ឪពុកម្តាយ បញ្ញត្តិនេះត្រូវបានចែងដើម្បីធានាស្ថិរភាពនៃប្រតិបត្តិការនានាទាំងឡាយ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ក៏មានគោលបំណងការពារភាគីម្ខាងទៀតនៃប្រតិបត្តិការដែរ ចំពោះករណីដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១៨ នៃក្រមនេះ ។ ឧទាហរណ៍ដូចជាករណីឪពុកបានយល់ព្រម ប៉ុន្តែ ម្តាយមិនយល់ព្រម ចំពោះការដែលកូនដែលជា

អនីតិជននឹងចុះកិច្ចសន្យា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៥.- ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្ន នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។

(កំណត់)

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន គឺជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនទាំងស្រុង ។ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវបានបង្គាប់ដោយច្បាប់ឱ្យអនុវត្តនូវសិទ្ធិ និង បំពេញនូវករណីយកិច្ចក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនជាអនីតិជន ។ នាបច្ចុប្បន្ន ចំពោះការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ក៏បញ្ញត្តិច្បាប់នៃប្រទេសនានាសង្កត់ធ្ងន់លើភាពជាករណីយកិច្ច ជាងភាពជាសិទ្ធិដែរ ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ឬ យកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន នូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន សម្រាប់ផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ឬ របស់តតិយជនឡើយ ហើយក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យតែបន្តធ្វើឱ្យចុះអន់ថយ ឬ ធ្វើឱ្យសឹកវេចរីល តាមរយៈការគ្រប់គ្រងដែលមិនស្មោះត្រង់ឡើយ ។ មាត្រា ៨២៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន និង ច្បាប់ជាធរមានផ្សេងទៀតកំណត់នូវកម្រិតនៃករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នទាបត្រឹម "កម្រិតដែលប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន" ប៉ុន្តែ ចំណុចនេះត្រូវបានកែសម្រួល ដូច្នេះ មាត្រានេះទាមទារឱ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្នដូចគ្នាទៅនឹង "ការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងសុចរិត" ដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៦៤០ (ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អណត្តិកាហក) នៃក្រមនេះ ។ ប្រសិនបើអ្នកមានអំណាចមេបាធ្វើសកម្មភាពបំពានករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្ននេះ វានឹងក្លាយទៅជាបញ្ហាដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១០៦១ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ។ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបំពានករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយបណ្តាលឱ្យមានការខូចខាតចំពោះកូន វានឹងក្លាយជាអំពើអនីតិក្សានុកូល ហើយបញ្ហានៃសំណងការខូចខាតនឹងកើតឡើង ។

មាត្រា ១០៥៦.- ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

បើកូនបានក្លាយជានីតិជនហើយ អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ។ ប៉ុន្តែ សោហ៊ុយចិញ្ចឹមបីបាច់កូននោះ និង សោហ៊ុយគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានទូទាត់ជាមួយនឹងផលចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ ។

(កំណត់)

អំណាចមេបាត្រូវចប់នៅពេលដែលកូនដល់ថ្ងៃកំណើតតម្រប់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ហើយក្លាយជានីតិជន ។ ជាលទ្ធផល ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ត្រូវចប់នៅពេលនោះដែរ ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវគណនានូវចំណូល ចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ធ្វើការជម្រះបញ្ជីប្រសិនបើចាំបាច់ ហើយផ្ទេរការគ្រប់គ្រងទៅឱ្យកូន ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវបស់កូនក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវ ប្រគល់ប្រាក់ដែលបានមកពីការលក់នោះ ទៅឱ្យកូន ។

ឃ្លាថា "ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ" ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាភាសាដែលមានលក្ខណៈអរូបិយ ដែលសំដៅទៅលើការ គណនាក្នុងអំឡុងពេលមួយដែលសមហេតុសមផល ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងស្ថានភាពជាក់ស្តែង ពីព្រោះអំឡុងពេល ចាំបាច់ដើម្បីធ្វើការគណនា មានភាពខុសគ្នាអាស្រ័យទៅលើបរិមាណ និង ស្ថានភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិ និង អំឡុងពេល ដែលការគ្រប់គ្រងនោះបានបន្ត ។

ដោយសារតែអ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យរបស់កូនជំនួសកូន សោហ៊ុយចាំបាច់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង គួរត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អ្នកដែលមានអំណាចមេបាប្រហែលជាចង់បង់នូវ សោហ៊ុយក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន ដោយប្រើទ្រព្យរបស់កូនប្រសិនបើមាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន គឺជាករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយ វាជាការមិនសមហេតុផលក្នុងការឱ្យកូនបង់នូវសោហ៊ុយទាំងនោះ ។ គោលបំណងនៃ វាក្យខណ្ឌទី ២ គឺការចាត់ទុករាល់ផលចំណូលដែលអ្នកមានអំណាចមេបាទទួលបានពីទ្រព្យសម្បត្តិថាជាសោហ៊ុយដែល ត្រូវបានបង់សម្រាប់ការចិញ្ចឹមបីបាច់កូន និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ នេះ ត្រូវបានចែង ឡើងដោយហេតុផលថា មានការលំបាកក្នុងការកត់ត្រា និង ជម្រះបញ្ជីនូវរាល់ផលចំណូលដែលបានមកពីទ្រព្យសម្បត្តិ របស់កូន និង សោហ៊ុយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងក្នុងរយៈពេលគ្រប់គ្រងដែលជាធម្មតារយៈពេលនេះវែង ។ ហេតុដូច្នេះ ជាឧទាហរណ៍ ថ្លៃឈ្នួលដែលបានមកពីការជួលអចលនវត្ថុរបស់កូន នឹងក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការទូទាត់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៧.- បញ្ញត្តិពិសេស

បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៦ (ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ខាងលើនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែល ត្រូវបានផ្តល់ដោយមិនគិតថ្លៃទៅឱ្យកូន ដោយតតិយជនដែលបានបង្ហាញឆន្ទៈផ្ទុយនឹង វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៦ នោះ ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ជីតាបានធ្វើប្រទានកម្មដល់ចៅអធិនីជននូវអាគារមួយខ្នង ។ អាគារនោះត្រូវបានដាក់ជួល ហើយ

ជីវិតមានបំណងឱ្យប្រាក់ឈ្នួលនោះទៅចៅ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ គោលបំណងនៃប្រទានកម្មនេះ មិនអាចសម្រេចបានឡើយ ប្រសិនបើអ្នកមានអំណាចមេបាគ្រប់គ្រងនូវអាគារនោះ ហើយទទួលយកប្រាក់ឈ្នួលនោះ ។ នៅពេលដែលធ្វើប្រទានកម្ម ប្រសិនបើជីវិតបានបង្ហាញឆន្ទៈប្រឆាំងទៅនឹងសិទ្ធិអាស្រ័យផលរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា អ្នកមានអំណាចមេបានោះ មិនអាចអាស្រ័យផលពីទ្រព្យសម្បត្តិនោះបានឡើយ ។ មាត្រានេះត្រូវបានដាក់តែងឡើងដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៥៨.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យ កូន

១-ប្រសិនបើតតិយជនដែលបានផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅកូនដោយមិនគិតថ្លៃ បានបង្ហាញឆន្ទៈថា មិនឱ្យឪពុកម្តាយណាម្នាក់ ឬ ទាំងសងខាង ដែលអនុវត្តអំណាចមេបាគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ពុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ឪពុកម្តាយណាម្នាក់ ឬ ទាំងសងខាងឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា ពុំបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បើតតិយជនពុំបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ តាមការទាមទាររបស់កូន ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

៣-ទោះបីជាតតិយជនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ដោយ បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាដែរ នៅក្នុងករណីដែលសិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ បានរលត់ ឬ មានការចាំបាច់ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកនោះ តែតតិយជននោះ មិនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀត ។

៤-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៧ (ការជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដោយតុលាការ) រហូតដល់មាត្រា ៤០ (សិទ្ធិរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និងទី ៣ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងគ្រួសារមួយមានជីដូនជីតា ឪពុកម្តាយ និង កូន ហើយជីដូន ជីតាមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ប៉ុន្តែ ឪពុកម្តាយជាមនុស្សខ្លះខ្លាយ ។ ជីដូនជីតាមានបំណងធ្វើប្រទានកម្មនូវទ្រព្យរបស់ខ្លួនទៅឱ្យចៅរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយរបស់ចៅនោះគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងនាមជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឪពុកម្តាយអាចនឹងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ។ ដោយសន្និដ្ឋានថា ករណីបែបនេះអាចនឹងកើតមានឡើង មាត្រានេះបានលើកលែងនូវទ្រព្យសម្បត្តិមួយចំនួនពីកម្មវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងដោយអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ។ ប្រសិនបើតតិយជនគិតចង់ធ្វើប្រទានកម្មដោយឥតគិតថ្លៃនូវទ្រព្យសម្បត្តិដល់កូនដែលជាអនីតិជន ប៉ុន្តែ មិនចង់ឱ្យអ្នកមានអំណាចមេបាគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីដូចមានក្នុងមាត្រានេះ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ មិនស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកមានអំណាចមេបាទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៥៩.- ការអនុវត្តដូចគ្នានៃបញ្ញត្តិស្តីពីអាណត្តិ

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦៥០ (ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់ របស់អាណត្តិគាហក នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណត្តិ) និង មាត្រា ៦៥១ (លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណត្តិ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា ជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន និង ករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៥៨ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យកូន) ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវចប់ ដោយសារតែកូនបានដល់នីតិភាព ឬ សិទ្ធិគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូត ប្រសិនបើអ្នកគ្រប់គ្រងនោះលែងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិភ្លាម មុនពេលដែលកូន ឬ អ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីអាចមានលទ្ធភាពចាប់ផ្តើមគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះបាន ទ្រព្យសម្បត្តិនឹងស្ថិតនៅក្នុងហានិភ័យ ។ ជាឧទាហរណ៍ បញ្ហានឹងកើតឡើង ប្រសិនបើអ្នកគ្រប់គ្រងលើគោ និង សេះរបស់កូន ឈប់ផ្តល់ចំណី នៅពេលការគ្រប់គ្រងបានចប់ ។ ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពបែបនេះ មាត្រានេះកំណត់ថា បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងអាណត្តិត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវបន្តនូវការគ្រប់គ្រងដែលចាំបាច់ ទោះបីជានៅក្រោយពេលការចប់ការគ្រប់គ្រងក៏ដោយ ។ ដូច្នេះ នៅក្នុងឧទាហរណ៍នេះ អ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវតែបន្តផ្តល់ចំណីសម្រាប់គោ និង សេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១០៦០.- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងទៅនឹងការ
គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន

១-សិទ្ធិលើបំណុលដែលកើតឡើងរវាងអ្នកមានអំណាចមេបា និង កូន ចំពោះការ
គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ត្រូវរំលត់ដោយអាជ្ញាយុកាល បើពុំបានអនុវត្តសិទ្ធិនោះ ក្នុងអំឡុង
ពេល ៣ (បី) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលសិទ្ធិអំណាចនៃការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ
បានរលត់ ។

២-ក្នុងករណីដែលសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ បានរលត់
នៅក្នុងពេលដែលកូនពុំទាន់ក្លាយជានីតិជន បើកូនពុំមានអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់
អំឡុងពេលដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនាអំឡុងពេល ដោយ
គិតចាប់ពីពេលដែលកូននោះក្លាយជានីតិជន ឬ ពេលដែលអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បាន
កំណត់ ដែលស្នងបន្តនោះ បានឡើងកាន់តំណែង ។

(កំណត់)

ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបង់បង់បង់ស្រោចក្នុងការរៀបចំជីវិតរបស់កូនជំនួសឱ្យកូន ឬ ប្រសិន
បើអ្នកមានអំណាចមេបាមិនបានប្រគល់ឱ្យកូននូវប្រាក់ដែលបានមកពីការលក់ដីរបស់កូន នោះសិទ្ធិរបស់អ្នកមានអំណាច
មេបាក្នុងការទាមទារនូវស្នាមហ៊ុយក្នុងការរៀបចំជីវិត និង សិទ្ធិរបស់កូនក្នុងការទាមទារឱ្យប្រគល់ប្រាក់ដែលបានមកពីការ
លក់ដី នឹងត្រូវរំលត់ ដោយអាជ្ញាយុកាល នៅពេលអំឡុងពេល ៣ (បី) ឆ្នាំ កន្លងផុត ។ ដោយសារតែអ្នកមានអំណាច
មេបា និង កូន ជាធម្មតា ស្នាក់នៅជាមួយគ្នា ការអនុវត្តសិទ្ធិលើបំណុលនេះមិនមានការលំបាកឡើយ ។ បន្ថែមពី
លើនេះទៅទៀត ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ កូន មិនអនុវត្តនូវសិទ្ធិនេះក្នុងរយៈពេលដ៏យូរ អ្នកដែលមាន
អំណាចមេបា ឬ កូន អាចត្រូវបានចាត់ទុកថា មានឆន្ទៈលះបង់នូវសិទ្ធិលើបំណុលនេះ (ការលើកលែងឱ្យរួចពីកាតព្វកិច្ច) ។

កថាខណ្ឌទី ២ ត្រូវបានចែងឡើងដើម្បីធានានូវសិទ្ធិរបស់កូនក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិលើបំណុល ដោយសារជាធម្មតា មាន
ការលំបាកសម្រាប់កូនក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិលើបំណុល ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

ផ្នែកទី ៦ ការព្យួរ និង ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

មាត្រា ១០៦១.- ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រង
ទ្រព្យសម្បត្តិ

បើអ្នកមានអំណាចមេបា បានធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ដោយសារ
ការគ្រប់គ្រងមិនត្រឹមត្រូវ តុលាការអាចប្រកាសការព្យួរ ឬ ដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់
គ្រង តាមការទាមទាររបស់ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់កូន មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់
នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

(កំណត់)

ខ្លឹមសារនៃអំណាចមេបា រួមមានការបិទបិទរូបកាយកូន និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ។ មានករណីខ្លះ
ដែលអ្នកមានអំណាចមេបាធ្វើការបិទបិទរូបកាយកូនដោយមិនមានបញ្ជាអ្វីទេ ប៉ុន្តែ មិនសមរម្យជាអ្នកគ្រប់គ្រង
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ដូចជាការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិមិនត្រឹមត្រូវ ឬ ការប្រើប្រាស់ ឬ យកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន
នូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូន ជាអាទិ៍ ។ មាត្រានេះផ្តល់នូវយន្តការមួយក្នុងការព្យួរ ឬ ដកហូតតែសិទ្ធិអំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រង
ទ្រព្យសម្បត្តិ នៅក្នុងករណីបែបនេះ ។

សូមមើលមាត្រា ១០៤៨ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំប៉ុន

មាត្រា ១០៦២.- ការលុបចោលការប្រកាសការព្យួរ និង ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃ
ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

បើមូលហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៦១ (ការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការ
ដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ខាងលើនេះ បានបញ្ចប់ហើយ តុលាការ
អាចលុបចោលការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ
តាមការទាមទាររបស់សាមីជនដែលបានទទួលការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិ
អំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ ញាតិក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននោះបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៤៩ (ការលុបចោលនូវការប្រកាសការព្យួរ ឬ ការដកហូតអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦៣.- ការលាលឺបំបាត់ និង បដិទាននៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

១-បើមានមូលហេតុពុំអាចជៀសវាងបាន អ្នកមានអំណាចមេបា អាចលាលឺបំបាត់ សិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបាន ដោយទទួលបានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

២-បើមូលហេតុដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បានបញ្ចប់ ហើយ អ្នកមានអំណាចមេបាដែលបានលាលឺបំបាត់សិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ អាចទទួលបានបដិទាននូវសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះវិញបាន ដោយទទួល បានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៥០ (ការលាលឺបំបាត់ និង បដិទានរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦៤.- ករណីដែលពុំមានអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

បើពុំមានអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦១ (ការ ប្រកាសការល្អ ឬ ការដកហូតសិទ្ធិអំណាចនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ឬ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៦៣ (ការលាលឺបំបាត់ និង បដិទាននៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) ខាងលើនេះ ទេ តុលាការត្រូវសម្រេចសេចក្តីជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស ឱ្យកូន ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើអ្នកដែលមានអំណាចមេបា អាចបិទរក្សារូបកាយកូន ប៉ុន្តែ មិនអាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនបាន ទេ អាចមានករណីខ្លះដែលពុំមានជនណាគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនឡើយ ហើយជាលទ្ធផល អាចធ្វើឱ្យមានផល ប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់សុខុមាលភាពរបស់កូន ។ ដើម្បីប្រឈមមុខនឹងបញ្ហានេះ មាត្រានេះចែងថា តុលាការត្រូវជ្រើស តាំងអ្នកតំណាងពិសេសឱ្យកូន តាមការសម្រេចសេចក្តី ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

សូមមើលមាត្រា ១០៥២ (ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៨៣៧ និង មាត្រា ៨២៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៦៥.- ករណីដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា និង កូន មាន ភាពផ្ទុយគ្នា

១- ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា និង កូន មាន ភាពផ្ទុយគ្នា អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស សម្រាប់កូន ។

២- ក្នុងករណីដែលអ្នកមានអំណាចមេបា អនុវត្តអំណាចមេបាចំពោះកូនច្រើននាក់ ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់កូនម្នាក់នោះ និង កូនផ្សេងទៀត មានភាព ផ្ទុយគ្នា អ្នកមានអំណាចមេបា ត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស សម្រាប់កូនណាម្នាក់ ។

(កំណត់)

មានករណីផ្សេងៗគ្នាមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងកថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ ។

ករណីចម្បង គឺមានដូចជាការទិញនូវអចលនវត្ថុរបស់កូនដោយអ្នកមានអំណាចមេបា ឬ ការដាក់អចលនវត្ថុរបស់ កូនជាប្រតិភោគដើម្បីខ្ចីប្រាក់ដោយអ្នកមានអំណាចមេបា ។ នៅក្នុងករណីរបៀបនេះដែលអ្នកមានអំណាចមេបាមាន បំណងធ្វើសកម្មភាពដែលបណ្តាលឱ្យ ឬ អាចនឹងបណ្តាលឱ្យមានភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍រវាងអ្នកដែលមានអំណាច មេបា និង កូន អ្នកដែលមានអំណាចមេបាត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស ហើយតុលាការត្រូវ ជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសដែលពុំធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ផលប្រយោជន៍របស់កូន ។ អ្នកតំណាងពិសេសគឺជាអ្នកតំណាង របស់កូន ។ ប្រសិនបើសកម្មភាពដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍ ត្រូវបានធ្វើឡើង ដោយពុំបាន ជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសទេ ករណីនេះនឹងក្លាយជាបញ្ហាដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣៦៩ (ការតំណាងដោយគ្មាន សិទ្ធិ) នៃក្រមនេះ ហើយសកម្មភាពនោះមិនត្រូវបង្កើតអានុភាពចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ (កូន) ឡើយ លើកលែងតែម្ចាស់សិទ្ធិ (កូន) ផ្តល់សច្ចានុមតិចំពោះសកម្មភាពនោះ ។ មានន័យថា កូនអាចយកវិញនូវអចលនវត្ថុពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ដោយអះអាងអំពីមោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ឬ ទាមទារឱ្យលុបការចុះបញ្ជីអំពីការបង្កើតសិទ្ធិប្រតិភោគ ដោយ អះអាងមោឃភាពនៃការបង្កើតសិទ្ធិប្រតិភោគបាន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : មានបងប្អូនប្រុសពីររូបដែលជាអនីតិជន ។ ឪពុករបស់បងប្អូនបានស្លាប់ ហើយម្តាយក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបាទោល ។ ក្នុងករណីនេះ ម្តាយត្រូវយល់ព្រម ឬ បោះបង់សន្តតិកម្មក្នុងនាម បងប្អូនប្រុសទាំងពីរនាក់ដែលជាអនីតិជននោះ ។ ប្រសិនបើម្តាយយល់ព្រមសន្តតិកម្មក្នុងនាមកូនបង ប្អូន បោះបង់ សន្តតិកម្មក្នុងនាមកូនប្អូន នោះភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍ នឹងកើតឡើង រវាងបងប្អូនប្រុសទាំងពីរ ។ នៅក្នុងករណីនេះ ម្តាយអាចតំណាងឱ្យកូនណាម្នាក់ ហើយត្រូវទាមទារឱ្យជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសសម្រាប់កូនម្នាក់ទៀតដែលមានភាព

ផ្ទុយគ្នានឹងផលប្រយោជន៍របស់កូនដែលម្តាយតំណាងឱ្យ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨២៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី ៧ ការយកមកអនុវត្តជូនគ្នាដល់ជំពូកនេះ

មាត្រា ១០៦៦.- អ្នកជំនួសអំណាចមេបា

ចំពោះកូនរបស់អនីតិជនដែលមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អ្នកមានអំណាចមេបារបស់អនីតិជននោះ ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួស ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៥ (អំណាចមេបា) នេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរ ចំពោះអ្នកដែលអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួស ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើអនីតិជនដែលមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាលកូន អំណាចមេបាលើកូននោះមិនអាចត្រូវប្រគល់ឱ្យអនីតិជននោះបានឡើយ ដោយសារតែអនីតិជនខ្លួនឯងកំពុងស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបា ហើយពុំមានសមត្ថភាពពេញលេញក្នុងការធ្វើសកម្មភាពឡើយ ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ មាត្រានេះចែងថា អ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើអនីតិជន ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាលើកូននោះដែរ ។ ការអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួសនេះនឹងចប់នៅពេលដែលអនីតិជនដល់នីតិភាព ។ នៅក្នុងករណីជាច្រើន នៅពេលដែលអនីតិជនបង្កើតកូន ជំនួសជីតារបស់កូននោះក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើចៅ ។

វាជាការពិតដែលបុរសដែលជាអនីតិជន ហើយមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចទទួលស្គាល់កូន (មាត្រា ៩៩៣ និង មាត្រា ៩៩៤ នៃក្រមនេះ) ហើយក្លាយជាអ្នកដែលមានអំណាចមេបាបាន (មាត្រា ១០៣៨ នៃក្រមនេះ) ។ នៅក្នុងករណីនេះផងដែរ ដោយសារតែបុរសនោះខ្លួនឯងកំពុងស្ថិតក្រោមអំណាចមេបា អ្នកដែលមានអំណាចមេបាលើបុរសនោះ ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាលើកូន ជំនួសឱ្យបុរសនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ជំពូកទី ៦ អាណាព្យាបាល

(កំណត់)

អាណាព្យាបាលមាន ២ ប្រភេទ ។ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ១ នៃជំពូកនេះ

គឺជារបបការពារអនីតិជន ។ បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងអនីតិជនដែលរួមមាននិយមន័យនៃអនីតិជន ជាអាទិ៍ ត្រូវបានបញ្ជាក់ ចាប់ពីមាត្រា ១៧ ដល់ មាត្រា ២៣ នៃក្រមនេះ ។ អាណាព្យាបាលទូទៅដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ២ នៃជំពូកនេះ គឺ ជារបបការពារបុគ្គល ទោះបីជាអនីតិជន ឬ នីតិជនក៏ដោយ ឱ្យតែជាជនដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ដែលខ្វះ សមត្ថភាពក្នុងការយល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដោយសារមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញា ស្មារតី ។ បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងជនដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅដែលរួមមាននិយមន័យនៃជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ មានចាប់ពីមាត្រា ២៤ ដល់ មាត្រា ២៧ នៃក្រមនេះ ។ ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ មិនមានបញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អាណាព្យាបាលទូទៅទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ បញ្ញត្តិ ទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលនៅក្នុងជំពូកនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាដោយក្រុមការងារ ដោយផ្អែក លើបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៨៣៨ ដល់មាត្រា ៩៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។ ដោយសារតែបញ្ញត្តិទាក់ទងនឹង អាណាព្យាបាល នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មយ៉ាងច្រើនសម្បើមនៅឆ្នាំ ២០០០ ។ ជំពូកនេះឆ្លុះ បញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃវិសោធនកម្មនៃក្រមជប៉ុន ។

ផ្នែកទី ១ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

កថាភាគទី ១ ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៦៧.- មូលហេតុនៃការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើគ្មានអ្នកអនុវត្តអំណាចមេបាចំពោះអនីតិជនទេ អាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ត្រូវចាប់ផ្តើម ។

(កំណត់)

ជាគោលការណ៍ បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចក្នុងការបិទរក្សារូបកាយរបស់អនីតិជន និង គ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន គឺជាឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជននោះដែលជាអ្នកមានអំណាចមេបា (មាត្រា ១០៣៤ នៃ ក្រមនេះ និង មាត្រា ១១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩) ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយ ទាំងពីរនាក់ទទួលមរណភាពដោយសារជម្ងឺ ឬ គ្រោះថ្នាក់ ឬ អ្នកមានអំណាចមេបាត្រូវបានព្យួរ ឬ ដកហូតអំណាចមេបា (មាត្រា ១០៤៨ នៃក្រមនេះ) នោះនឹងមិនមានបុគ្គលណាម្នាក់ដែលអនុវត្តអំណាចមេបាទេ ហើយស្ថានភាពនេះនាំឱ្យ លទ្ធភាពការពារអនីតិជនមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ហេតុដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នឹងត្រូវបានជ្រើសតាំង សម្រាប់ការពារអនីតិជននោះ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីដែលបានចែងខាងក្រោម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ២ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៦៨.- អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានកំណត់ អ្នក
អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង និង មូល-
ដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំង

១-អ្នកដែលអនុវត្តអំណាចមេបាចុងក្រោយបង្អស់ចំពោះអនីតិជន អាចកំណត់អ្នក
អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមមតកសាសន៍បាន ។

២-ប្រសិនបើគ្មានអ្នកត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមបញ្ញត្តិ
នៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះទេ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន តាមការទាមទាររបស់ពួកគេនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជន មេឃុំ ឬ ចៅ
សង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជន នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាព
កុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ
ករណីដែលខ្វះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

៣-ដើម្បីជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការត្រូវពិច
ពិចារណាអំពីស្ថានភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាព និង ទ្រព្យសម្បត្តិ
របស់អនីតិជន វិជ្ជាជីវៈ និង ប្រវត្តិរបស់អ្នកដែលត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន និង អត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាព នៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ រវាងអ្នកធ្វើជា
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន យោបល់របស់អនីតិជន និង ស្ថានភាព
ផ្សេងទៀតទាំងស្រុង ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៦៨ បញ្ជាក់អំពីរបៀបនៃការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង លក្ខណវិនិច្ឆ័យដែល
ត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ការជ្រើសតាំង ។

កថាខណ្ឌទី ១ ប្រមើលមើលពីស្ថានភាពដូចតទៅនេះ៖ ឪពុករបស់អនីតិជនម្នាក់បានទទួលមរណភាព ហើយម្តាយ
បានក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបាច់ម្នាក់ឯង ។ ដោយសារតែម្តាយមានជម្ងឺដែរ ដូច្នេះ គាត់អាចទទួលមរណភាពនៅ
ពេលណាមួយ ។ នៅក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ ដើម្បីរៀបចំទុកជាមុនសម្រាប់ស្ថានភាពដែលគ្មានអ្នកមានអំណាចមេបា
ច់ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិឱ្យកំណត់បុគ្គលម្នាក់ដែលសមរម្យដើម្បីធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ការកំណត់

នេះត្រូវតែធ្វើឡើង ដោយអនុលោមទៅតាមទម្រង់នៃមតកសាសន៍ដែលបានចែងចាប់ពីមាត្រា ១១៦៨ នៃក្រមនេះ ។
ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់តាមមតកសាសន៍បដិសេធមិនព្រមធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ការ
កំណត់នេះនឹងមិនមានន័យឡើយ ពីព្រោះគេមិនអាចចាប់បង្ខំឱ្យបុគ្គលនោះធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលបានឡើយ ។

ប្រសិនបើគ្មានការកំណត់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនតាមរយៈមតកសាសន៍ទេ ឬ បុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់
បដិសេធចំពោះកិច្ចការនោះ អនីតិជននឹងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពដែលគ្មានអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌ
ទី ២ ចែងថា ក្នុងករណីបែបនេះ តុលាការត្រូវចាប់ផ្តើមនីតិវិធីនៃការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
តាមការទាមទាររបស់បុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលបានកំណត់ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកជិតខាងម្នាក់
ដឹងថា ប្តីប្រពន្ធដែលនៅក្បែរផ្ទះខ្លួនបានទទួលមរណភាព ហើយកូនតូចរបស់ពួកគេនៅរស់ អ្នកជិតខាងនោះមិនមាន
សិទ្ធិទាមទារឱ្យជ្រើសតាំងបានទេ ប៉ុន្តែ អ្នកជិតខាងនោះធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ទៅមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ ហើយមេឃុំ ឬ
ចៅសង្កាត់នោះដែលមានសិទ្ធិធ្វើការទាមទារ អាចទាមទារឱ្យតុលាការចាប់ផ្តើមនីតិវិធីបាន ។ ពីទស្សនៈការពារដល់
អនីតិជន សិទ្ធិទាមទារនេះមានវិសាលភាពចំពោះបុគ្គលជាច្រើន ។

កថាខណ្ឌទី ៣ បញ្ជាក់អំពីមូលដ្ឋានសម្រាប់វិនិច្ឆ័យ នៅពេលតុលាការធ្វើការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន ។ បញ្ជាក់ថា តើតុលាការត្រូវធ្វើការពិចារណាលើយោបល់របស់អនីតិជនដែរ ឬយ៉ាងណានោះ គឺជាឆន្ទានុសិទ្ធិ
របស់តុលាការ ដោយសារមិនអាចកំណត់ថា តើអនីតិជនមានអាយុប៉ុន្មានដែលតុលាការត្រូវស្តាប់យោបល់នោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៨៣៩ មាត្រា ៨៤០ និង កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ៨៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៦៩.- ករណីយកិច្ចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងតាម
បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០៥២ (ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន)
នៃក្រមនេះ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីទៀត ឱ្យបាន
ឆាប់រហ័ស ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៦៩ បញ្ញត្តិបង្គាប់ឱ្យតុលាការប្រើប្រាស់ឆន្ទានុសិទ្ធិជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មី ក្នុង
ករណីដែលខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង ដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបាន
ចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០៥២ នៃក្រមនេះ ។ ទោះបីជាតុលាការមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងចំណោម
បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារដូចបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា ១០៦៨ នៃក្រមនេះក៏ដោយ ក៏តុលាការអាចចាប់ផ្តើមនីតិវិធី
ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ស្របតាមមាត្រានេះបានដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៨៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧០.- ចំនួននៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវមានតែម្នាក់ ។ ប៉ុន្តែ ចំពោះអនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ ដែលខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការ យល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមាន វិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី បើត្រូវចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមមាត្រា ២៤ (ការប្រកាស ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅម្នាក់អាចត្រូវ បានជ្រើសតាំងបាន ក្រៅពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

២-បញ្ញត្តិស្តីពីអាណាព្យាបាលទូទៅ នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអាណាព្យាបាលទូទៅសម្រាប់អនីតិជន លើកលែងតែមាត្រា ១១២០ (ករណីដែល អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់) ។

(កំណត់)

វាក្យខណ្ឌទី ១ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៧០ កំណត់អំពីចំនួននៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានតួនាទីដូចជាឪពុកម្តាយ ។ ប្រសិនបើមានអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ពីរនាក់ ឬ ច្រើននាក់ ហើយមានយោបល់ខុសគ្នា នោះមានការពិបាកដើម្បីដោះស្រាយនូវយោបល់ខុសគ្នានោះ ។ ដោយសារតែបញ្ហានេះហើយ ទើបជាគោលការណ៍ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវមានតែម្នាក់ ។

វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ១ ទាក់ទងនឹងករណីដែលទាំងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អាណាព្យាបាល ទូទៅត្រូវចាប់ផ្តើមចំពោះអនីតិជន ។ ករណីនេះមិនបង្កឱ្យមានការភាន់ច្រឡំច្រើនដូចករណីដែលបានពន្យល់ចំពោះវាក្យ ខណ្ឌទី ១ ខាងលើទេ ពីព្រោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទទួលខុសត្រូវក្នុងការបិទរក្សារូបកាយអនីតិជន ចំណែកអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីការយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរនៃបញ្ញត្តិស្តីពីអាណាព្យាបាលទូទៅ និង វិសាលភាពនៃ ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរនោះ ចំពោះអាណាព្យាបាលទូទៅចំពោះអនីតិជនដែលបានកំណត់នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ១ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧១.- ការលាឈប់នៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចលាឈប់បាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧១ ចែងអំពីការលាឈប់ដោយហេតុផលត្រឹមត្រូវ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានតំណត់តាមមតកសាសន៍ ឬ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយតុលាការ ។ ហេតុផលត្រឹមត្រូវរួមមានដូចជា ជម្ងឺ វ័យចំណាស់ និង ការផ្លាស់ទីលំនៅទៅឆ្ងាយ ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីប្រទេសជប៉ុន

មាត្រា ១០៧២.- ករណីយកិច្ចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានលាឈប់ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីទៀត ឱ្យបានឆាប់រហ័ស ។

(កំណត់)

ពីព្រោះតែការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១០៧១ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីតុលាការ នៅពេលដែលបុគ្គលម្នាក់លាឈប់ពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការដឹងថា អនីតិជនគ្មានអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ។ ក្នុងករណីនេះ ដូចក្នុងមាត្រា ១០៦៩ ដែរ មាត្រា ១០៧២ នេះចែងបង្គាប់ឱ្យតុលាការប្រើប្រាស់ឆន្ទានុសិទ្ធិជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលដែលលាឈប់ត្រូវទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលថ្មីទៅតុលាការ ប៉ុន្តែ ពីព្រោះតែវាជាដំណោះស្រាយដែលមិនច្បាស់ យើងបានកែសម្រួលមាត្រានេះ ។

មាត្រា ១០៧៣.- ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានធ្វើអំពើពុករលួយ ឬ មានហេតុផ្សេងទៀតដែលមិនសមរម្យនឹងភារកិច្ចជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការអាចបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះបាន តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួត

ពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាង អយ្យការ ឬ អាចបញ្ឈប់ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ជាក់អំពីបុគ្គលទាំងឡាយដែលមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ប្រសិន បើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះបានប្រព្រឹត្តអំពើមិនសមរម្យជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដូចជា ការបង្ខំឲ្យទ្រព្យសម្បត្តិអនីតិជន ឬ ការបំពានលើអនីតិជន ។ សូមមើលសេចក្តីកំណត់នៃមាត្រា ១០៦៨ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧៤.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

បុគ្គលដែលកំណត់ក្នុងចំណុចខាងក្រោមនេះ ពុំអាចធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជនបានឡើយ ៖

ក-អនីតិជន ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមហិរ្វបត្តអ្នក ។

ខ-អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង ហិរ្វបត្តអ្នក៖ ព្រមទាំងអ្នកត្រួត ពិនិត្យជនទាំងនោះ ដែលធ្លាប់ត្រូវបានតុលាការដកចេញ ។

គ-ជនដែលក្ស័យធន ។

ឃ-ជនដែលគ្មានដំណឹងអំពីទីរស់នៅ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧៤ លើកឡើងនូវលក្ខខណ្ឌនៃបុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ប្រសិនបើមានបុគ្គលណាដែលត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌសូម្បីតែមួយក្នុងចំណោមលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ បុគ្គលនោះមិនអាចក្លាយជាអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ។ ជាឧទាហរណ៍ ទោះបីជាមានបុគ្គលម្នាក់ដែលត្រូវបានកំណត់ធ្វើជាអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនតាមរយៈមតកសាសន៍ក៏ដោយ ក៏បុគ្គលនោះមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជនបានដែរ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវបានកំណត់នោះក៏ជាអនីតិជនដែរ ឬ ប្រសិនបើកន្លែងរស់នៅរបស់បុគ្គលនោះ មិនត្រូវបានដឹង ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងករណីដែលតុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការក៏

មិនអាចជ្រើសតាំងយកបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌណាមួយដែលបានលើកឡើងក្នុងមាត្រានេះ មកធ្វើជាអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៣ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៧៥.- អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបាន កំណត់ និង អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង

១-អ្នកមានអំណាចមេបាដែលអាចកំណត់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចកំណត់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមមតកសាសន៍បាន ។

២-ប្រសិនបើទទួលស្គាល់ថាចាំបាច់ នៅក្នុងករណីដែលគ្មានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលត្រូវបានកំណត់តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាង លើនេះទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមការទាមទាររបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលខ្វះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(កំណត់)

អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន គឺជាអ្នកដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យកិច្ចការរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន ។ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំងតែនៅពេលដែលមានភាព ចាំបាច់តែប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនត្រូវការចាំបាច់ជានិច្ចកាលទេ ។ ដូច កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៦៨ ដែរ កថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១០៧៥ ចែងថា អ្នកដែលអនុវត្តអំណាចមេបា ចុងក្រោយបង្អស់សម្រាប់អនីតិជន អាចកំណត់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនតាមមតកសាសន៍បាន ។

មតកជនអាចកំណត់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទាំង ពីរនាក់ក៏បាន កំណត់តែអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ម្នាក់ប៉ុណ្ណោះក៏បាន ។ ក្នុងករណីដែលមតកជនកំណត់តែអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនប៉ុណ្ណោះ តុលាការនឹងជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ២ បញ្ជាក់អំពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទាមទារ ឱ្យជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ទោះបីជាមានការទាមទារឱ្យជ្រើសតាំងក៏ដោយ ក៏ តុលាការអាចបដិសេធការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលបានសម្រាប់អនីតិជនបានដែរ ប្រសិនបើតុលាការ យល់ឃើញថា ការជ្រើសតាំងមិនមានការចាំបាច់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៨ និង មាត្រា ៨៤៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៧៦.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន

សហព័ទ្ធ និង ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ពុំអាចធ្វើជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានឡើយ ។^៦

(កំណត់)

ប្រសិនបើបុគ្គលដែលមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធនឹងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបានជ្រើសតាំងជាអ្នកត្រួត ពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ការត្រួតពិនិត្យអាចនឹងក្លាយទៅជាគ្មានប្រសិទ្ធភាព ។ ដោយសារតែ មូលហេតុនេះហើយ មាត្រានេះចែងថា ព្យាបាលក្នុងទំហំជាក់លាក់មួយ មិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជនទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៧៧.- តួនាទីរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានតួនាទីដូចកំណត់ខាង ក្រោមនេះ ៖

ក-ត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

^៦ មាត្រា ១០៧៦ នេះ ត្រូវបានធ្វើសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

ខ-ទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីទៀត ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ក្នុងករណីដែលខ្វះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

គ-ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ ចំពោះការគ្រប់គ្រងថែរក្សាអនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ ក្នុងករណីដែលមាន ស្ថានភាពបន្ទាន់ ។

ឃ-តំណាងឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ចំពោះសកម្មភាពដែលផល ប្រយោជន៍របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន មានភាពផ្ទុយគ្នា ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧៧ កំណត់តួនាទីរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ចំណុច គ ទទួលស្គាល់ នូវសិទ្ធិរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងការធ្វើការចាត់ចែងដែលចាំបាច់សម្រាប់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលអនីតិជនត្រូវការចូលសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ ឬ ត្រូវការ វះកាត់ដោយសារតែជំងឺក្លាមៗ នៅពេលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនអាចធ្វើកិច្ចការរបស់ខ្លួនដោយសារនៅ បរទេស ។ ចំណុច គ នេះមានគោលបំណងអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើកិច្ចការ បន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាបណ្តោះអាសន្ន ជំនួសអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បី ការពារអនីតិជន ។ ចំណុច ឃ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទិញ អចលនវត្ថុដែលអនីតិជនទទួលជាមតិកពីឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាលអាចប្រើសិទ្ធិអំណាចដោយបំពាន ដើម្បីទិញ អចលនវត្ថុនោះក្នុងតម្លៃទាបដែលមិនសមរម្យ ។ ក្នុងស្ថានភាពដែលមានភាពផ្ទុយគ្នានៃផលប្រយោជន៍រវាងអនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មិនមែនអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ប៉ុន្តែ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវតំណាងឱ្យអនីតិជន ដើម្បីកុំឱ្យផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជនត្រូវការខូចខាត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៧៨.- បញ្ញត្តិដែលត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា

បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១០៦៨ (អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលត្រូវបានកំណត់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង និង

មូលដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំង) មាត្រា ១០៧១ (ការលាយបំប្លែងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៧៣ (ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៧៤ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៨៧ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៨៨ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១០៩៣ (ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) មាត្រា ១១០០ (ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ជាអាទិ៍ នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) និង មាត្រា ១១០១ (លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងថា បញ្ញត្តិផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ៤ តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

មាត្រា ១០៧៩.- សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចនៃអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដូចគ្នានឹងអ្នកមានអំណាចមេបា ចំពោះចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងផ្នែកទី ៣ (សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដែលមានអំណាចមេបា) ជំពូកទី ៥ នៃគន្ថីទី ៧ នេះ ។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរវិធីអប់រំ និង ទីសំណាក់ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយអ្នកមានអំណាចមេបា ដាក់ទណ្ឌកម្មលើអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម លុបចោលការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្ម ឬ កម្រិតអាជីវកម្ម បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់

អនីតិជន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

២-ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកអាណា- ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវពិភាក្សាជាមួយនឹងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជននោះ ចំពោះចំណុចដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៤២ (ករណីយកិច្ច ពិភាក្សាអំពីចំណុចសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងកូន) នៃក្រមនេះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយក មកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៧៩ បញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែង ថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងអ្នកមានអំណាចមេបា ។ អាចនិយាយបានថា អ្នកអាណាព្យាបាល គឺជាអ្នកជំនួសឪពុកម្តាយ ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ជាឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនម្នាក់ត្រូវបានជ្រើសតាំង ដោយសារមរណភាពរបស់ឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវគោរពនូវឆន្ទៈរបស់ឪពុកម្តាយនោះ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយនោះបានកំណត់អំពីវិធីអប់រំ ឬ បញ្ហាដទៃទៀតកាលដែលនៅរស់ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ផ្លាស់ប្តូរបញ្ហាណា មួយក្នុងចំណោមបញ្ហាដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រានេះ ខុសពីអ្វីដែលអ្នកមានអំណាចមេបាបានកំណត់កាលពីអតីតកាលនោះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បី ការពារឆន្ទៈរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា និង របស់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌ ទី ២ ចែងអំពីគោលការណ៍ថា ប្រសិនបើ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវពិភាក្សា ជាមួយនឹងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនធ្វើការ វិនិច្ឆ័យអំពីបញ្ហាដែលកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៤២ ។ កថាខណ្ឌនេះអនុវត្តចំពោះករណីដូចតទៅនេះ : ឧទាហរណ៍ ពីព្រោះតែអនីតិជនមានជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរ ហើយវិធីព្យាបាលមានច្រើនប្រភេទ មានការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការសម្រេចចិត្ត ដើម្បីជ្រើសរើសវិធីព្យាបាលមួយពីក្នុងចំណោមមធ្យោបាយដែលមានច្រើន ។ ករណីនេះទាក់ទងនឹងចំណុច យ នៃមាត្រា ១០៤២ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការពិភាក្សានឹងមិនអាចធ្វើទៅបានទេ នៅពេលដែលអនីតិជនមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយទាមទារឱ្យ មានការជ្រើសរើសភ្លាមៗ នូវរបៀបព្យាបាលតាមវេជ្ជសាស្ត្រ ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃកថាខណ្ឌទី ២ នេះចែងថា មិនចាំបាច់មានកិច្ចពិភាក្សាទេ ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១០៨០.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ហើយត្រូវធ្វើជាតំណាងឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៣ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨០ ចែងអំពីតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ ជាធម្មតា អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនចាប់ផ្តើមដោយសារមរណភាពរបស់ឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជន ។ ក្នុងករណីនេះ អនីតិជននោះនឹងមានទ្រព្យសម្បត្តិមួយចំនួន ដោយធ្វើសន្តតិកម្មចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយ ឬ ដោយទទួលបាននូវសំណងការខូចខាត ឬ ផលប្រយោជន៍ធានារ៉ាប់រងផ្សេងៗ ។ ប្រសិនបើបញ្ញត្តិអំពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនក្នុងករណីបែបនេះ មិនត្រូវបានរៀបចំឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរំលោភបំពានលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន អាចកើតឡើង ។ ហេតុដូច្នេះ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានសិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង ធ្វើការតំណាងជាសកលឱ្យអនីតិជន នៅពេលអនុវត្តសកម្មភាពទាំងឡាយទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ដូចជាការចុះកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ឬ ភតិសន្យា ជាដើម ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើផ្ទះដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អនីតិជន ត្រូវបានជួល ភតិបតីត្រូវបានបញ្ជាក់សរសេរថា “ឈ្មោះ ០០០០ ដែលជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឈ្មោះ.....” នៅក្នុងភតិសន្យានោះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៣ ដែលតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមរបស់អនីតិជន ក្នុងករណីដែលធ្វើកិច្ចសន្យាដែលមានគោលបំណងឱ្យអនីតិជនធ្វើសកម្មភាព ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលចុះកិច្ចសន្យាការងារជាមួយបុគ្គលណាម្នាក់ដើម្បីឱ្យអនីតិជនធ្វើការ អ្នកអាណាព្យាបាលត្រូវទទួលបានការយល់ព្រមពីអនីតិជន ។ ប្រសិនបើអនីតិជនមិនអាចយល់ព្រមចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ឬ មិនអាចយល់អំពីអត្ថន័យត្រឹមត្រូវនៃការយល់ព្រមទេ គេមិនអាចនិយាយបានថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះទទួលបាននូវការយល់ព្រមនេះឡើយ ។ ដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនអាចចុះកិច្ចសន្យាការងារនោះបានទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨១.- ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ នៅក្រោយពេលបានកាន់តំណែង ហើយត្រូវបញ្ចប់ការស្រាវជ្រាវនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ និង ត្រូវរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាននៅតុលាការ ។

២-ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ពុំមានអានុភាពឡើយ បើគ្មានវត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះទេ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨១ តម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ មានករណីជាច្រើនដែលអនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរស់នៅជាមួយគ្នា ។ ការរស់នៅជាមួយគ្នានេះអាចធ្វើឱ្យមានការលាយឡំគ្នារវាងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ហើយកើតឡើងនូវស្ថានភាពមិនច្បាស់លាស់ចំពោះកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនោះ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន គឺជារបស់អនីតិជន រីឯអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគ្រាន់តែគ្រប់គ្រងប៉ុណ្ណោះ ។ កថាខណ្ឌទី ១ បង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនធ្វើការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង រៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ។ ប្រសិនបើការស្រាវជ្រាវ និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌមិនអាចបញ្ចប់ក្នុងអំឡុងពេល ៣ ខែ ដោយសារអនីតិជនមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនពេក ឬ អនីតិជនមានទ្រព្យសម្បត្តិនៅបរទេស ឬ ការបែងចែកមតិរបស់ឪពុកម្តាយដែលទទួលមរណភាពមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់ ជាអាទិ៍ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអាចដាក់ពាក្យសុំឱ្យតុលាការពន្យារពេលបាន ។ តុលាការនឹងសួរហេតុផលពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ហើយសម្រេចថា តើត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យពន្យារពេលដែរ ឬយ៉ាងណា ។ ប្រសិនបើតុលាការអនុញ្ញាតឱ្យពន្យារពេល តុលាការត្រូវកំណត់អំឡុងពេលដែលពន្យារនោះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន និង ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨២.- សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

រហូតដល់ពេលបញ្ចប់ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិអំណាច ចំពោះតែសកម្មភាពដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ សកម្មភាពនេះមិនអាចតាំងនឹងតតិយជនដែលសុចរិតបានឡើយ ។

(កំណត់)

វិសាលភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនដែលត្រូវគ្រប់គ្រងដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មិនអាច កំណត់បានឡើយ រហូតដល់ការបញ្ចប់ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ឧទាហរណ៍ថា ប្រសិនបើ ដំបូលផ្ទះរបស់អនីតិជនត្រូវការជួសជុលមុនរដូវវស្សាមកដល់ ប៉ុន្តែ ការរៀបចំនូវបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិ មិន ទាន់ចប់សព្វគ្រប់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យរកជាងឈើមកជួសជុលដំបូលផ្ទះនោះ និង បង់ថ្លៃជួសជុលដំបូលផ្ទះនោះ ដោយដកប្រាក់ចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន មុនការបញ្ចប់ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ នៃទ្រព្យសម្បត្តិបាន ។ វាក្យខណ្ឌទី ២ ចែងថា ចំពោះសកម្មភាពដែលធ្វើដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាសកម្មភាពនោះមិនមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ក៏ដោយ ក៏អនីតិជនមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យអះអាងថា សកម្មភាពនោះ ជាសកម្មភាពតំណាងដែលគ្មានសិទ្ធិ ប្រសិនបើតតិយជនសុចរិត ។ ជាធម្មតា តតិយជនមិនដឹងថា តើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ត្រូវបានរៀបចំហើយ ឬនៅនោះទេ ពីព្រោះការរៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌគឺជាបញ្ហារវាងអនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាល តែប៉ុណ្ណោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៣.- ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដែលមានចំពោះអនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល

១-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច ចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវរាយការណ៍

ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអំពីសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច
នោះ នៅមុនពេលចាប់ផ្តើមការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ ។

២-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានដឹងថាមានសិទ្ធិលើបំណុល
ចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល តែបើមិនបានរាយការណ៍ទេ អ្នកអាណាព្យាបាល
នោះ ត្រូវចាត់បង់សិទ្ធិលើបំណុលនោះ ។

(កំណត់)

សូមយកស្ថានភាពដូចតទៅនេះជាឧទាហរណ៍ : អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានចាប់ផ្តើម ដោយសារឪពុកម្តាយ
របស់អនីតិជនបានទទួលមរណភាព ហើយមិត្តភក្តិរបស់ឪពុកម្តាយម្នាក់ត្រូវបានជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន ។ ឪពុកម្តាយបានខ្ចីលុយពីមិត្តភក្តិនោះ ។ ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ អនីតិជនបានទទួលបន្ទុកកាតព្វកិច្ច តាម
សន្តតិកម្ម ។ មានន័យថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសិទ្ធិលើបំណុលចំពោះអនីតិជន ។ ស្ថានភាពផ្ទុយ
ពីករណីនេះ (អនីតិជនក្លាយទៅជាម្ចាស់បំណុលចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) ក៏អាចកើតឡើងដែរ ។
ដោយសារតែអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានដឹងអំពីស្ថានភាពនេះយ៉ាងច្បាស់ ក្នុងករណីដែលអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក
អាណាព្យាបាលត្រូវបានជ្រើសតាំង មាត្រានេះតម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរាយការណ៍ជាបឋមអំពីសិទ្ធិ
លើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច ទៅអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពីទំនាក់ទំនង
នៃទ្រព្យសម្បត្តិរវាងភាគី ។ នេះជាខ្លឹមសារនៃកថាខណ្ឌទី ១ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាល
សម្រាប់អនីតិជនមិនបានរាយការណ៍ដូចបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ទេ សិទ្ធិលើបំណុលរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជនចំពោះអនីតិជន (កាតព្វកិច្ចរបស់អនីតិជន) ត្រូវរលត់ ។ កថាខណ្ឌនេះមានគោលបំណងទប់ស្កាត់អ្នកអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនពីការរំលោភលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ដោយក្លែងបន្លំសិទ្ធិលើបំណុល បន្ទាប់ពីដឹងថា
អនីតិជនមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៤.- ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះករណីដែលអនីតិជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាល បានធ្វើលទ្ធកម្មនូវទ្រព្យសម្បត្តិសកល

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៨១ (ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ)
មាត្រា ១០៨២ (សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ) និង មាត្រា ១០៨៣
(ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់

អនីតិជន ដែលមានចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមក
អនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល បានធ្វើលទ្ធកម្ម
នូវទ្រព្យសម្បត្តិសកល នៅក្រោយពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានកាន់
តំណែង ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨៤ ទាក់ទងនឹងករណីដូចតទៅ : បន្ទាប់ពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានកាន់តំណែង
ជីវិតរបស់អនីតិជនទទួលមរណភាព ហើយអនីតិជនធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជីតា ។ ក្នុងករណីបែបនេះ មាត្រា
១០៨១ ដល់មាត្រា ១០៨៣ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។ ហេតុដូច្នេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
ត្រូវស្រាវជ្រាវអំពីទ្រព្យសម្បត្តិដែលអនីតិជនធ្វើលទ្ធកម្មថ្មី និង រៀបចំបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ហើយ
ត្រូវរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ១០៨៥.- ការអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

ដើម្បីលក់ ជួល រំលាយភតិសន្យា បង្កើតហ៊ីប៉ូតែក ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀត
ដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា នូវអចលនវត្ថុដែលប្រើជាលំនៅឋានរបស់អនីតិជន
នៅក្រោមអាណាព្យាបាល ជំនួសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អ្នកអាណាព្យាបាល
សម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើមានការចុះកិច្ចសន្យាដូចជាកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ជាដើម ចំពោះអចលនវត្ថុដែលអនីតិជនកំពុងប្រើប្រាស់ជា
លំនៅឋាន ករណីនេះនឹងបង្កនូវអស្ថិរភាពចំពោះលំនៅរបស់អនីតិជននោះ ។ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន
មិនគួរធ្វើសកម្មភាពណាដែលនឹងធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃជីវិតរបស់អនីតិជនឡើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើតម្លៃនៃ
ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនមានតិចតួច ហើយចាំបាច់មានចំណាយសម្រាប់សោហ៊ុយអប់រំ ឬ ថ្លៃព្យាបាលជម្ងឺ ស្ថានភាព
ដែលចាំបាច់លក់លំនៅឋានរបស់អនីតិជនដើម្បីទប់ទល់ការចំណាយនោះ ឬ បង្កើតហ៊ីប៉ូតែកលើលំនៅឋានរបស់អនីតិជន
ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ អាចកើតឡើងអាស្រ័យទៅតាមកាលៈទេសៈ ។ ហេតុដូច្នេះ ចំពោះការចាត់ចែងអចលនវត្ថុដែលជា
លំនៅឋានបែបដូច្នេះ មាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមពីតុលាការ ដើម្បីកុំឱ្យអចលនវត្ថុនោះអាចត្រូវបានចាត់ចែង
ដោយងាយៗពេក ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៩-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៦.- សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់
អនីតិជន និង អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល មានភាពផ្ទុយគ្នា

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦៥ (ករណីដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា
និង កូន មានភាពផ្ទុយគ្នា) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នក
អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះ
ករណីដែលមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។

(កំណត់)

ឧទាហរណ៍ថា អនីតិជនត្រូវជាតួប្រស រីឯអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគឺជាពូ ហើយបុរសម្នាក់ដែលត្រូវ
ជាជីតារបស់អនីតិជន និង ត្រូវជាឪពុករបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានទទួលមរណភាព ដូច្នេះ សន្តតិកម្ម
ក៏បានចាប់ផ្តើម ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបោះបង់សន្តតិកម្មក្នុងនាមអនីតិជន នោះចំណែកមតិក
របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននឹងកើនឡើង ។ ករណីនេះ គឺជាស្ថានភាពមួយដែលផលប្រយោជន៍របស់
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន មានភាពផ្ទុយគ្នា ហេតុដូច្នេះ មាត្រា ១០៦៥ នៃក្រមនេះ
ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីនេះ ដើម្បីតម្រូវឱ្យជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេសដែលជាបុគ្គលដែលធ្វើ
ការវិនិច្ឆ័យជំនួសអនីតិជនដោយអព្យាក្រឹតថា តើត្រូវបោះបង់សន្តតិកម្ម ឬយ៉ាងណា ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យ
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំងហើយនោះ ចំណុច ឃ មាត្រា ១០៧៧ នៃក្រមនេះចែងថា
អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវតំណាងឱ្យអនីតិជន ហេតុដូច្នេះ ការជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងពិសេស
មិនចាំបាច់ទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៧.- គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាល
សម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវធ្វើគម្រោងចំនួនប្រាក់ដែលត្រូវ
ចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង
គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ នៅជំហានដំបូងនៃពេលដែលបានចាប់ផ្តើមកាន់

តំណែង ។

២-សោហ៊ុយចាំ បាច់ ដើម្បីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបំពេញតួនាទី អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោម អាណាព្យាបាល ។

(កំណត់)

នៅពេលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនកាន់តំណែង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវពិចារណា និង ធ្វើគម្រោងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំសម្រាប់ការបិទចំណែករូបកាយរបស់អនីតិជន និង ការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ ប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយប្រចាំឆ្នាំរួមមានការចំណាយសម្រាប់សម្លៀកបំពាក់ ម្ហូប អាហារ ការស្នាក់នៅ និង ការអប់រំរបស់អនីតិជន និង ការជួសជុលផ្ទះរបស់អនីតិជន ជាដើម ។ កថាខណ្ឌទី ១ រវាង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងការកាត់បន្ថយទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនដោយឆ្លើយតបប្រហែស ។ កថាខណ្ឌទី ២ កំណត់ថា សោហ៊ុយដែលចាំបាច់សម្រាប់សម្លៀកបំពាក់ ម្ហូបអាហារ ការស្នាក់នៅ និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ អនីតិជន ត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មិនមែនជាបឋមដែល អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនធ្វើទានដល់អនីតិជនទេ ។ ដោយសារតែអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន គឺជា ករណីយកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ដើម្បីចិញ្ចឹមបិទចំណែករូបកាយអនីតិជន ដោយប្រើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ វាជារឿងធម្មតាទេ ដែលសោហ៊ុយសម្រាប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៨៨.- កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

តុលាការ អាចផ្តល់កម្រៃសមរម្យ ពីក្នុងចំណោមទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាល ឱ្យទៅអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយគិតពិចារណា ទៅលើលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាល ព្រមទាំងស្ថានភាពផ្សេងទៀតបាន ។

(កំណត់)

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអាចតម្រូវឱ្យចំណាយពេលវេលាជាច្រើន ឬ តម្រូវឱ្យយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង អាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពសុខភាព ឬ ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ។ ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកជំនាញផ្នែកច្បាប់ ដូចជាមេធាវី ឬ អ្នកជំនាញផ្នែកផ្សេងទៀតទទួលបានតួនាទីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការ

អាចវិនិច្ឆ័យអំពីការផ្តល់កម្រៃដែលត្រូវបង់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយដកចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ដោយគិតពិចារណាទៅលើកាលៈទេសៈផ្សេងៗ ។ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការចាយវាយប្រាក់ដោយដកចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន តាមចិត្តរបស់ខ្លួនឯង ដោយយកលេសថា ប្រាក់ដែលចាយនោះគឺជាកម្រៃដែលត្រូវបង់មកខ្លួនឡើយ ។

មាត្រា ១០៨៩.- ការត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការ អាចទាមទារឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលនោះ រាយការណ៍អំពីតួនាទីរបស់ខ្លួន ឬ ដាក់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ឬ អាចស្រាវជ្រាវអំពីអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ នៅពេលណាក៏បាន ។

២-តុលាការ អាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននោះ ឬ ការចាត់ចែងចាំបាច់ផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងទៅនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជននោះ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជននោះ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៨៩ ចែងថា អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការអាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចការអាណាព្យាបាលរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបាន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការអាចទាមទារឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរាយការណ៍ ឬ ដាក់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិ នៅពេលណាក៏បាន ហើយអ្នកត្រួតពិនិត្យអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ តុលាការអាចស្រាវជ្រាវអំពីស្ថានភាពរបស់អនីតិជនដោយឯកឯងនៅពេលណាក៏បាន ។ ក៏ប៉ុន្តែ តាមសភាពជាក់ស្តែងតុលាការមិនអាចមានលទ្ធភាពដឹងច្បាស់អំពីស្ថានភាពរបស់អនីតិជនជានិរន្តរ៍ទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ នៅពេលមានការទាមទាររបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ "ការចាត់ចែងចាំបាច់" នេះ រួមមានការបង្គាប់ឱ្យដាក់របាយការណ៍លម្អិត និង បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌលម្អិតនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ការព្យួរនូវសកម្មភាពរបស់អ្នក

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលមិនសមស្របនឹងតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងករណីដែល មានការបារម្ភថា នឹងមានសកម្មភាពនោះ និង ការបង្កប់ឱ្យប្រគល់មកវិញនូវទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានតែបន្ត ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩០.- ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រម ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ (សិទ្ធិលុបចោលសកម្មភាព) នៃក្រមនេះ ជំនួសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ ដើម្បីយល់ព្រមឱ្យអនីតិជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាល ប្រកបអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពនោះ អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជននោះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះការទទួលប្រាក់ដើម ។

(កំណត់)

មាត្រា ២០ នៃក្រមនេះចែងថា អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចអនុញ្ញាត ឱ្យអនីតិជនធ្វើអាជីវកម្ម ប៉ុន្តែ ដើម្បីការពារអនីតិជន មាត្រានេះចែងថា នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជនអនុញ្ញាតឱ្យអនីតិជនចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្ម អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នក ត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបាន ជ្រើសតាំង ។ ប្រសិនបើអនីតិជនធ្វើសកម្មភាពណាមួយក្នុងចំណោមសកម្មភាពដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣០ នៃ ក្រមនេះ មានន័យថាសកម្មភាពសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិ មាត្រានេះតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះជាមុនសិន ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវ បានជ្រើសតាំង លើកលែងតែសកម្មភាពនៃការទទួលប្រាក់ដើមចេញ ។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងករណីដែលមានអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ប្រសិនបើអនីតិជនលក់អចលនវត្ថុរបស់ខ្លួន ដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែរ ។ ប៉ុន្តែ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអនីតិជនទទួលបាននូវការសងប្រាក់កម្ចីពីកូនបំណុលមកវិញ ការការពារអនីតិជន កម្រនឹង កើតជាបញ្ហាណាស់ ហើយកូនបំណុលត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ប្រសិនបើកូនបំណុល មិនអាចសងបានទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ វាក្យខណ្ឌទី ២ ចែងថា ការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន មិនចាំបាច់ទេ ចំពោះការទទួលប្រាក់ដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩១.- អានុភាពនៃការអនុវត្តផ្ទុយនឹងមាត្រា ១០៩០

១-សកម្មភាពដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបានធ្វើ ឬ សកម្មភាពដែលបានផ្តល់ការយល់ព្រម ដោយផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩០ (ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រម) ខាងលើនេះ មានតែអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ដែលអាចលុបចោលបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងក្នុងការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការលុបចោល ឬ សច្ចានុមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនផ្តល់ការយល់ព្រមចំពោះអាជីវកម្មរបស់អនីតិជន ឬ ចំពោះសកម្មភាពទាំងឡាយដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣០ នៃក្រមនេះ លើកលែងតែសកម្មភាពទទួលបានប្រាក់ដើម ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយ អនីតិជន ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនអាចលុបចោលអាជីវកម្ម ឬ សកម្មភាពទាំងអស់នោះបាន ។ មូលហេតុគឺដោយសារតែសកម្មភាពណាមួយដែលធ្វើឡើងដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចបង្កគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងខ្ពស់ចំពោះអនីតិជន ។ ប្រសិនបើការលុបចោលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ វាគ្មានប្រយោជន៍អ្វីដែលត្រូវមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារមានការចាំបាច់ត្រូវគិតគូរដល់ការការពារភាគីម្ខាងទៀតដែលជាដៃគូជួញដូររបស់អនីតិជន ទើបបញ្ញត្តិនេះចែងថា ភាគីម្ខាងទៀតនោះអាចធ្វើការដាស់តឿនទៅអនីតិជននោះ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបាន តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ នៃក្រមនេះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ចំពោះវិធីលុបចោល និង ផ្តល់សច្ចានុមតិ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩២.- ការទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍ ពីអនីតិជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាល

១-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ឬ សិទ្ធិរបស់តតិយជនចំពោះអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ អាចលុបចោលនូវអនុប្បទាននោះបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងនូវការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការលុបចោល ឬ សច្ចានុមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនពីអនីតិជន ឬ សិទ្ធិលើបំណុលរបស់អនីតិជនចំពោះតតិយជន ទោះបីជាអនីតិជនបានបង្ហាញឆន្ទៈធ្វើប្រទានកម្មនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ឬ ធ្វើអនុប្បទាននូវសិទ្ធិលើបំណុលក៏ដោយ ដោយសារអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាទំនាក់ទំនងពិសេស ក៏មានករណីជាច្រើនដែលសកម្មភាពទាំងនោះបានធ្វើឡើងដោយគ្មានឆន្ទៈពិតប្រាកដរបស់អនីតិជន ឬ ដោយអនីតិជនមិនបានយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពីស្ថានភាព ។ បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត ពីព្រោះតែសកម្មភាពទាំងនេះកាត់បន្ថយនូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជន ហើយបង្កើនទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងពេលដំណាលគ្នាដែរ សកម្មភាពនេះគឺជាសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន និង ផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានភាពផ្ទុយគ្នា ។ ដើម្បីដោះស្រាយករណីនេះ មាត្រានេះចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចធ្វើការដាស់តឿនដល់អនីតិជនតាមមាត្រា ៣២ នៃក្រមនេះ ។ ដូចមាត្រា ១០៩២ ដែរ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះចែងយ៉ាងច្បាស់ថា មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងក្រមនេះ ត្រូវអនុវត្តចំពោះវិធីលុបចោល និង ការផ្តល់សច្ចានុមតិ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩៣.- ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានករណីយកិច្ចបំពេញតួនាទីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានធ្វើឱ្យមានការខូចខាតដល់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដោយធ្វើផ្ទុយនឹងករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាតនោះ ពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះបាន ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៣ បញ្ជាក់អំពីករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អានុភាពនៃការបំពានករណីយកិច្ចនេះ ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានករណីយកិច្ចបំពេញតួនាទីដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។ ករណីយកិច្ចនេះមានខ្លឹមសារដូចគ្នានឹងករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អាណត្តិភាពដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៦៤០ នៃក្រមនេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ តាមកិច្ចសន្យាអាណត្តិករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នអាចត្រូវបានសម្រាល ដោយការយល់ព្រមព្រៀងរវាងភាគីទាំងពីរ ប៉ុន្តែ ការព្រមព្រៀងបែបនេះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយចំពោះអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបំពានករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ហើយជាលទ្ធផលធ្វើឱ្យអនីតិជនរងការខូចខាត អនីតិជនអាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាតពីអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបាន ។ ចំពោះអាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិទាមទារសំណងការខូចខាត សូមមើលមាត្រា ១១០២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៦៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១០៩៤.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-ប្រសិនបើតតិយជនដែលបានផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដោយមិនគិតថ្លៃ បានបង្ហាញឆន្ទៈថា មិនឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះពុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ពុំបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បើតតិយជនពុំបាន កំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអនុវត្តការគ្រប់ គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់អនីតិជននោះ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈសម្រាប់ សុខុមាលភាពកុមារ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

៣-ទោះបីជាតតិយជនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ដោយ បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែល សិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ បានរលត់ ឬ មានការចាំបាច់ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកនោះ តែតតិយជនមិនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេង ទៀត ។

៤-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៧ (ការជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដោយ តុលាការ) រហូតដល់មាត្រា ៤០ (សិទ្ធិរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៤ ចែងអំពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល បានទទួលពីតតិយជន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ក្នុងករណីដែលតតិយជនម្នាក់បានឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិទៅអនីតិជន ដោយមិនគិតថ្លៃ ដោយបង្ហាញឆន្ទៈ ថា មិនឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះមិនត្រូវក្លាយទៅជា កម្មវត្ថុនៃការគ្រប់គ្រងដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនឡើយ ។ បញ្ញត្តិនេះគោរពឆន្ទៈរបស់ទាយក ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែអនីតិជនមិនអាចគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបានទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយបុគ្គលម្នាក់ទៀត ។ ដោយផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានថា ទាយកអាចកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិម្នាក់ដោយខ្លួនឯង កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិម្នាក់ ប្រសិនបើទាយកមិនបានកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រង ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ផ្អែកលើការសន្និដ្ឋានថា ទាយកអាចកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបាន ប្រសិនបើអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបច្ចុប្បន្ន ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយទាយក បាត់បង់សិទ្ធិក្នុងការគ្រប់គ្រងដោយសារមរណភាព ជាអាទិ៍ ឬ ប្រសិនបើចាំបាច់

ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបច្ចុប្បន្នទៅបុគ្គលម្នាក់ទៀត ក្នុងករណីដែលទាយកមិនបានកំណត់អ្នកគ្រប់គ្រងថ្មី ទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងថ្មីបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៤ ចែងថា បញ្ញត្តិពីមាត្រា ៣៧ ដល់មាត្រា ៤០ នៃក្រមនេះ ដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលអវត្តមាន ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រានេះ ។ សូមមើលមាត្រា ១០៥៨ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៨៣០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ៥ ការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

(កំណត់)

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបញ្ចប់ដោយស្វ័យប្រវត្តិ នៅពេលអនីតិជនដល់នីតិភាព ។ ដូចដែលបានចែង នៅក្នុងមាត្រា ១៧ អនីតិជនដល់នីតិភាពនៅពេលអនីតិជននោះដល់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ។ កថាភាគទី ៥ នេះ បញ្ញត្តិថា ទោះបីជាអនីតិជនមិនទាន់ដល់អាយុ ១៨ ឆ្នាំ ក៏ដោយ ក៏អនីតិជនត្រូវរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែរ ប្រសិនបើបំពេញលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់មួយចំនួន ។ សូមមើលមាត្រា ២១ នៃក្រមនេះ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនមិនបាន រៀបចំបញ្ញត្តិអំពីការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធទេ ។ សូមមើលមាត្រា ៤៧៦ ដល់ មាត្រា ៤៨៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង ។

មាត្រា ១០៩៥.- លក្ខខណ្ឌនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-ក្នុងករណីដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលដែលបានគ្រប់អាយុ ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ទ្រទ្រង់ជីវភាពខ្លួនឯង ដោយឯករាជ្យបាន តុលាការអាចប្រកាសឱ្យ រួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តាមពាក្យសុំរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលបាន បើយល់ឃើញថា ការរួចផុតនោះស្របនឹងផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការត្រូវសួរយោបល់ពីអ្នកអាណា- ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន តុលាការក៏ត្រូវសួរយោបល់ពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលនោះផងដែរ ។

២-អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវរួចផុត ពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយគ្មានការប្រកាសរបស់តុលាការ ។

៣-ក្នុងករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ទោះបីជាភាគី បានលែងលះនៅពេលក្រោយក៏ដោយ ក៏អានុភាពនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់

អនីតិជន មិនត្រូវរំលត់ឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៥ ចែងអំពីលក្ខខណ្ឌនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា តុលាការអាចសម្រេចអំពីការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដោយអនុលោមទៅតាមមាត្រានេះ ។ កថាខណ្ឌទី ២ បង្ហាញថា អនីតិជនត្រូវរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដោយស្វ័យប្រវត្តិ នៅពេលអនីតិជននោះរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ មាត្រា ៩៤៨ នៃក្រមនេះចែងថា ជាគោលការណ៍ គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានទេ រហូតដល់បុរស ឬ នារីនោះមានអាយុគ្រប់ ១៨ ឆ្នាំ ដែលជាអាយុដែលអនីតិជនម្នាក់ក្លាយជាអនីតិជន ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ៩៤៨ នេះអនុញ្ញាតឱ្យដោយលើកលែងចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ទៅ ១៨ ឆ្នាំ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ ១៨ ឆ្នាំ ហើយដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អនីតិជននោះត្រូវរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ទោះបីជាសេចក្តីសន្និដ្ឋានដូចគ្នានេះអាចត្រូវធ្វើឡើង ដោយការបកស្រាយមាត្រា ៩៦៨ ដែលចែងអំពីការចាត់ទុកជាអនីតិជនដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ ក៏យើងសម្រេចឱ្យតាក់តែងបញ្ញត្តិជាក់លាក់ដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ បញ្ជាក់អំពីករណីដែលអនីតិជនដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដោយសារអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានលែងលះ ។ ដោយសារតែអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវបាត់បង់ដោយសារការលែងលះ យើងអាចគិតថា បុគ្គលនោះគួរក្លាយជាអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនវិញ ។ ផ្ទុយទៅវិញ យើងក៏អាចគិតបានផងដែរថា ប្រសិនបើអនីតិជនដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាអនីតិជន ហើយក្លាយមកជាអនីតិជនម្តងទៀតនោះ បញ្ហានេះមានភាពស្មុគស្មាញណាស់ និង អាចប៉ះពាល់ដល់ស្ថិរភាពនៃការជួញដូរនានាជាច្រើន ។ ហេតុដូច្នេះហើយ យើងបានអនុម័តយកនូវទស្សនៈចុងក្រោយនេះ ហើយបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា បុគ្គលដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដោយសារអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយមិនត្រូវត្រឡប់មកជាអនីតិជនក្រោមអាណាព្យាបាលវិញដោយសារការលែងលះទេ ។ ដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងនៃកថាខណ្ឌនេះ ទោះបីជាមាត្រានេះប្រើពាក្យ "ការលែងលះ" ក៏ដោយ ក៏កថាខណ្ឌទី ៣ នេះ គួរត្រូវបានបកស្រាយដោយរាប់បញ្ចូលទាំងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានរំលាយដោយសារមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធជងដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៧៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៩៦.- អានុភាពនៃការរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដល់នីតិភាព ។

(កំណត់)

យោងតាមមាត្រា ១០៩៦ នេះ អនីតិជនដែលបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានសមត្ថភាពដូចគ្នា នឹងនីតិជនដែរ ហើយអាចធ្វើសកម្មភាពតាមនីតិវិធីដោយសេរី ដូចជាការចុះកិច្ចសន្យា ជាដើម ។ ក៏ប៉ុន្តែ សកម្មភាព ដែលអនីតិជននោះអាចធ្វើដោយសេរី ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែសកម្មភាពតាមនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះ ។ អនីតិជនមិនត្រូវបាន ចាត់ទុកថាជានីតិជន តាមនីតិសាធារណៈទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤៨១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០៩៧.- ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ វត្តមាន របស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-ប្រសិនបើបានបញ្ចប់តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកនោះ ត្រូវធ្វើការគណនានូវ ចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពី ថ្ងៃដែលបានបញ្ចប់តួនាទីនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាន នៅតុលាការ ។

២-បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ការគណនាដែល បានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានវត្តមានរបស់អ្នកត្រួត ពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៧ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមានករណីយកិច្ចត្រូវគណនាចំណូលចំណាយនៃការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ នៅពេលបញ្ចប់តួនាទីជាអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ មាត្រានេះត្រូវយកមកអនុវត្ត ចំពោះករណីដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលអនីតិជនក្លាយជានីតិជន និង ករណីដែល អនីតិជនបានរួចផុតពីអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ មាត្រានេះក៏ត្រូវយកមកអនុវត្តដែរ ចំពោះករណីដែលអ្នក អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ និង ករណីដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបញ្ចប់ ដោយសារ អនីតិជនទទួលមរណភាព ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនទទួលមរណភាព ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧០ និង មាត្រា ៨៧១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៩៨.- ការលុបចោលកិច្ចសន្យារវាងអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល អាចលុបចោលកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនបានធ្វើជាមួយនឹងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ នៅក្រោយពេលដែលខ្លួនបានក្លាយជានីតិជនហើយ និង នៅមុនពេលបញ្ចប់ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងកិច្ចការអាណាព្យាបាលបាន ។ បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសកម្មភាពឯកតោភាគីដែលអនីតិជននោះបានធ្វើចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការលុបចោល ឬ សង្កេតមតិ) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១០៩៨ ចែងថា ទោះបីជាអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលដែលអនីតិជនក្លាយជានីតិជនក៏ដោយ ក៏អតីតអនីតិជនអាចលុបចោលកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ ជាមួយសន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នៅមុនពេលបញ្ចប់ការគណនានូវចំណូលចំណាយនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិបានដែរ ។ មូលហេតុ គឺដោយសារអនីតិជនអាចចុះកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនដល់ផលប្រយោជន៍ខ្លួន ដោយសារខ្លួនមិនបានដឹងអំពីស្ថានភាពនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួននៅមុនការគណនាចំណូលចំណាយ ឬ ដោយសារអនីតិជនអាចចុះកិច្ចសន្យាដែលខ្លួនប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ដោយសារទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ ចំពោះ “សកម្មភាពឯកតោភាគី” នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នេះ ឧទាហរណ៍ចម្បងគឺជាការលើកលែងកាតព្វកិច្ច ។ កថាខណ្ឌទី ២ បង្ហាញអំពីមាត្រាដែលនឹងត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីលុបចោលកិច្ចសន្យា ឬ សកម្មភាពឯកតោភាគី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១០៩៩.- ករណីយកិច្ចបង់ការប្រាក់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវសងទៅឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលត្រូវសងទៅឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានបញ្ចប់ការគណនាទូរចំណូលចំណាយក្នុងកិច្ចការអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរួចហើយ ។

២-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានប្រើប្រាស់ប្រាក់របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ដើម្បីខ្លួនឯងផ្ទាល់នោះ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានប្រើប្រាស់ប្រាក់នោះ ។ បើមានការខូចខាត អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលខុសត្រូវសងសំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

(កំណត់)

អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវគណនាចំណូលចំណាយនៃការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អនីតិជនឱ្យបានឆាប់រហ័ស ហើយត្រូវប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិទៅអនីតិជនឱ្យបានឆាប់រហ័ស នៅពេលបញ្ចប់ការគណនាចំណូលចំណាយ ។ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការប្រគល់ឱ្យបានឆាប់រហ័សនេះ កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវប្រគល់នោះ ត្រូវបង្កើតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលបញ្ចប់ការគណនាចំណូលចំណាយរហូតដល់ពេលប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ គឺ ៥% ដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា ៣១៨ នៃក្រមនេះ ។ ដើម្បីជាទណ្ឌកម្មលើការបែកបង្គំប្រាក់ដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ការប្រាក់ត្រូវគិតចាប់ពីពេលដែលមានការបែកបង្គំ ។ ប្រសិនបើការបែកបង្គំធ្វើឱ្យអនីតិជនទទួលការខូចខាត អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវសងសំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០០.- ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាអាទិ៍ នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-ប្រសិនបើមានស្ថានភាពបន្ទាន់ នៅក្នុងករណីដែលបានបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ឬ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់អ្នក

អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ រហូតដល់ពេលដែល អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល សន្តតិជនរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល នោះ ឬ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ របស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ អាចចាត់ការកិច្ចការនោះបាន ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវបានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ដោយយោងតាម បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩៤ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជន បានផ្តល់ទៅឱ្យអនីតិជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាល) ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ កំណត់ករណីយកិច្ចជាក់លាក់ ចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ សន្តតិជនរបស់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយក៏ដោយ ។ ឧទាហរណ៍ថា អនីតិជនមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ឬ រាងកាយ ហើយត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ក្រោយ ពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនហើយ ប៉ុន្តែ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមិនទាន់ត្រូវបានជ្រើសតាំងទៀត ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគួរតែបន្តការបិទរក្សារូបកាយនៃអតីតអនីតិជន រហូតដល់អ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបានជ្រើសតាំង ។ ប្រសិនបើអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន បានបញ្ចប់ដោយមរណភាពរបស់ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ សម្រាប់អនីតិជន រហូតដល់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនថ្មីត្រូវបានជ្រើសតាំង ។ បន្ថែមពីលើនេះទៅទៀត ក្នុងករណីដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបញ្ចប់ដោយសារអនីតិជនក្លាយជាអនីតិជន ប្រសិនបើអតីតអនីតិជន កំពុងស្នាក់នៅបរទេស អតីតអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនត្រូវបន្តគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រហូតដល់អតីតអនីតិជន ត្រឡប់មកប្រទេសវិញ ដោយសារអតីតអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមិនអាចប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិទៅឱ្យអតីត អនីតិជនបានឡើយ ។ ថ្វីបើអាចមានករណីច្រើនកើតឡើង ទោះក្នុងករណីណាមួយក៏ដោយ ក៏កថាខណ្ឌទី ១ កំណត់ ករណីយកិច្ចបណ្តោះអាសន្ន ចំពោះអតីតអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ក្នុងការបិទរក្សារូបកាយ និង ការគ្រប់ គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អតីតអនីតិជនដែរ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ សូមមើលមាត្រា ៦៥០ និង មាត្រា ១០៥៩ នៃក្រមនេះ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីអានុភាពដូចគ្នានៃកថាខណ្ឌទី ១ ក្នុងករណីដែលមានអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវ បានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ។ សូមមើលមាត្រា ៦៥០ មាត្រា ១០៥៨ និង មាត្រា ១០៥៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០១.- លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ជា
អាទិ៍

១-មូលហេតុនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ទោះបីជាមូលហេតុ
នោះកើតឡើងចំពោះអនីតិជនជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលក៏ដោយ ឬ ចំពោះអ្នកអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនក៏ដោយ ពុំអាចយកទៅតាំងជាមួយនឹងភាគីម្ខាងទៀតបានឡើយ
បើមិនបានជូនដំណឹងទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ឬ បើភាគីម្ខាងទៀត ពុំបានដឹងអំពីមូលហេតុ
នោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ
ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩៤ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យ
សម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងអំពីអានុភាពដូចគ្នានឹងកថាខណ្ឌទី ១ ក្នុងករណីដែលអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវ
បានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ។ សូមមើលមាត្រា ៦៥០ មាត្រា ១០៥៨ និងមាត្រា ១០៥៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០២.- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងនឹងអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន

១-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦០ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់
ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមក
អនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងអាណា-
ព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យ
អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ។

២-ក្នុងករណីដែលបានលុបចោលសកម្មភាព ដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៩៨ (ការ

លុបចោលកិច្ចសន្យារវាងអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល និង អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន) នៃក្រមនេះ អាជ្ញាយុកាលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវគណនាដោយគិតចាប់ពីពេលដែលបានលុបចោលនោះ ។

(កំណត់)

កថាខណ្ឌទី ១ ចែងអំពីការអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរនូវមាត្រា ១០៦០ នៃក្រមនេះ ដើម្បីកំណត់អំឡុងពេលនៃ អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលរវាងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន ឬ រវាងអ្នកត្រួតពិនិត្យ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អនីតិជន ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ៣ ឆ្នាំ ចាប់ពីពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ។ ជាឧទាហរណ៍ ករណីនេះអនុវត្តចំពោះប្រាក់កម្រៃដែលអនីតិជនត្រូវបង់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជន ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ។ កថាខណ្ឌទី ២ បញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់អំពីទំនាក់ទំនង រវាងពេលចាប់ផ្តើមគិត អំឡុងពេលនៃអាជ្ញាយុកាលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង ការលុបចោល ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

កថាភាគទី ៦ ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះកូនរបស់អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

មាត្រា ១១០៣.- ការអនុវត្តអំណាចមេបាជិន្នសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល

១-អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបា ចំពោះកូនរបស់ អនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ជិន្នសអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលនោះ ។

២-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០៧៩ (សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល សម្រាប់អនីតិជន) រហូតដល់មាត្រា ១១០២ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុល ដែលទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូច គ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១០៣ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវអនុវត្តអំណាចមេបាលើកូនរបស់អនីតិជន ជិន្នសអនីតិជន ។ មានន័យថា អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើរតួជាឪពុកម្តាយជិន្នសរបស់អនីតិជន ហើយ ប្រសិនបើអនីតិជនមានកូន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវដើរតួជាឪពុកម្តាយរបស់កូននោះផងដែរ ។ សូម មើលមាត្រា ១០៦៦ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៧ និង មាត្រា ៨៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ផ្នែកទី ២ អាណាព្យាបាលទូទៅ

(កំណត់)

ដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ២៤ នៃក្រមនេះ អាណាព្យាបាលទូទៅ គឺជាបឋមបូជនីយដ្ឋានដែលជនម្នាក់ធ្វើសកម្មភាព គតិយុត្ត ជំនួសជនម្នាក់ទៀតដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ដែលខ្វះសមត្ថភាពយល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាម ផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី និង ការពារជននោះនៅក្នុងការធ្វើការជួញដូរ ។ បុគ្គលដែលត្រូវបានការពារដោយរបបនេះ ហៅថា "ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ" ហើយបុគ្គលដែលផ្តល់ការ ការពារ ហៅថា "អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ" ។ នៅខណៈពេលដែលអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនគឺជាបឋមដែល ការពារអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ អាណាព្យាបាលទូទៅការពារបុគ្គលដែលមានវិបត្តិផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ទោះបីជាបុគ្គលនោះមានអាយុប៉ុន្មានក៏ដោយ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ អាណាព្យាបាលទូទៅអនុវត្តស្មើគ្នាចំពោះនីតិជន និង អនីតិជន ។ បញ្ញត្តិស្តីពីអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ ក៏ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មយ៉ាងច្រើន នៅឆ្នាំ ២០០០ ដែរ ។ ផ្នែកនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃវិសោធនកម្មក្រមជំនុំជម្រះ ដោយឆ្លងកាត់តាមការពិភាក្សាដោយក្រុម ការងារ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៧ ដល់មាត្រា ១០ និង មាត្រា ៨៣៨ ដល់មាត្រា ៨៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ១ ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១០៤.- ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ

អាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវចាប់ផ្តើម ដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៤ (ការប្រកាសការ ចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១០៤ ចែងអំពីការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។ ការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវប្រកាសដោយ គុណការ តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់មួយជាក់លាក់ ។ សូមមើលមាត្រា ២៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

ចំណុចទី ២ មាត្រា ៨៣៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ២ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១០៥.- ការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-បើប្រកាសការចាប់ផ្តើមអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

២-ប្រសិនបើខ្លះអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

៣-ទោះបីជាបានជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅហើយក៏ដោយ បើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅថែមទៀត តាមការទាមទាររបស់បុគ្គលដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

៤-ដើម្បីជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវគិតពិចារណាអំពីស្ថានភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាព និង ទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ វិជ្ជាជីវៈ និង ប្រវត្តិរូប របស់អ្នកដែលត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង អត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាព នៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង យោបល់របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ស្ថានភាពផ្សេងទៀតទាំងស្រុង ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអ្នកបុគ្គល តុលាការត្រូវគិតពិចារណាផងដែរ អំពីប្រភេទ និង ខ្លឹមសារនៃកិច្ចការរបស់អ្នកបុគ្គល និង អត្ថិភាពឬនត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ រវាងអ្នកបុគ្គល និង អ្នកតំណាងរបស់អ្នកបុគ្គលនោះ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

៥-ក្នុងករណីដែលជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះអនីតិជន តុលាការអាចយកអ្នកមានអំណាចមេចា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មកជ្រើសតាំង

ជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបាន ។ ក្នុងករណីដែលតុលាការយកជន ក្រៅពីអ្នកមាន អំណាចមេធាវីរបស់អនីតិជន ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មកជ្រើសតាំងជា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការត្រូវកំណត់អំពីការបែងចែកកិច្ចការរបស់អ្នកមានអំណាច មេធាវី ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១០៥ ចែងអំពីការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

កថាខណ្ឌទី ២ តាក់តែងឡើងសម្រាប់ករណីដែលអាចគិតឃើញដូចជា ឧទាហរណ៍ថា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែល ត្រូវបានជ្រើសតាំងកាលពីអតីតកាលបានទទួលមរណភាព ហើយមានការចាំបាច់ត្រូវជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ថ្មី ។

ចំនួនអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មិនត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែម្នាក់នោះទេ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងថា អ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅពីរនាក់ ឬច្រើននាក់អាចត្រូវបានជ្រើសតាំងបាន ប្រសិនបើចាំបាច់សម្រាប់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

យោងតាមកថាខណ្ឌទី ៤ មិនត្រឹមតែរូបវន្តបុគ្គលទេ សូម្បីតែនីតិបុគ្គលក៏អាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានដែរ ។ មន្ទីរពេទ្យ ស្ថាប័នសង្គមកិច្ច និង អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ប្រសិនបើ មាននីតិបុគ្គលភាព ។ ហេតុដូច្នេះហើយ កថាខណ្ឌនេះអនុញ្ញាតឱ្យអាចជ្រើសតាំងដូចជា អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅម្នាក់ ដែលជារូបវន្តបុគ្គល និង ម្នាក់ទៀតដែលជានីតិបុគ្គលបាន ។

យោងតាមកថាខណ្ឌទី ៥ នៅពេលដែលចាំបាច់ត្រូវមានអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅសម្រាប់អនីតិជន អ្នកមានអំណាច មេធាវីអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបាន ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ពីព្រោះតែចំនួនអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់ អនីតិជនត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែម្នាក់ នៅពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅចាំបាច់ត្រូវបានជ្រើសតាំងសម្រាប់អនីតិជន ដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនដែលត្រូវបានជ្រើសតាំង រួចហើយ អាចត្រូវបានជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលជ្រើសតាំងបុគ្គលក្រៅពី អ្នកមានអំណាចមេធាវី និង អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ការបែងចែក កិច្ចការនឹងមិនច្បាស់លាស់ ហើយវានឹងកើតនូវផលលំបាកដែលមិនចាំបាច់ ហើយវាមិនក្លាយទៅជាផលល្អចំពោះអនីតិជន ដូច្នេះ ទើបតុលាការត្រូវកំណត់អំពីកិច្ចការនីមួយៗនោះ ។ ជាឧទាហរណ៍ តុលាការអាចសម្រេចថា អ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុរបស់អនីតិជន ចំណែកឯអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដទៃទៀត និង ការបិទបិទរក្សារូបកាយរបស់អនីតិជន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំប៉ុន

មាត្រា ១១០៦.- ការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ អាចលាឈប់បាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ១១០៧.- ករណីយកិច្ចជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានលាឈប់ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងអ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅថ្មីទៀតឱ្យបានឆាប់រហ័ស ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនួស

មាត្រា ១១០៨.- ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើសកម្មភាពពុំត្រឹមត្រូវ ឬ មានហេតុ ផ្សេងទៀតដែលមិនសមរម្យនឹងភារកិច្ចជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តុលាការអាចបញ្ឈប់ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះបាន តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេង ទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៣ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១០៩.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

បុគ្គលដែលកំណត់ក្នុងចំណុចខាងក្រោមនេះ ពុំអាចធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានឡើយ ៖

ក-អនីតិជន ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមហិត្ថបត្តអ្នក ។

ខ-អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង ហិត្ថបត្តអ្នក ព្រមទាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យជនទាំងនោះ ដែលធ្លាប់ត្រូវបានតុលាការដកចេញ ។

គ-ជនដែលក្ស័យធន ។

ឃ-ជនដែលគ្មានដំណឹងអំពីទីរស់នៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៣ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១១០.- អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមការទាមទាររបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។ បញ្ញត្តិនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលខ្លះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០៧៥ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៤៩-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១១.- បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលបានទូទៅ

សហព័ទ្ធ និង ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ពុំអាចធ្វើជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានឡើយ ។^៧

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៦ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១២.- តួនាទីរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានតួនាទីដូចកំណត់ខាងក្រោមនេះ ៖

ក-ត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

ខ-ទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅថ្មីទៀត ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ ក្នុងករណីដែលខ្វះអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

គ-ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ ចំពោះជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពបន្ទាន់ ។

ឃ-តំណាងឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ជនដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មានភាពផ្ទុយគ្នា ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៧ នៃក្រមនេះ ។

^៧ មាត្រា ១១១១ នេះ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយច្បាប់ស្តីពីការអនុវត្តក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៣.- បញ្ញត្តិដែលត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា

បញ្ញត្តិកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១០៥ (ការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៦ (ការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៨ (ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៩ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២០ (ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានច្រើននាក់) មាត្រា ១១២១ (ការអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១១២៣ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២៤ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២៩ (ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១៣៣ (ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍នៅក្រោយពេលបញ្ឈប់អាណាព្យាបាលទូទៅ) និង មាត្រា ១១៣៤ (លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ឈប់អាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៧៨ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៤ តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១១៤.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការតំណាង

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ហើយត្រូវធ្វើជាតំណាងឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

២-បញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០៥៣ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការ
តំណាង) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅ
ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន មានតួនាទីជំនួសឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជន ចំណែកអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ
មានតួនាទីគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង តំណាងយ៉ាងទូលំទូលាយឱ្យជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះសកម្មភាពដែលទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។
ហេតុដូច្នេះហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មិនត្រូវបានរំពឹងទុកថា នឹងមើលថែទាំជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ
ផ្តល់អាហារដល់បុគ្គលនោះទេ ។ ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ គឺធ្វើកិច្ចសន្យាដែលចាំបាច់សម្រាប់ការ
ថែទាំសុខភាព ឬ ព្យាបាលជម្ងឺ និង បង់ថ្លៃចំណាយដែលចាំបាច់ផ្សេងៗ ។ សូមមើលមាត្រា ១០៨០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១១៥.- ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅ
ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយគ្មានការយឺតយ៉ាវ នៅក្រោយពេលបានកាន់តំណែង
ហើយត្រូវបញ្ចប់ការស្រាវជ្រាវនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ និង ត្រូវធ្វើបញ្ជី
សារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាន នៅតុលាការ ។

២-ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យ
សម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ពុំមានអានុភាពឡើយ បើគ្មាន
វត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះទេ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១១៦.- សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ

រហូតដល់ពេលបញ្ចប់ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានសិទ្ធិ
អំណាច ចំពោះតែសកម្មភាពដែលមានភាពចាំបាច់បន្ទាន់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ សកម្មភាពនេះ
មិនអាចតាំងនឹងតតិយជនដែលសុចរិតបានឡើយ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៧.- ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ ដែលមានចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ច
ចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល
ទូទៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ត្រូវរាយការណ៍ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាល
ទូទៅ អំពីសិទ្ធិលើបំណុល ឬ កាតព្វកិច្ចនោះ នៅមុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើការស្រាវជ្រាវ
ទ្រព្យសម្បត្តិ ។

២-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានដឹងថាមានសិទ្ធិលើបំណុលចំពោះជន
នៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តែមិនបានធ្វើការរាយការណ៍ទេ អ្នកអាណាព្យាបាល
ទូទៅនោះ ត្រូវបាត់បង់សិទ្ធិលើបំណុលនោះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៣ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៨.- ការយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ចំពោះករណីដែលជននៅក្រោមអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើលទ្ធកម្មនូវទ្រព្យសម្បត្តិសកល

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១១៥ (ការស្រាវជ្រាវទ្រព្យសម្បត្តិ និង ការធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ)

មាត្រា ១១១៦ (សិទ្ធិអំណាចនៅមុនពេលធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ) និង មាត្រា ១១១៧ (ការរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិលើបំណុល និង កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដែល មានចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ផងដែរ ចំពោះករណីដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើលទ្ធកម្មទ្រព្យ សម្បត្តិសកល នៅក្រោយពេលដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានកាន់តំណែង ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១១៩.- ការគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍

១-ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការដែលទាក់ទងទៅនឹងជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល និង ការ គ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ត្រូវគិតពិចារណាដល់ស្ថាន- ភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាពរបស់ជននោះ ។

២-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ គប្បីថែទាំព្យាបាលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមទ្រព្យធនរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ និង អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកទាំងពីរនោះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១១៩ នោះចែងអំពីគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តកិច្ចការអាណាព្យាបាលរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល ទូទៅ ។ យោងតាមកថាខណ្ឌទី ១ កិច្ចការដែលអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបំពេញ គឺជាសកម្មភាពទាក់ទងនឹងជីវភាព ប្រចាំថ្ងៃដែលចាំបាច់សម្រាប់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដូចជាការទិញរបស់របរចាំបាច់ប្រចាំថ្ងៃ ការបង់ និង ការទទួលប្រាក់ឈ្នួល និង ការធ្វើកិច្ចសន្យារវាងសាស្ត្រនានា ។ នៅពេលធ្វើសកម្មភាពទាំងនេះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅឱ្យបានច្រើនបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ ការធ្វើបែបនេះ ជាការគោរពសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយខ្លួនឯងរបស់បុគ្គល ។ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមិនអាចយល់អំពី ឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាឧទាហរណ៍ ដោយសារតែបុគ្គលនោះស្លាប់បាត់ស្មារតី ជាអាទិ៍

អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ គួរព្យាយាមឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពដើម្បីរក្សានូវជីវភាពដែលប្រហែលជាបុគ្គលនោះនៅតែប្រាថ្នារស់ ដោយធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីអ្វីដែលបុគ្គលនោះបាននិយាយ និង បានធ្វើនៅពេលដែលបុគ្គលនោះនៅដឹងខ្លួន ជាដើម ។
យោងតាមកថាខណ្ឌទី ២ ដោយសារតែសោហ៊ុយសម្រាប់ការចំណាយចាំបាច់ប្រចាំថ្ងៃ ការថែទាំព្យាបាលជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ និង សោហ៊ុយសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវ ចំណាយចេញពីទ្រព្យរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវថែទាំព្យាបាលជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលឱ្យបានត្រឹមត្រូវសមស្របទៅតាមតម្លៃនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ដោយសារតែអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវ បានជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមបុគ្គលផ្សេងៗ ដូចជាញាតិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេធាវី អ្នក ជំនាញការច្បាប់ដទៃទៀត ឬ បុគ្គលដែលទាក់ទងនឹងផ្នែកសង្គមកិច្ច ជាអាទិ៍ ទើបទំនាក់ទំនងរវាងជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ និង អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅខុសគ្នាពីមួយទៅមួយយ៉ាងខ្លាំង ហើយច្បាប់មិនអាចតម្រូវឱ្យមាន ការថែទាំព្យាបាលដែលមានកម្រិតណាមួយជាក់លាក់ ចំពោះករណីផ្សេងៗទាំងនេះបានឡើយ ។ ដោយហេតុនេះបានជា កថាខណ្ឌទី ២ តម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ពីសមត្ថភាព ដើម្បីផ្តល់ការថែទាំព្យាបាល ឱ្យស្រប តាមទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកទាំងពីរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២០.- ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់

១-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានច្រើននាក់ តុលាការអាចកំណត់ដោយ ឆន្ទានុសិទ្ធិ តម្រូវឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែលមានច្រើននាក់នោះ ប្រើសិទ្ធិអំណាច ដោយសហការគ្នា ឬ បែងចែកកិច្ចការគ្នាបាន ។

២-តុលាការ អាចលុបចោលការកំណត់ដែលបានបញ្ញត្តនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាង លើនេះ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

៣-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមានច្រើននាក់ ចំពោះការបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ តតិយជន ដែលបានធ្វើចំពោះជនណាម្នាក់នោះ គឺជាការគ្រប់គ្រាន់ ។

(កំណត់)

ដូចដែលបានពន្យល់នៅក្នុងកំណត់នៃមាត្រា ១១០៥ នៃក្រមនេះ ចំនួនអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅមិនត្រូវបានកម្រិត ត្រឹមម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ មាត្រានេះចែងអំពីការបែងចែកកិច្ចការរវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង អំពីទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង តតិយជន ក្នុងករណីដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬ ច្រើននាក់ត្រូវបាន

ជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដើម្បីធានានូវស្ថិរភាពនៃការជួញដូរ ។
ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ A ធ្វើសំណើបង្កើតកិច្ចសន្យាទៅភាគីម្ខាងទៀត ហើយមួយរយៈពេល
ខ្លីក្រោយមក ភាគីម្ខាងទៀតធ្វើស្វ័យការចំពោះសំណើនោះទៅអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅម្នាក់ទៀត B ស្វ័យការនេះមាន
សុពលភាព ហើយកិច្ចសន្យាត្រូវបង្កើតអានុភាព ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៩-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២១.- ការអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

ដើម្បីលក់ ជួល រំលាយភតិសន្យា បង្កើតប៊ុំប្រឹក្សា ឬ ធ្វើការចាត់ចែងផ្សេងទៀត
ដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ជំនួសជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ចំពោះ
អាគារដែលប្រើជាលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ដីដែលអាគារ
នោះតាំងនៅ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៥ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៩៩-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

**មាត្រា ១១២២.- សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង
ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មានភាពផ្ទុយគ្នា**

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦៥ (ករណីដែលផលប្រយោជន៍របស់អ្នកមានអំណាចមេបា
និង កូន មានភាពផ្ទុយគ្នា) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នក
អាណាព្យាបាលទូទៅ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែល
មានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៦ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៣.- គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវធ្វើគម្រោងចំនួនប្រាក់ដែលត្រូវចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល និង ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ នៅជំហានដំបូងនៃពេលដែលបានចាប់ផ្តើមកាន់តំណែង ។

២-សោហ៊ុយចាំបាច់ ដើម្បីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបំពេញតួនាទីអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវចំណាយចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៧ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៤.- កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

តុលាការ អាចផ្តល់កម្រៃសមរម្យ ពីក្នុងចំណោមទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឱ្យទៅអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយគិតពីថាវាណាទៅលើលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ព្រមទាំងស្ថានភាពផ្សេងទៀតបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៨ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៥.- ការត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ តុលាការ អាចទាមទារឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ រាយការណ៍អំពីតួនាទីរបស់ខ្លួន ឬ ដាក់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ ឬ អាចស្រាវជ្រាវអំពីជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល ឬ ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោម

អាណាព្យាបាលទូទៅ នៅពេលណាក៏បាន ។

២-តុលាការ អាចបង្គាប់ឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ធ្វើការចាត់ចែងចាំបាច់ដែលទាក់ទងនឹងជីវភាព ការថែទាំព្យាបាល ឬ ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ការចាត់ចែងចាំបាច់ផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងអាណាព្យាបាលទូទៅ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៨៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៦.- ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រមប្រសិនបើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ (សិទ្ធិលុបចោលសកម្មភាព) នៃក្រមនេះ ជំនួសជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ដើម្បីយល់ព្រមឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ប្រកបអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពនោះ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះការទទួលប្រាក់ដើម ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៧.- អានុភាពនៃការអនុវត្តផ្ទុយនឹងមាត្រា ១១២៦

១-សកម្មភាពដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបានធ្វើ ឬ បានផ្តល់ការយល់ព្រម ដោយផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១២៦ (ការកម្រិតសិទ្ធិតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និង សិទ្ធិយល់ព្រម) ខាងលើនេះ មានតែជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ អ្នកអាណា- ព្យាបាលទូទៅទេ ដែលអាចលុបចោលបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងក្នុងការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការ លុបចោល ឬ សង្វេសសង្វេស) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុបចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៨.- ការទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍ ពីជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ

១-ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានទទួលអនុប្បទាននូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ សិទ្ធិរបស់តតិយជនចំពោះជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ អាចលុបចោលនូវអនុប្បទាន នោះបាន ។ ក្នុងករណីនេះ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ (សិទ្ធិដាស់តឿន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយក មកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ពុំរារាំងនូវការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៥៨ (សកម្មភាពដែលអាចលុបចោលបាន) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៦០ (វិធីនៃការ លុបចោល ឬ សង្វេសសង្វេស) រហូតដល់មាត្រា ៣៦៣ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលុប ចោល) នៃក្រមនេះឡើយ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១២៩.- ករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានករណីយកិច្ចបំពេញតួនាទីអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានធ្វើឱ្យមានការខូចខាតដល់ជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ដោយធ្វើផ្ទុយនឹងករណីយកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នដែលបានកំណត់ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ អាចទាមទារសំណង នៃការខូចខាតនោះ ពីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅបាន ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៣ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៦៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣០.- ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-ប្រសិនបើតតិយជនដែលបានផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅជននៅក្រោមអាណា- ព្យាបាលទូទៅ ដោយមិនគិតថ្លៃ បានបង្ហាញឆន្ទៈថា មិនឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅគ្រប់គ្រង ទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះពុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកអាណា- ព្យាបាលទូទៅឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ពុំបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ បើតតិយជនពុំបានកំណត់អ្នកអនុវត្ត ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិទេ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ

នោះ តាមការទាមទាររបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជននៅក្រោមអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន)
ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់
ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ឬ តំណាងអយ្យការបាន ។

៣-ទោះបីជាតតិយជនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ដោយ
បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែល
សិទ្ធិអំណាចរបស់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ បានរលត់ ឬ មានការចាំបាច់
ត្រូវផ្លាស់ប្តូរអ្នកនោះ តែតតិយជនមិនបានកំណត់អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេង
ទៀត ។

៤-បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៣៧ (ការជ្រើសតាំងអ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដោយ
តុលាការ) រហូតដល់មាត្រា ៤០ (សិទ្ធិរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ជាអាទិ៍) នៃក្រមនេះ
ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង
ទី ៣ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៤ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៦៩ និង មាត្រា ៨៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

កថាភាគទី ៥ ការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ

មាត្រា ១១៣១.- ការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ និង
វត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ

១-ប្រសិនបើបានបញ្ចប់តួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅហើយ អ្នកអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកនោះ ត្រូវធ្វើការគណនានូវចំណូលចំណាយក្នុង
ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបាន
បញ្ចប់តួនាទីនោះ ។ ប៉ុន្តែ អំឡុងពេលនេះ អាចពន្យារបាន នៅតុលាការ ។

២- បើមានអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ការគណនាដែលបានកំណត់ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានវត្តមានរបស់អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៧ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣២.- ករណីយកិច្ចបង់ការប្រាក់ របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

១- ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវសងទៅឱ្យជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ និង ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវសង ទៅឱ្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានបញ្ចប់ការគណនា នូវចំណូលចំណាយក្នុងកិច្ចការអាណាព្យាបាលទូទៅរួចហើយ ។

២- ប្រសិនបើអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ បានប្រើប្រាស់ប្រាក់របស់ជននៅក្រោម អាណាព្យាបាលទូទៅ ដើម្បីខ្លួនឯងផ្ទាល់នោះ ត្រូវគិតការប្រាក់ ចាប់ពីពេលដែលបានប្រើ ប្រាស់ប្រាក់នោះ ។ បើមានការខូចខាត អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវទទួលខុសត្រូវសង សំណងនៃការខូចខាតនោះ ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១០៩៩ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣៣.- ករណីយកិច្ចសង្គ្រោះបន្ទាន់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍ នៅក្រោយពេលបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ

១- ប្រសិនបើមានស្ថានភាពបន្ទាន់ នៅក្នុងករណីដែលបានបញ្ចប់អាណាព្យាបាល ទូទៅហើយ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ សន្តតិជនរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ឬ

អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនេះ ត្រូវធ្វើការចាត់ចែង ដែលចាំបាច់ រហូតដល់ពេលដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ សន្មតិជនរបស់ជន នៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ ឬ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ របស់ជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅនោះ អាចចាត់ការកិច្ចការនោះបាន ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ អ្នកអនុវត្តការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលត្រូវបានកំណត់ ឬ ជ្រើសតាំង ដោយយោងតាម បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១៣០ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យជននៅ ក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១១០០ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៣៤.- លក្ខខណ្ឌតាំងនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ ជាអាទិ៍

១-មូលហេតុនៃការបញ្ចប់អាណាព្យាបាលទូទៅ ទោះបីជាមូលហេតុនោះកើតឡើង ចំពោះជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅគឺដោយ ឬ ចំពោះអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ក៏ដោយ ពុំអាចយកទៅតាំងជាមួយនឹងភាគីម្ខាងទៀតបានឡើយ បើមិនបានជូនដំណឹង ទៅឱ្យភាគីម្ខាងទៀត ឬ បើភាគីម្ខាងទៀតពុំបានដឹងអំពីមូលហេតុនោះ ។

២-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១៣០ (ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យ សម្បត្តិដែលតតិយជនបានផ្តល់ទៅឱ្យជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ។

(កំណត់)

សូមមើលមាត្រា ១១០១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៤ និង មាត្រា ៦៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៣៩.- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងទៅនឹង
អាណាព្យាបាលទូទៅ

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦០ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទង
នឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត
ដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុល ដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងអាណា-
ព្យាបាលទូទៅ រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ
និង ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ។

(កំណត់)

សូមមើលកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១១០២ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៨៧៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

ជំពូកទី ៧ ហិតុបត្តម្ភ

(កំណត់)

ដូចមាននៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ២៨ នៃក្រមនេះ ហិតុបត្តម្ភជាប្រព័ន្ធមួយសម្រាប់ការពារបុគ្គលដែលមាន
សមត្ថភាពតិចតួចពេកក្នុងការយល់ដឹង និង វិនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលតាមផ្លូវច្បាប់នៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ដោយសារមានវិបត្តិ
ផ្នែកបញ្ញាស្មារតី ។ ជនដែលស្ថិតក្រោមការការពារ ត្រូវហៅថា “ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ” រីឯជនដែលការពារជននៅ
ក្រោមហិតុបត្តម្ភ ត្រូវហៅថា “ហិតុបត្តម្ភកៈ” ។ ហិតុបត្តម្ភមានលក្ខណៈខុសពីអាណាព្យាបាលទូទៅត្រង់ថា ជននៅក្រោម
អាណាព្យាបាលទូទៅស្ថិតក្នុងស្ថានភាពជានិរន្តរ៍ដែលខ្វះសមត្ថភាពក្នុងវិនិច្ឆ័យ រីឯជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភមានសមត្ថភាព
មិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការវិនិច្ឆ័យ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ស្ថានភាពស្មារតីរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ មានលក្ខណៈ
ធ្ងន់ធ្ងរជាងស្ថានភាពស្មារតីរបស់ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ ។ លើសពីនេះទៀត ដោយសារវិបត្តិនានាទាំងឡាយនេះ
ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដែលមានការបង្កការរំខានដល់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ និង ស្ថានភាព
ដែលទាមទារឱ្យមានការបិទផ្ទះរក្សារូបកាយរបស់ខ្លួន ។ ផ្ទុយទៅវិញ ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភទទួលបានហិតុបត្តម្ភ
ចំពោះសកម្មភាពជាក់លាក់មួយចំនួនដែលទាមទារឱ្យមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការយល់ដឹងតែប៉ុណ្ណោះ ដោយផ្អែកលើ
មូលដ្ឋានថា ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ អាចដឹកនាំជីវភាពប្រចាំថ្ងៃដោយផ្ទាល់ខ្លួនបាន ។ នៅឆ្នាំ ២០០០ បញ្ញត្តិស្តីពី
ហិតុបត្តម្ភ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ក៏ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដ៏ធំមួយផងដែរ ។ ជំពូកនេះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយ
ឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃវិសោធនកម្មនៃក្រមជប៉ុន បន្ទាប់ពីបានធ្វើការពិគ្រោះយោបល់មក ។ សូមមើលមាត្រា ២៨ ដល់

មាត្រា ៣១ នៃក្រមនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១ ដល់មាត្រា ១៣ និង មាត្រា ៨៧៦ ដល់មាត្រា ៨៧៦-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣៦.- ការចាប់ផ្តើមហិក្ខបត្តិ

ហិក្ខបត្តិ ត្រូវចាប់ផ្តើមដោយបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៨ (ការប្រកាសការចាប់ផ្តើម ហិក្ខបត្តិ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ជាក់ថា តុលាការប្រកាសការចាប់ផ្តើមហិក្ខបត្តិ តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលម្នាក់ក្នុងចំណោមបុគ្គល ទាំងឡាយដែលរៀបរាប់នៅក្នុងមាត្រា ២៨ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៦ របស់ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៣៧.- ការជ្រើសតាំងហិក្ខបត្តិ:

១-ប្រសិនបើប្រកាសការចាប់ផ្តើមហិក្ខបត្តិ តុលាការត្រូវជ្រើសតាំងហិក្ខបត្តិ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

២-បញ្ញត្តិចាប់ពីកថាខណ្ឌទី ២ រហូតដល់កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១០៥ (ការ ជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) និង បញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១១០៦ (ការលាឈប់របស់ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) រហូតដល់មាត្រា ១១០៩ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នក អាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះហិក្ខបត្តិ ។

៣-ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ហិក្ខបត្តិ ឬ ជនដែលហិក្ខប- ត្តិក្នុងនោះធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមហិក្ខបត្តិ មានភាពផ្ទុយគ្នា ហិក្ខបត្តិក្នុងនោះត្រូវ ទាមទារឱ្យតុលាការជ្រើសតាំងហិក្ខបត្តិជាបណ្តោះអាសន្ន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវ យកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានអ្នកត្រួតពិនិត្យហិក្ខបត្តិ ។

៤-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះ សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍ផ្ទុយគ្នា រវាងជននៅក្រោមហិក្ខបត្តិច្រើននាក់ ដែលស្ថិត នៅក្រោមហិក្ខបត្តិដូចគ្នា ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៣៧ នេះបញ្ញត្តិអំពីបទដ្ឋានសម្រាប់តុលាការក្នុងការជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ។ ដូចដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ បទដ្ឋាននៃការជ្រើសតាំងអាណាព្យាបាលទូទៅត្រូវបានយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ៣ ប្រមើលមើលនូវករណីដូចតទៅ : ជាបឋម សកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភមានភាពផ្ទុយគ្នា សំដៅលើករណីដូចជា ការលក់ទិញរវាងជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ និង ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះអចលនវត្ថុដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ។ ចំណែកសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ជនដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភមានភាពផ្ទុយគ្នា មានដូចជាករណីដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈមានកូនដែលជាអនីតិជន និង ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈក្លាយជាអ្នកតំណាងរបស់កូននោះ តាមការអនុវត្តអំណាចមេបា ហើយការលក់ទិញអចលនវត្ថុរវាងកូននោះ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភត្រូវបានធ្វើឡើង ។ ក្នុងករណីនេះ តាមភាពជាក់ស្តែងការលក់ទិញនេះអាចត្រូវបានវាយតម្លៃថាជាប្រតិបត្តិការរវាងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ចំពោះប្រតិបត្តិការនេះ បញ្ញត្តិនេះតម្រូវឱ្យជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយដកហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈពីតួនាទីចំពោះប្រតិបត្តិការនោះមួយរយៈសិន ។ កថាខណ្ឌទី ៤ គឺជាការដោះស្រាយចំពោះករណីដូចជា នៅពេលដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈមួយរូបអនុវត្តហិរញ្ញបត្ថម្ភ ចំពោះជនដែលនៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ A និង B ប្រតិបត្តិការរវាង A និង B នឹងត្រូវទទួលការវិនិច្ឆ័យ ពីហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈមួយរូបនោះ ។ ស្ថានភាពនេះស្រដៀងនឹងការតំណាងទាំងសងខាង ដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៦៧ នៃក្រមនេះ ដូច្នេះបុគ្គល A ឬ B អាចទទួលបានការខូចខាតផលប្រយោជន៍ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ក៏ចាំបាច់ត្រូវមានហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្នដែរ ប៉ុន្តែ ការជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់តែភាគី A ឬ B ម្ខាង ជាការគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៦-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៣៨.- អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ

១-ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ តាមការទាមទាររបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ សហព័ទ្ធរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ញាតិនៅក្នុង ៤ (បួន) ថ្នាក់ របស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ តំណាងអយ្យការ ឬ បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងនឹងផលប្រយោជន៍ ឬ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន ។ បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលខ្លះអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភកៈ ។

២-បញ្ញត្តិកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១០៥ (ការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៦ (ការលាឈប់របស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៨ (ការបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១០៩ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១១១ (បុគ្គលដែលមិនអាចក្លាយជាអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២០ (ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១១២៣ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ) និង មាត្រា ១១២៤ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ ។

៣-អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ អាចយល់ព្រមឱ្យជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភធ្វើសកម្មភាព ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍របស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ ឬ ជនដែលហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ នោះធ្វើតំណាងឱ្យ និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ មានភាពផ្ទុយគ្នា ។

៤-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសកម្មភាពដែលផលប្រយោជន៍ផ្ទុយគ្នា រវាងជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភច្រើននាក់ ដែលស្ថិតនៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ដូចគ្នា ។

(កំណត់)

ដើម្បីត្រួតពិនិត្យកិច្ចការរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖អាចត្រូវបានជ្រើសតាំងបាន ដូចជាការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និង ការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែរ ។ កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា បញ្ញត្តិទាំងឡាយទាក់ទងនឹងការជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ និង ការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការជ្រើសតាំងអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ ។ ម្យ៉ាងទៀត ហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ជាបណ្តោះអាសន្នដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ និង កថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១១៣៧ អាចនិយាយបានថាជាអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ជាបណ្តោះអាសន្ន ។ ផ្ទុយទៅវិញ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ត្រង់នេះ ត្រូវធ្វើការងារពេញម៉ោង ដូច្នេះ ប្រសិនបើអ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ត្រូវបានជ្រើសតាំងរួចហើយ ការជ្រើសតាំងហិរញ្ញបត្ថម្ភ៖ជាបណ្តោះអាសន្នមិនមានភាពចាំបាច់ឡើយ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ១១៣៩.- តួនាទីរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ:

១-ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: មានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការយល់ព្រមឱ្យជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ធ្វើសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ (សិទ្ធិលុបចោលសកម្មភាព) នៃក្រមនេះ ឬ លុបចោលសកម្មភាពទាំងនោះ ដែលជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភបានធ្វើ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។

២-ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ហិរញ្ញបត្ថម្ភ:ត្រូវគោរពឆន្ទៈរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ និង ត្រូវគិតពិចារណាដល់ស្ថានភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត និង ស្ថានភាពជីវភាពរបស់ជននោះ ។

៣-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១១២០ (ករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ មានច្រើននាក់) កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១១២៣ (គម្រោងនៃចំនួនប្រាក់ចំណាយ និង សោហ៊ុយនៃអាណាព្យាបាលទូទៅ) មាត្រា ១១២៤ (កម្រៃរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) និង មាត្រា ១១២៥ (ការត្រួតពិនិត្យតួនាទីរបស់អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះតួនាទីរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។

៤-បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៦០ (អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ រវាងឪពុកម្តាយ និង កូន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលដែលបានកើតឡើង ដោយទាក់ទងនឹងហិរញ្ញបត្ថម្ភរវាងហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ឬ អ្នកត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញបត្ថម្ភ: និង ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៣៩ នេះ បញ្ញត្តិអំពីតួនាទីរបស់ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។ នៅក្នុងហិរញ្ញបត្ថម្ភ អ្នកធ្វើសកម្មភាព គឺជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភផ្ទាល់ខ្លួនឯង ។ ក៏ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលសកម្មភាពនោះ គឺជាសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៣០ នៃក្រមនេះ មានន័យថា សកម្មភាពចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលសំខាន់ៗ ដើម្បីធ្វើឱ្យសកម្មភាពរបស់ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភមានសុពលភាព ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ។ បានសេចក្តីថា ប្រសិនបើជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភបានធ្វើសកម្មភាពដែលចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីហិរញ្ញបត្ថម្ភ:ទេ ហិរញ្ញបត្ថម្ភ: ឬ ជននៅក្រោមហិរញ្ញបត្ថម្ភ អាចលុបចោលសកម្មភាពនោះបាន ។ ប៉ុន្តែ ហិរញ្ញបត្ថម្ភ:មិនគួរអនុវត្តសិទ្ធិ

លុបចោលសកម្មភាពដោយគ្រាន់តែគ្មានការយល់ព្រមពីហិតុបត្តម្ភកៈប៉ុណ្ណោះទេ ក្នុងករណីដែលជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ ចង់ធ្វើសកម្មភាពនោះ ហើយសកម្មភាពនោះមិនប៉ះពាល់ទៅដល់ផលប្រយោជន៍របស់ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភផងនោះ ។ ដូច្នេះហើយ កថាខណ្ឌទី ២ បញ្ញត្តិថា ហិតុបត្តម្ភកៈត្រូវអនុវត្តសិទ្ធិយល់ព្រម ឬ សិទ្ធិលុបចោល ដោយត្រូវគោរព ដល់សិទ្ធិស្វ័យសម្រេចរបស់ជននៅក្រោមហិតុបត្តម្ភ និង ត្រូវគិតគូរពិចារណាដល់រាល់ស្ថានភាពផ្សេងៗរបស់ជននៅ ក្រោមហិតុបត្តម្ភ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៦-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

ជំពូកទី ៨ អាហារកាតព្វកិច្ច

(កំណត់)

អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដល់បុគ្គលដែលមិនអាចទ្រទ្រង់ជីវភាពដោយសមត្ថភាពខ្លួនឯងបាន ។ បុគ្គលដែលត្រូវការអាហារកាតព្វកិច្ច ហៅថា “ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច” រីឯជនដែលត្រូវផ្តល់ អាហារកាតព្វកិច្ច ហៅថា “ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច” ។ តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី ជនដែល មានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវបានកំណត់ពីក្នុងចំណោមជនដែលមានញាតិភាពជាក់លាក់ជាមួយជន ដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ អាហារកាតព្វកិច្ចប្រភេទនេះ ហៅថា “អាហារកាតព្វកិច្ចឯកជន” រីឯអាហារ- កាតព្វកិច្ច ដែលរដ្ឋាភិបាលផ្តល់ឱ្យជនស្ថិតក្នុងភាពក្រីក្រ ក្នុងនាមជាការឧបត្ថម្ភសង្គមកិច្ច ហៅថា “អាហារកាតព្វកិច្ច សាធារណៈ” ។

ម្យ៉ាងទៀត ករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធ គឺជាអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយករណីយកិច្ច នេះមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងមាត្រា ៩៦៦ នៃក្រមនេះ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ករណីយកិច្ចផ្តល់អាហារកាតព្វកិច្ចរបស់ ឪពុកម្តាយចំពោះកូនដែលជាអនីតិជន គឺជាអានុភាពនៃអំណាចមេបា ហើយករណីយកិច្ចនេះមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងមាត្រា ១០៣៤ នៃក្រមនេះ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ អាហារកាតព្វកិច្ចដែលចែងក្នុងជំពូកនេះ សំដៅលើអាហារកាតព្វកិច្ចតែរវាង ញាតិ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលនូវទំនាក់ទំនងរវាងសហព័ទ្ធ និង ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ និង កូនដែលជាអនីតិជនឡើយ ។

ដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងមាត្រានីមួយៗ អាទិភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ និង ការទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ អាស្រ័យតាមការពិភាក្សា រវាងភាគី ដោយហេតុថា មាត្រាទាំងនេះទាក់ទងនឹងបញ្ហាទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងញាតិ ។ តុលាការធ្វើសេចក្តីសម្រេច អំពីទំនាក់ទំនងអាហារកាតព្វកិច្ច តែក្នុងករណីដែលភាគីមិនអាចសម្រេចតាមការពិភាក្សាប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយហេតុថា ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង ត្រូវសារ ឆ្នាំ ១៩៨៩ ពុំមានបញ្ញត្តិណាមួយឡើយ បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងអាហារ កាតព្វកិច្ចនៅក្នុងជំពូកនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយផ្អែកតាមបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ៨៧៧ ដល់មាត្រា ៨៨១ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ បន្ទាប់ពីមានការពិភាក្សាដោយក្រុមការងារ ។

មាត្រា ១១៤០.- ទំហំ និង លំដាប់ នៃជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារ-
កាតព្វកិច្ច

១-ញាតិ ក្លាយជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច តាមទំហំ
និង លំដាប់ ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ទី ១ ញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា ។

ទី ២ ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ។

ទី ៣ បងប្អូនបង្កើត ។

២-ក្រៅពីជនដែលបញ្ញត្តិនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ តុលាការអាចឱ្យ
ញាតិនៅក្នុងថ្នាក់ទី ៣ (បី) ទទួលបន្ទុកករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន
បើមានស្ថានភាពពិសេស ។ នៅក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍បានរលាយ ដោយសារ
មរណភាពរបស់សហព័ទ្ធម្នាង បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអាហារ-
កាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ និង ញាតិរបស់សហព័ទ្ធដែលបានទទួលមរណភាព ។

៣-ក្រោយពីបានសម្រេចសេចក្តីតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ បើមាន
ការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព តុលាការអាចលុបចោលនូវសេចក្តីសម្រេចនោះបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះចែងអំពីទំហំ និង លំដាប់ នៃជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

កថាខណ្ឌទី ១ ចែងអំពីគោលការណ៍នៃទំហំ និង លំដាប់ នៃជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

ជាដំបូង ជនដែលទទួលបន្ទុកនូវករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាញាតិដែលរស់នៅជាមួយជនដែល
មានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ ទំហំរបស់ញាតិត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៩៣៨ នៃក្រមនេះ ។

ឧទាហរណ៍ថា ឪពុកមារបស់ប្រពន្ធ បានបាត់បង់ផ្ទះរបស់ខ្លួនដោយសារទឹកជំនន់ ហើយឪពុកមារបស់ប្រពន្ធនោះ
បានចាប់ផ្តើមមករស់នៅជាបណ្តោះអាសន្នជាមួយគ្រួសារក្មួយស្រី ។ ចំពោះប្តី ឪពុកមារបស់ប្រពន្ធនោះ គឺជាញាតិត្រូវផ្គត់ផ្គង់
ទី ៣ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ នៅពេលឪពុកមារបស់ប្រពន្ធកំពុងរស់នៅជាមួយប្តី ប្តីត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់
ឪពុកមាទាំងនោះ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ឧទាហរណ៍ថា កូនប្រុសទី១ ទី២ និង ទី៣ ព្រមទាំងប្រពន្ធរបស់កូន ៣ នាក់នោះ រស់នៅ
ជាមួយគ្នាក្នុងផ្ទះមួយ ហើយកូនប្រុសទី ៣ និង ប្រពន្ធរបស់កូនប្រុសទី ៣ នោះ ក្លាយជាជនមិនអាចធ្វើការងារបាន ។
ក្នុងករណីនេះ អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ ជាបឋម ដោយញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា ពោលគឺដោយកូនប្រុសទី ១ និង

ទី ២ ព្រមទាំងប្រពន្ធរបស់កូនទាំង ២ នាក់នោះ ។

មានករណីមួយចំនួនដែលជនម្នាក់រស់នៅជាមួយជនម្នាក់ទៀត ក្រៅទំហំញាតិ ហើយទទួលជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីជនម្នាក់ទៀត ឬ ផ្តល់ជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដល់ជនណាម្នាក់ទៀត ។ កថាខណ្ឌទី ១ នេះ មិនបដិសេធការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកផ្នែកសង្គម និង ការមានសន្តានចិត្តបែបនោះទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារតែអាហារកាតព្វកិច្ចតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺជាទំនាក់ទំនងនៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដូច្នេះ មានការចាំបាច់ក្នុងការកំណត់ទំហំ និង លំដាប់នៃសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ។

ជនលំដាប់ទី ២ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់របស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ វាពុំមានបញ្ហាថា តើជននោះរស់នៅ ឬ មិនរស់នៅជាមួយគ្នានោះទេ ។ ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់គឺ ឪពុកម្តាយ ដីដូនជីតា ដីទួត បុព្វញាតិថ្នាក់ខ្ពស់ជាងនេះ និង កូន ចៅ ចៅទួត បុព្វញាតិផ្ទាល់ទាបជាងនេះ ។ រវាងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ទោះបីជាមិនរស់នៅជាមួយគ្នាក៏ដោយ ក៏ករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវកើតឡើងទៅវិញទៅមកដែរ ។ ទំនាក់ទំនងរវាងញាតិដែលរស់នៅជាមួយជនមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច (ជនលំដាប់ទី ១ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច) និង ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ (ជនលំដាប់ទី ២ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច) អាចត្រូវបានបកស្រាយដូចតទៅ : ឧទាហរណ៍ថា ឪពុកម្តាយមានកូនស្រី ៣ នាក់ ហើយឪពុកម្តាយនោះកំពុងរស់នៅជាមួយកូនស្រីទី ៣ និង ប្តីរបស់នាងនោះ រីឯកូនស្រីទី ១ និង ទី ២ រស់នៅជាមួយប្តីរៀងៗខ្លួនផ្សេងពីផ្ទះឪពុកម្តាយ ។ ក្នុងករណីនេះ ជនដែលទទួលបន្ទុកនូវករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុកម្តាយនោះគឺជាកូនស្រីទី ៣ និង ប្តីរបស់នាងដែលរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយនោះ ។ មូលហេតុនេះ គឺដោយសារញាតិរស់នៅជាមួយគ្នាគឺជាជនលំដាប់ទី ១ ដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំ ដែលបង្កើតឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ដោយយោងតាមកថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១០៥១ និង កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១០២៧ នៃក្រមនេះ ត្រូវបង្កើតនូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចនៃទំនាក់ទំនងរវាងកូន និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ។ ហេតុដូច្នេះ ទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំត្រូវបានចាត់ទុកថាជាទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ហើយករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ក៏ត្រូវកើតឡើងរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំដែរ ។

ជនលំដាប់ទី ៣ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺបងប្អូនបង្កើតរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ។ បញ្ហាមិនស្ថិតនៅត្រង់ថា តើបងប្អូននោះរស់នៅ ឬ មិនរស់នៅជាមួយជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចនោះទេ ។ ទំនាក់ទំនងរវាងជនលំដាប់ ទី ១ ដែលជាញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា ជនលំដាប់ទី ២ ដែលជាញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ និង ជនលំដាប់ទី ៣ ដែលជាបងប្អូន មានដូចតទៅ ។ ឧទាហរណ៍ថា ក្នុងករណីមានបងប្អូនប្រុស ៣ នាក់ ប្អូនប្រុស១រស់នៅជាមួយគ្នា រីឯបងប្រុសច្បងរស់នៅផ្សេង ហើយប្រសិនបើប្អូនប្រុសពៅក្លាយជាជនដែលមិនអាចធ្វើការបាន ដោយសារតែមានជម្ងឺ ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺបងប្រុសទី ២ ដែលរស់នៅជាមួយ

បួនប្រុសពៅនោះ ។ ឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀត គឺ ប្រសិនបើបុរសចំណាស់ម្នាក់រស់នៅជាមួយប្អូនស្រីរបស់ខ្លួន ហើយកូន និង ចៅរបស់បុរសនោះរស់នៅផ្សេង ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់បុរសចំណាស់នោះ គឺប្អូនស្រីរបស់ បុរសនោះដែលជាញាតិរស់នៅជាមួយគ្នា ។

កថាខណ្ឌទី ២ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីលើកលែងនៃកថាខណ្ឌទី ១ ។ សូមយកស្ថានភាពដូចតទៅ ជាឧទាហរណ៍ ដោយសារភាពក្រីក្រ មនុស្សម្នាក់នៅតែមិនរៀបការ ដូច្នេះ ពុំមានកូន ឬ ចៅ ហើយឪពុកម្តាយ ជីដូនជីតា និង បងប្អូន របស់ជននោះក៏បានទទួលមរណភាពអស់ដែរ ហើយនៅសល់តែញាតិដែលកំណត់ដោយច្បាប់តែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ គឺក្មួយប្រុស ម្នាក់ (កូនរបស់បងប្រុស) ដែលរស់នៅឆ្ងាយ ។ ថ្វីត្បិតតែឪពុកមា និង ក្មួយប្រុស គឺជាញាតិតាមច្បាប់ ក៏ប៉ុន្តែ ជនទាំងពីរនេះមិនស្ថិតក្នុងទំនាក់ទំនងនៃជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចឡើយ ដោយសារក្មួយប្រុសមិនស្ថិតនៅក្នុងទំហំដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ឡើយ ។ ក្នុង ករណីនេះ តាមកថាខណ្ឌទី ២ តុលាការអាចដាក់បន្ទុកករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ទៅលើក្មួយប្រុសដែល ជាញាតិស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់ទី ៣ នៃទំនាក់ទំនងញាតិ តាមពាក្យសុំរបស់ឪពុកមាបាន ។ តាមរយៈមធ្យោបាយនេះ មានករណីមួយចំនួនដែលតាមការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ ទំនាក់ទំនងរវាងជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងទៅវិញទៅមក រវាងឪពុកមា ឬ ម្តាយមីង ជាមួយក្មួយប្រុស ឬ ក្មួយស្រី ដែលជាញាតិស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់ទី ៣ ។

“ស្ថានភាពពិសេស” មានករណីផ្សេងៗជាច្រើន ។ ជាឧទាហរណ៍ ទោះបីជាមានជនលំដាប់ទី ១ ដល់ លំដាប់ទី៣ ដែល ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចក៏ដោយ ក៏ជនទាំងនោះស្ថិតក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រ ហើយពុំមានសាធនភាពគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដែរ ។ ឧទាហរណ៍មួយទៀត ដោយហេតុថា ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារ- កាតព្វកិច្ច បានបាត់ខ្លួន ទោះបីជាមិនទាន់ច្បាស់ថា បានទទួលមរណភាពក៏ដោយ ក៏ពុំមានសង្ឃឹមថា ជននោះអាចនឹង បំពេញករណីយកិច្ចនេះបានដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ មានន័យថា ក្នុងករណីប្រហាក់ប្រហែលនឹងករណីកថាខណ្ឌទី ២ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីតុលាការបង្គាប់ឱ្យក្មួយប្រុសផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុកមាហើយ ឪពុកមាបានរកឃើញកន្លែង រស់នៅរបស់កូនប្រុសរបស់ខ្លួន ដែលជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចលំដាប់ទី ២ តុលាការ អាចលុបចោលសេចក្តីសម្រេចដែលបង្គាប់ឱ្យក្មួយប្រុសផ្គត់ផ្គង់ដល់ឪពុកមានោះបាន ដោយសន្និដ្ឋានថា មានការផ្លាស់ប្តូរ នូវស្ថានភាព ។ ការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដោយក្មួយប្រុស ចំពោះឪពុកមា គឺជាករណីលើកលែង ។ ប្រសិនបើ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចតាមច្បាប់ អាចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន គួរតែឱ្យជននោះ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយត្រឡប់មករកគោលការណ៍នៃកថាខណ្ឌទី ១ វិញ ។ ជាទូទៅ ជនដែលតុលាការបង្គាប់ ឱ្យផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដាក់ពាក្យសុំឱ្យលុបចោល ក៏ប៉ុន្តែ វាក៏ពុំមានបញ្ហាចោទដែរ ប្រសិនបើជនដែលមានសិទ្ធិ ទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ឬ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចពិតប្រាកដ ដាក់ពាក្យសុំឱ្យលុប

ចោលដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៤១.- ការកំណត់ជាក់លាក់ អំពីជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច

១-ប្រសិនបើជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានច្រើន នាក់ ជនទាំងនោះត្រូវកំណត់ជាក់លាក់ អំពីជនម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ ដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយការពិភាក្សា ។

២-បើការពិភាក្សារវាងភាគីដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ដោយគិតពិចារណាទៅលើលទ្ធភាពទ្រព្យធន អាយុ ស្ថាន- ភាពផ្លូវកាយ និង ផ្លូវចិត្ត របស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ទំនាក់ទំនងបុគ្គលរបស់ភាគី និង ស្ថានភាពផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

៣-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ និង ទី ២ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នា ផងដែរ ចំពោះករណីដែលបានកំណត់ជាក់លាក់អំពីជនដែលត្រូវទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច នៅពេលដែលជនមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចមានចំនួនច្រើននាក់ ហើយលទ្ធភាព ទ្រព្យធនរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ពុំគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការ ផ្គត់ផ្គង់ ចំពោះជនទាំងអស់នោះទេ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤១ ចែងអំពីការសម្របសម្រួលនូវទំនាក់ទំនង ក្នុងករណីដែលជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច មានចំនួនច្រើននាក់ ឬ ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចមានចំនួនច្រើននាក់ ។

កថាខណ្ឌទី ១ ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពដែលចំនួនជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចមានម្នាក់ រីឯជនដែលមាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចមានចំនួនច្រើននាក់ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយស្ថិតក្នុងភាពក្រីក្រ ហើយរស់នៅផ្សេងពីកូនប្រុសទាំងបីរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងករណីនេះ កូនប្រុសទាំងបីនោះគឺជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ ក្នុងករណីនេះ តើកូនប្រុសច្បង កូនប្រុសទី ២ ឬ កូនប្រុសពៅត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច

ដល់ឪពុកម្តាយ ? ក្រមរដ្ឋប្បវេណីចែងថា ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានន័យថាជាកូនប្រុស ទាំងបីក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើនេះ ត្រូវកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដល់ឪពុកម្តាយ តាមការពិភាក្សាគ្នា ។ មានន័យថា ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានសម្រេចយកគោលការណ៍នៃការពិភាក្សាគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ជាលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាគ្នានេះ កូនប្រុសទាំងបីនេះអាចសម្រេចថា កូនទី ២ គួរថែរក្សាឪពុកម្តាយតែម្នាក់ឯង ឬ កូនប្រុសទាំងបី គួររួមចំណែកស្មើគ្នា សម្រាប់ការចំណាយចាំបាច់ ។ ដោយហេតុថា ចង់ឱ្យមានការសម្រេចចិត្ត ដោយសន្តិវិធីតាមរយៈការពិភាក្សា ទើប ក្រមនេះសម្រេចយកការពិភាក្សាក្នុងចំណោមជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ធ្វើជាគោលការណ៍ ។

ម្យ៉ាងទៀត ការពិភាក្សាបែបនេះមិនត្រូវបានកម្រិតតែរវាងជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ក្នុងលំដាប់ដូចគ្នាប៉ុណ្ណោះទេ ។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើមានកូនជាជនលំដាប់ទី ២ ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ក៏ប៉ុន្តែ កូននោះស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រ ហើយពុំមានសាធារណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដល់ ឪពុកម្តាយ កូននោះគួរពិភាក្សាជាមួយបងប្អូនរបស់ឪពុកម្តាយ ដែលជាជនស្ថិតនៅក្នុងលំដាប់ទី ៣ នៃជនដែលមាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដើម្បីកំណត់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុក ម្តាយ ។ ក្រមនេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការពិភាក្សាក្នុងចំណោមជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចក្នុង លំដាប់ដូចគ្នា និង ការពិភាក្សាក្នុងចំណោមជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចក្នុងលំដាប់ខុសគ្នាផង ដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាច ពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយគិតពិចារណាទៅលើស្ថានភាពផ្សេងៗ ។ ឧទាហរណ៍ថា ក្នុងករណីដែលកូនបីនាក់ជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចដល់ឪពុកម្តាយ កូនប្រុសទី ១ និងទី ២ ព្រមព្រៀងថា ម្នាក់ៗត្រូវទទួលបន្ទុកចំណែកស្មើគ្នាចំពោះចំណាយចាំបាច់ ប៉ុន្តែ កូនប្រុសទី ៣ វិញ បដិសេធ ការចូលរួមពិភាក្សា ឬ មិនរួមចំណែកក្នុងការចំណាយ ហើយជាលទ្ធផល ពុំអាចឈានដល់ការព្រមព្រៀង ។ ក្នុងករណី បែបនេះ តាមពាក្យសុំរបស់ភាគី តុលាការអាចកំណត់ជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ដោយគិតពិចារណា ទៅលើស្ថានភាពទាំងឡាយ ដូចជាលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់កូនទាំងបី ជាដើម ។ តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យកូនណាម្នាក់ ក្នុងចំណោមកូនទាំងអស់ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន ឬ បង្គាប់ឱ្យកូនទាំងអស់រួមចំណែកផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច បានដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពដែលមានជនក្រីក្រ ២ នាក់ ឬ ច្រើននាក់ រីឯជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានតែម្នាក់ ។ ឧទាហរណ៍ថា មានបងប្អូនប្រុសប្អូននាក់ ដែលបងប្អូនប្រុសបីនាក់ ក្រៅពី បងប្រុសច្បង គឺជនក្រីក្រ ហើយបងប្រុសច្បងពុំមានសាធារណៈគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ប្អូនប្រុសទាំងអស់ទេ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ មានបញ្ហាត្រង់ចំណុចថា តើជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គួរបែងចែកធនធាន ដែលមានកម្រិតរបស់ខ្លួនទៅអ្នកណា ។ គោលការណ៍ដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ត្រូវអនុវត្តចំពោះករណីនេះ

ផងដែរ ។ មានន័យថា ជាបឋម ប្រសិនបើអាចដោះស្រាយបញ្ហាតាមការពិភាក្សារវាងភាគី ដំណោះស្រាយចំពោះ បញ្ហានោះ ត្រូវទុកឱ្យការពិភាក្សាដោះស្រាយ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើការពិភាក្សាពុំបានសម្រេច ត្រូវទុកឱ្យតុលាការសម្រេច សេចក្តី ។ ម្យ៉ាងទៀត ទោះបីជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចមានច្រើននាក់ក៏ដោយ ប្រសិនបើ មានស្ថានភាពបែបនោះ ក៏ការចាត់ចែងត្រូវបានធ្វើដូចគ្នាដែរ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៤២.- កម្រិត ឬ របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច

បើការពិភាក្សាមិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាអំពីកម្រិត ឬ របៀបនៃការ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់ ដោយគិតពីការណាទៅលើសេចក្តី ត្រូវការចាំបាច់ក្នុងជីវភាពរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច លទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច និង ស្ថានភាព ផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤២ ចែងអំពីកម្រិត និង របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។

ជាគោលការណ៍ កម្រិត និង របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវកំណត់តាមរយៈការពិភាក្សារវាងភាគី ។ ក៏ប៉ុន្តែ មានករណីដែលការពិភាក្សាពុំបានជោគជ័យ ។ ក្នុងករណីនេះ ការកំណត់ត្រូវទុកឱ្យតុលាការសម្រេច ។ មាត្រានេះ បញ្ជាក់អំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ ។

ជាបឋម តុលាការត្រូវគិតអំពីកម្រិតនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានន័យថា តើជនដែលមានករណីយកិច្ច ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចត្រឹមកម្រិតណា ។ វាមិនមានបញ្ហាទេចំពោះករណីដែលអ្នកដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច សម្បូរធនធាន ហើយផ្តល់នូវ ជំនួយច្រើនទៅជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយសារនេះជាសេរីភាពរបស់បុគ្គលឯកជន ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាន ករណីជាច្រើនដែលជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មិនសូវមានណាស់ទេ ហើយក៏ពុំអាចផ្តល់ជំនួយ នូវចំនួនដ៏ច្រើនដែរ ។ ជាធម្មតា ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចចង់ផ្តល់ជំនួយដ៏តិចតួចប្រសិន បើអាច ខណៈដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចចង់ទទួលបានច្រើនតាមដែលអាចទទួលបាន ។

លទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មានលក្ខណៈខុសគ្នា ។ ជនដែលមាន សិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច មិនគួរស្នើសុំជំនួយពីជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច លើសពីកម្រិត

ចាំបាច់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅជាអប្បបរមាទេ ។ ប៉ុន្តែ ជីវភាពរស់នៅជាអប្បបរមា ក៏ខុសគ្នាអាស្រ័យទៅតាម ស្ថានភាពដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ចស្ថិតនៅដែរ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ វាពុំអាចទៅរួចទេក្នុងការ សម្រេចឱ្យមានលក្ខណៈជាឯកសណ្ឋានថា អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវផ្តល់ឱ្យត្រឹមត្រូវតាមតម្រូវការ ឬ ជីវភាពកម្រិតអប្បបរមា នោះយ៉ាងម៉្លេះ ។ ដោយសារមានហេតុផលនេះហើយ ទើបមានការលំបាកក្នុងការកំណត់កម្រិតនៃអាហារកាតព្វកិច្ច នៅក្នុងមាត្រាច្បាប់ ។ ដោយហេតុនេះ សម្រាប់សេចក្តីយោង សូមណែនាំអំពីការបកស្រាយនៃកម្រិតអាហារកាតព្វកិច្ច នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ។

ជាបឋម អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធដែលកើតពីអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង អាហារកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នក ដែលមានអំណាចមេបាច់ពោះកូនដែលជាអនីតិជនដែលកើតពីអានុភាពនៃអំណាចមេបា ហៅថា “ករណីយកិច្ចរក្សាផ្គត់ផ្គង់ ជីវភាពរស់នៅ” ។ មានន័យថាជាករណីយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើឱ្យសហព័ទ្ធ ឬ កូន រស់នៅក្នុងកម្រិតដូចគ្នាទៅនឹងកម្រិត ជីវភាពរបស់អ្នកមានកាតព្វកិច្ច ។ ក៏ប៉ុន្តែ ជាធម្មតា សហព័ទ្ធរស់នៅជាមួយគ្នា ហើយអ្នកមានអំណាចមេបាច់ពោះរស់នៅជាមួយ កូនដែលជាអនីតិជន ដូច្នេះ ជាទូទៅ ជនទាំងនេះមានកម្រិតជីវភាពដូចគ្នា ។

ផ្ទុយទៅវិញ ចំពោះអាហារកាតព្វកិច្ចរវាងញាតិដែលបានចែងក្នុងជំពូកនេះ ត្រូវបានបកស្រាយថា ជាបឋម ជន ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវធ្វើឱ្យប្រពន្ធ និង កូនជាអនីតិជនរបស់ខ្លួន រស់នៅក្នុងកម្រិតដូចគ្នា នឹងជីវភាពរបស់ខ្លួន និង រក្សាកម្រិតនៃការរស់នៅរបស់ខ្លួនឱ្យសមរម្យទៅនឹងមុខរបរ និង ឋានៈក្នុងសង្គមរបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីនេះ ប្រសិនបើនៅសល់លទ្ធភាពទ្រព្យធន ទ្រព្យធននៅសល់គួរត្រូវបានប្រើសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ដល់ញាតិក្រីក្រ ។ ករណីយកិច្ចបែបនេះ ហៅថា “ករណីយកិច្ចទ្រទ្រង់ជីវភាព” ។ តុលាការមិនគួរចេញសេចក្តីសម្រេចដែលបង្គាប់ឱ្យជន ដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចណា ដែលធ្វើឱ្យមានការពិបាកដល់ជីវភាពរបស់ជនដែលមានករណីយ- កិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចឡើយ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មិនចាំបាច់ធ្វើឱ្យជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច មានជីវភាពរស់នៅលើសពីកម្រិតដែលចាំបាច់នោះទេ ទោះបីជា ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច ស្នើសុំនូវកម្រិតជីវភាពរស់នៅបែបនោះក៏ដោយ ។

របៀបផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ជាគោលការណ៍ គឺជាការផ្តល់តារាងកម្រិតប្រាក់ ពីជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ទៅជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច ។ ជាការពិតណាស់ ប្រសិនបើអាចដោះស្រាយ ភាពចាំបាច់នៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច តាមការផ្តល់តារាងកម្រិតប្រាក់វត្ថុក្រៅពីប្រាក់ ការផ្តល់តារាងកម្រិតវត្ថុនោះក៏ អាចធ្វើទៅបានបន្ទាប់ពីការពិភាក្សារវាងភាគី ឬ តាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។ ជាឧទាហរណ៍ អាចផ្តល់ជាអាហារ បរិក្ខារពេទ្យ ឬ ទីជម្រក ជាដើម ។ ម្យ៉ាងទៀត អាចមានករណីដែលជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច ពុំមានប្រាក់សម្រាប់ចំណាយលើអាហារកាតព្វកិច្ច ប៉ុន្តែ ជននោះមានបន្ទប់ទំនេរ និង អាចផ្តល់ អាហារសម្រាប់បុគ្គលម្នាក់ ហេតុដូច្នេះ ឱ្យជនដែលមានសិទ្ធិទទួលបានអាហារកាតព្វកិច្ច រស់នៅជាមួយជនដែលមាន ករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ អាហារកាតព្វកិច្ចបែបនេះហៅថា “ការផ្គត់ផ្គង់ដោយឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា” ។

ក៏ប៉ុន្តែ ទោះបីជាជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ស្នើសុំផ្តល់ "ការផ្គត់ផ្គង់ដោយឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា" ក៏ដោយ ក៏អាចមានករណីដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចអាចបដិសេធអំពីការរស់នៅជាមួយគ្នានោះបានដែរ ។ ផ្ទុយមកវិញ អាចមានករណីផ្សេងទៀតដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ស្នើសុំ "ការផ្គត់ផ្គង់ដោយឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នា" តែជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច បដិសេធការរស់នៅជាមួយគ្នានោះបានដែរ ។ ប្រសិនបើជនម្នាក់បដិសេធការរស់នៅជាមួយជនម្នាក់ទៀត ច្បាប់មិនអាចបង្ខំឱ្យជនទាំងនោះរស់នៅជាមួយគ្នាបានទេ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៧៩ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន

មាត្រា ១១៤៣.- ការផ្លាស់ប្តូរ ឬ លុបចោលទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច

១-ប្រសិនបើមានការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព ក្រោយពីបានពិភាក្សា ឬ ក្រោយពីមានការសម្រេចសេចក្តី ចំពោះជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬ ជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬ កម្រិត ឬ របៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ភាគីអាចផ្លាស់ប្តូរទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយការពិភាក្សាបាន ។

២-បើការពិភាក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនបានសម្រេច ឬ បើពុំអាចពិភាក្សាបានទេ ភាគីអាចទាមទារទៅតុលាការឱ្យលុបចោល ឬ ផ្លាស់ប្តូរការពិភាក្សា ឬ ការសម្រេចសេចក្តីដែលធ្វើមុនបាន ។

៣-បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ និង ទី ៣ នៃមាត្រា ១១៤១ (ការកំណត់ជាក់លាក់អំពីជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច និង ជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច) ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលតុលាការបង្គាប់ឱ្យលុបចោល ឬ ផ្លាស់ប្តូរ តាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤៣ កំណត់អំពីការចាត់ចែង ក្នុងករណីដែលមានការផ្លាស់ប្តូរនៃស្ថានភាព បន្ទាប់ពីទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវបានកំណត់ តាមការពិភាក្សា ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ១១៤១ និង មាត្រា ១១៤២ ។

កថាខណ្ឌទី ១ ចែងថា ទោះបីជាទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវបានកំណត់តាំងពីដំបូង តាមរយៈការពិភាក្សា ឬ តាមរយៈសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការហើយក៏ដោយ ក៏ភាគីអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរខ្លឹមសារដែលបានសម្រេច តាំងពីដំបូង

នោះ តាមការពិភាក្សាបានដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២ ចែងថា ប្រសិនបើការពិភាក្សាដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ មិនបានសម្រេច ភាគីអាច ទាមទារឱ្យតុលាការលុបចោល ឬ ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបានធ្វើពីមុននោះ បាន ។

កថាខណ្ឌទី ៣ ចែងថា សក្តានុពលវិនិច្ឆ័យដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ និង ៣ នៃមាត្រា ១១៤១ ត្រូវយក មកអនុវត្ត ចំពោះករណីដែលតុលាការសម្រេចឱ្យលុបចោល ឬ ផ្លាស់ប្តូរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលបានធ្វើពីមុន ដោយយោងតាមតាមកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨៨០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជំនុំជម្រះ

មាត្រា ១១៤៤.- ការហាមឃាត់នូវការចាត់ចែងសិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច

សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់បុគ្គលដែលត្រូវការចាំបាច់ នូវអាហារកាតព្វកិច្ច ហើយពុំអាចយកមកធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃអនុប្បទាន ប្រទានកម្ម ឬ ការ បង្កើតសិទ្ធិប្រាសិទ្ធភាពសម្រាប់តតិយជន ឬ ជំនួញផ្សេងៗទៀត បានឡើយ ។

(កំណត់)

មាត្រា ១១៤៤ ចែងថា សិទ្ធិរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ចំពោះជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច (សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច) គឺជាកម្មសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ហើយមិនអាចក្លាយទៅជាកម្មវត្ថុនៃការជួញដូរណាមួយឡើយ ។ នៅក្នុងកំណត់នៃមាត្រា ១១៤២ មានការពន្យល់ថា ជាគោលការណ៍ អាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវបានផ្តល់តាមរយៈការបង់ប្រាក់ទៅជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ បើមើលតាមទស្សនៈមួយ សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងសិទ្ធិលើបំណុលដែលមានគោលបំណងឱ្យសងជាប្រាក់ ដែលជនដែលមានសិទ្ធិទទួល អាហារកាតព្វកិច្ចមានចំពោះជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។ ក៏ប៉ុន្តែ សិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច និង កាតព្វកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច មិនមែនកើតចេញពីកិច្ចសន្យាទេ គឺកើតចេញពីទំនាក់ទំនងជាក់លាក់មួយ រវាងពួកគេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច មិនអាចធ្វើអនុប្បទានសិទ្ធិទទួល អាហារកាតព្វកិច្ចនោះទៅតតិយជន ឬ បង្កើតសិទ្ធិលើការបញ្ចាំសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចនោះ ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ពីអ្នករកស៊ី ចងការប្រាក់ ដូចសិទ្ធិលើបំណុលដែរនោះបានទេ ហើយមិនគួរឱ្យមានហេតុការណ៍ដូច្នេះទេ ។ ដោយហេតុថា អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាជំនួយសម្រាប់តែជនក្រីក្រប៉ុណ្ណោះ អាហារកាតព្វកិច្ចបែបនេះ មិនគួរអាចត្រូវបានប្រើសម្រាប់ គោលបំណងផ្សេងទៀតបានឡើយ ។ ថ្វីត្បិតតែបញ្ញត្តិនេះច្បាស់លាស់ហើយក៏ដោយ ក៏ចាំបាច់ត្រូវបន្ថែមការពន្យល់ ដើម្បី

ឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់បន្ថែមទៀតដែរ ។

(កំណត់បញ្ចប់)

មានបញ្ហាពិបាកជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងអាហារកាតព្វកិច្ច ។ ដោយហេតុថា មិនមានភាពច្បាស់លាស់អំពីស្ថានភាព បច្ចុប្បន្នរបស់កម្ពុជា ហើយមានភាពមិនងាយស្រួលក្នុងការរៀបចំបញ្ញត្តិជាក់លាក់ ដូច្នេះ យើងគ្រាន់តែលើកយកមក បង្ហាញថា ចំណុចខាងក្រោមនេះជាបញ្ហាដែលត្រូវទុកធ្វើការបកស្រាយ ។

១. ការទាមទារឱ្យសងប្រាក់ចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ចកាលពីអតីតកាល ចំពោះអតីតជនដែលមានសិទ្ធិទទួល អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយអតីតជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច : ឧទាហរណ៍ថា មានបងប្អូនប្រុស ២ នាក់ ដែលប្អូនប្រុសបានផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់បងប្រុស ក្នុងអំឡុងពេលបងប្រុសមានជម្ងឺ ។ ក្រោយមក បងប្រុសបានជាសះស្បើយពីជម្ងឺឡើងវិញ ចាប់ផ្តើមប្រកបការងារសាជាថ្មី និង ជោគជ័យក្នុងរបររកស៊ីរបស់ខ្លួន ហើយនា ពេលបច្ចុប្បន្ន បងប្រុសបានក្លាយជាអ្នកមានជាងប្អូនប្រុស ។ ក្នុងករណីនេះ តើប្អូនប្រុសអាចទាមទារមកវិញនូវសោហ៊ុយ ដែលបានចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ចសម្រាប់បងប្រុសនាពេលអតីតកាល ចំពោះបងប្រុសបានដែរ ឬទេ ? បើគិតថា អាចទាមទារបាន វាហាក់ដូចជាការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចនឹងត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាកិច្ចសន្យាខ្លីបរិភោគប្រាក់ ។ ក៏ប៉ុន្តែ នឹងមានការពិបាកចំពោះប្អូនប្រុសក្នុងការទប់អារម្មណ៍ចង់ទាមទារឱ្យបងប្រុសរបស់ខ្លួន សងវិញនូវការចំណាយសម្រាប់ ការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចកាលពីពេលមុន ។

២. ការទាមទារសំណងនៃប្រាក់ចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ចនាពេលអតីតកាល រវាងជនដែលមានករណីយកិច្ច ត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច : ឧទាហរណ៍ថា មានបងប្អូនប្រុសបីនាក់ ហើយប្អូនប្រុសទី ២ ផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ដល់បងប្រុសច្បង ក្នុងអំឡុងពេលដែលបងប្រុសច្បងមានជម្ងឺ នៅខណៈដែលអ្វីដែលប្អូនប្រុសពៅអាចធ្វើបាន គឺត្រឹមតែ ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ បងប្រុសច្បងបានជាសះស្បើយពីជម្ងឺ និង មិនចាំបាច់ទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ទៀតឡើយ ។ ក្រោយមក ប្អូនប្រុសពៅក្លាយជាអ្នកមាន ។ ក្នុងករណីនេះ តើប្អូនប្រុសទី ២ អាចទាមទារឱ្យប្អូនប្រុសពៅ សងចំនួនពាក់កណ្តាលនៃការចំណាយដែលខ្លួនបានធ្វើសម្រាប់បងប្រុសច្បងកាលពីពេលមុនបានដែរឬទេ? បើគិតថា អាច ទាមទារបាន វាហាក់ដូចជាកាតព្វកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចនឹងត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាកាតព្វកិច្ចដោយសាមគ្គីភាព ។ ក៏ប៉ុន្តែ នឹងមានការពិបាកចំពោះប្អូនប្រុសទី ២ ក្នុងការទប់អារម្មណ៍ចង់និយាយអំពីបញ្ហានេះទៅប្អូនប្រុសពៅរបស់ខ្លួន ។

៣. ការទាមទារប្រាក់ចំណាយសម្រាប់អាហារកាតព្វកិច្ច ដោយតតិយជន ចំពោះជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់ អាហារកាតព្វកិច្ច : ឧទាហរណ៍ថា មានបុរសចំណាស់ម្នាក់រស់នៅក្នុងស្ថានភាពក្រីក្រតែម្នាក់ឯង ហើយអ្នកជិតខាង បានផ្តល់ប្រាក់ អាហារ និង ការចំណាយដើម្បីព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ ជាដើម ។ ថ្ងៃមួយ កូនប្រុសរបស់បុរសនោះដែល គេគិតថា បានស្លាប់ហើយ បានលេចមុខឡើង ។ ក្នុងករណីនេះ តើអ្នកជិតខាងអាចទាមទារនូវប្រាក់ចំណាយផ្សេងៗ ដែលបានចំណាយពីអតីតកាល ចំពោះកូនប្រុសនោះបានដែរ ឬទេ ? ប្រសិនបើអំពើរបស់អ្នកជិតខាងត្រូវបានយល់ឃើញថា ធ្វើដោយសារតែសេចក្តីមេត្តា និង ចិត្តសប្បុរស បញ្ហានេះមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងការទាមទារតាមផ្លូវច្បាប់ទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ

ជាការពិតដែលក្នុងអំឡុងពេលមុននោះ កូនប្រុសបានរួចផុតពីការបំពេញករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ។
ដូច្នេះ មានបញ្ហាត្រង់ចំណុចថា ការរួចផុតពីករណីយកិច្ចរបស់កូននោះ អាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាសេចក្តីចម្រើនដោយ
ឥតហេតុ ឬយ៉ាងណា ។

បោះពុម្ពផ្សាយដោយ

ក្រសួងយុត្តិធម៌

ឧបត្ថម្ភដោយ

ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

នៃប្រទេសជប៉ុន (JICA)

